

Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos selostus

Ursinin uimalaitos Ursinin kalloiden edustalla, Signe Brander 1912

Kannen kuva, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

© Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö, Asemakaavoituspalvelut 2024

Tekstin toimitus: Jari Huhtaniemi, Matti Kajjansinkko, Teemu Vuotoniemi, Paula Hurme, Jarkko Nyman, Kati Immonen, Anu Haahla, Karri Kyllästinen, Pekka Leivo, Matti Neuvonen ja Sakari Mentu

Valokuvat ja piirroukset: Asemakaavoituspalvelut, Länsisatama-Kalasadama tiimi ellei toisin mainita

Hernesaaren asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus
Päivätty 4.6.2024
Diaarinumero HEL 2022-011472
Hankennumero 1603_4

Kaavaselostuksessa esitetään kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja suunnittelun vaiheet. Selostusta täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Asemakaava koskee:

6. kaupunginosan (Eira) vesialuetta,
20. kaupunginosan (Länsisatama, Hernesaari, Jätkäsaari)
osia kortteleista 20243, 20854, 20855, 20862, 20864, 20868,
kortteleita 20856, 20857, 20863, 20866 ja 20867,
katu-, puisto-, satama-, venesatama-, erityis- ja vesialueita

Asemakaavan muutos koskee:

6. kaupunginosan (Eira) katu-, venesatama-, puisto- ja vesialueita,
20. kaupunginosan (Länsisatama, Hernesaari)
osaa korttelin 20176 tontista 19,
kortteleita 20181, 20235-20237, 20240-20243,
katu-, satama-, rautatie-, puisto- ja vesialueita
(muodostuvat uudet korttelit 20850-20871)

Laatija:

Helsingin kaupungin Asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 27.11.2023

Kaupunkiympäristölautakunta:

Nähtävilläolo (MRL 65 S):

Kaupunkiympäristölautakunta:

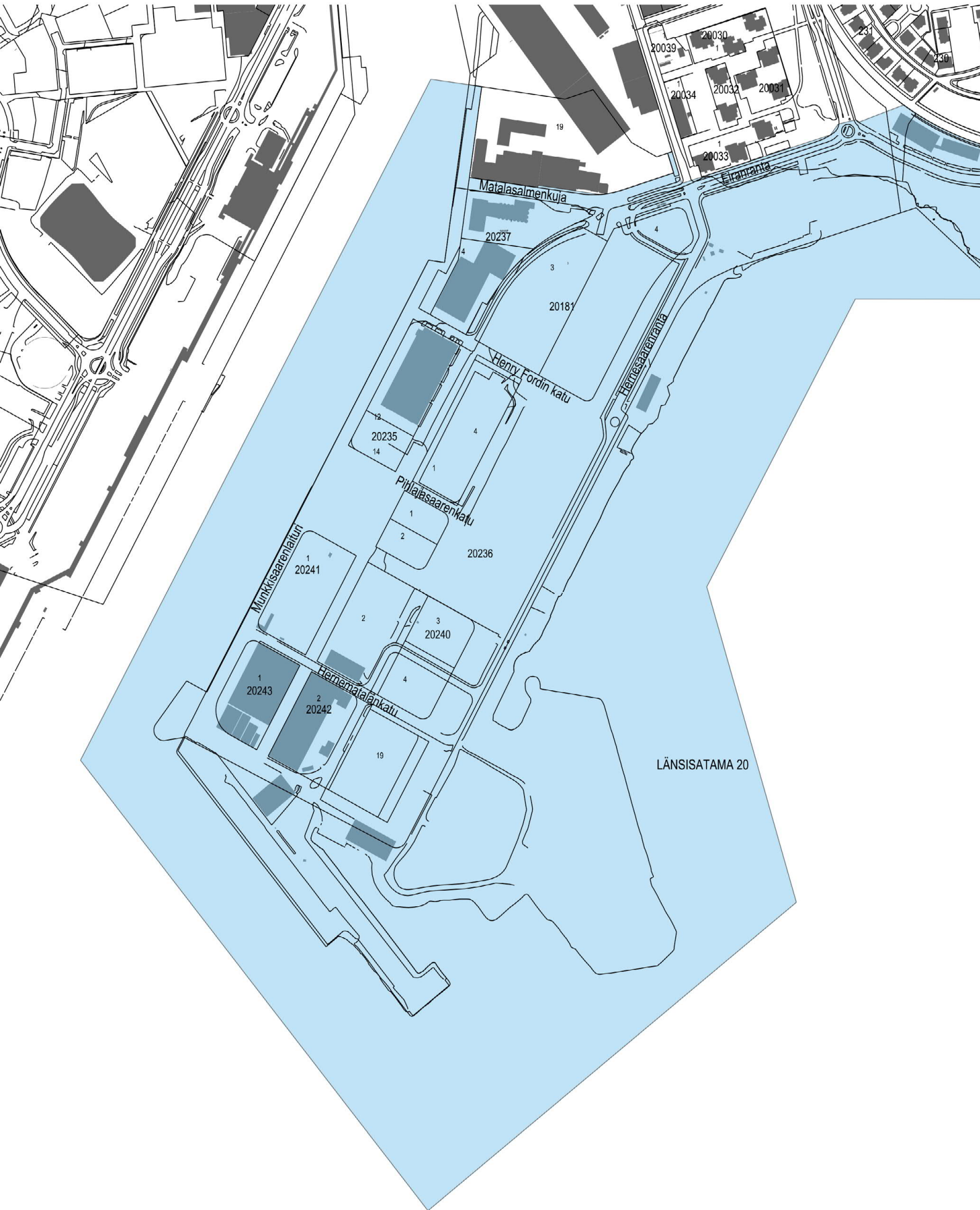
Hyväksyminen:

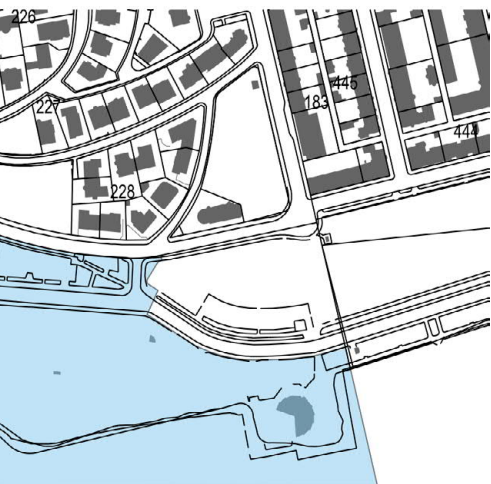
Voimaantulo:

Alueen sijainti:

Alue sijaitsee Helsingin kantakaupungin eteläisellä ranta-alueella Ullanlinnan länsipuolella. Alue rajautuu pohjoisessa Matalasalmenkujaan, Eiranrantaan ja Merikatuun ja muilta osin mereen.

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA:

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Asemakaavoitus:

johtava arkkitehti Jari Huhtaniemi
tiimipäällikkö Matti Kajjansinkko

Kaavapiirtäminen:

suunnitteluavustaja Hilpi Turpeinen
suunnitteluavustaja Annikki Vartiainen

Liikenne- ja katusuunnittelu:

liikenneinsinööri Teemu Vuohtoniemi

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu:

maisema-arkkitehti Paula Hurme

Rakennussuojelu:

arkkitehti Sakari Mentu

Teknista loudelliset asiat:

projektipäällikkö Jarkko Nyman,
korkotasot ja yhdyskuntatekniikka
erityisasiantuntija Anu Haahla
ympäristömelu
projektipäällikkö Kirsi Lilja, kaavatalous
yksikön päällikkö Pekka Leivo,
maaperän rakennettavuus
tiimipäällikkö Kaarina Laakso,
ympäristöturvallisuus
erityisasiantuntija Kati Immonen,
maaperän ja sedimenttien
pilaantuneisuus

Vuorovaikutus:

vuorovaikutussuunnittelija
Lotta Silfverberg

Ruotsinnokset:

arkkitehti Kajsa Lybeck

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit:

tonttiosastopäällikkö Sami Haapanen,
maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
johtava tonttiasiamies Ilkka Aaltonen,
yritystontit
kiinteistölakimies Kristian Berlin,
asuntotonttitoimisto
projektipäällikkö Johanna Hytönen,
rakentamiskelpoisuus

Asuntotuotanto:

tiimipäällikkö Timo Karhu

Rakennusvalvontapalvelut:

arkkitehti Juha Sundqvist

Ympäristöpalvelut:

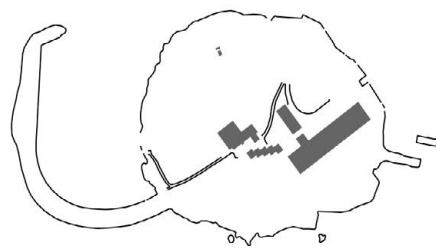
ympäristötarkastaja Juha Korhonen

Kaupunkiliikenne:

yksikön johtaja
Antti Nousiainen

Pelastuslaitos:

johtava palotarkastaja Esko Rantanen

Muut Helsingin kaupungin toimialat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala:

johtava arkkitehti Mia Kuokkanen,
tilapalvelut
erityissuunnittelija Carola Harju,
tilapalvelut

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala:

tilapalvelupäällikkö Matti Kuusela,
tilapalvelut
ulkoilupalvelupäällikkö Stefan Fröberg,
liikunta ulkoilupalvelut
yksikön päällikkö Jyrki Inkinen,
liikuntapaikat, läntinen alueyksikkö
projektsuunnittelija Klas Fontel,
julkinen taide -yksikkö
kulttuuriympäristöpäällikkö Sari Saresto,
kulttuuriympäristöt
arkkitehti Mikko Lindqvist,
kulttuuriympäristöt

Sosiaali- ja terveystoimiala:

arkkitehti Pirjo Sipiläinen,
tilapalvelut

Kaupunginkanslia:

projektinjohtaja Tuomo Sipilä,
aluerakentaminen

Muut viranomaistahot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY:

alueidenkäyttöpäällikkö
Tuomas Autere

Helen Oy:

kiinteistöjohtaja Ilkka Ruutu

Helen Sähköverkko Oy:

projektipäällikkö Tero Korhonen
projektsuunnittelija Kari Jäske

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY):

aluepäällikkö Saara Neiramo

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä:

joukkoliikennesuunnittelija Lauri Rätty
liikennesuunnittelija Emilia Hakala

Museovirasto:

intendentti Elisa El Harouny

Väylävirasto:

ylitarkastaja Jani Koiranen

Helsingin Satama Oy:

suunnittelupäällikkö Kristina Salomaa

LIITTEET

1
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 27.11.2023

2
Kuvat ja kartat
Sijaintikartta
Ilmakuva
Asemakaavakartta (A4 koossa)
Havainnekuva
Ajantasakaava
Hernesaaren osayleiskaava (kaupunginvaltuusto 17.1.2018)
Ote Helsingin yleiskaavasta (2016)
Täyttö- ja kaivu kartta
Hernesaaren liikennesuunnitelma
Maaperäkartta
Merensyvyyskartta
Tulvareitit
Kuvaliite suojelukohteista

3
Viitesuunnitelma korttelista
ALP 20858 ja LPA-1 20237/8

4
Korttelikortit
-kaupunkikuvalliset periaatteet
-asuinkortteleiden piha-alueiden rakentamishoje
-valaistusperiaatteet

MUU KAAVAA KOSKEVA AINEISTO

Hernesaaren osayleiskaava (kaupunginvaltuusto 17.1.2018)

Vuorovaikutusraportti 4.6.2024

Hernesaaren liikenneselvitys -raportti, 4.6.2024, Ramboll Finland Oy

Hernesaaren Korallikuja, julkisten alueiden yleissuunnitelma, MASU Planning Oy, 26.11.2019

Viherkertoimet – Hernesaaren korttelit – esimerkkilaskelmat kortteleista 20861 ja 20855, Masu Planning 5.4.2024

Hernesaaren katuvihreän maksimointi –raportti, Sitowise Oy 22.12.2022

Hernesaaren AL -korttelin viitesuunnitelma, Helin&co arkkitehdit Oy, Kanslia ja Asemakaavoituspalvelut, 24.1.2018

Fordin talo, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011

Valtion viljavarasto, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011

Fordin talon kulttuurikäyttöselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 20.12.2011

Hernesaaren osayleiskaavan kaupallisten palveluiden mitoitus ja sijoittelu kaupunkirakenteeseen, Santasalo, 15.12.2015

Asumisen profiili Länsisataman alueella, kaupunkisuunnitteluvirasto, tutkimustoimisto, 18.11.2011

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen varjotutkimelma, kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto 2016

Hernesaari, Esi- ja pohjarakentamisen yleissuunnitelma, Ramboll 12/18, teknistaloudellinen suunnittelu -yksikkö

Hernesaaren kunnallistekninen yleissuunnitelma, Sito Oy 31.10.2018, teknistaloudellinen suunnittelu -yksikkö

Melkinlaiturin ja Hernesaaren asemakaavat, merellisten olosuhteiden vaikutus rakentamiseen, tutkimusraportti, A-Insinöörit 31.10.2018, teknistaloudellinen suunnittelu -yksikkö

Hernesaari, Länsisatama, Kaivu-, täyttö- ja pohjarakennetarkastelu, Ramboll, 30.9.2015, päivitetty 4.12.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/ tek

Hernesaari, Länsisatama, Kaivu-, täyttö-, ja pohjarakennetarkastelun lisävaihtoehdot, Ramboll 15.12.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/ tek

Hernesaari, asemakaavaluonnos, Pysäköintivaihtoehtojen rakennetekninen yleissuunnitelma, Kalliosuunnittelu Oy Rockplan 15.10.2017, teknistaloudellinen suunnittelu – yksikkö

Maaperän, pohjaveden ja huokoskaasun riskinarvio, Hernesaari, Vahanan Environment Oy 12.11.2018, teknistaloudellinen suunnittelu -yksikkö

Vesihuollon yleissuunnitelma, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek 2017

Hernesaaren osayleiskaava-alueen aallokkotarkastelu, Ilmatieteenlaitos, 2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen virtausmalliselvitys, Suomen ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy, 30.6.2011, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen tuulisuuskartoitus, WSP Finland Oy, 2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen meriluontoon liittyvät selvitykset 2010, Alleco Oy, 05/2011

Hernesaaren osayleiskaavaluonnoksen mukaisten vesistötöiden vaikutus alueen pohjaeläimistöön ja Vantaanjoen kalaväylään, Kala- ja vesitutkimuskeskus Oy, 05/2011

Hernesaaren alueidentiteetti, Helsingin kaupunki, 2013

Hernesaaren liikennejärjestelmäselvitys, KSV/2017

Hernesaaren väestöennuste, Helsingin kaupungin tietokeskus, 15.11.2011

Ilmanpäästöselvitykset:

Helsingin Länsisataman matkustajalaidojen hajupäästöjen leviämismallilaskelmat, Ilmatieteenlaitos, 3.5.2007, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Helsingin Länsisataman matkustajalaidojen päästövaikutusten arviointi leviämismallilaskelmin, Ilmatieteenlaitos, 1.10.2002, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaassa -selvitys, Ilmatieteen laitost, ilmanlaadun asiantuntijapalvelut, 29.08.2012

Meluselvitykset:

Hernesaaren osayleiskaava-alueen ympäristömeluselvitys, Insinööritoimisto Akukon Oy, 11/2011, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys 2010, täydentävät melutarkastelut, Insinööritoimisto Akukon Oy 12/2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys, päivitys 2010, Insinööritoimisto Akukon Oy 12/2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömelun jatkoselvitys kevät 2009, Insinööritoimisto Akukon Oy 8/2009, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys, Insinööritoimisto Akukon Oy 10/2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Julkisivun äänieristys laivamelua vastaan, Mitoitussuunnittelu, TL-Akustiikka, 2011-07, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Jätkäsaaren osayleiskaava: laivamelu ja rakennusten ulkoseinien äänieristys, Laivamelun äänieristysluku ja eristyksen arviointimenettely, Insinööritoimisto Akukon Oy 30.12.2005, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Jätkäsaaren osayleiskaava: laivamelu ja rakennusten ulkoseinien äänieristys, Julkisivurakenteiden äänieristykseen toteuttaminen, Insinööritoimisto Akukon Oy 30.12.2005, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Rakennettavuus selvitykset:

Hernesaaren itärannan stabiileetin parantamisvaihtoehdot, Sipti Infra Oy, 5.9.2017, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren täyttö- ja pohjarakennustarkastelu 2014, Sipti Infra Oy, 14.8.2014, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen alustava täyttö- ja pohjarakennussuunnitelma, FCG Planeko Oy 29.8.2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Maaperän ja merenpohjan pilaantuneisuus selvitys:

Hernesaari, Kvaerner Masa Yards Oy, Ympäristötekniikan perusselvitys, WSP Environmental Oy 04/2005, kiinteistövirasto/tonttiosasto

Ympäristötekniikan tutkimusraportti, täydentävät tutkimukset Hernesaaren alueella, Vahanan Environment Oy, 4.11.2014, LUONNOS, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Sedimenttitutkimusraportti ja kustannusarvio, Hernesaari, Venesatama, rantapuisto ja risteilijälaituri, Vahanan Environment Oy, 13.11.2014, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-ainetutkimusten yhteenveto 2012, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 9.7.2013, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimusten yhteenveto ja alustava riskinarviointi, Finnish Consulting Group Oy, 1.12.2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-aineiden tutkimusraportti, lisätutkimukset ja yhteenveto aiemmista tutkimuksista, Finnish Consulting Group 27.1.2009, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-aineiden tutkimusraportti, lisätutkimukset ja yhteenveto aiemmista tutkimuksista, Finnish Consulting Group Oy 5.5.2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, sedimenttien lisätutkimus, Tutkimusraportti, rakennusvirasto, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 3.11.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset 2012, Tutkimusraportti, tarkentavat lisätutkimukset, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 31.5.2013, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset, Tutkimusraportti Finnish Consulting Group Oy, 27.1.2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset, Tutkimusraportti, Finnish Consulting Group Oy, 9.4.2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Vaarojen arviointiin liittyvät selvitykset:

Helsingin Energia, Suuronnettomuusvaarojen arviointi, Helsingin Energia, Munkkisaaren lämpökeskus, Pöyry Finland, 20.12.2012

Helsingin Energia, Suuronnettomuusvaarojen arviointi, Vaihe I, Helsingin Energia, Munkkisaaren lämpökeskus, Pöyry Finland, 17.12.2012

Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes, 6638/36/2016, Arctech Helsinki Shipyard Oy, Helsingin telakka, määräaikaistarkastus 11.11.2016, tarkastuskertomus, 30.11.2016

Hernesaaren raitiotien yleissuunnitelma, KSV, 31.1.2017

Hernesaaren venesataman ja vesiturheilukeskuksen taloudellisten vaikutusten arviointi, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 12.10.2018.

Sisältö

1 Tiivistelmä	10
2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kuvaus	14
Tavoitteet	15
Mitoitus	18
Korttelialueet	18
Liikenne	50
Palvelut	54
Esteettömyys	58
Luonnonympäristö	58
Ekologinen kestävyys	64
Suojelukohteet	64
Yhdyskuntatekninen huolto	67
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostus	69
Ympäristöhäiriöt	77
Nimistö	83
Vaikutukset	83
3 Toteutus	102
4 Suunnittelun lähtökohdat	104
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	104
Osayleiskaava, yleiskaava ja maanalainen yleiskaava	104
Asemakaavat	105
Rakennusjärjestys	105
Muut suunnitelmat ja päätökset	105
Pohjakartta	108
Maanomistus	108
Muut lähtökohdat	108
5 Suunnitteluvaiheet	112
Vireilletulo	112
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 112	
Hernesaaren asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot	114
Valmisteluaineiston muut käsittelyvaiheet	116
Kuvailulehti	118

1 Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Hernesaarta, Eiran eteläosaa ja vesialuetta. Asemakaavotusta ohjaa alueella voimassa oleva Hernesaaren osayleiskaava (tullut voimaan 18.4.2019).

Tavoitteena on mahdollistaa asumisen, työpaikkojen, satama- ja puistoalueiden sijoittaminen alueelle. Aluetta suunnitellaan noin 7 600 asukkaalle ja 3 000 työpaikalle. Alueen monipuoliset palvelut hajautetaan elävöittämään korttelialueita siten, että matkailu- ja vapaa-ajan palvelut tukeutuvat ranta-alueisiin.

Hernesaaren itärantaan suunnitellaan Merisataman jatkeeksi rantapuistoa, jossa on uimaranta, lähiliikuntapalveluita ja vesiuurheilukeskus. Cafe Birgitan ja Löylyn yhteyteen suunnitellaan vierasvenesatama. Risteilysatama tukee alueen kehittymistä vetovoimaiseksi merellisten matkailu- ja vapaa-ajanpalveluiden keskittymäksi. Venesataman yhteyteen suunnitellaan veneiden huoltoon ja säilytykseen liittyvien toimintojen lisäksi lumen vastaanottoaluetta.

Aluetta suunnitellaan autoriippumattomana ja siten vähäautoisena tiiviin kaupunkirakenteen alueena, jossa liikenne tukeutuu pääosin kävelyyn, pyöräilyyn ja raidejoukkoliikenteeseen. Alueen autopaikkojen enimmäismäärää rajataan. Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Alueen kokoojakatu Laivakatu jakaa alueen itäpuolen asuntoalueeseen ja länsipuolen työpaikka-alueeseen. Asuinkerrostalojen korttelialueet koostuvat pääosin 6-8 kerrosta korkeista asuinkerrostaloista. Työpaikka-alue koostuu toimitila- ja liikuntarakennusten sekä pysäköintilaitosten korttelialueista, jotka rajautuvat risteilysatamaan. Risteilylaivoille on mitoitettu kolme laituripaikkaa. Alueen eteläosaan on suunniteltu lumen vastaanottoalue ja venesatama, jonne on mahdollista toteuttaa venepaikkojen, vesiliikennelaitureiden, vierasvenesataman ja liiketilojen lisäksi veneiden huoltoon ja säilytykseen liittyviä toimintoja. Merisatamanpuistosta länteen rantapuiston aluetta levennetään; uimaranta, veneiden asiointipaikat, monipuoliset leikki- ja lähiliikuntapalvelut ja vesiuurheilukeskus tarjoavat vetovoimaisia merellisiä toimintoja kaupunkilaisille.

Kaupunkikuvallisesti uuden kaupunginosan asuntoalue jakaantuu viiteen osa-alueeseen. Puistoalueen mutkitteleva pääraitti rajautuu kuusi kerrosta korkeiden asuinkorttelialueiden etupihavyöhykkeisiin, istutusalueisiin ja ravintoloiden ja kahviloiden terrassivyöhykkeisiin. Korttelialueiden väliin on sijoitettu pienimittakaavaisia puistikoita ja aukioita, joiden varrella kerros-luku vaihtelee neljän ja seitsemän kerroksen välillä.

Asuinkorttelialuetta lävistää pohjois-eteläsuunnassa kulkeva pihakatuosuuksien ja aukoiden sarja, jota elävöittävät huoneistokohtaiset sisäänkäyntipihat ja myymälätilat terassialueineen. Kaupunkikuvallisena aiheena on kahden alimman kerroksen osalta sisäänvedetyt julkisivut, jotka vuorottelevat pihakatujen ja aukoiden julkisivuilla.

Airokalan-, Miekkakalan- ja Pallokalanaukiot on suunniteltu vain kävelylle ja pyöräilylle, jolloin ne soveltuvat viihtyisinä ja turvallisina ympäristöinä leikkiin ja oleskeluun. Laivakadun varrella on sallittu erkkeitä ja viherhuoneita kerrosalan lisäksi ja kahdeksan kerrosta korkeiden asuinkorttelien räystäälinja on pääosin madallettu kuudennen kerroksen korkeudelle.

Kaupalliset palvelut keskittyvät alueen pohjoisosaan, jossa 12-16 kerrosta korkeat asuinkerrostalot eheyttävät viereisten viljasiilojen muodostamaa kaupunkikuvaa. Asuinkorttelialueet on suunniteltu tiiviiksi, yhteisölliseksi ja kantakaupunkimaiseksi kaupunkirakenteeksi. Pienipiirteiset piha-alueet voidaan suunnitella vehreiksi, koska pelastustoimet eivät edellytä pelastusauton käyttöä korttelien sisäpihoilla. Katutilan ja kattoterassien elävöittämiseen ja viherrakentamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Uutta asutokerrosalaa on noin 315 900 k-m² ja työpaikka- ja palvelu-kerrosalaa on noin 166 500 k-m². Yhteensä alueen kerrosala on noin 483 200 k-m², josta kaupallisia palveluita on noin 26 000 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e_t=3,0$ ja aluetehokkuus $e_a=1,0$. Asukasmäärän lisäys on 7 600 asukasta. Asemakaava-alueen nykyisen maa-alueen pinta-ala on noin 47 hehtaaria. Merialueille tehtäviä lisätöitä on noin 3 hehtaaria ja kaivu- ja 3 hehtaaria, jolloin maapinta-ala tulee toteutuksen jälkeen säilymään 47 hehtaarin suuruisena. Virkistysaluetta on 11 hehtaaria, josta puistoa on noin 9 hehtaaria, venesatama-alueita noin 1 hehtaari ja uimaranta-alueita noin 1 hehtaari.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir. nro 7653), jonka mukaan alueella liikkuminen perustuu turvallisiin kävely- ja pyöräily-yhteyksiin, raideliikenteeseen perustuvaan joukkoliikenteeseen sekä ajoneuvoliikenteeseen. Alueella on asuin- ja toimilarakentamiselle autopaikkojen enimmäisrajoitus. Asemaavan mitoituksena AK-, ALP- ja LPA-1-korttelialueilla on käytetty 1900 autopaikan enimmäismäärää. Pysäköintipaikat sijoituvat alueelle markkinaehtoisesti pääosin keskitettyihin maanpäällisiin pysäköintilaitoksiin ja osittain asuinkortteleiden pihakansien alaisiin pysäköintilaitoksiin.

Asukaspysäköinnin ajoneuvoliikenteen yhteydet perustuvat AK- ja ALP-korttelialueilla kansipysäköinnin välisiin maanalaisiin ajoyhteyksiin, jolloin alueen pihakadut ja aukiot voidaan suunnitella turvallisiksi ja viihtyisiksi. Raskas liikenne ohjataan alueen länsireunaan Munkkisaarenlaiturille.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että teollisuus- ja varastotoiminnan poistuessa alueelta kantakaupungin asumisen, työpaikkojen, palveluiden sekä liikunta- ja virkistysmahdollisuuksien tarjonta monipuolistuu.

Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen. Kaavoitustyö on käynnistetty Helsingin kaupungin aloitteesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 16.4.2019 hyväksyä markkinaehtoisien pysäköinnin kokeilun periaatteet ohjeellisena noudatettavaksi Hernesaaren asemakaava-alueen asuntorakentamisessa. Punavuoren ja Eiran asukaspysäköintialuetta ei ole tarkoitus laajentaa Hernesaaren. Hernesaaren asukaspysäköinti ratkaistaan kaava-alueella.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.10.2023 hyväksyä Hernesaaren liikenteelliset periaatteet alueen asemakaavoituksen liikenteen järjestämisen lähtökohdaksi:

”Hernesaaren alueen tulevien autopaikkojen enimmäismäärää tarkennetaan. Alueen suunnittelua edistetään autoriippumattomana ja siten vähäautoisena sekoittuneen ja tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Hernesaaren asukkaiden ja työpaikkojen pysäköintipaikkojen enimmäismäärä rajataan noin 1900 autopaikkaan, jotta voidaan riittävästi varmistua siitä, että tuleva asemakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin sisältövaatimukset edellytysten luomisesta liikenteen järjestämiselle.

Samalla lautakunta kiinnitti huomiota siihen, että voimassa olevat pysäköintipolitiikan linjaukset suosittavat pysäköinnin toteuttamista muusta rakentamisesta irrallisiin pysäköintilaitoksiin ja lisäksi kaupungin tavoitteet hiilipäästöjen alentamiseksi ohjaavat välttämään kannen alaista pysäköintiä.

Lisäksi alueen jatkosuunnittelussa varmistetaan riittävät invapysäköinti mahdollisuudet asuintalojen välittömässä läheisyydessä.

Alueen jatkosuunnittelussa turvataan, että Hernesaaren rakentaminen ja liikenteen lisääntyminen ei aiheuta merkittävää haittaa lähialueen asukkailla. Erityisesti autoliikenteen muutoksia Telakkakadulla seurataan ja varmistetaan, että Hernesaaren rakentamisen aikana ja sen jälkeen liikenteen sujuvuus ei kohtuuttomasti heikenny. Selvitetään Hernesaaren asukkaiden ja alueella asioivien mahdollisuutta toimivasti hyödyntää lähialueen maanalaisia pysäköintilaitoksia.”

2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kuvaus

Tavoitteet

Tavoitteena on, että alueesta kehittyy vetovoimainen asuinalue sekä matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden merellinen keskittymä. Hernesaaresta tulee toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti osa kantakaupunkia. Tavoitteena on tehdä monipuolisia ja omaleimaisia asunokortteleita jotka kannustavat yhteisöllisyyteen, kattoterassien ja piha-alueiden käyttöön ja elävän katukuvan muodostumiseen. Hernesaarissa pyritään rakentamisen laatuun, joka mielletään korkeatasoiseksi asuntojen koosta, toteutustavasta, hallintamuodosta ja hintatasosta riippumatta. Tärkeä osa hyvää asumista on myös lähiympäristön toteutuksen korkea laatu palveluineen, rakennusten yleisten tilojen ja ulkotilojen turvallisuus ja viihtyisyys.

Hernesaareen muodostuu monipuolinen kansainvälisesti vetovoimainen matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden keskittymä, joka tukeutuu rantapuistoon, venesatamaan ja risteylymatkailuun. Elämyksellisen rantapuiston avomerimaisema, uimaranta, yleinen sauna, ravintolat ja kahvilat, leikki- ja lähiliikuntapalvelut ja vesiuurheilukeskus muodostavat houkuttelevan kokonaisuuden kaupunkilaisten ja matkailijoiden vapaa-ajan viettoon. Harrastus- ja kilpailutoiminta vesiuurheilun eri muodoissa on aktiivista ja lisää Helsingin kansainvälistä tunnettavuutta.

Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastomuutoksen torjumiseksi. Raidejoukkoliikenteeseen tukeutuvan alueen jatkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota suunnitteluratkaisuiden energiatehokkuuteen. Suunnitteluratkaisut voivat perustua kiertotalouteen; vuorottaiskäyttöiset alueet tai rakennukset kuten keskitetyt vuorottaiskäytössä olevat pysäköintilaitokset mahdollistavat tehokkaan maankäytön.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, panostetaan kävelävään ja viihtyisään kaupunkitilaan ja täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raide liikenteen varrella.

Asuminen

Tavoitteena on edistää yhteisöllistä urbaania kerrostaloasumista, jossa asukkaat voivat luontevasti luoda toimintaedellytyksiä ulkotilojen käyttöön; sisäpihojen tiivis mittakaava, kattoterassit ja viherkatot, kadun ja pihan puolella asuntoihin liittyvät maantasokerroksen etupihat ja asuntojen omat portaat kadulle kannustavat ulkotilojen kalustamiseen ja ulkona viihtymiseen. Vähäautoinen suunnittelulähtökohta, asuinkortteliden maanalaisten pysäköintilaitosten väliset maanalaiset ajoyhteydet ja jätteen imukeräysjärjestelmä mahdollistavat pihakatujen ja aukoiden viihtyisyyden ja turvallisuuden. Tämän johdosta perinteisiä korttelipihan toimintoja, kuten lähiliikuntaa, oleskelua ja leikkiä on luontevaa harjoittaa myös pihakaduilla ja aukioilla. Alueella tuetaan asumismuotojen moninaisuutta ja monipuolista väestörakennetta.

Työpaikkarakenne ja palvelut

Hernesaarta kehitetään työpaikkarakenteeltaan monipuolisena kantakaupungin laajene misalueena, jonka erityispiirteinä ovat vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvät elinkeinot sekä ravintola- ja hyvinvointipalvelut. Alueelle varataan tilaa vapaa-aikaan, vesiuurheiluun ja veneilyyn liittyvän kaupan ja toiminnan keskittymälle. Kaupallisten palveluiden osalta tavoitellaan sekä toimivia lähipalveluita, että seudun mittakaavassa toimivia kaupallisia palveluita mikä muun muassa ravintola- ja kahvilapalveluiden osalta edellyttää ostovoiman siirtymistä alueelle. Julkiset palvelut, kuten päiväkodit ja koulut, mitoitetaan alueen sisäisen tarpeen mukaan.

Liikenne

Tavoitteena on alueen tuottaman liikenteen tukeutuminen pääosin kävelyyn, pyöräilyyn ja raidejoukkoliikenteeseen mahdollistaen myös moottoriajoneuvoliikenteellä liikkumisen. Aluetta suunnitellaan autoriippumattomana ja siten vähäautoisena tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Alueen autopaikkojen enimmäismäärää tavoitellaan rajoitettavaksi soveltaen myös markkinaehtoisen pysäköinnin periaatteita asuinkerrostalojen pysäköintipaikkojen osalta. Alueen joukkoliikennetarkaisu perustuu raitiotieyhteyteen, joka kulkee Hernesaaresta Telakkakadun ja Bulevardin kautta keskustaan. Hernesaareen suunnitellaan sujuvat ja esteettömät jalankulun ja pyöräilyn reitit, jotka pohjautuvat kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkkoon sekä koko kaupunkia koskeviin ranta-alueiden tavoitteellisiin virkistysyhteyksiin. Tavoitteena on luoda vihreää katuymäristöä viherrakentamisella ja puuistutuksilla. Alueelle suunnitellaan omaleimaisia katutiloja, jotka yhdessä rakennusten toimintojen kanssa luovat miellyttävää katutilaa oleskeluun. Jatkossa tutkitaan mahdollisuuksia vesibusiverkoston kehittämiselle osana risteilymatkailijoille suunnattuja palveluita.

Virkistys ja liikunta

Hernesaarenrantapuistosta muodostuu kantakaupungin rantoja seurailevan puistojen sarjan ja koko Helsingin niemen eteläkärki. Tavoitteena on luoda kantakaupungin viher- ja virkistysalueita täydentävä elämyksellinen ja korkeatasoinen merellinen puistoalue, joka tarjoaa monipuolisen ja vetovoimaisen virkistysalueen sisältäen leikki- ja lähiliikuntapalveluita kaiken ikäisille asukkaille, kaupunkilaisille ja matkailijoille. Uimaranta, alueen rantaviivaa jaksottavat laiturit ja laajat puukansirakenteet mahdollistavat rentoutumisen veden rajassa. Hernesaaren kärkeen toteutettavan vesiuurheilukeskuksen ja Kauppatorin väliselle rantareitille toteutetaan kansainvälisesti kiinnostavia matkailu- ja vapaa-ajanpalveluita.

Venesatamat

Hernesaaren eteläosaan suunnitellaan venesatama, jonka toiminnan tavoitteena on normaalin venesatamatoiminnan lisäksi edistää kansainvälisten merkittävien purjehduskilpailuiden järjestämistä, harrastustoiminnan esittelyä ja koulutusta. Lisäksi venesatama toimii vierasvenesatamana palveluineen. Hernesaarenrantapuiston puolella mahdollistetaan vesibussiliikenne, asiointi veneellä ja merellinen harrastustoiminta.

Risteilysatama

Tavoitteena on vahvistaa Helsingin vetovoimaisuutta risteilymatkailukohteena. Hernesaarissa voi vierailta samanaikaisesti kolme suurikokoista risteilyalusta. Alueelle ja lähiympäristöön matkailijoiden reittien varrelle varataan tilaa matkailuun liittyville palveluille ja linja-autoille. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteyksiä kehitetään keskustan ja risteilysataman välillä.

Yhdyskuntateknisen huollon erityisjärjestelyt

Jatkosuunnittelun tavoitteena on toteuttaa alueelle jätteen putkikuljetusjärjestelmä. Venesataman eteläpuolelle toteutetaan lumenvastaanottoaika.

Rakennussuojelu

Tavoitteena on, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset, entinen Fordin tehdasrakennus ja Valtion viljavarasto säilyvät alueen teollisesta menneisyydestä kertovina rakennuksina, alueen maamerkkeinä ja kaupunginosan elävänä osana tarkoituksenmukaisessa ja rakennusten ominaisluonteeseen soveltuvassa käytössä. Löylyn arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset arvot säilytetään. Lisäksi tavoitteena on tukea Merisataman ranta-alueiden kehittämisen ja ylläpidon edellytyksiä siten, että historiallisen ja kaupunkikuvallisen kokonaisuuden arvot säilyvät ja vahvistuvat.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja kestävä kehitys

Tavoitteena on, että ilmastomuutokseen sopeudutaan ottamalla huomioon merenpinnan nousu ja aaltoiluolosuhteet, tuulisuus ja hulevesien käsittely. Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastomuutoksen torjumiseksi. Tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä energiatehokkaiden ratkaisuiden. Suunnitteluratkaisut voivat perustua esimerkiksi kierto- ja jakamistalouteen tai vuorottaiskäyttöihin keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Alueella tavoitteena ovat mahdollisimman vihreät katutilat, ja esimerkiksi hulevesien viivyttäminen luonnonmukaisesti. Myös korttelien osalta pyritään mahdollisimman vihreisiin ratkaisuihin niin pihoiden kuin katoillakin, mikä myös tukee ilmastomuutokseen sopeutumista.

Cafe Birgitta 2015, Helena Roschier

Port Olimpico Barcelona 2012, Jari Huhtaniemi

Hernesaarenranta 2015, Helena Roschier

Hernesaaren risteilymatkustajien
kävelyraitti 2012, Jari Huhtaniemi

Mitoitus

Hernesaari 2015, Suomen ilmakekuva

Merialueille tehtäviä lisätöitä on noin 3 hehtaaria ja kaivuja 3 hehtaaria, jolloin maapinta-ala tulee toteutuksen jälkeen säilymään 47 hehtaarin suuruisena. Virkistysaluetta on 11 hehtaaria, josta puistoa on noin 9,1 hehtaaria, venesatama-aluetta noin 1 hehtaari ja uimaranta-aluetta noin 1 hehtaari.

Uutta asuntokerrosalaa on noin 315 900 k-m² ja työpaikka- ja palvelu-kerrosalaa on noin 166 500 k-m². Yhteensä alueen kerrosala on noin 483 200 k-m², josta kaupallisia palveluita on noin 26 000 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e_t=3,0$ ja aluetehokkuus $e_a=1,0$. Asukasmäärän lisäys on 7 600 asukasta.

Korttelialueet

Lähtökohdat

Hernesaari on ollut vuosikymmeniä telakka- ja satamakäytössä. Ympäristö on pääosin jäsenytymätön ja rosainen. Hernesaaren maanpinnan korkeusasemat ovat 2–3 metriä merenpinnan yläpuolella. Alueen kaupunkikuvaa hallinneet suurimittakaavaiset peltivuoratut hallirakennukset on purettu osana alueen aluerakentamisen valmistelua. Voimassa olevassa asemakaavassa alue koostuu pääosin teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueista, joiden rakennusten enimmäiskorkeus vaihtelee korkotasolla +19.0 - +35.0 merenpinnasta. Alueen länsirannalla sijaitsee kolme risteilyalusten laituripaikkaa. Risteilyalukset ankkuroivat Hernesaaren länsireunalla kesäkaudella.

Risteilymatkailun ja vesiturheilun kehittämiseksi Hernesaaren itärantaan on viime vuosina ohjattu vapaa-ajan toimintoja ja ravintola- ja kahvila palveluita. Asemakaavat määrittävät Hernesaaren itärannan pääosin puistoalueeksi. Osalle ranta-alueesta on osoitettu jalankulku- ja pyöräilyreitti. Hernesaaren eteläosassa sijaitsee myös väliaikainen maanlajitysalue, lumenvastaanottoaika ja veneiden huoltotoimintaa.

Kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoisimmat säilyneet teollisuusrakennukset ovat entinen Fordin tehdasrakennus 1940-luvulta ja Valtion viljavarastoksi 1950-luvulla suunniteltu rakennuskokonaisuus.

Kaava-alueen itärannalta näkymät avautuvat kantakaupungin etelärannoille, Suomenlinnaan, lähisaariin ja avomerelle. Kaava-alue sijoittuu osaksi Helsingin merellistä silhuetia ja muodostaa osan useiden arvokkaiden kulttuuriympäristökokonaisuuksien maisemaa ja näkymiä.

Kaava-alueen pohjoisosaan Eiranrantakadun ja Merikadun väliin voimassa olevan asemakaavan mukaiselle pysäköintialueelle on toteutettu väliaikainen koulurakennus.

Kantakaupungin meritäytöt

Valtion viljavarasto

Fordin talo 1946

Hernesaarenranta-viihdekeskus 2015,
Jari Huhtaniemi

Kaava-alueen asemakaavoissa on puistopinta-alaa noin 6,5 hehtaaria, josta osa on toteuttamatonta. Hernesaaren itärannalla on noin 1,8 hehtaaria toteuttamatonta puistopinta-alaa. Helsingin viher- ja virkistysalueiden strategisessa kehityskuvassa (VISTRA II) rantapuisto on merkitty kaupunginosapuistoksi. Lisäksi puisto on osa yleiskaavoissa 2002 ja 2016 määriteltyä Helsingipuistona kehitettävää viheraluekokonaisuutta.

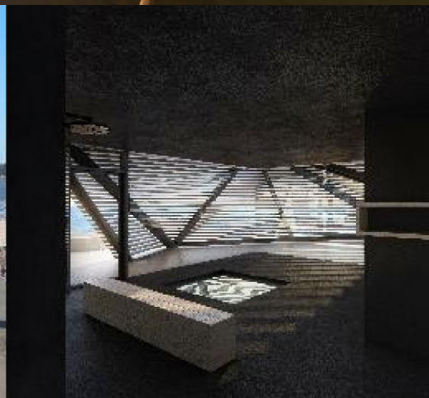
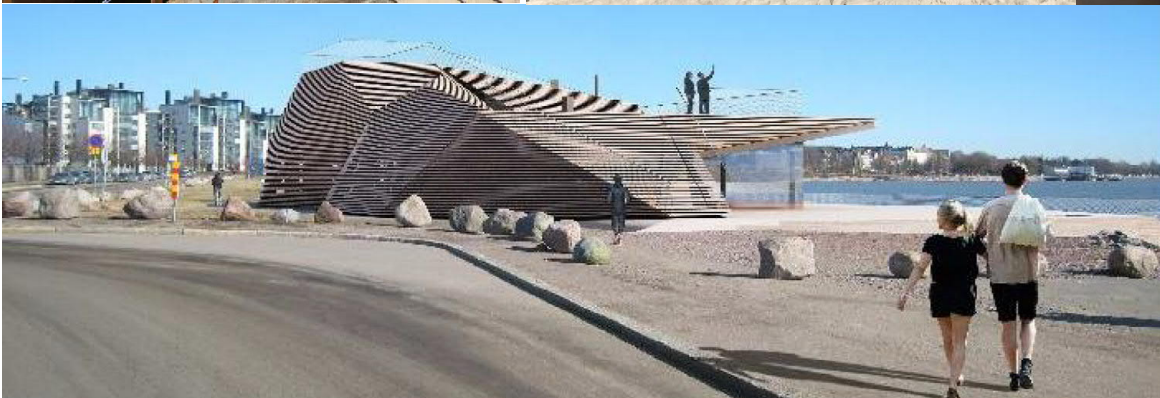
Kaava-alueen itäosassa on kantakaupungin etelärannan kulttuuriympäristöihin liittyviä puistoalueita ja 2000-luvun alussa korkeaan laatuun toteutettuja uudempia puistoalueita. Pyhän Birgitan puiston vesiliikennelaiturin ja Ursininkallion puiston ja avokalliorantojen välillä on pieni hiekkaranta, josta on muodostunut suosituksi epäviralliseksi uimapaikaksi kantakaupungin alueella. Epävirallisen luonteen vuoksi alueella ei ole uimavalvontaa, puukeutumistiloja eikä käymälöitä. Vesiliikenne on aiheuttanut vaaratilanteita uimareille. Lähi-alueella on sijainnut Ursinin uimalaitos vuosina 1887-1937. Ursininkallion puiston keskellä sijaitsee Merenkulkijoiden ja mereen menehtyneiden muistomerkki. Osa Ursininkallion puistoalueesta toimii skeitti- ja minigolf -alueena.

Eiranrannan katua rajaavat Ursininkallion kohdalla etelässä kallioleikkaukset ja pohjoisessa Merikadun pengermuuriin rajoittuva pysäköintialue. Merikadun eteläpuolinen alue muodostaa maisemakuvallisesti välittävän vyöhykkeen Eiran viheralueakselin ja meren välille. Alueella sijaitsee tällä hetkellä väliaikainen koulurakennus. Merikadun eteläpuolella on Cafe Carusel ja venesatama-alue, jossa sijaitsee Pihlajasaaren vesiliikennelaiturit.

Hernesaaren on koordinoitu matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden kehittämishankkeita vuodesta 2009.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Entinen Fordin talo, Henry Fordin katu 6

Sota-aikana, vuonna 1943 aloitettiin Hernesaassa Fordin uuden kokoonpanolinjan rakentaminen. Se valmistui vuonna 1945. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Gunnar Nordström. Kookas kalkkiahkatiilinen rakennus on edustava esimerkki aikakauden teollisuusarkkitehtuurista. Rakennuksen pitkiä julkisivuja jäsentävät pilasterit, joiden välissä on korkeat ruudutetut ikkunat. Useat yksityiskohdat, kuten vaneriseinäiset sisätilat, kertovat korkeatasoisesta suunnittelusta. Fordin toiminta jatkui Hernesaassa aina vuoteen 1997 asti. Sen jälkeen rakennuksessa on ollut monia erilaisia toimijoita ja nykyisin päävuokralaisena on Tahtumakeskus Telakka.

Valtion viljavarasto, Laivakatu 3

Valtion viljavaraston käyttöön suunniteltu rakennuskokonaisuus sijaitsee Laivakatu 3:ssa. Sen ovat suunnitelleet vuonna 1953 arkkitehdit Aili ja Niilo Pulkka. Rakennuksen huomiota herättävin osa on kymmenkerroksinen, +43.8 korkeuteen kohoava viljasiilorakennus. Sen sisällä on 32 siiloa. Siilo-osaa jatkaa länteen matalampi viisikerroksinen varasto- ja konttoriosa. Siihen liittyy kolmikerroksinen asunto-osa, jossa on ollut kahdessa kerroksessa neljä asuntoa. Siilo-osan kaarevat seinät ovat maalattua betonia, konttori-, varasto- ja asunto-osa ovat julkisivuiltaan kalkkiahkatiiltä. Arkkitehtuuri on tarkoituksenmukaista ja asiallista modernismia. Siilojen sekä elevaattoritornin arkkitehtoniset arvot ovat säilyneet verrattain hyvin, samoin asuinrakennuksessa on säilynyt paljon alkuperäistä. Viljan varastointi jatkuu siiloissa edelleen, myös asuinrakennus on alkuperäisessä käytössään. Kylmä tasovarasto on 1980-luvulla muutettu vuokrattaviksi toimistotiloiksi ja samalla sen alkuperäisäsu on muuttunut huomattavasti. Purkauslaajennus ei edusta samaa arkkitehtonista laatua kuin muut alkuperäiseen kokonaisuuteen kuuluvat rakennukset.

Munkkisaaren teollisuustalo

Arkkitehtitoimisto Matti Hakala suunnitteli kiinteistöosakeyhtiö Matalasaalmenkatu 9 A vuonna 1965. Rakennuksessa on viisi kerrosta ja se on tyypillinen esimerkki 1960-luvulle tavanomaisesta toimisto- ja toimitila-arkkitehtuurista. Rakennus suunniteltiin teollisuus- ja varastokäyttöön. Kerrokset jätettiin avoimiksi ja muunneltaviksi tiloiksi.

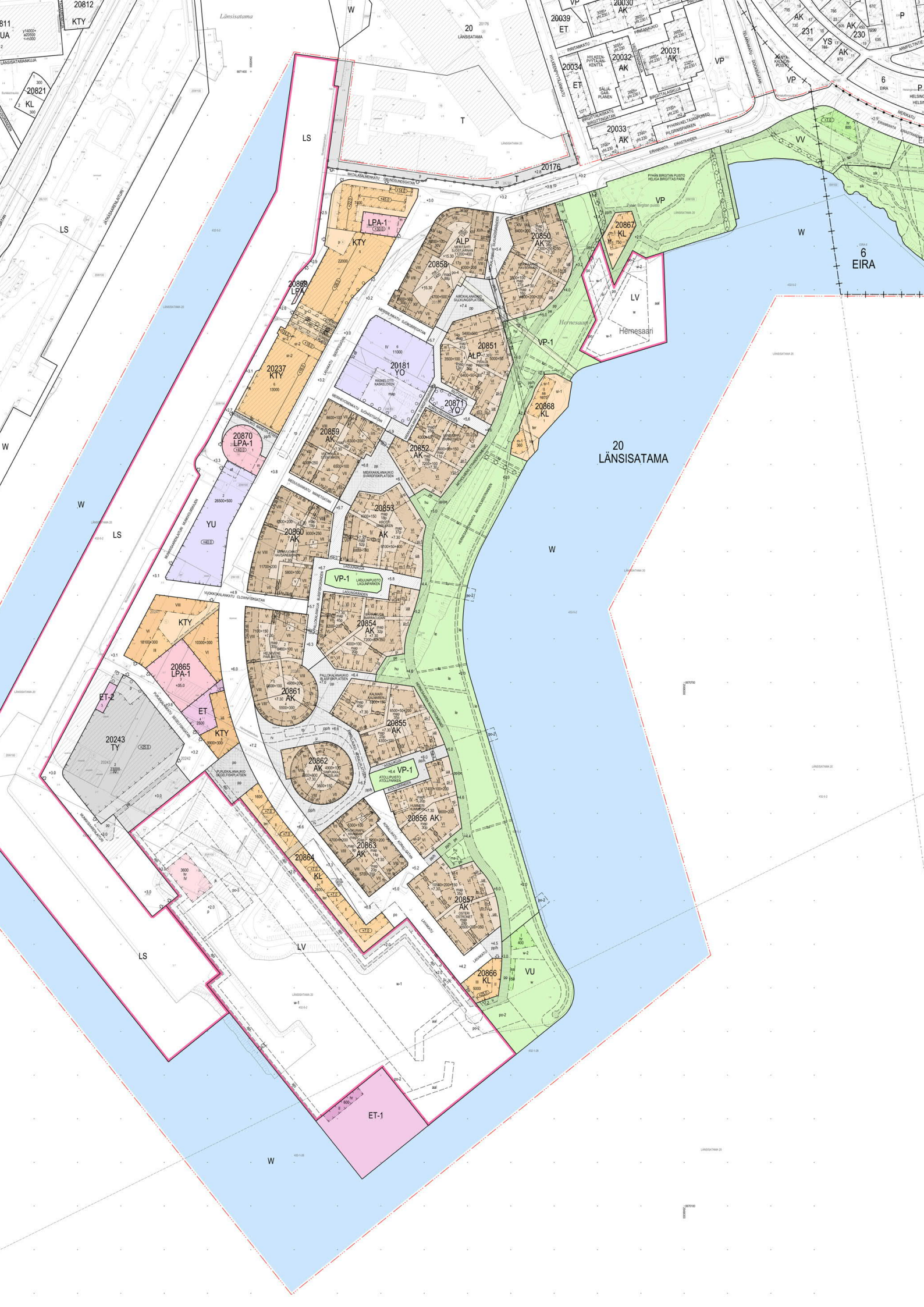
Café Birgitta

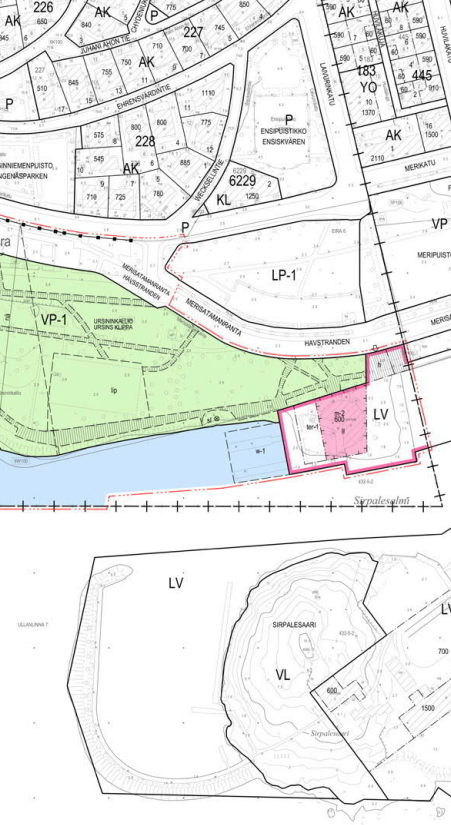
Talli -arkkitehtien Minna Lukander suunnitteli 2014 valmistuneen 45 k-m² laajuisen kahvilarakennuksen Hernesaaren rantapuistoon. Rakennus valittiin vuoden hirsirakennukseksi 2014. Suunnittelu käynnistettiin Helsingin kaupungin aloitteesta osana alueen matkailupalveluiden kehittämistä.

Löyly

Avanto Arkkitehtien Ville Hara ja Anu Puustinen suunnittelivat 2011-2016 yleistä sauna- ja ravintolarakennusta Hernesaaren rantapuistoon. Noin 1 000 k-m² laajuinen hanke valmistui toukokuussa 2016 Jasper Pääkkösen ja Antero Vartian rakennuttamana. Suunnittelu käynnistettiin Helsingin kaupungin aloitteesta osana alueen matkailupalveluiden kehittämistä.

Kaavaratkaisu

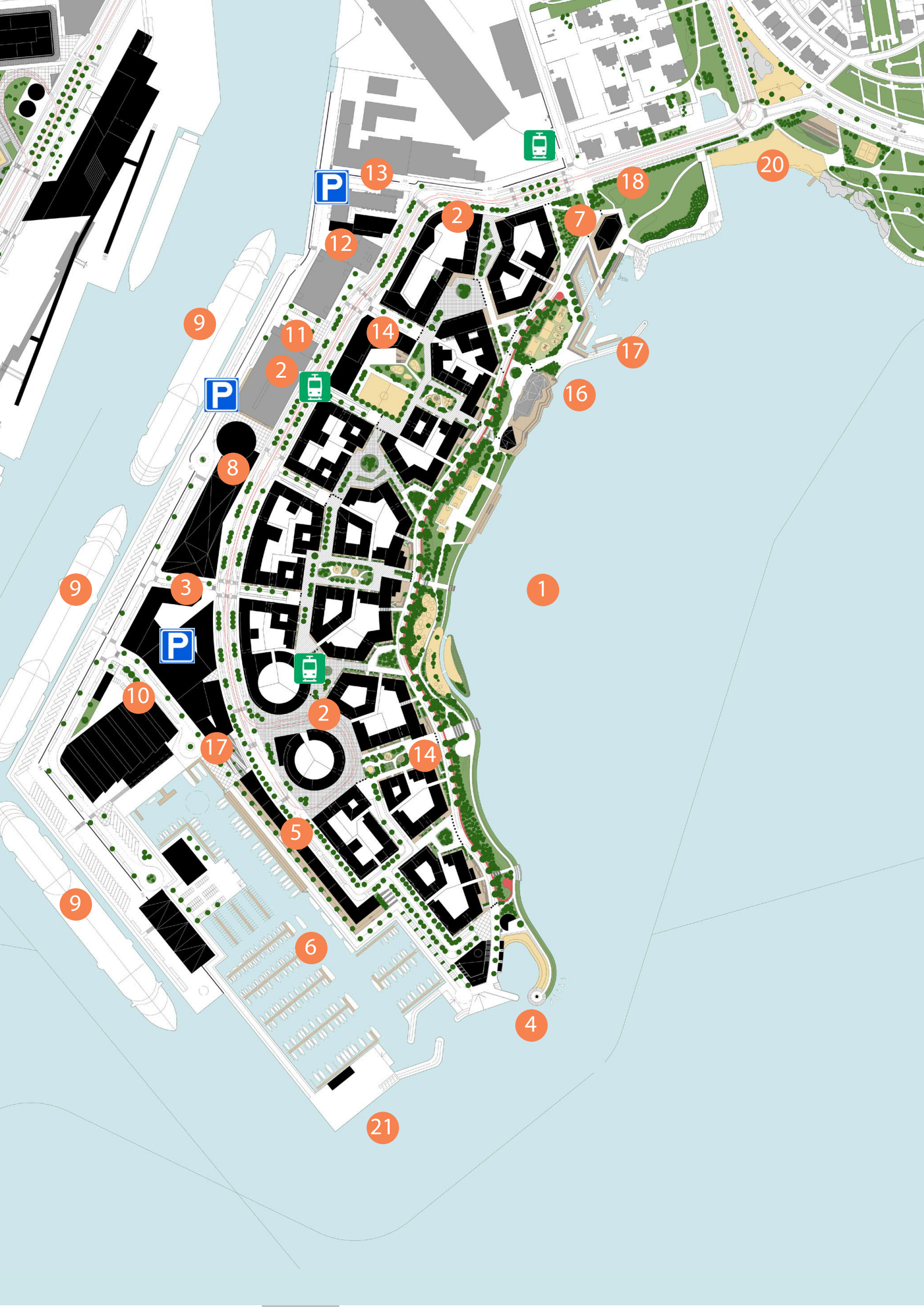
Asemakaava mahdollistaa asumisen, työpaikkojen sekä satama- ja puistoalueiden sijoittamisen Hernesaareen. Kaavan kaupunkirakenteen selkärankana on kaarevalinjainen pohjois-eteläsuuntainen kokoojakatu, Laivakatu, alueen keskellä. Laivakadun itäpuolelle on suunniteltu asuntoalueet ja rantapuisto, joka liittyy kantakaupungin etelärannan vaihtelevan luonteisten puisto- ja rantajakojen muodostamaan virkistysvyöhykkeeseen. Laivakadun länsipuolelle jäävät olemassa olevat ja uudet työpaikka-alueet, venesatama ja risteilysatama.

Kaavaratkaisun mukainen rakentaminen luo uuden urbaanin merenrantajulkisivun kantakaupungin eteläiseen rantavyöhykkeeseen niin avomeren, kuin Suomenlinnan ja Lauttasaarenselän suuntiin. Jätkäsaari tulee näkymään Hernesaaren takana tarkasteltaessa aluetta idän suunnasta. Korttelirakenne on tiivis ja kaupunkimainen. Lisäksi kesäkuukausina alueella vierailevat jopa 60 metriä korkeat risteilylaivat tuovat oman urbaanin lisänsä alueen kaupunkikuvaan. Vallitsevat ilmasto-olot ja meriveden aaltoilu estävät rantaviivaan rakentamisen. Fordin tehdastalo, Munkkisaaren teollisuustalo, Valtion viljavarasto, Cafe Birgitta, Cafe Carusel ja Löyly säilyvät alueella, muut nykyiset rakennukset puretaan. Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään keinoja alueen rakentamisaikaisten ja pysyvien julkisten tai dehankkeiden edistämiseksi.

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK)

PÄÄKÄYTTÖTARKOITUSMERKINNÄT

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.	VV	Uimaranta-alue.
ALP	Asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialue.	LS	Satama. Alueelle saa sijoittaa satamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia. Aluetta saa käyttää-veneiden talvisäilytykseen.
YO	Opetus- ja tutkimustoimintarakennusten korttelialue.	LV	Venesatama. Alueelle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia.
YU	Urheilu- ja liikuntarakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike- ja palvelutiloja.	LPA	Pysäköintipaikkojen korttelialue.
KL	Liikerakennusten korttelialue.	LPA-1	Pysäköintipaikkojen korttelialue. Korttelialueelle saa sijoittaa pysäköintilaitoksen.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike-, palvelu- ja majoitustiloja.	ET	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa jätteen putkikujetusjärjestelmän keräyskeskuksen.
T	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.	ET-1	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa lumen vastaanotto- ja venesatamatoimintoja ja niiden edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia.
TY	Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Korttelialueelle saa sijoittaa tiloja veneiden huolto- ja varastointia varten. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike- ja palvelutiloja.	ET-2	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa satamatoimintoja palvelevan sähköaseman.
VP	Puisto.	W	Vesialue.
VP-1	Puisto. Alueelle saa lisäksi sijoittaa leikki- ja liikuntatoimintoja sekä niiden edellyttämiä suuri-kokoisia rakennelmia. Alueelle saa lisäksi sijoittaa rantarakenteita, täyttöjä ja kaivantoja.		
VU	Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue. Alueelle saa sijoittaa ympäristöhäiriötä tuottamatonta vesiuheilutoimintaa sekä toiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja ja rakennelmia.		
VV	Uimaranta-alue.		

Asuinkerrostalojen korttelialueet koostuvat pääosin 6-8-kerrosta korkeista asuinkerrostaloista. Kaupalliset palvelut keskittyvät alueen pohjoisosaan, jossa sijaitsee ympäristöään korkeampaa, 12-16 kerrosta korkeaa, rakentamista. Asuinkorttelialueet on suunniteltu kantakaupunkimaiseksi tiiviiksi ja yhteisölliseksi kaupunkirakenteeksi. Punavuoren tapaan tehokas maankäyttö on saavutettu kantakaupungille tyypillisellä sisäpihamitoituksella kerroskukia korottamatta. Asuinkerrostalojen autopaikat toteutetaan alueelle markkinaehtoisesti eikä kaavaratkaisu edellytä niiden toteuttamista. Autopaikat on mahdollista sijoittaa pääosin Laivakadun länsipuolelle merkittyjen LPA-1-korttelialueiden pysäköintilaitoksiin. Lisäksi autopaikkoja on mahdollista sijoittaa osassa tontteja map-merkittyihin maanalaisiin pysäköintitiloihin.

Asuntoalueen korkotasoa vaihtelee +3.0 ja +7.4 välillä. Maantasokerroksissa sijaitsee liiketiloja ja kortteihin 20852, 20854 ja 20856 voidaan sijoittaa päiväkotitai muita julkisia palvelutiloja. Asuntoalueen tonttikatujen, pihakatu- ja aukio- ja aukioiden mitoituksessa on yhteensovitettu pelastuspaikat, kadun alla oleva yhdyskuntatekniikka ja katupuut. Avomerelle ja kantakaupunkiin avautuvat näkymät sekä sataman ympäristövaikutukset ovat merkittäviä jatkosuunnittelua ohjaava tekijä. Asuntoalueen pohjois- ja eteläosaan rajautuvat venesatamat lisäävät asumisen merihenkisyyttä.

Alueella kannustetaan vaihtoehtoisten kaupunkiasumisen mallien kehittämiseen mahdollistaen yksilöllisiä asumistarpeita; kaavassa kannustetaan toteuttamaan viherhuoneita, erkkereitä ja korkean kerroskorkeuden mahdollistavia parviratkaisuita sekä huoneistokohdittaisia piha-alueita että porrasyhteyksiä kadulle ja yksityisille kattoterasseille. Lisäksi erityis- ja senioriasuminen tulee ottaa jatkosuunnittelussa huomioon osana monipuolisia asumismuotoja.

Katutilaan liittyvien sisäänkäyntipihojen, sisäpiha-alueiden ja kattoterassien elävöittämiseen ja viherrakentamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota Korttelikorttien piha-alueiden rakentamisohjeen ja Hernesaaren valaistusperiaatteiden mukaisesti. Asuntoalueen ulkotilat koostuvat mittakaavaltaan tiiviistä yhteisöllistä sisäpihoista, joita yhdistävät toisiinsa korttelien välissä polveilevat pihakadut istutus- ja toimintavyöhykkeineen ja pienet puisto- ja aukioalueet. Yhteisöllisiä ulkotiloja toteutetaan sisäpihoille, katoille ja korttelien kadunpuoleisten vapaa-ajantilojen sisäänkäyntipihojen yhteyteen, jossa ne elävöittävät osaltaan kaupunkikuvaa. Sisäpihat on suunniteltava ja rakennettava yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi ja rakentamattomat tontin osat, joita ei käytetä leikki- ja oleskelualueina tai kulkuteinä on istutettava. Kaavamääräykset kannustavat viherrakentamisen lisäämiseen ja kaavassa on kannusteita kattojen monipuolisen käytön edistämiseen; katot ovat pääosin asukkaiden käytössä ja alle yhdeksän kerrosta korkeiden rakennusten kattopinta-ala tulee pääosin toteuttaa viherkattoina tai kattopuutarhoina. Lisäksi kannustetaan toteuttamaan sauna- ja vapaa-ajantiloja kattoterassien yhteyteen. Pelastusajoneuvoja ei ole tarvetta mitoittaa sisäpihalle.

Kaupunkikuvallisesti uuden kaupunginosan asuntoalue jakaantuu viiteen osa-alueeseen.

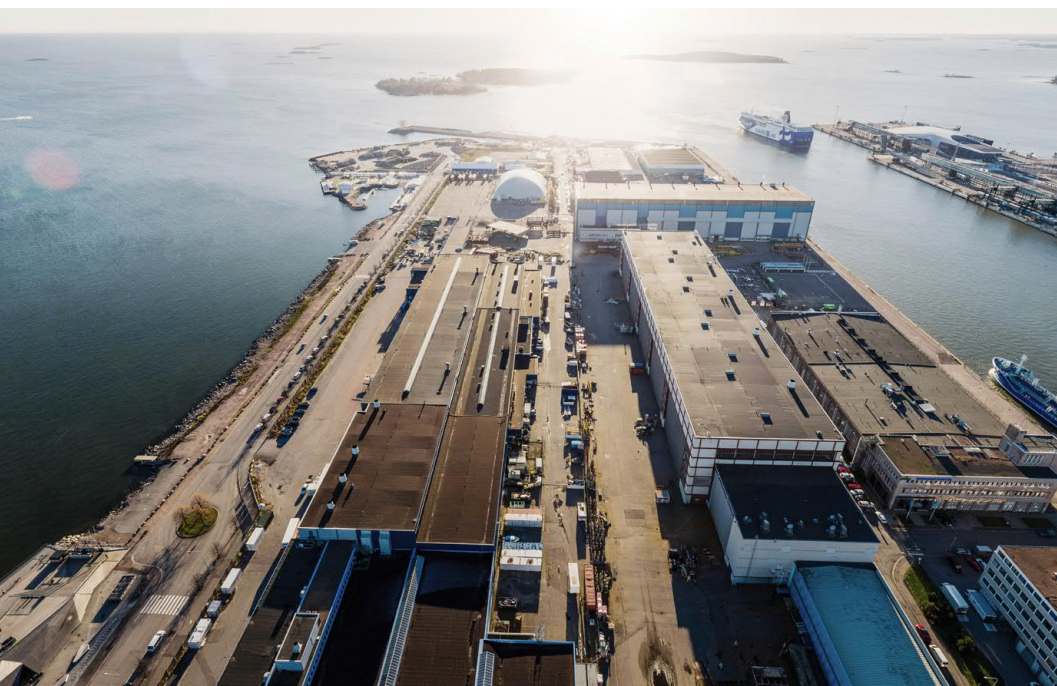
1	HERNESAAREN RANTA	11	FORDIN TALO
2	PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA	12	MUNKKISAAREN TEOLLISUUSTALO
3	HOTELLI	13	VALTION VILJAVARASTO
4	VESIURHEILUKESKUS	14	KOULU JA PÄIVÄKOTI
5	VIERASVENESATAMA	15	PÄIVÄKOTI
6	PURJEVENESATAMA	16	HERNESAAREN YLEINEN SAUNA
7	VEIDEIDEN ASIOINTIPAIKKOJA	17	VESIBUSSILIIKENNE
8	LIIKUNTAKESKUS	18	CAFÉ BIRGITTA
9	RISTEILYLAVA	19	CAFÉ CARUSEL
10	VENEILYKESKUS - VEIDEIDEN HUOLTO JA SÄILYTYS	20	UIMARANTA
		21	LUMEN VASTAANOTTOALUE

seen. Puistoalueen mutkittleva pääraitti rajautuu kuusi kerrosta korkeiden asuinkorttelialueiden etupihavyöhykkeisiin, istutusalueisiin ja ravintoloiden ja kahviloiden terrassivyöhykkeisiin (pi-1- ja ua-merkinnät). Hernesaarenrannan puoleisilla julkisivuilla maantasokerrokseen tulee toteuttaa ravintola- ja kahvilaliikkeitä, joiden lattiakorko tulee olla vähintään 0,8 metriä viereistä puiston rantapromenadin kora korkeammalla ja joiden edustalla ua-merkityt alueet on toteutettava vähintään kolmeen tasoon portaita erotettuina terrassialueina. Esteetön yhteys näille terrassialueille voidaan suunnitella viereisen pi-1-merkityn alueen istutusalueiden kautta.

Merkinnöillä pi-1- ja ua-merkittyjen alueiden toteutus tulee suunnitella Korttelikorttien Hernesaaren asuinkorttelien piha-alueiden rakentamishojeen mukaisesti. Näiden alueiden portaat, tukimuurit ja viherrakentaminen valaistuksineen rajautuvat 14 tontin osuudella Hernesaarenrantapuistoon, jolloin osa-alueiden tulee muodostaa kaupunkikuvallisesti yhtenäinen puistoa rajaava kokonaisuus. Korttelialueiden väliin on sijoitettu pienimitakaavaisia puistikoita ja aukioita, joiden varrella kerrosluku vaihtelee neljän ja seitsemän kerroksen välillä. Näiden alueiden varrella olevien rakennusten julkisivuille tulee toteuttaa laittamattomia ulokeparvekkeita. Asuinkorttelialuetta lävistää pohjois-eteläsuunnassa kulkeva pihakatujen ja aukioden sarja, jonka varrella huoneistokohtaisten sisäänkäyntipihojen lisäksi (pi-merkintä) vuorottelevat kahden alimman kerroksen sisäänvedetyt julkisivut (y-z-merkintä). Asuinkortteleita kiertävälle pi-merkitylle alueelle on rakennettava maantasokerroksen asuntoihin liittyviä sisäänkäyntipihoja ja istutusalueita. Asunnon lattiakoron ja sisäänkäyntipihan on oltava vähintään 0,8 metriä katukorkoa tai muuta yleistä aluetta korkeammalla. Merkinnällä pi-merkittyyn alueeseen rajautuvista ensimmäisen kerroksen asunnosta on toteutettava uloskäynti suoraan katualueelle sisäänkäyntipihan portaiden välityksellä. Maantasokerroksen liiketilat suunnitellaan kadun korkotasoon esteettömiksi. Myös y-z-merkitylle sisäänvedetyille alueelle tulee toteuttaa pi-merkittyjen alueiden määräysten mukaan toteutettuja sisäänkäyntipihoja. Y-z-merkityn sisäänvedon yläpuolelle on suositeltavaa kaupunkikuvallisista syistä toteuttaa parvekkeiden lisäksi huonetilaa ja viherhuoneita. Viherhuoneet voi toteuttaa kerrosalan lisäksi. Myös Laivakadun varrella on sallittu viherhuoneita sekä erkereitä kerrosalan lisäksi. Kahdeksan kerroksisten asuinkorttelien räystälinja on pääosin madallettu kuudennen kerroksen korkeudelle (a-merkintä). Laivakadun eteläpäässä julkisivun kallistusta ja räystälinjan asemointia tulee vaihdella kaupunkikuvallisesti monimuotoisemmin (b-merkintä)

Asuinkorttelien sisäpihat ovat mittakaavaltaan yhteisöllisiä. Itärannan kortteleissa toistuu teemana sisäkkäiset sisäpihat; ensimmäisen sisääntulosisäpihan kautta kuljetaan toiselle luonteeltaan yksityisemmälle sisäpihalle. Korttelialueen sisäpihaa halkaisevat asuinkorttelien rakennukset on luontevaa suunnitella sivukäytään perustuvana asuinkerrostalona. Laivakadun varrella olevissa korttelissa on atrium-porrashuoneratkaisuun perustuvia asuinkerrosta-

Hernesaari Laivakadun pohjoispäästä kohti etelää.
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

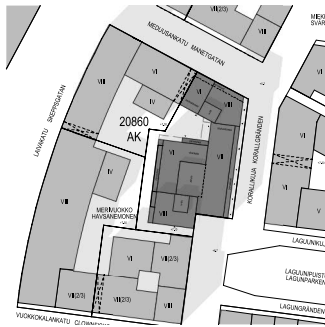

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

loja. Atrium-porrashuone perustuu myös sivukäytäväsuunnitteluratkaisuun, mutta porrashuoneen keskelle muodostuu lisäksi korkea valokuilutila. Suunnitteluratkaisu mahdollistaa 10-15 asunnon toteuttamisen yhtä porrastasannetta kohden. Suunnitteluratkaisu on pohjaratkaisultaan tehokas. Lisäksi kaavaratkaisu kannustaa tonttien 20851/1, 20858/3, 20859/1 ja 20860/2 osalta tehokkaaseen keskikäytävään perustavaan pohjaratkaisuun

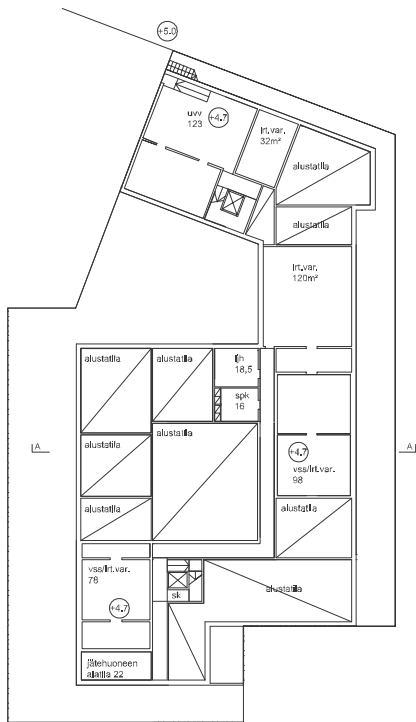
Kaavaselostuksen liitteenä olevan Korttelikortin osana on Hernesaaren asuinkorttelien piha-alueiden rakentamishoje, jossa määritetään korttelipihojen, etu- ja sisäänkäyntipihojen sekä terassialueiden suunnittelutavoitteita (MASU Planning Oy 26.11.2019).

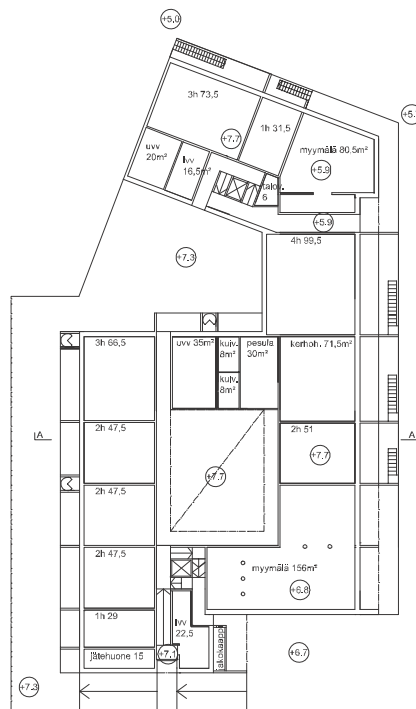
HERNESAARI 20860 / 2 TONTTITUTKIELMA

Tehokkuus- ja tunnusluvut:

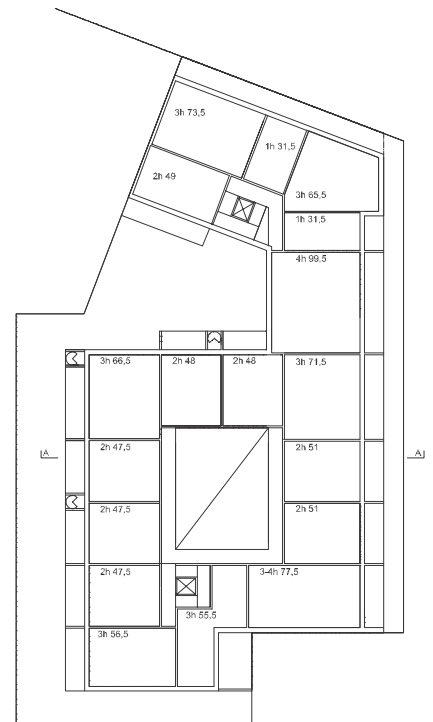
rakennusoikeuden käyttötehoisuus k-m ² /htm ²	1,22	ATRIUM	
huoneistoalatehoisuus brm ² /htm ²	1,49	ulkoseinä, kaikki kerrokset, jm	1743
hyötyalatehoisuus brm ² /hym ²	1,34	ulkoseinä määrä, jm/ brm ²	0,17
yhteistilojen osuus asuntolaista %	11,7	monimuotoisuus, kulmia kerroksessa kpl/jm	0,1
liikennetilojen osuus m ² /brm ²	0,11	– paljon kulmia >0,2 kpl/jm	
		– normaalisti kulmia 0,1 kpl/jm	
		normaalikerroksen syöttö htm ²	509

kellari

1. kerros

2. kerros

Asuinkortteleiden kattoterassit.
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Tontin 20860/2 viitesuunnitelma
ja tehokkuuslaskelma,
Arkkitehdit Kirsi Korhonen ja Mika Penttinen

Asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialue (ALP)

Asuntoalueen pohjoisosaan kortteliin 20858 Airokalanaukiolle on suunniteltu alueen suurimmat päivittäistavara-kaupat. Korttelissa on lisäksi 12-16 kerrosta korkeita asuinkerrostalorakennuksia. Tontin kerrosalan lisäksi laskettavaa päivittäistavara-kaupan maanalaista myymälätilaa tulee sijoittaa ma-1-merkinnällä osoitetulle alueelle tontille 1 vähintään 1 300 m² ja tontille 3 vähintään 1 400 m². Liiketilöjen asiointipysäköinti ja huolto voidaan sijoittaa kortteliin päivittäistavara-kauppojen alle enintään kahteen kellaritasoon. Korttelin asukas-pysäköintiä on mahdollista sijoittaa Laivakadun länsipuolelle tontille 20237/8 toteutettavaan maanpäälliseen pysäköintilaitokseen, johon on mahdollista toteuttaa noin 200 pysäköintipaikkaa. Selostuksen liitteenä on Helin&co arkkitehtien laatima viitesuunnitelma päivittäistavara-kauppojen huolto- ja pysäköintijärjestelyistä. Korttelin 20851 tonteilla 1 ja 2 enintään 85% kerrosalasta saa käyttää asuinhuoneistoja varten. Keskeisen sijaintinsa johdosta korttelialue soveltuu hyvin alueellisille kulttuuritoiminnoille.

Atollipuisto ja asuinkortteleiden vaihteleva kerros-luku,
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Opetus ja tutkimustoimintarakennusten korttelialue (YO)

Asuinkerrostalokorttelialueiden yhteyteen on kaavassa osoitettu opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue 20181, jonka rakennusoikeus on 11 000 k-m². Kortteliin on mahdollista sijoittaa peruskoulu sekä varhaiskasvatuspalveluita, pelikenttä (40 x 60 metriä) ja leikkialueita. Laivaliikenteen meluvaikutuksista, ranta-alueen tuulisuudesta ja kaupunkikuvallisista syistä johtuen korttelialue on sijoitettu keskeisesti alueelle raitiotiepyräkin ja palveluiden läheisyyteen. Alueen osat, joita ei käytetä leikki- ja oleskelualueina tai kulkuteinä on istutettava. Istutuksissa on käytettävä myös pensaita ja puita. Korttelialueelle 20181 tulee sijoittaa pelikenttä, joka on rajattava puuriveillä. Korttelialueelle 20871 tulee sijoittaa leikkialue.

Urheilu- ja liikuntarakennusten korttelialue (YU)

Fordin talon eteläpuolelle on suunniteltu urheilu- ja liikuntarakennusten korttelialue, joka mitoituksensa puolesta mahdollistaa esimerkiksi jääkiekkokaukaloitien rakentamisen alueelle. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa pysäköintiä. Korttelialueen toteutuksessa tulee ottaa huomioon korttelialueelle merkitty yhdyskuntateknisen huollon rakennusala; pumpaamo ja sen ilmanvaihdon edellyttämät pystyhormit rakennuksen katon yläpuolelle.

Liikerakennusten korttelialue (KL)

Korttelissa 20864 Laivakadun lounaispuolelle on merkitty venesatamaan + 2,0 tasolle ja Laivakadulle +7,0 tasolle avautuvaa liiketilaa, jonka laajuus on 4 200 k-m². Alueelle on mahdollista sijoittaa liiketilan toiminnan edellyttämiä terassialueita, jotka on mahdollista suunnata venesataman puolelle sekä yksikerroksisten rakennusalanosien päälle Laivakadun katutasoon. Esteetön sisäänkäynti tiloihin tulee järjestää Laivakadun puolelta. Korttelialueen toimintoja on tämän lisäksi mahdollista sijoittaa 1 800 k-m² Laivakadun alle.

Alueen eteläkärkeen puistoon suunnitellun vesiurheilukeskuksen yhteyteen on suunniteltu korttelialue 20866, jolle on merkitty 5 000 k-m² kerrosalaa. Rakennusoikeuden sijoittaminen tontille edellyttää, että osa toiminnoista sijoitetaan maanalaisiin kerroksiin. Katon tulee olla ulkoportain saavutettavissa yleiseen käyttöön. Tavoitteena on mahdollistaa Hernessaaren kärkeen vetovoimaisen hankkeen toteutuminen. Toiminta voisi luontevasti liittyä vesiurheiluun mutta esimerkiksi myös museo tai muu kulttuuritoiminto täydentäisi sopivalta tavalla ranta-alueiden liikunta- ja vapaa-ajanpalveluita. Suunnittelun yhteydessä on tunnistettu paikan symbolinen merkitys Helsingin niemen eteläisempänä kärkeä. Jatkosuunnittelun yhteydessä kortteliin pyritään valikoimaan hanke, joka toisi toiminnallaan lisäarvoa Helsingille ja jolla olisi kansainvälistä merkittävyyttä. Korttelissa 20864 ja 20866 alle yhdeksän kerrosta korkeiden rakennusten kattopinta-ala on toteutettava pääosin viherkaton tai kattopuutarhana lukuun ottamatta LPA-1-korttelialueita.

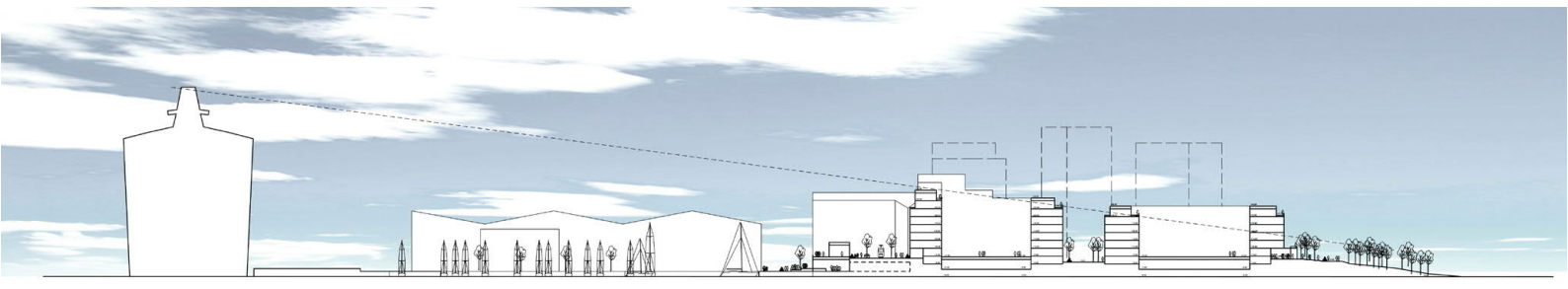

Airokalanaukio ja näkymä kohti korttelin 20851 kulttuurikeskusta.

Arkkittehtitoimisto Stefan Ahlman.

Hernesaarenrannan puisto
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Alueleikkaus

Korttelialueella 20867 on myymälän rakennusala, jolle tulee sijoittaa kahvila- tai ravintolatilaa. Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisen Cafe Birgitan tilalle 750 k-m² uudisrakennuksen toteuttamisen. Uudisrakennuksen yhtenäinen antura ja sokkeli tulee ulottaa +0.3 korkotasoon, jotta kanavan kaivu ei vahingoita laajennusosaa. Jätehuolto ja huoltoajo on kaavassa järjestetty puistoalueelle korttelialueen pohjoispuolelle.

Korttelissa 20868 toimii vuonna 2016 avattu yleinen sauna Löyly. Kaavaratkaisussa on merkitty rakennusoikeutta yhteensä 1 430 k-m², joka mahdollistaa kahvila- tai ravintolatilan toteuttamisen nykyisen rakennuksen eteläpuolelle. Kaupunkikuvallisista syistä nä-1-merkitylle näkemäalueelle rakennusalojen väliin ei saa sijoittaa rakennelmia tai myyntipisteitä. Kansainvälistä tunnustusta saanut yleinen sauna ravintoloiheen suojellaan yleisessä käytössä olevine sisä- ja aputiloineen kaavassa sr-1 -merkinnällä. Korttelialueelle ei saa sijoittaa pysäköintiä.

Toimitilarakennusten korttelialue (KTY)

Toimitilarakennusten korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa majoitus- ja liiketilaa sekä palveluita. Munkkisaaren yritystalon, Valtion viljavaraston, Fordin talon, Helsinki Shipyardin ja Helsingin sataman toimintoja on sovittu yhteen toimijoiden välillä järjestetyissä yhteiskokouksissa yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä. Kukin toimitilatontti rajautuu johonkin alueen kolmesta LPA-1-korttelialueesta, joille on mahdollista toteuttaa maanpäällinen keskitetty pysäköintilaitos. Mikäli pysäköintilaitokset toteutetaan vuorottaiskäyttöisinä, niihin on mahdollista sijoittaa asukas-pysäköinnin lisäksi alueella toimintaansa jatkavien kiinteistöjen tontti- ja vuokra-alueiden maanpäällisiä autopaikkoja, jotka pääosin poistuvat käytöstä alueen toteutuksen yhteydessä.

Kaava-alueen pohjoisosassa tontilla 20237/7 Valtion viljavaraston käyttö viljan varastointiin jatkuu toistaiseksi. Toimintoon liittyvä laivapaikka Munkkisaaren laiturilla merkitään satama-alueeksi ja siten mahdollistaa Valtion viljavaraston toimintaedellytysten turvaamisen. Tontilla 20237/5 Munkkisaaren teollisuustalo jatkaa myös nykyisessä toimitilakäytössä. Kiinteistöjen rakennusoikeutta on lisätty lisärakentamista varten. Munkkisaaren Yritystalon ja Valtion viljavaraston väliin on merkitty autopaikkojen korttelialue, jolle saa sijoittaa maanpäälliseen pysäköintilaitoksen (LPA-1) ja tulee toteuttaa 50 k-m² liiketilaa.

Tontilla 20237/6 sijaitsee Fordin talo, joka suojellaan asemakaavassa sr-2-merkinnällä ja sen käyttömahdollisuuksia selvittää jatkosuunnittelussa. Fordin talon ensimmäinen kerros tulee pääasiassa suunnitella liike- ja palvelutiloiksi.

Korttelissa 20865 KTY-korttelialueet sijaitsevat kaava-alueen eteläosassa venesataman ja raitiotiepysäkkien läheisyydessä. Tontti 20865/1 soveltuu hyvin esimerkiksi majoitustoiminnalle, sillä kaavaratkaisu mahdollistaa saattoliikenteen järjestämisen Laivakadun korkotasolla +4.9 tontin sisäpihalle Vuokkolankadulta ja huoltoliikenteen järjestämisen Purjekalankadulta korkotasolla +3.1. Tontin 20865/5 huolto voidaan järjestää viereisen ET-korttelialueen kautta. Korttelialueille on merkitty kaavaan määräys liiketiloista. Alle yhdeksän kerrosta korkeiden rakennusten kattopinta-ala on toteutettava pääosin viherkattona tai katopuutarhana lukuun ottamatta LPA-1-korttelialueita.

Teollisuus- ja varistorakennusten korttelialue (T)

Helsinki Shipyard -telakka jatkaa toimintaansa kaava-alueen pohjoispuolella Hietalahdes- sa. Telakan ajoyhteyksien järjestämiseksi kaava-alueen pohjoisosaan on merkitty teollisuus- ja varistorakennusten korttelialue, joka toiminnallisesti yhdistyy Hietalahdessa toimivaan telakka-alueeseen ja jolle saa sijoittaa autopaikkoja. Kadun puolelle toteutetaan tukimuuri kadun uuden tasauksen ja korttelialueen tasoerojen johdosta.

Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY)

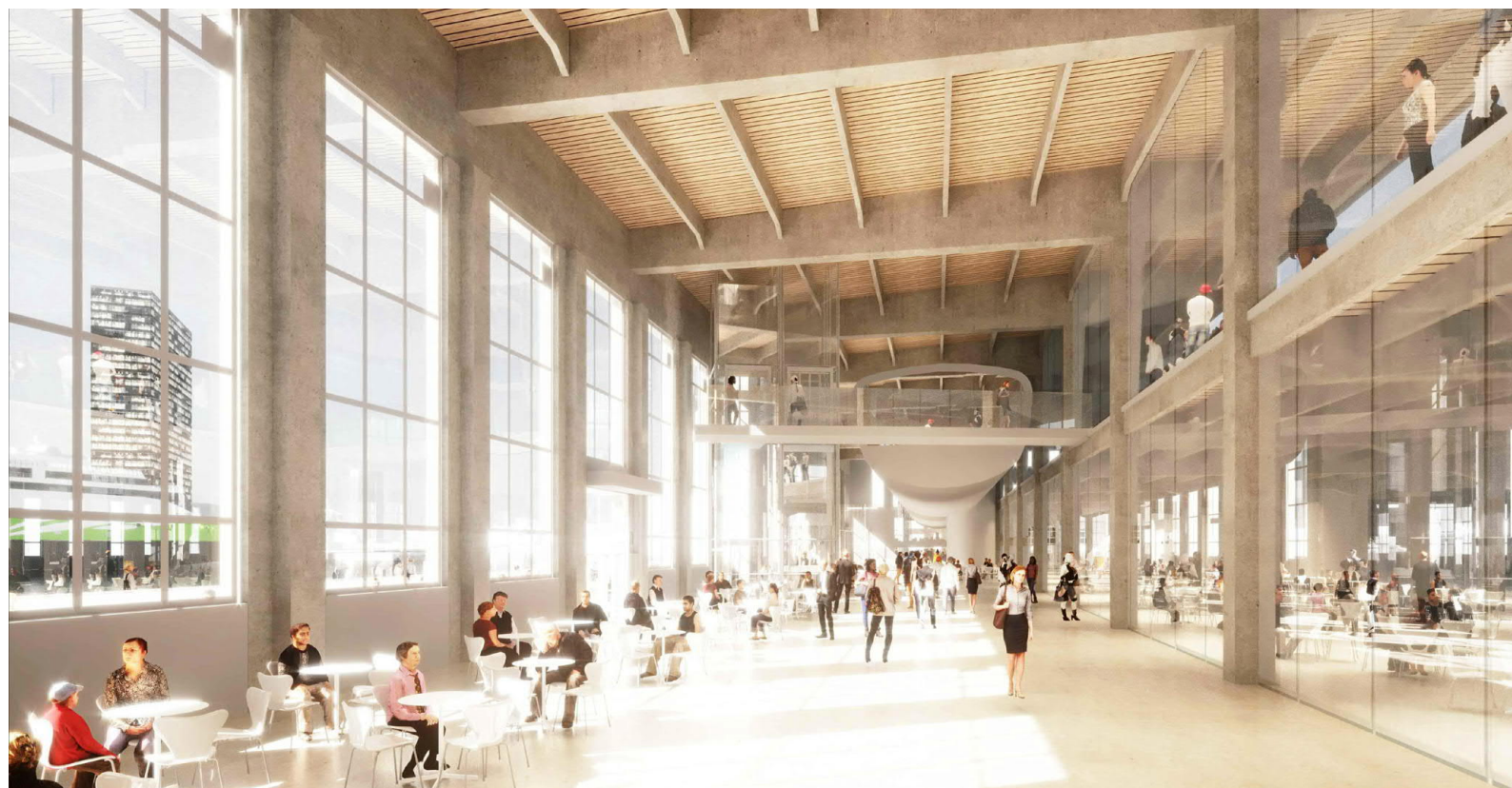
Venesataman pohjoispuolelle kaavaillaan veneilyyn ja siihen liittyvän elinkeinotoiminnan keskittymää. Venesataman yhteyteen on mahdollista rakentaa tarvittavat hallirakennukset veneiden huoltoon ja säilytykseen. Risteilymatkailijat eteläiseltä risteilylaiturilta ohjataan alueen kautta suunniteltavaa kävelyreittiä pitkin Laivakadulle.

Puisto (VP)

Eiran noin 1000 asukkaan kaupunginosa tulee täydentymään noin 7600 asukkaan Hernesaaren kaupunginosalla. Kaupunginosien läheisyydessä olevien puistoalueiden käyttäjämäärän lisäys on otettu suunnittelussa huomioon. Ranta-alueen nykyinen käyttö katu-, pysäköinti- ja veneiden talvisäilytysalueena ei ole tarkoituksenmukaista alueen käyttäjämäärän kasvaessa. Eiranranta -kadun linjaaminen Merikadun tukimuuriin mahdollistaa Pyhän Birgitan puiston ja Ursininkallion välisen rantapuistoalueen leventämisen. Merisataman puiston nykyiset pysäköintialueet (LP-1) muutetaan puistoalueiksi (VP) ja uimaranta-alueeksi (VV). Veneiden talvisäilytys on mahdollista siirtää jatkossa Hernesaaren risteilylaitureille.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Kaavaan on merkitty ohjeellisesti rajattu alue (nä), joka osoittaa merelle avautuvaan asemakaavahistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävään puistoakseliin maisemallisesti liittyvän ohjeellisen alueen osan. Nä-merkintä kohdistuu Juhani Ahon puiston näkymälinnan jatkeeseen ja näkymälinnan huomioon ottamiseen Ursinkallion puistoalueen jatkosuunnittelussa. Juhani Ahon puiston keskiakselin näkymälinnan jatke sijaitsee nä-merkityn alueen keskellä. Näkymän kohdalla sijaitsee tällä hetkellä väliaikainen koulurakennus, joka tulee poistumaan, kun evakossa olevien koulujen peruskorjaukset valmistuvat. Ursinkallion alueelle on merkitty nykyiselle skeittialueelle sijainniltaan ohjeellinen alue, jolle saa sijoittaa rullalautailuun tai muuhun vastaavaan liikuntaan varustettuja paikkoja ja rakennelmia. Kaikkien kaupunkilaisten käyttöön suunniteltavan rantapuiston leventäminen mahdollistaa lisäksi uimarannan ja siihen liittyvien toimintojen toteuttamisen alueelle.

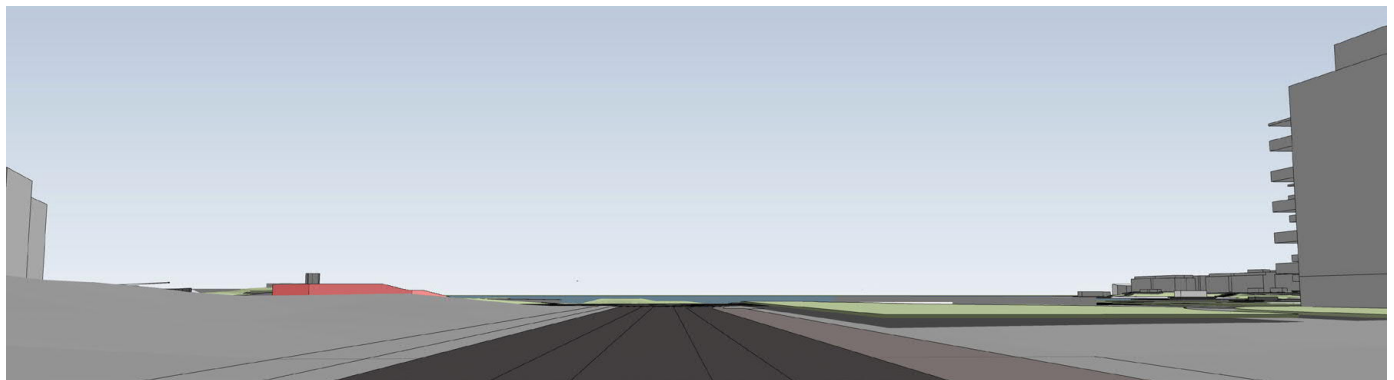
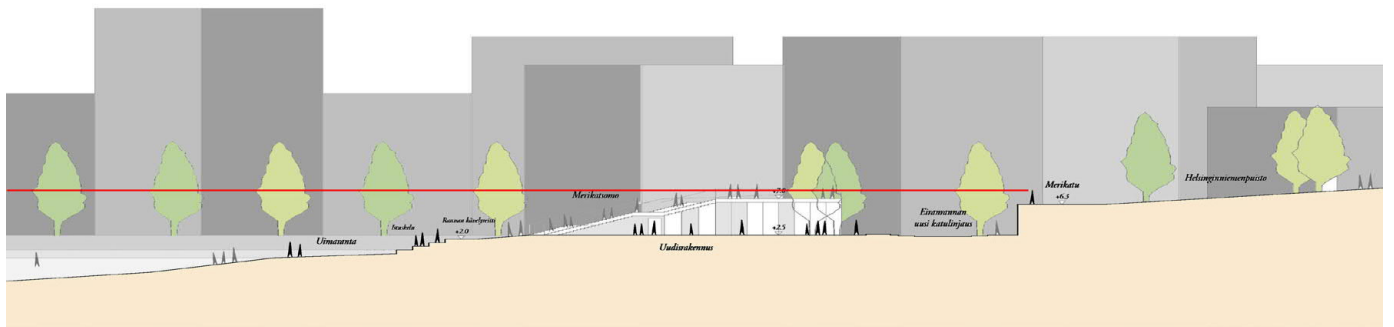

Eiranranta ja Merikatu, näkymä kohti uimarantaa, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Puisto (VP-1)

VP-1-merkitylle puistoalueelle saa sijoittaa leikki- ja liikuntatoimintoja sekä niiden edellyttämiä suurikokoisia rakennelmia. Alueelle saa lisäksi sijoittaa rantarakenteita, täyttöjä ja kaivantoja. Hernesaaren uudet puistot - rantapuisto Hernesaarenranta ja kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat Laguunipuisto ja Atollipuisto - on osoitettu merkinnällä VP-1.

Hernesaarenrannan puisto-osuus on laajuudeltaan noin 5 hehtaaria. Puisto on noin 850 metriä pitkä ja sen leveys vaihtelee noin 40 ja 90 metrin välillä. Kapeimmillaan puisto on etelässä, missä meritäyttöjen teknistaloudellinen toteutettavuus asettaa suurimpia haasteita. Leveimmillään puisto on korttelirakenteen lomaan laajetessaan. Puiston tärkeä luonteenpiirre on merellisyys ja näkymät avomerta, Eiranrantaa, Kaivopuistoa, lähisaaria ja Suomenlinnaa kohti.

Uimarannan huoltorakennuksen kaupunkikuvaallisia tarkasteluja.

Barceloneta lähiliikuntapiste Barcelona
2015, Jari Huhtaniemi

Puiston maasto nousee loivasti rantaviivasta asuntoalueiden reunaan. Maastoa voidaan tarvittaessa terassoida ja porrastaa tukimuurein. Noin korkeustasolle +4 - +5 linjattu polveileva Hernesaaren rantapromenadi seurailee asuinkortteleihin liittyviä terrassivyöhykkeitä ja muodostaa esteettömän jalankulun ja pyöräilyn virkistysreitit. Promenadi laajenee lännen puolella neljäksi puistoaukioiksi, joiden kautta rantapuisto liittyy kortteleiden välisiin suojaisapiin aukio- ja puistotiloihin. Tavoitteena on muodostaa rantapromenadista tilallisesti väljä kävely-, istuskelu- ja kohtaamispaikka, joka mahdollistaa lisäksi pyöräilyn ja lenkkeilyn. Lähemmäs rantaviivaa ja merenpinnan tasoa on merkitty ohjeellisena rantaa seuraileva jalankulun reitti.

Rantapuiston pohjoisosiin sijoittuu nykyään Cafe Birgitta ja Löyly, ympärivuotinen yleinen saunakeskus ja ravintola terassialueineen. Puiston keskivaiheilla puiston, rannan ja merenpohjan maaston muotoilua on tutkittu loivennettavaksi siten, että alueelle on mahdollista suunnitella toiminnallinen vyöhyke ja loiva ranta, joka mahdollistaa pääsyn veden ääreen. Alueen tuulisuuden vuoksi rannan edustalle olisi hyvä muodostaa saarimainen osa suojaamaan rannan toimintoja. Rantavyöhykkeelle on mahdollista sijoittaa myös oleskelulaitureita ja puukansia, jotka mahdollistavat oleskelun veden rajassa. Veneidenlaskupaikkoja on osoitettu eteläosan vesiuurheilukeskukseen yhteyteen. Puiston pohjoisosaan on merkitty venesatama-alue, jonne suunnitellaan vesibussiliikennettä palveleva vesiliikennelaituri sekä kanava, joka mahdollistaa asiointilaituripaikkoja myös vierailuille veneilijöille ja rantaravintoloiden asiakkaille. Vesiliikennesataman ja kanavan näkyvät rakenteet on mahdollista toteuttaa puuverhouksena luiskatun rantarakenteen päälle.

Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU)

Helsingin lähivedet ovat erinomaiset kilpapurjehdukseen. Lisäksi avoimet meriselänteet, suotuisat tuulet ja kohtuullinen aallokko lähellä kaupungin keskustaa tekevät Helsingistä yhden maailman parhaista purjehduskilpailupaikoista. Puiston eteläosaan sijoitettavan vesiuurheilukeskuksen on tavoitteena toimia yhdessä Merisataman ja Hernesaaren venesatamien kanssa isojen kansallisten ja kansainvälisten arvokilpailuiden järjestelypaikkana. Vesiuurheilukeskuksessa on mahdollista järjestää alan opetusta, valmennusta ja junioritoimintaa. Alueelle on mahdollista toteuttaa harrastusedellytykset esimerkiksi lauta-, leija- ja jollalajeille ja muihin vesiuurheiluun liittyviin moottorittomiin harrastuksiin. Lautalajien harrastajille on mitoitettu alueelle halkaisijaltaan 50 metriä leveä suojaisa allas, jonka yhteydessä on hiekkaranta ja varaus saunoille ja pienelle huoltorakennukselle. Rantapuiston eteläosan maastomuodot mahdollistavat puistoalueen hyödyntämisen luonnollisena katsomona vesiuurheilutapahtumissa. Myös aallonmurtajan ranta voidaan tarvittaessa toteuttaa kiinteänä katsomona.

Uimaranta-alue (VV)

Avomerelle suuntautuvasta sijainnistaan huolimatta Ursininkallion niemellä sijaitsi jo 1800-luvulla uimahuoneita ja Ursinin uimalaitos. Alueella on nykyisellään uimapaikka, jolla on haasteita epävirallisen luonteensa johdosta liittyen uinnin ja vesiliikenteen yhteensovittamiseen, kunnossapitoon, valvontaan ja esimerkiksi wc- ja pukutilojen puutteeseen. Uimapaikan käyttäjämäärä tulee jatkossa moninkertaisesti kasvamaan. Valvottu uimaranta ja riittävät tilat uimarannan liikunta- ja kahvilapalveluita varten edistävät rannan kunnossapitoa ja vesialueen käytön turvallisuutta.

Padel-tenniskenttä lähiliikuntapaikkana 2015.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Hernessaarenrannan venesatama
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Liikuntapalveluille varattu 800 k-m² huoltorakennus suojaa ranta-alueetta Eiranrannan liikenteeltä sekä maastoon terassoituna tarjoaa rakennuksen katon osalta yleiseen käyttöön aluetta avomerimaisempien tarkkailuun. Huoltorakennuksen rakennusala rajaa Eiranranta-katua enintään 23 metrin matkalla ja on 45 metrin etäisyydellä rantaviivasta. Rakennus on etäällä rannasta Merikadun läheisyydessä eikä merkittävästi muuta ranta-alueen kaupunkikuvaa. Huoltorakennuksen katon ylimmän kohdan korkeusasema on +7,0 metriä, joten se ei peitä merimaisemaa takana olevan Merikadun katukorosta +6,3 tai ylempänä olevista asuinrakennuksista tarkasteltuna.

Liikuntapalveluiden tilaohjelma sisältää henkilökunnan sosiaali- ja työtilaa, varastotilaa uimarannan huoltoon ja esimerkiksi välinevuokraukseen liittyen, liikuntatila, pukuhuone-, suihku- ja wc-tiloja sekä enintään 250 k-m² suuruisen kahvion. Rakennuksen katolle ei saa sijoittaa tarjoilualueita. Liikuntapalvelut vastaa uimarannan ja rakennuksen suunnittelusta. Uimarannan toteuttaminen edellyttää nykyisen Pyhän Birgitan puistossa sijaitsevan vesiliikennelaiturin siirtoa länteen venesatama-alueelle (VL) uimarannan turvallisuuden parantamiseksi ja turvallisen vesialueen merkitsemistä kelluvilla poijuilla. Uimaranta ei ole aidattu alue, joten alueella säilyvät nykyiset kävely-yhteydet. Alueen nykyisiä laituri-, hiekkaranta- ja avokallioalueita ei ole tarkoitus muuttaa. Myöskään merenpohjan muokkaamista tai aallonmurttajia uimarannan edustalla ei ole suunniteltu.

Satama (LS)

Alueelle saa sijoittaa satamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia. Aluetta saa käyttää veneiden talvisäilytykseen. Satama-alueella, jonka maa-ala on 3,2 hehtaaria, on laituripaikkoja yhtäaikaaisesti kolmelle suurelle risteilylaivalle. Osa Pietariin suuntaavista laivoista vierailee myös Helsingissä ja risteilymatkustajien määrän odotetaan yhä kasvavan tulevina vuosina. Satamatoiminnan sekä risteilymatkailun edellyttämä jalankulku-, bussi- ja huolto liikenne sekä palvelut on otettu huomioon koko alueen suunnittelussa. Satama-alueelle sijoitetaan erotellut jalankulku- ja huoltoyhteydet ja varustamoiden tilaamien retkibussien ajoväylät. Satama-alueella varaudutaan maasähkön toteuttamiseen. Satama-aluetta rajaavan katualueen mitoituksessa on varauduttu siihen, että kolmen laivapaikan läheisyydessä on kussakin jalkamatkustajille varattu matkustajaportti ja aukiomaista katualuetta matkailijoiden kokoontumista varten ja riittävästi matkailuliikenteelle osoitettavia kadunvarsipysäköintipaikkoja. Satama-alueen pohjoisosassa sijaitseva viljalaiivan laivapaikka varataan edelleen satamakäyttöön.

Satama-aluetta on mahdollista käyttää myös muuhun satamatoimintaan ja talvikautena veneiden talvisäilytykseen satamatoimintojen sen mahdollistaessa. Risteilysataman 3,2 hehtaarin maa-alueella on hyvät edellytykset toimia veneiden talvisäilytysalueena satamatoiminnan niin mahdollistaessa, koska risteilyliikennettä ei Hernesaassa ole lähtökohtaisesti talviaikana. Liikuntapalvelut neuvottelevat jatkossa Helsingin sataman kanssa talvisäilytyksen mahdollistamisesta risteilysatama-alueella. Merisataman puiston nykyiset pysäköintialueet (LP-1), joita käytetään talvikautena veneiden talvisäilytysalueina, muutetaan puistoalueiksi (VP) ja uimaranta-alueeksi (VV).

Venesatama (LV)

Alueelle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja ja rakennelmia. Kaavan havainnekuvasa esitetyn ja kaavan mahdollistaman satama-alueen laajuus on noin 5 hehtaaria. Tasaista kenttää satama-alueen ympärille varataan noin 1,7 hehtaaria pääasiassa purjehduskilpailuiden, pysäköinnin ja veneiden talvisäilytyksen järjestämiseksi. Venesatama on mitoitettu noin 400 venepaikalle. Vieriasvenesataman paikat sisältyvät tähän lukuun. Venesatamassa on veneiden kiinnitykseen hyödynnettävää rantaviivaa 1,3 kilometriä ja kelluvien laiturien yhteenlaskettu juoksumetrimäärä on arviolta noin 1,9 kilometriä. Venesatamaan varataan laituripaikkoja vesibussiliikenteelle.

Itärannan Hernesaarenpuiston pohjoisosaan on suunniteltu aallonmurtajalla suojattu vesiliikennelaituri ja veneiden asiointipaikkoja palvelemaan Hernesaassa venellä liikkuvia. Vesiliikennesyhteyksien lisääminen on jatkossa tarpeen, koska matkailijoiden lisäksi lähialueiden asukasmäärä tulee kasvamaan huomattavasti. Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen vesibussiliikenteen toimintaedellytyksiä pyritään edistämään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Autopaikkojen korttelialue (LPA)

Korttelialue on määrätty tontin 20237/5 huoltoliikenteen tarpeisiin.

Varjotarkastelu, kevät- ja syyspäiväntasaus
klo 10 ja klo 16.

Autopaikkojen korttelialue (LPA-1)

Maanpäällisten pysäköintilaitosten julkisivut tulee toteuttaa laadukkailla materiaaleilla ja suunnitella kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi. Pysäköintilaitosten julkisivumateriaalina tulee olla maalipinnoittamaton metalli ja paikalla valettu betoni. Pysäköintitaloissa tulee olla viheraiheita kuten viherkattoa tai köynnösseinää.

Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue (ET)

Alueelle saa sijoittaa jätteen putkikuljetusjärjestelmän keskuksen.

Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue (ET-1)

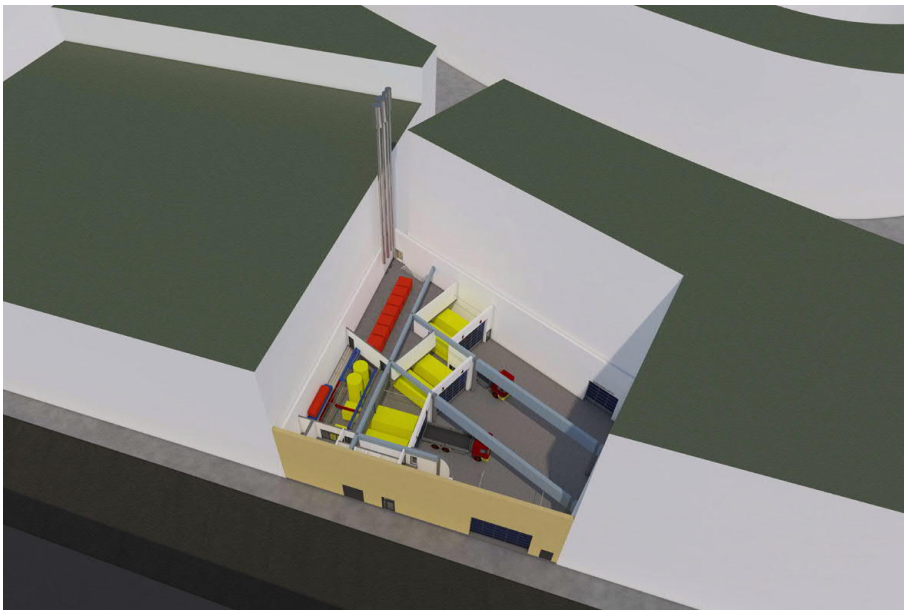
Venesataman eteläpuolelle on merkitylle 0,9 hehtaarin suuruiselle korttelialueelle saa sijoittaa lumen vastaanotto- ja venesatamatoimintoja ja niiden edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia. Liikennöinti alueelle tapahtuu Munkkisaa-renlaiturin kautta. ET-1-korttelialueella saa lisäksi harjoittaa veneily- ja vesiturheilutoimintaa.

Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue (ET-2)

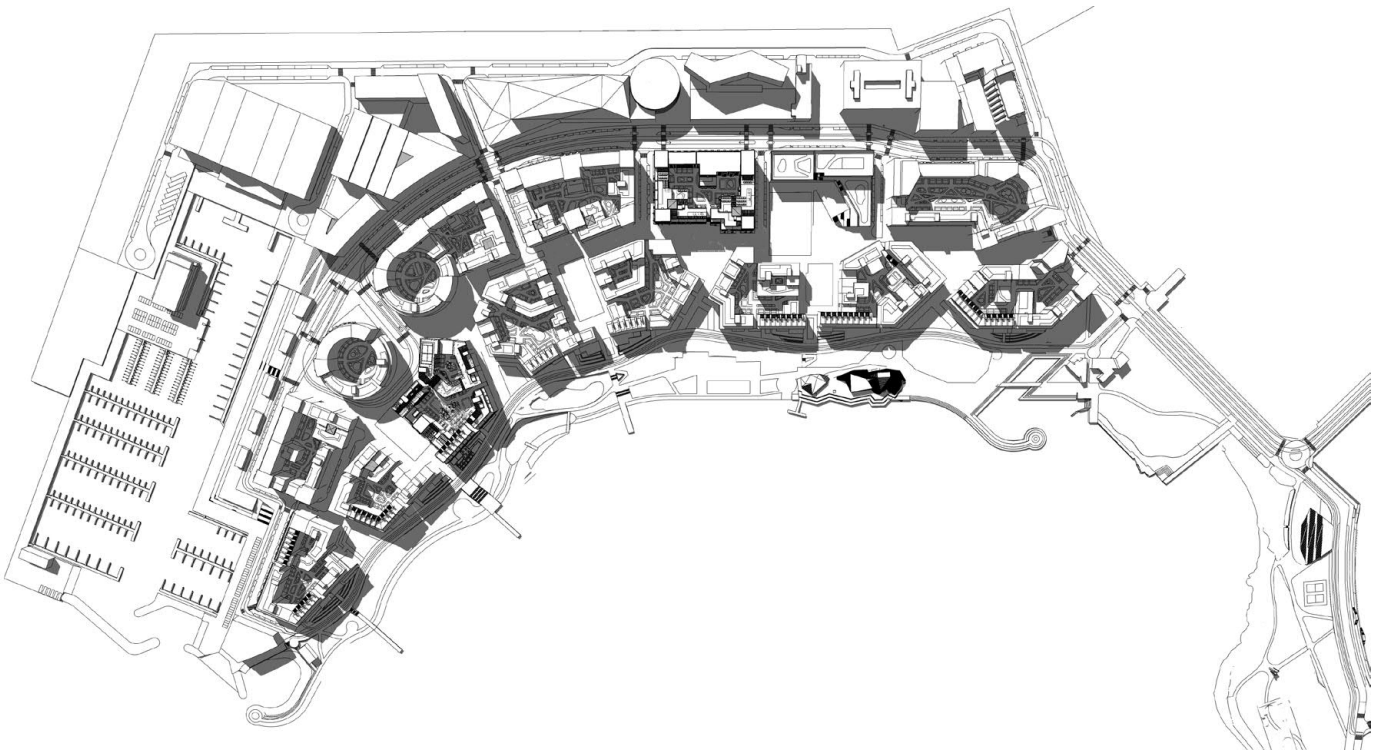
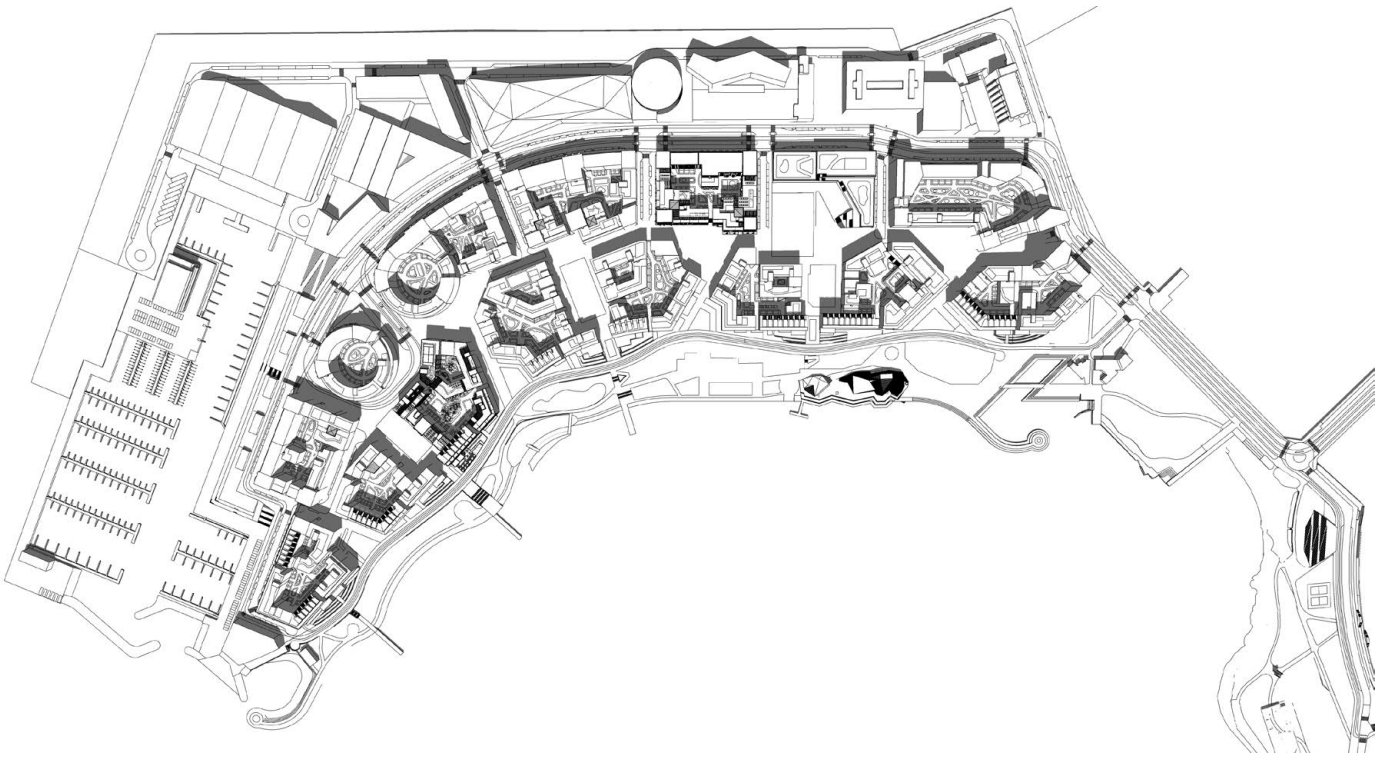
Korttelialueelle saa sijoittaa satamatoimintoja palvelevan sähköaseman.

Vesialue (W)

Asemakaavasunnitelma sisältää merialueen täyttöjä Hernesaaren etelä- ja kaakkoispuolella. Täytöt on suunniteltu siten, etteivät ne ulotu Pihlajasaaren koillispuolella sijaitsevalle laivaväylälle. Väylän syvyys on 9,8 metriä. Hernesaaren ja Pihlajasaaren välissä kulkevia itä-länsisuuntaisia veneilyn runkoväyliä tulee siirtää siten, että merialueen täytön vaatima tila otetaan huomioon. Väylien minimisyvydet ovat 1,8 ja 2,4 metriä. Liikuntapalvelut suunnittelee veneväylät yhteistyössä väyläviraston kanssa. Veneväylät siirretään merialueen täytön eteläpuolelle ennen meritäytön toteutusta.

Pysäköintilaitoksen ja toimitilarakennuksen väliin suunniteltu alueellinen jätteen koontasema korttelissa 20865. B&M Arkkitehdit.

Korallikadun näkymä pohjoiseen kävelykatu Korallikujaa kohti,
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Katualue

Alueen kaikki katualueet on mitoitettu siten, että niille on mahdollistettu katupuiden istuttaminen, mikä lisää katutilan viihtyisyyttä ja vähentää tuulisuuden vaikutuksia maantasossa. Airokalankaukio, Miekkakalanaukio ja Pallokalankaukio on suunniteltu vain kävelyille ja pyöräilylle. Airokalankuja, Miekkakalankuja ja Pallokalankuja ovat huolto- ja saattoliikenteelle suunniteltuja pihakatuja. Aukiot ja pihakadun muodostavat turvallisen ja viihtyisän asuinkortteleita yhdistävän vyöhykkeen. Pihakatuja mitoitetaan mahdollistamaan katutilaan katupuiden ja istutuksien sekä toiminnallisten alueiden jatkosuunnittelun siten, että alueelle on mahdollista sijoittaa esimerkiksi kaupunkiviljelyä, oleskelua ja hulevesien imeytysalueita. Merisiilikatu, Merihevosenkatu, Meduusankatu, Vuokkokalankatu ja Korallikatu ovat asuinalueen tonttikatuja. Alueen tonttikaduilla mahdollistetaan pysäköinti ja niiden varrelle keskitetään jätehuollon keräyspisteet, jolloin jäteautot eivät liikennöi pihakaduilla. Tonttikadut, pihakadut ja aukiot rajautuvat korttelialueita kiertäviin sisäänkäyntipiha- ja istutusalueisiin. Huoneistojen ja liiketilojen sisäänkäynti- ja etupihat rajataan tasoeroilla, muureilla tai katukalusteilla yleisistä alueista.

Eiranranta kadun linjausta muutetaan. Laivakadun eteläosaan katukannen alapuolelle on mahdollista sijoittaa tiloja liittyen viereisen korttelin 20864 toimintaan. Tilan laajuus on noin 1 800 k-m². Korttelirakenteen lomaan sijoituvista katu-, aukio- ja viheralueista on teetetty Korallikujan julkisten ulkotilojen viitesuunnitelma (MASU Planning Oy 11/2019), jossa on tarkemmin kuvattu näille alueille asetettuja toiminnallisia ja laadullisia tavoitteita.

Liikenne

Lähtökohdat

Hernesaari liittyy ympäröivään katuverkkoon Laivakadun ja Hernesaarenrannan kautta. Alueen sisäiset liikennemäärät ovat vähäisiä. Telakan toiminta, kesäkautena risteilijäsatama sekä talvikautena lumen vastaanottoaika, tuovat alueelle myös raskasta liikennettä.

Asemakaava-alueen ja eteläisen Helsingin ajoneuvoliikenteen pääyhteys pohjoiseen kulkee Telakkakadun kautta. Yhteys itään kulkee Eiranranta -katua pitkin Merikadulle ja Merisatamanrantaan. Hernesaaresta kulkee raitiolinja 6 Telakkakadun ja Bulevardin kautta päärautatieasemalle, josta on hyvät liityntäyhteydet seudulliseen joukkoliikenneverkkoon. Lisäksi asemakaava-alueen läheisyyteen, Tehtaankadun päähän, liikennöi raitiolinja 1. Pyöräliikenne kulkee Hernesaarissa nykyisin pääsääntöisesti ajoradalla. Eiranrantaan on toteutunut 1-suuntaiset pyöräkaistat. Jalankulku on pääsääntöisesti eroteltu rakenteellisesti ajoradasta jalkakäytävillä.

Katujen varsilla on yleistä maksullista pysäköintiä Hernesaarenrannassa, Laivakadulla, Eiranrannassa ja Merisatamanrannassa. Eiranrannan ja Merikadun välissä on yleinen pysäköintialue, joka toimii kesäisin autojen pysäköintialueena ja talvisin veneiden säilytyspaikkana. Pysäköintialueella on yhteensä 137 autopaikkaa. Pysäköintialueella toimii tällä hetkellä tilapäinen koulu, jonka vuoksi pysäköinti ja veneiden säilytys alueella ei ole mahdollista.

Kaavaratkaisu

Alueen katuverkko on suunniteltu painottaen liikenneturvallisuutta sekä hyviä edellytyksiä kaikkien kulkumuotojen liikkumiselle. Hernesaaren kaavaratkaisun ja uuden maankäytön myötä alueen katuverkko muuttuu nykyisestä täysin. Alueen läpi pohjois- eteläsuunnassa kulkee paikallinen kokoojakatu, Laivakatu, joka yhdistää alueen Eiranrannan ja Hylkeenpyytäjänkadun kautta nykyiseen katuverkkoon. Kokoojakadun kautta liikenne ohjautuu alueen tonttikaduille. Risteilijäsataman toiminta kesäisin ja lumen vastaanotto talvisin tuovat satama-alueen viereiselle Munkkisaarenlaituri -kadulle myös raskasta liikennettä. Kokoojakadulla ja asuinalueen tonttikaduilla raskaan liikenteen määrä tulee olemaan vähäistä, sillä jätehuolto suunnitellaan järjestettävän imukeräysjärjestelmällä. Alueen raskas liikenne pyritään ohjaamaan Matalasalmenkujan kautta Munkkisaarenlaiturille, jolloin raskaasta liikenteestä koituisi mahdollisimman vähän haittaa alueen tuleville asukkaille.

Eiranrannan varrella sijaitseva yleinen pysäköintialue ja veneiden säilytyspaikka poistuu Eiranrannan katulinjauksen muutoksen yhteydessä. Nykytilanteessa pysäköintialueella sijaitsee väliaikainen koulu. Kadun uudella linjauksella mahdollistetaan rantapuiston leventäminen. Veneiden talvisäilytys mahdollistetaan jatkossa Hernesaaren satama-alueella.

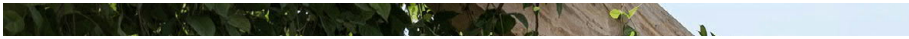
Alueen asuinkortteleiden pysäköintipaikat järjestetään alueella markkinaehtoisesti sisältäen maksimirajoitteen autopaikkojen toteutumiselle tonttikohtaisesti. Alueelle suunniteltuihin kolmeen pysäköintilaitokseen sekä asuinkortteleiden pihakansien alaisiin pysäköintihalleihin on mahdollista toteuttaa yhteensä noin 1900 uutta autopaikkaa. Pihakansien alaiset autopaikat on mahdollista sijoittaa asuinkortteleihin 20850–58, 20863 ja tontteille 20859/2, 20860/2 sekä 20861/2. Autopaikkojen määrän rajaamisella hillitään Hernesaaren maankäytön tuottamaa autoliikennetuotosta läheiselle katuverkolle. Venesataman toiminnan edellyttämä pysäköinti sijoitetaan venesatama-alueelle. Liikuntakeskuksen tontille mahdollistetaan autopaikkojen toteuttaminen. Kadunvarsille tulee yleistä lyhytaikaista maksullista asiointi- ja vieraspysäköintiä. Alueen keskellä kulkevalle aukiotilojen ja pihakatu akselille ei sijoiteta yleisiä pysäköintipaikkoja. Eteläisen Helsingin asukaspysäköintivyöhyke ei laajene Hernesaareen.

Hernesaaren joukkoliikennematkaisu perustuu raitiotieyhteyteen, joka kulkee Hernesaaresta Eiranrannan, Hietalahdenrannan ja Telakkakadun kautta Bulevardille. Raitiotieyhteys on rakentunut Hernesaaren pohjoiseen kärkeen. Kaavaratkaisussa Hernesaarissa raitioliikenteelle varataan kokoojakadulla oma ajoneuvoliikenteestä erotettu kaista ja alueen eteläosaan mitoitetaan raitiovaunun kääntöpaikka. Hernesaareen on suunniteltu kolme raitioliikenteen pysäkkiä. Alueelle suunnitellut toiminnot on sijoitettu noin 300 metrin etäisyydelle lähimmästä pysäkistä alueen eteläistä kärkeä lukuun ottamatta. Suunnitteluratkaisuissa on varauduttu kahden raitiovaununlinjan liikennöintiin alueella.

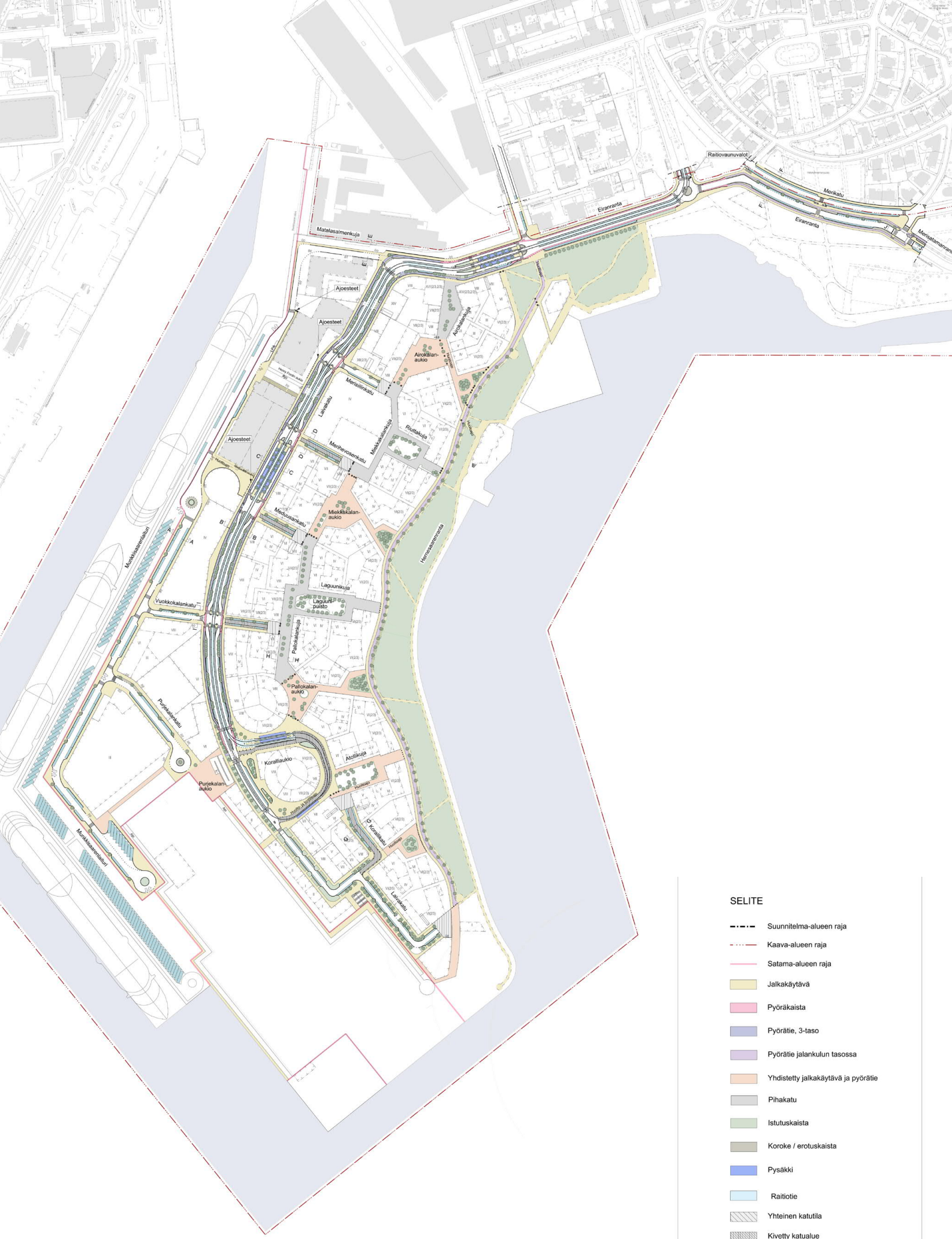
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Hernesaaren jalankulun ja pyöräilyn reitit suunnitellaan sujuviksi ja esteettömiksi. Kookojakadulle (Laivakatu) on suunniteltu yksisuuntaiset pyörätiet ja itäiseen rantapuistoon jalankulun ja pyöräilyn virkistysreitti. Asuinkortteleiden välissä kulkee alueen halkaiseva aukiotilojen ja pihakatujen sarja. Yhteys suunnitellaan jalankulkupainotteiseksi ympäristöksi, jossa liikkumisen lisäksi on mahdollista oleskella. Telakkakadun uusien liikennejärjestelyiden myötä pyöräilyn pääreitillä toimivalle kadulle on suunniteltu pyöräkaistat, mikä mahdollistaa sujuvan pyöräyhteyden Hernesaaresta myös pohjoisen suuntaan. Hernesaaren rakentuvat uudet pyörätiet kytkeytyvät Eiranrannassa olemassa oleviin pyöräliikenteen järjestelyihin. Helsinginniemen puiston keskivaiheille suunnitellaan uusi jalankulun yhteys Ursinkalliolle.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

SELITE

- Suunnitelma-alueen raja
- Kaava-alueen raja
- Satama-alueen raja
- Jalkakäytävä
- Pyöräkaista
- Pyörätie, 3-taso
- Pyörätie jalankulun tasossa
- Yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie
- Pihakatu
- Istutuskaisla
- Koroke / erotuskaisla
- Pysäkki
- Raitiotie
- Yhteinen katutila
- Kivetty katualue

Hernesaaren asemakaavan mukaisen maankäytön tuottamista liikenteellisistä vaikutuksista läheiselle katuverkolle on laadittu erillinen liikenneselvitys (Ramboll 4.6.2024). Selvitys on asemakaavan liitteenä.

Alueella toimivat nykyisin Telakka, Suomen Viljava, Munkkisaaren yritystalo, Fordin talo, Cafe Birgitta, Löyly ja Jouko Lindgrenin venehuolto. Lähtökohtana olemassa olevien korttelialueiden mitoitukselle on ollut olemassa olevien kiinteistöjen ajo- ja huoltoyhteyksien ja sataman toimintaedellytysten turvaaminen sekä turvalliset yhteydet alueella kaikille kulkumuodoille. Asemakaavan muutoksen yhteydessä alueen nykyisten toimijoiden ajo- ja huolto liikenteen yhteydet muuttuvat toimijoiden nykyisistä liikennejärjestelyistä, mutta ovat edelleen mahdollista järjestää turvallisesti ja toimivasti.

Palvelut

Lähtökohdat

Munkkisaaren osa-alueella on työpaikkoja noin 1500. Eniten työpaikkoja on teollisuudessa sekä informaation ja viestinnän toimialoilla. Alue on hieman laajempi kuin Hernesaaren asemakaava-alue. Laivanrakennus jatkuu Hernesaassa Helsinki Shipyard Oy:n vuokra-alueella.

Alueen lähimmät päivittäistavaramyymälät ovat Punavuorella, jossa on yksi ison supermarket -kokoluokan päivittäistavaramyymälä sekä useita pienempiä myymälöitä. Myös Ullanlinnan myymäläverkko muodostuu pienistä yksiköistä. Eirassa ei ole lainkaan päivittäistavarakaupan palveluja.

Jääkennästä ja Helsingin Jäähalli ylläpitävät Hernesaaren Jäähallissa kahta täysimittaista ja yhtä puolikasta jääkaukaloa pääasiassa jääkiekkounioiden harjoituskäyttöön mutta toiminta rakennuksessa on päättymässä.

Kesäisin Hernesaaren risteilysataman toiminta lisää liikennettä alueella. Helsingissä käy vuosittain keskimäärin 300 risteilyalusta. Risteilymatkustajien määrä ja alusten koko on kasvanut vuosittain. Hernesaassa ja Melkinlaiturissa vieraili vuonna 2015 noin 390 000 risteilyvierasta. Aluskäyntejä oli vastaavasti 170. Kaikki yli 214 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen. Suurimpiin aluksiin mahtuu 2 000–3 000 matkustajaa.

Hernesaaren risteilylaituriin mahtuu kolme 300 metriä pitkää alusta yhtä aikaa. Risteilymatkustajia palveleva alue on aidattu. Alueella on matkamuistomyymälöitä ja muuta pieni- muotoista palvelutoimintaa. Risteilyliikennettä on tällä hetkellä pääosin toukokuusta syyskuuhun. Risteilyalukset ovat toistaiseksi tehneet päivävierailuita eivätkä ole yöpyneet Hernesaassa.

Vuonna 2009 käynnistetyn Hernesaaren risteilymatkailua koskevan kehittämistyön myötä alueelle on toteutettu rannan padel -tenniskentät, Cafe Birgitta ja yleinen sauna- ja ravintola Löyly. Alueen itäosassa toimii Cafe Carusel, skeittipuisto sekä minigolf -rata.

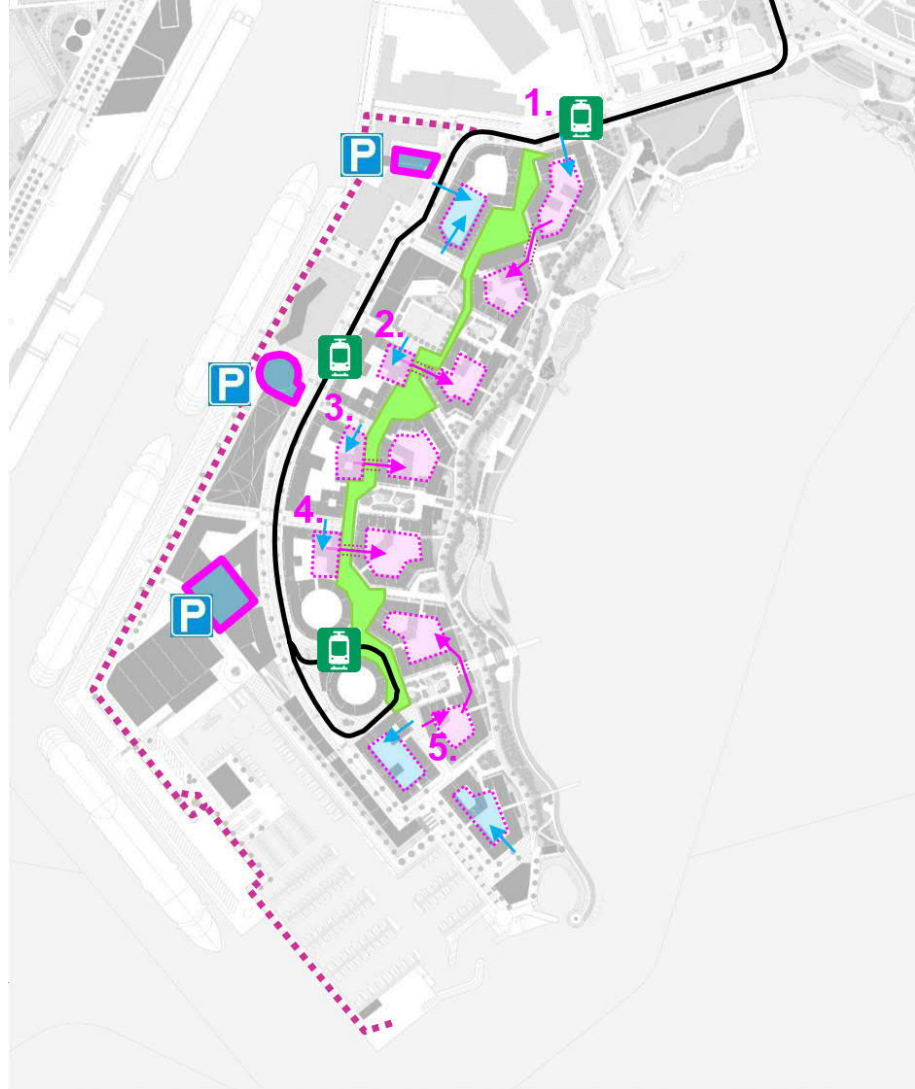
Kaavartarkaisu

Kauppan mitoitusarve Hernesaassa on noin 26 000 k-m². Asemakaava mahdollistaa normaalit päivittäispalvelut sekä lisäksi edistää vapaa-ajan viettoon, kuten veneilyyn ja matkailuun, liittyvien palveluiden muodostumista alueelle. Liiketilat suunnitellaan katujen ja aukoiden yhteyteen rakennusten maantasokerroksiin siten, että esteetön sisäänkäynti on kadun puolella. Ravintolat ja kahvilat keskittyvät venesatamiin ja puistoihin rajautuvien rakennusten maantasokerroksiin. Vähittäiskaupan liiketilatarpeen on arvioitu olevan alueen ennakoidun asukasmäärän ja sen synnyttämän ostovoiman ja ostovoiman siirtymisen perusteella noin 8 500 k-m². Tästä päivittäistavarakaupan palveluita on noin 6 500 k-m². Ravintoloille on arvioitu muodostuvan kysyntää noin 5 000 k-m²:lle.

Liiketilojen lisäksi kysyntää on pienimuotoisille yritys- ja toimistotiloille. Laskettaessa alueen väestön ostovoimaa ja kulutustasoa on oletettu, että alueelle muuttaa keskimääräistä varakkaampaa väestöä. Samoin laskelmaan on arvioitu muiden merenranta-alueiden (Eira-Punavuori-Munkkisaari-Ullanlinna) ostovoiman muodostama Hernesaareen kohdistuva kysyntä liiketiloille.

Palveluiden painopisteet muodostuvat raitiotiepysäkkien yhteyteen Hernesaaren pohjoisosaan, eteläosan venesataman yhteyteen sekä Hernesaarenrantaan rajautuvien asuin-kortteleiden ravintoloihin.

Eiranrannan katu ja saapuminen Hernesaareen,
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

- MAANLAINEN AJOYHTEYS
- TONTTIEN VÄLINEN KANSI- tai KELLARIPYSÄKÖINTI
- AJOLUISKA
- KANSIPYSÄKÖINTI
- PIAKADUT JA AUKIOT
- RASKAS LIIKENNE

HERNESAAREN KANNENALAINEN PYSÄKÖINTI
ASEMAKAAVALLINEN TOIMIVUUSTARKASTELU

KORTTELIT 20850-20860, 20863 1:2500

100m

10.5.2024

Asuinkortteleissa ja sitä kautta perinteisesti taloyhtiöiden hallinnoimat maantasokerrosten pienet liiketilat ja ravintolat mahdollistavat monimuotoisia toimintoja ja palveluita alueelle. Hajautetulla hallintarakenteella saattaa olla haasteena alueen kaupallisen toiminnan ja markkinoinnin kehittäminen korkealaatuisena kokonaisuutena vastaamaan alueella liikkuvien risteilymatkailijoiden ja kaupunkilaisten tarpeita.

Julkiset palvelut

Hernesaareen sijoittuvat palvelut tulevat täydentämään kaupungin palveluverkkoa. Tavoitteena on turvata sujuvilla joukkoliikenne- ja kevyen liikenteen yhteyksillä palvelujen saatavuus eteläisellä alueella. Julkisten palvelujen mitoitus Hernesaassa perustuu palveluhallintokuntien alustaviin arvioihin rakentamisen ja väestöennusteen pohjalta vuosille 2020-45. Palvelujen tarve ja hankkeet tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Sosiaali- ja terveystilapalvelut

Hernesaaren sosiaali- ja terveystilapalvelut tarjotaan osana eteläisen alueen ja kantakaupungin palveluja. Hernesaaren tavoitteena on ympäristön ja asumisen esteettömyys. Suunnittelussa varaudutaan itsenäisen toimeentulon mahdollistaman eristysasumisen sijoittumiseen asuntokortteleihin.

Varhaiskasvatustilapalvelut ja nuorisotoiminta

Varhaiskasvatustilapalvelut muodostuvat päiväkotihoidosta, perhepäivähoidosta, leikkitoiminnan kerhoista, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä yksityisen päivähoitovalvonnasta. Hernesaari kuuluu suomenkielisen varhaiskasvatuksen osalta Kallio-Ullanlinna-Vironniemi varhaiskasvatusalueeseen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen osalta eteläiseen alueeseen. Varhaiskasvatuksen ja tilojen tarvetta Hernesaassa arvioidaan suunnittelun edetessä osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Alueella on keskimääräistä suurempi varhaiskasvatuksen tarve suhteessa alle kouluikäiseen väestöön. Ennusteen perusteella laskennalliseksi tarpeeksi Hernesaassa voidaan arvioida noin 200 - 250 päivähoitopaikkaa. Suunnittelussa varaudutaan YO-korttelialueella sijaitsevan päiväkodin tarpeeseen koulun yhteyteen, jonka laajuudeksi arvioidaan 2 000 - 2 500 k-m² ja jonka yhteyteen tulee suunnitella ulkotilat, joiden koko on 3 000 - 3 700 m². Tämän lisäksi tulee varautua yhteen pienempään esimerkiksi asuntokorttelin ensimmäiseen kerrokseen sijoitettavaan päiväkottiin, jonka laajuudeksi arvioidaan 750 k-m² ja jonka yhteyteen tulee suunnitella ulkotila, jonka koko on 1 000 - 1 200 m². Alueelle ei osoiteta omaa nuorisotaloa.

Koulut

Hernesaaren alueella varaudutaan yhteiseen koulu- ja päiväkotirakennukseen, jonka laajuus on noin 11 000 k-m². Koulun osuus rakennuksesta 9 000 k-m². YO-korttelialueiden 20181 ja 20871 alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 9 710 k-m². Palvelutarve tarkentuu jatko-

LIIKETILAT YHTEENSÄ 26 250k-m²

-PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA 5 400 k-m²

-ASUINKORTTELEIDEN LIIKETILAT 8 300 k-m²

-ASUINKORTTELEIDEN TERASSIRAVINTOLAT 2 900 k-m²

-MERENRANTA-ALUEIDEN RAVINTOLAT 4 750k-m²

(CARUSEL, UIMARANTA, BIRGITTA, LÖYLY, VESIURHEILUKESKUS, VENESATAMA)

-TOIMITILAKORTTELIT LIIKETILAT 4 900 k-m²

Kaupallisten palveluiden sijoittuminen Hernesaassa.

LS

WV

VP

W

LV

LPA-1

YU

W

VP-2

KTY

LPA-1

ET

AK

VP-2

AK

LS

LV

VU

20866
ET-1

suunnittelun yhteydessä, kun alueelle on laadittu ikäluokkakohtainen ennuste. Koulun yhteyteen rakennetaan ympärivuotiseen käyttöön tarkoitettu ulkokenttä, jonka koko on 40 x 60 metriä.

Esteettömyys

Osassa aluetta matkailijoiden kulkureiteillä, koulun, päiväkodin, palvelutalojen, julkisen liikenteen pysäkkien ympäristössä ja maaston tasoerojen kohdalla tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömien yhteyksien järjestämiseen.

Luonnonympäristö

Lähtökohdat

Maisema

Hernesaari sijoittuu osaksi Helsingin merellistä silhuettia, ja muodostaa etenkin idästä ja etelästä osan useiden valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja Helsingin identiteetin kannalta arvokkaiden kulttuuriympäristöjen maisematilaa ja näkymiä. Alue kuuluu myös Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen. Kulttuuriympäristöt ja niitä koskevat inventoinnit kuvataan tarkemmin suojelukohteiden lähtökohtia kuvaavan otsikon alla.

Lauttasaarenselän puolelta Hernesaari on osa Salmisaaren, Ruoholahden ja Jätkäsaaren muodostamaa kaupunkijulkisivua. Suurimittakaavainen entisten satama-alueiden ja teollisuus- ja toimitilarakennusten muodostama rintama on Jätkäsaaren osalta jo muuttanut luonnettaan kerroksellisemmaksi. Hernesaaren itäpuolella Merisataman kaupunkijulkisivu on mereltä käsin virkistysaarten, venesatamien ja ilmeikkäiden fasadien vuoksi pehmeämpi ja kerroksellinen. Hernesaari sijoittuu näiden kahden erilaisen perspektiivin taitekohtaan. Hernesaaren kaupunkikuvaa hallinneet suuret teollisuushallit on purettu ja pinnanmuodoltaan alue on kauttaaltaan tasaista kenttää. Itä- ja eteläranta ovat viimeistelemättömiä kivilouhepenkkoja. Länsiranta rajautuu pystylaiturirakenteella mereen.

Hernesaaresta näkymät suuntautuvat pohjoisessa telakalle ja koillisessa kantakaupungin etelärannoille. Itään ja etelään itärannalta näkymät avautuvat lähisaariin, Suomenlinnaan ja avomerelle. Näkymät merelle jatkuvat avarassa maisemassa horisonttiin saakka ja olosuhteet ovat ulkosaariston kaltaiset. Kaakossa ulappanäkymän kiintopisteinä on Harmajan majakka. Hernesaaresta länteen ja lounaaseen avautuu pääosin sisäsaaristonäkymiä, jota rajaavat Lauttasaaren eteläosa ja Melkki. Hernesaaren länsirannan puoleinen satamallas rajautuu Jätkäsaaren matkustajasataman rakennuksiin. Satama-altaan takaa avautuu rakenteilla oleva Jätkäsaari. Hietalahdelle avautuu kapea näkymä telakkahallien sivuitse.

Kaava-alueen itäosan rantavyöhykkeet toimivat välittävänä vyöhykkeinä olevan kaupunkirakenteen ja meren välillä. Eiran huvilakaupunginosan keskeinen aksiaalinen viheraluekonaisuus ja 1900-luvun alussa sairaalaksi rakennetun Villa Ensin mukaan nimetty Ensipuis-tikko yhdistyvät maisemallisesti mereen Ursininkallion ja Merisataman puistojen kautta. Eiran akselilta merinäkymät ovat osittain kasvaneet umpeen. Osittain näkymän edessä nykyisin sijaitseva koulurakennus on väliaikainen.

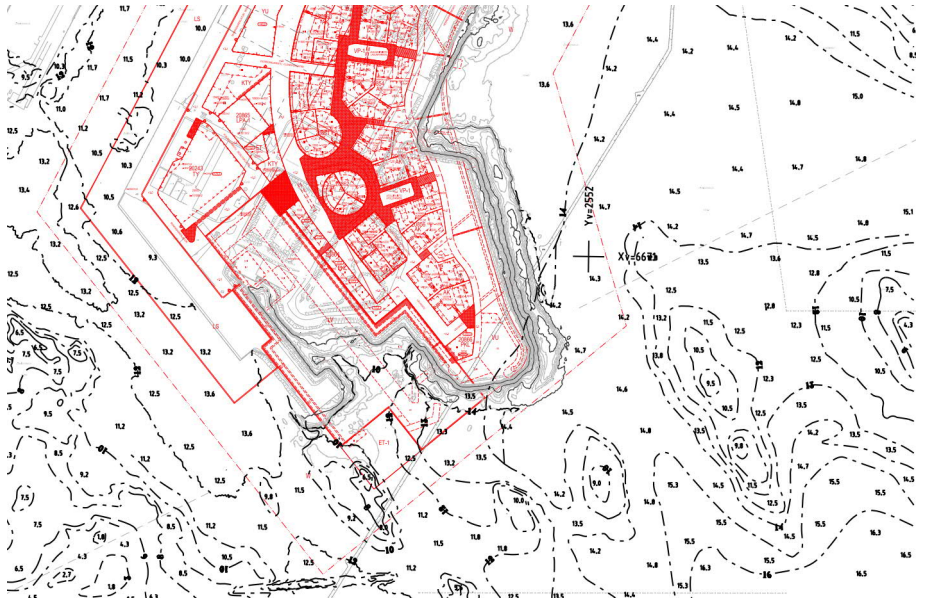
Luontoarvot

Hernesaaren asemakaava-alueen ympäristö on rakennettua ja ihmisen muuttamaa: alkuperäisen luonnon elementtejä ei ole säilynyt. Vanha rantaviiva ja alkuperäisten saarten pinnanmuodot ovat kadonneet rakentamisen ja täyttöjen alle. Eiranrannassa sijaitseva Ursininkallion avokallioalue on kaava-alueen ainoita säilyneitä osia alkuperäisestä rantaviivasta ja maastosta. Silokallioalue on merkitty Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmään arvokkaana geologisena kohteena vuoden 2020 päivityksessä.

Hernesaaren nykyinen kasvillisuus koostuu pääosin Hernesaarenrannan ja Laivakadun katupuurivistöistä ja Hernesaaren rannan käyttö- ja suojaviheralueina hoidetuista nurmi-alueista, joita ei voida säilyttää maanpinnan korkotason muuttuessa.

Luontotietojärjestelmän mukaan (13.11.2023) Hernesaaren alueella ei Ursininkallion silokallioalueen lisäksi ole muita arvokkaita luontokohteita. Alueelta on vuonna 1991 tehty kasvillisuusinventointi. Kaava-alueella Merisataman rannassa, vastapäätä Sirpalesaarta sijaitsee puumainen tyrni, joka on vuonna 1999 luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonmuistomerkki.

Pinnanmuodot ja vesisyvyys

Merensyvyys

Alue on topografialtaan hyvin tasaista, maanpinnan korkeustaso vaihtelee ollen tasolla +0,9–+3,3. Pääosalla alueesta maanpinta on tasolla +2,2–+2,6. Maanpinta on muokattu yhdistämällä täyttöillä manner ja entiset saaret sekä louhimalla saaret tasaisiksi. Suurin osa maa-alasta on eri vaiheissa 1940-luvulta lähtien tehtyjä laajoja meritäyttöjä. Alueella sijaitsee korkeudeltaan vaihtelevia maa-ainesten välivarastointikasoja ja väliaikaisia maaperän esikuormituspenkereitä.

Hernesaaren eteläkärjen ja Pihlajasaaren välissä meren vesisyvyys on rantojen lähellä noin 8 metriä ja Länsisatamaan johtavalla laivaväylällä noin 10–13 metriä. Hernesaaren ja Jätkäsaaren välisen vesialueen syvyys on 8–11 metriä, Hernesaaren vanhojen risteilylaiturien kohdalla syvyys on noin 9,5 metriä. Hernesaaren ja Sirpalesaaren välisellä vesialueella vesisyvyys on noin 15 metriä lukuun ottamatta paria selännettä, joiden kohdalla vesisyvyys on noin 9 metriä. Yksi tällainen selänne on noin 400 metrin etäisyydellä Hernesaaren rannasta. Helsingin kaupunki mataloitti Hernesaaren ja Sirpalesaaren välistä merialuetta karikoiden osalta vuonna 2013, jotta Hernesaaren itäpuoleiset kilpapurjehdusradat vastaisivat paremmin vesiuurheilun tarpeisiin.

Merenpinnan korkeus ja meriveden aaltoilu

Tärkeimmät merenpinnan korkeuteen vaikuttavat lyhyen aikavälin tekijät ovat ilmanpaine, tuulet ja meriveden virtaukset. Yksin ilmanpaineen vaihtelu voi aiheuttaa useiden kymmenien senttimetrien vedenkorkeusvaihtelun Hernesaaren alueella.

Ilmastonmuutoksesta aiheutuvaan merenpinnan pysyvään nousuun varautumisessa noudatetaan seuraavia ohjeistuksia:

a) Tulviin varautuminen rakentamisessa - opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla, Ympäristöopas 2014

b) Helsingin kaupungin tulvastrategia / Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2010:1

Suosittelusten perustana on vedenkorkeus, jonka ylittymisen todennäköisyys vuonna 2100 on 1/250 (0,4 %). Helsingissä alin suositeltava rakentamiskorkeus tavanomaiselle rakentamiselle on +2,8 (N2000). Tähän korkeuteen on lisättävä paikkakohtainen aaltoiluvara.

Alueen nykyinen korkeustaso ei kaikilta osin vastaa ohjeistuksia. Uuden asemakaavan korkotason suunnittelussa on lähtökohtana ollut, että korkeudet ovat ohjeistusten mukaisia.

Hernesaareissa etelä- ja kaakkoistuulet ovat merkittävimmät aaltoilun aiheuttajat. Helsingin edustalla suurin mitattu merkitsevä aallonkorkeus on 5,2 metriä (2001), jolloin korkein

Katukiveys ja shared space
Bordeaux, Port Autonome 2017, Jari Huhtaniemi

Viherkatto
Kööpenhamina, Nordhavn 2017, Jari Huhtaniemi

Skeittiparkki
Bordeaux, Port Autonome 2017, Jari Huhtaniemi

Asunnon ulkotila,
Kööpenhamina, Nordhavn 2017, Jari Huhtaniemi

Istutusalueen tukimuuri, Pariisi,
Jardin Nelson-Mandela 2017, Jari Huhtaniemi

Puukansi katukaluste,
Tukholma, Nacka 2016, Jari Huhtaniemi

yksittäinen aalto oli noin 9 metriä korkea. Sekä itä- että länsituuli voivat kasvattaa näin korkeita aaltoja, mutta korkeammiksi ne eivät juuri kasva Suomenlahden pitkänomaisen muodon vuoksi. Hernesaaren itäranta on suojaton mereltä tulevalle aallokelle. Vesialueen syvyys rannan edustalla on yli 10 metriä. Aallot eivät murru vesialueella, kuten tapahtuu matalammilla rannoilla ja saattavat suotuisissa olosuhteissa lyödä toistuvasti rantavallin ylitse. Tällaisessa tilanteessa syntyy aaltojakin korkeampia roiskeita, jotka voivat kulkeutua myrskytuulella kymmenien metrien päähän rannasta.

Tuulisuus

Hernesaari on alttiina etenkin mereltä puhaltaville eteläisille sekä lounaisille ja kaakkosille tuulille. Alue on tasaista ja sijainti merenrannalla edellyttävät tuulisuuden selvittämistä osayleiskaavan suunnitteluvaiheessa. Tuulisuus ja alueelliset tuuliolot ovat merkittäviä viihtyvyytekijöitä suunnittelualueella, mutta Hernesaaren sijainnista johtuen myös ulkotilojen turvallisuus oli tarkasteltava. Hernesaaren tuuliolosuhteiden arvioinnissa on hyödynnetty Lapinlahden sillalla sijaitsevan sääaseman mittaustuloksia.

Kaavaratkaisu

Hernesaaren rannasta ja Eiranrannasta avautuu avomerimaisema, jota tuleva rantapuiston ja venesataman meritäyttö rajaa länsipuolella. Tavoitteena on, että alueen toiminnot mahdollistaen merialuetta täytetään mahdollisimman pieneltä pinta-alalta kuitenkin siten, että suunnitelmassa huomioidaan merenkulkua ja asuinalueiden ja virkistysalueiden meluarvoja koskevat määräykset.

Maisema

Kaavaratkaisu ohjaa Hernesaaren rantapuistoa topografialtaan nykyistä vaihtelevammaksi. Rantapuisto muodostaa istutuksineen maisemallisesti välittävän vyöhykkeen korttelirakenteen ja meren väliseen kaupunkijulkisivuun. Puistosta säilytetään alueelle tyypillinen merellisyyttä ja merinäkömät.

Eiran huvilakaupunginosan edustalla kaavaan on merkitty ohjeellinen vyöhyke (nämerikintä), joka osoittaa merelle avautuvaan asemakaavahistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävään puistoakseliin maisemallisesti liittyvän ohjeellisen alueen osan, joka on suunniteltava ja hoidettava yleisilmeeltään puistomaisena ja pääosin avoimena. Katu- ja puistoalueille kohdistuvat toimenpiteet tulee suunnitella kokonaisuutena siten, että vahvistetaan alueen historiallisia ja kaupunkikuvallisia erityispiirteitä.

Luontoarvot

Ursininkallion avokallioalueita ja rauhoitettua puumaista tyrniä koskevat voimassa olevan asemakaavan merkinnät ja määräykset on säilytetty sisällöltään nykyisen kaltaisina. Kaavaratkaisu lisää asemakaavoitettua puistopinta-alaa asemakaava-alueella noin 2 hehtaarilla. Koska Hernesaassa on nykyään 1,8 hehtaaria toteuttamatonta asemakaavan mukaista viheraluetta, lisäänny pinta-ala kaavan toteutuessa viheralueiden osalta noin 3,9 hehtaarilla. Alueen viherpinta-alan määrää ja ekologista monimuotoisuutta edistävät yleisille alueille ja osalle korttelialueista kohdistetut, pihvoja, istutettavia alueen osia ja viherkattoja koskevat määräykset.

Alueellinen korkotaso

Kaavaratkaisussa on otettu huomioon sekä merenpinnan noususta aiheutuvat tulvat että paikallisten rankkasateiden aiheuttamat tulvat. Alueellinen korkotaso katualueilla on uuden toteutettavan alueen osalta vähintään tasolla +3. Suunniteltu maanpinnan yleistaso n. +5,5...+6,8 uusien asuinkortteleiden kohdalla perustuu toimivan kuivatuksen ja tulvareitien järjestämisen yleisillä alueilla sekä pysäköinnin järjestämiseen pihakansien tai rakennusten alla. Ainoastaan länsirannan olemassa olevalla ja nykyisessä käytössään säilyvällä risteilijälaiturialueella korkotaso jää alle tason +3 ollen +2,2...+2,8. Tällä alueella on myös säilytettäviä rakennuksia, joiden ympäristössä nykyinen korkotaso säilytetään.

Hernesaaren kokoojakatu nousee etelää kohti kuljettaessa noin tasolle +7, jonka jälkeen katutaso laskee raitiovaunun kääntopaikalla noin tasoon +6 ja nousee kadun eteläosassa tasoon + 7,5. Korkeustaso eteläisimmän korttelin kohdalla on vähintään noin +4 sen aallokelle alttiin sijainnin ja tuulisuuden vuoksi. Itäosan rantapuisto on suunniteltu länteen päin portaittain nousevaksi ja korttelialueen reunassa rantapuiston korkeusasema on suunnitel-

tu tasolle noin +4...+5. Muualla uudella täyttöalueella korkotaso on noin +3.

Varautumista merenpinnan ennustettuun nousuun ja aaltoiluolosuhteita on kuvattu tarkemmin kohdassa aallokko.

Alueellisen korkotason määrittämisellä vaikutetaan alueen täyttö- ja kaivutarpeeseen sekä kaivettavaksi tulevan pilaantuneen maa-aineksen määrään ja tarvittaviin geoteknisiin ratkaisuihin. Lisäksi otetaan huomioon mahdollinen merenpinnan nousu ja aaltoilun vaikutus sekä varmistetaan alueellisen kuivatuksen ja kunnallisteknisten järjestelmien toimivuus.

Aallokko

Kaavaratkaisussa on otettu huomioon sekä merenpinnan noususta aiheutuvat tulvat että paikalliset aaltoiluolosuhteet. Osayleiskaavatyön yhteydessä tehtiin aallokkotarkastelu alueen korkotason suunnittelussa huomioon otettavan aaltoiluvaran määrittämiseksi. Aallokkotarkastelun päivittäminen asemakaavaratkaisun pohjalta on käynnistetty. Osayleiskaavan jälkeen on valmistunut Turvalliset rakentamiskorkeudet Helsingin rannoilla 2020, 2050 ja 2100 -selvitys, jonka päivistytyö on käynnissä. Aallokkotarkastelun päivittämistä asemakaavoituksen yhteydessä harkitaan. Venesatama aallonmurtajaratkaisuineen sekä itärannan puisto suojaavat kortteli- ja katurakennetta suurimmalta aallokolta.

Hernesaaren alueella vaikuttavat sekä vaimentunut avomeren aallokko että paikallisen tuulen kehittämä aallokko. Avomeriaalloista etenkin etelästä ja kaakko-etelästä tulevien aaltojen vaikutus Hernesaaren eteläosassa on merkittävä. Kovimmat alueelle saapuvat aallot tulevat rantaan uuden laivalaiturin ja siitä kaakkoon jatkuvan aallonmurtajan eteläreunassa.

Jatkosuunnittelussa voidaan ehkäistä aalloista syntyviä roiskeita ja aaltojen heijastumisesta johtuvia suurimpia aaltoja kiinnittämällä huomiota rannan rakentamiskorkeuksiin, kuten esimerkiksi rannan vedenalaisen osan luiskakaltevuuteen. Tämä on tarpeellista ottaa huomioon etenkin Hernesaaren eteläosien suunnittelussa.

Hernesaaren eteläosan kortteleiden 20857, 20864 ja 20866 rakentaminen edellyttää merviesitulvariskin ja aaltoilun vaikutusten vuoksi VU- ja LV -alueiden eteläosien aallonmurtaja- ja rantarakenteiden olemassa oloa ennen kuin kyseiset korttelit voidaan toteuttaa. Tästä on annettu kaavamääräys. Myös eteläkärjen KL-korttelista on annettu kaavamääräys: "Korttelin 20866 alin suositeltava rakentamiskorkeus on +4,5. Rakentamisessa on huomioitava meriveden korkeuden ja aaltoilun yhteisvaikutukset." Määräys on annettu koska maanpinnan suunniteltu korkeustaso on korttelin eteläpuolella noin +2,2, ja suunniteltu rantaviiva sijoittuu lähelle korttelialueen eteläreunaa.

Yleisesti ottaen alueelle suunniteltu rakentamistaso, jossa katualueen korkotaso on vähintään +3, on aallokkotarkastelun perusteella arvioitu olevan riittävän merenpinnan ennustetun nousun ja aaltoiluvaran kannalta.

Tuulisuus

Osayleiskaavatyön aikana laadittiin Hernesaaren tuulisuuskartoitus, jossa hyödynnettiin Lapinlahden sillan sääaseman tuulitietoja sekä tehtiin mittauksia tuulitunnelissa tehdyillä pienoismallikokeilla. Tuulisuuskartoituksen kaikki tulokset on esitetty liiteraportissa Hernesaaren kaavoitus, tuulisuuskartoitus.

Kokonaisuudessaan osayleiskaavasunnitelma todettiin tuulisuuden suhteen hyväksyttäväksi, eli vaarallisen kovia puuskatuulia ei esiinny katutasossa liian usein. Hernesaari sijaitsee etelä-pohjoissuunnassa, jolloin rakennukset pienentävät alueen kokonaistuulisuutta vallitsevissa etelä- ja lounaistuulissa.

Tuulisuuskartoitukseen sisältyi tarkastelu alueen pohjoisosaan suunniteltujen korkeiden rakennusten vaikutuksesta tuulisuuteen. Kartoituksen mukaan korkeat rakennukset lisäävät tuulisuutta, mutta tuulisuus niiden lähellä ei kuitenkaan kasva rantaviivan tuulisimpia kohtia suuremmaksi.

Paikallisia tuulioloja tulee arvioida ja tarvittaessa ratkaista myös erilaisten ulkoilmatoimintojen, kuten uimapaikan, kahviloiden, terrassien ja muiden oleskelualueiden suunnittelussa. Tuulisuutta voidaan hallita paikallisesti esimerkiksi katosten ja rakennelmien avulla, jotka vaimentavat pyörteiden vaikutusta maantasolla. Tuulisimpien kohtien osalta on paikoin tarpeen kiinnittää huomiota myös rakennusten kulkuaukkojen olosuhteisiin, jotta kulku olisi mahdollisimman ongelmaton.

Täytöt ja pengerrykset

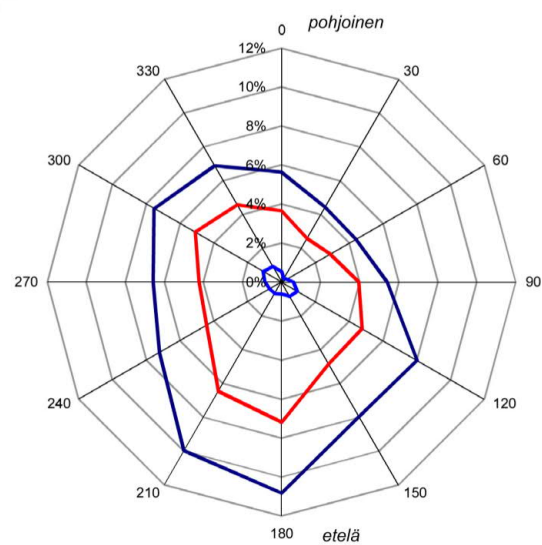
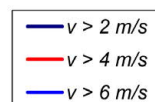
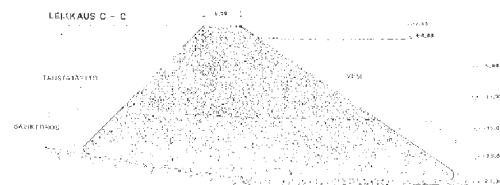
Hernesaaren tuulisuustulokset
10minuutinkeskituulien esiintyminen (z=22 metriä,
Lauttasaaren selkä), koko vuosi

Virtaus selvitys 2011

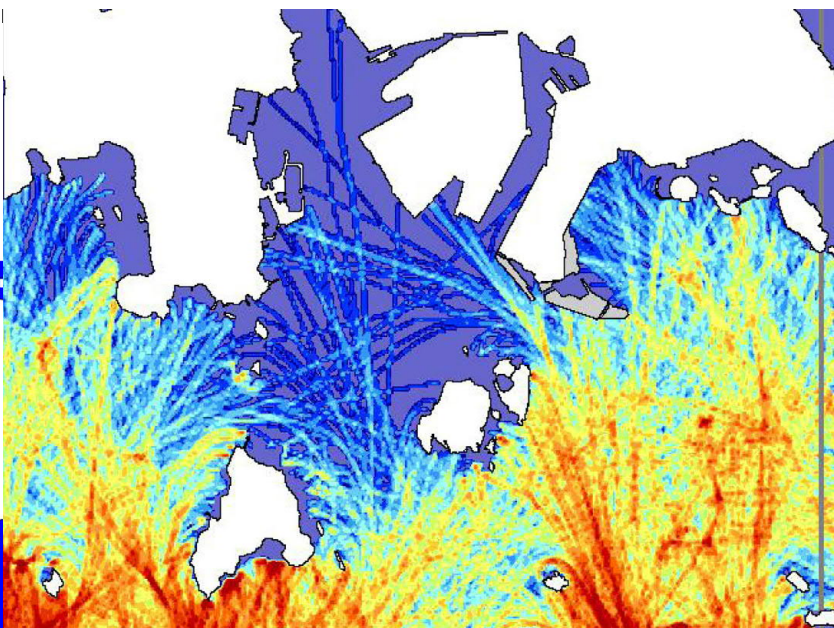
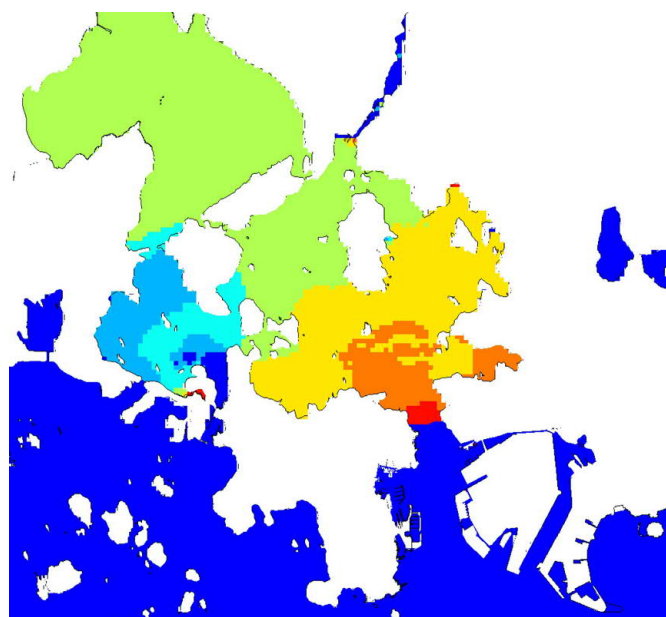
Aallokko selvitys 2011 (aallonkorkeus metreinä)

Maaperän pilaantuneisuuden tutkimuspiste

Suunnittelualueen raja

Muutos keskimääräisessä viivymässä (vrk)

Jätteen imukeräysjärjestelmä

Ekologinen kestävyys

Kaavaratkaisu

Hernesaaren kaavaratkaisu perustuu kävelyyn, pyöräilyyn ja raidejoukkoliikenteeseen tukeutuvaan keskustarakenteen täydentämiseen, jota tukee markkinaehtoisten pysäköintiperiaatteiden soveltaminen alueella. Yhdyskuntarakenne on maankäytöltään tehokasta; aluetehokkuusluku on $e_a=1,0$ ja asuntoalueen keskimääräinen korttelitehokkuusluku on $e_t=3,0$. Alueen toiminnot ovat monipuolisia ja sijoitettu kestäville liikkumismuodoilla helposti saavutettaviksi; asuminen, työpaikat, palvelut ja virkistysalueet ovat lyhyellä kävelyetäisyydellä toisistaan ja osa-alueet yhdistetty joukkoliikenteellä. Alueella on kolme venesatamaa, jotka mahdollistavat vesiliikenneyhteydet saariston läheisille virkistysalueille. Alueella on mahdollistettu viheryhteyksien jatkuvuus ja niiden virkistyskäyttö.

Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Kaupungin ohjauskeinoilla, kuten esimerkiksi tontin luovutuksella, on mahdollista tukea kestäviä energiantuotantojärjestelmiä. Kiertotalouden edellytyksiä on tuettu tutkimalla alueiden ja korttelialueiden vuorottaiskäyttöä; ET-1-korttelialueen noin hehtaarin maa-alue mahdollistaa talvikaudella lumen vastaanoton ja kesäkaudella veneilytoiminnot, risteilysatama-alue toimii kesäkautena retkibussien pysäköintikenttänä ja talvikaudella alueella voi olla toimintona veneiden talvisäilytystä. Lisäksi alueen maanpäälliset keskitetyt pysäköintilaitokset voivat toimia työpaikkojen ja asuntoalueen vuorottaiskäytössä.

Ilmastonmuutokseen on sopeuduttu ottamalla huomioon merenpinnan nousu ja aaltoiluolosuhteet, tuulisuus ja hulevesien käsittely; tiivis umpikorttelirakenne ja katupuut mahdollistava mitoitus suojavat tuulisuudelta, rantapuiston ja eteläosan aallonmurtajien korkotaso suojaa merivesitulvalta ja aaltoilulta ja hulevesien virtaamisen hidastaminen pienentää vesistön kuormitusta. Asemakaava mahdollistaa 'Hiilineutraali Helsinki'-ohjelman asettaman tavoitetason saavuttamisen.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Kaava-alueen itärannalta avautuvat näkymät kantakaupungin etelärannoille, Suomenlinnaan, lähisaariin ja avomerelle. Kaava-alue sijoittuu osaksi Helsingin merellistä silhuettia ja muodostaa osan useiden valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja Helsingin identiteetin kannalta arvokkaiden kulttuuriympäristöjen maisematilaa ja näkymiä:

Hernesaari ja eteläiset kaupunginosat kuuluvat Suomenlinnan UNESCO:n maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen (Buffer zone), jossa on otettava huomioon myös linnoitussaaaria ympäröivä maisema.

Eiran kaupunginosa (RKY 2009 Eiran kaupunginosa, Huvilakadun korttelit ja Michael Agricolan kirkko), Kaivopuisto (RKY 2009 Kaivopuisto), Itäinen Pihlajasaari (RKY 2009 Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet) ja Suomenlinna, jonka aluerajaukseen Hernesaarta lähinnä sijaitseva Harakan saari kuuluu (RKY 2009 Suomenlinna), on määritelty Ympäristöministeriön ja Museoviraston inventoinnissa (RKY 2009) valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Suomenlinna ja muut linnoitussaaat on määritelty lisäksi Suomen ympäristökeskuksen

ja Ympäristöministeriön inventoinnissa (1995 ja 2013-2018) valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.

Maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi on määritelty muun muassa Munkisaaren telakka, Merisatamaan rajautuvat kaupunginosat ja Satamasaaret, jotka kuuluvat Helsingin empire-keskustan ja kivikaupungin, maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Uudenmaan kulttuuriympäristöselvitys 2013). Edellä mainitut alueet on merkitty Helsingin yleiskaavassa 2002 kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Aluetta tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaispiirteet säilyvät.

Yleiskaava 2016:ssa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) Merisatamanranta ja Kaivopuisto on merkitty virkistys- ja viheralueeksi ja kaava-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Satamasaarten alue on merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi. Aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy seudulliseen vihverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Suunnittelussa tulee turvata kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ottaa huomioon ja turvata luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen, luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston sekä metsäverkoston kannalta tärkeät alueet.

Eirassa sijaitseva Ursininkallioilla sijaitsi aikanaan uimalaitos. Voimassa olevassa Eiranrannan asemakaavassa Ursininkallion avokallioalue on osoitettu merkinnällä lak, 'Säilytettävä kallio, joka on pidettävä avokalliona. Avokallion raja-alue on ohjeellinen.'

Merialueella Hernesaaren kärjen täyttöalueen itäpuolella lähellä 1,8 metrin väylää, väylän länsipuolella sijaitsee vedenalainen kiinteä muinaisjäännös. Noin 27 metriä pitkä ja noin 7 metriä leveä puurunkoisen aluksen hylky.

Fordin entinen tehdasrakennus (Henry Fordin katu 6, 1946, Gunnar Nordström) rakennettiin jatkosodan ja sitä seuranneen pulakauden aikana. Poikkeusoloista huolimatta rakennukseen ja sen arkkitehtuuriin panostettiin paljon. Tehdasrakennus oli aikansa edistyneimpiä. Se oli tuotantoteknisesti tehokas ja työntekijöiden tarpeet otettiin ratkaisuis- sa huomioon.

Rakennuksen alkuperäinen ominaisluonne on edelleen tallella, vaikka siinä on vuosi-

Täytöt ja kaivut

Tulvareitit

kymmenten kuluessa tehty lukuisia, suuriakin muutoksia. Tehdasrakennuksen ulkoinen hahmo on vuonna 1965 tehdyn laajennuksen jälkeisessä asussa. Osa tiloista on jaettu tilapäisillä väliseinämillä pienempiin osiin eri käyttäjille.

Avanto Arkkitehtien Ville Haran ja Anu Puustisen suunnittelema yleinen sauna- ja ravintolarakennus Löyly valmistui vuonna 2016. Löylystä on tullut suosittu matkailu- ja vapaaajan kohde. Rakennuksen omaleimainen arkkitehtuuri on palkittu useilla kansainvälisillä palkinnoilla ja Helsinki on saanut rakennuksen ja saunakulttuurin esittelemisen kautta laajaa mediahuomiota.

Kaavaratkaisu

Fordin talon tehdasrakennus on merkitty kaavaan sr-2 suojelumerkinnällä sen arkkitehtonisten, kaupunkikuvallisten ja historiallisten arvojen perusteella. Sen käytöstä kulttuurirakennuksena on laadittu selvitys. Mahdollisuutena on nähty, että rakennuksesta syntyisi Kaapelitehtaan tapaan toimiva kokonaisuus. Rakennuksen luonne ja erityisesti sen suuret hallitilat soveltuisivat hyvin esiintymistilaksi. Tulevaa käyttöä suunniteltaessa rakennuksen kadonneita ominaispiirteitä, kuten tilojen avoimuutta ja valoisuutta voidaan palauttaa. Yleinen sauna Löyly suojellaan sr-1 suojelumerkinnällä sen arkkitehtonisten ja kaupunkikuvallisten arvojen perusteella. Valtion viljavarastolle ei ole merkitty suojelumerkintää.

Eiran huvilakaupunginosan edustalla kaavaan on merkitty näkemäalue (nä-merkintä), joka osoittaa merelle avautuvaan asemakaavahistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävään puistoakseliin maisemallisesti liittyvän ohjeellisen alueen osan, joka on suunniteltava ja hoidettava yleisilmeeltään puistomaisena ja pääosin avoimena. Ursininkallion avokallioalueita koskeva voimassa oleva asemakaavamerkintä ja määräykset on säilytetty sisällöltään nykyisen kaltaisena.

Ympärvöllä merialueella sijaitsevan hylyn sijainti on määritetty ja kaavassa esitetyt meritäytöt eivät ulotu hyllyn päälle. Helsingin kaupunki on teettänyt vuonna 2017 arkeologisen vedenalaiselvityksen Hernesaareen vesialueelle (Vahanen ja Arkkitehtien, 2017). Tut-

kimus kattaa käynnistymässä olevan hankkeen ja tiedot siitä on liitetty aluetta koskevaan vesilain mukaiseen lupahakemukseen. Muut mahdolliset myöhemmin toteuttavat alueet, kuten alueen eteläosan venesatama, tutkitaan viimeistään toteutushankkeen suunnittelun ja lupaprosessin yhteydessä, kun hankkeet ajankohtaistuvat.

Heritage Impact Assessment (HIA) Suomenlinnan linnoitus, Hernesaaren asemakaava 4.6.2024 -selvityksessä on tehty Unescon ohjeistusten mukainen maailmanperintökohteen vaikutustenarviointi. Visuaalisten vaikutusten kokonaisarvioinnissa on otettu huomioon sekä kohteen näkyvyys että näkymän historiallinen merkitys. Hernesaaren näkymän historiallinen merkitys ja uuden kaupunkirakentamisen visuaalinen vaikutus linnoitusmaiseman kokonaisuuteen ei kuitenkaan ole huomattava, joten sen negatiivinen merkitys Suomenlinnan maailmanperintöarvoon on arvioitu vähäiseksi.

Selvityksen suosituksen mukaan Hernesaaren asemakaavassa tulisi kehittää Hernesaaren rantapuistoa ja selvittää miten suunniteltu virkistys- ja veneilytoiminta sekä risteilyalusten lisääntyminen vaikuttaa Suomenlinnan ja sen linnoitusmaiseman kävijäpaineeseen ja kestäväan kehitykseen.

Kaavaratkaisussa on riittävä mitoitus Hernesaaren rantapuiston alueelle ja puiston puustolle, mikä lieventää uuden urbaanin kaupunkijulkisivun näkyvyyttä. Rantapuiston puusto suunnitellaan jatkosuunnittelun yhteydessä laadittavan puistosuunnitelman yhteydessä. Kaavamuuotos ei myöskään vaikuta risteilyalusten lisääntymiseen, koska Hernesaaren on jo toteutettu satama-alue ja risteilylaiturit.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Alue on nykyisin yhdyskuntateknisen huollon verkostojen piirissä ja alueella on verrattain runsaasti vesihuollon, energiahuollon ja tietoliikenteen edellyttämiä verkostoja.

Alueen pääviemäri, Ø 500-700 mm sekaviemäri, sijaitsee Matalasalmenkujalla ja Laivakadun itäosalla. Niemen keskellä, teollisuustonttien välissä, sijaitsevat lounas-koillinen –suuntaiset viemärit ja vesijohdot. Myös molemmilla ranta-alueilla on vesihuolto; vesijohtoja, jätevesiviemäreitä, paineviemäreitä ja hulevesiviemäreitä. Hernesaaren kärjen edustan merialueella sijaitsee lounas-koillinen –suuntainen yksityinen vesijohto ja paineellinen viemäri, jotka johtavat Läntiseen Pihlajasaareen. Jätkäsaaren ja Hernesaaren välillä sijaitsee paineellinen käytöstä poistettu merenalainen viemäri, joka palvelee satama-aluetta. Risteilylaitureilla sijaitsee kuusi laivojen jätevesien vastaanottopistettä, joista jätevedet johdetaan paineviemäreiden ja päätekaivojen kautta HSY:n sekavesiviemäriin Hernesaaren keskiosassa. Kaava-alueen idänpuoleisella merialueella sijaitsee Viikinmäen puhdistettujen jätevesien purkutunneli. Jätevesien purkutunneli on kalliotunneli, joka on noin tasolla 80. Energiahuollon verkostoista alueella on kaukolämpöjohtoja, kaasujohtoja ja matala- ja keskijännitteisiä sähkökaapeleita. Lisäksi alueella on tietoliikennekaapeleita. Hernesaaren eteläkärjessä sijaitsee kantakaupungin eteläosien ainoa lumenvastaanottoaika.

Kaavaratkaisu

Yhdyskuntatekninen huolto

Nykyinen yhdyskuntatekninen huolto, vesihuolto, energiahuolto ja tietoliikenne, jää pois käytöstä lähes kokonaan. Alueelle rakennetaan uudet vesihuolto-, energiahuolto- ja tietoliikenneverkostot. Verkostojen linjaukset on esitetty liitekartoissa. Yhdyskuntateknisen huollon verkostoista tehdään asemakaavoituksen yhteydessä yleissuunnitelma.

Alueen vesijohtoverkosto kuuluu Ilmalan painepiiriin ja painetaso on noin 62 mvp (metriä vesipatsasta). Käyttöveden toimintavarmuuden turvaamiseksi verkostoon rakennetaan alueen sisäinen rengasyhteys. Sivukatujen haaralinjat liittyvät pääkadulla sijaitsevaan runkojohtoon. Vesijohtoverkosto liitetään nykyiseen verkostoon Hernesaaren rantapuiston pohjoisosassa. Alue liitetään jakeluvarmuuden turvaamiseksi myös Eiranranta –kadulle rakennettavaan uuteen 400 mm vesijohtoon. Hernesaareen esitetään sijoitettavaksi neljä palopostia sekä lisäksi valtion viljasiilojen läheisyyteen yksi palovesiasema. Palopostien keskinäinen etäisyys on noin 300 m. Palopostien sijoittelu ja tyyppi määritetään jatkosuunnit-

telun aikana.

Jätevesiviemärointi perustuu vietto- ja paineviemärointiin. Alueelle on suunniteltu kah- ta HSY:n jätevedenpumppaamoa. Munkkisaarenlaituri –kadun varren pääpumppaamon suunnittelussa on varauduttu pumppaamon integroimiseen rakennukseen eli käytännössä rakennuksen rakentamiseen myöhemmin pumppaamorakennuksen ympärille. Pääpump- paamon tarvittava mitoitus on huomioitu korttelissa 20860 et-merkityllä alueella. Jäteve- sijärjestelmä liitetään nykyiseen verkostoon alueen pohjoisosassa Laivakadun itäpäässä.

Pihlajasaaren paineviemäri ja vesijohto on uusittu vuonna 2016 uuden risteilijälaiturin ja Hernesaaren osayleiskaavan (kaupunginvaltuusto 17.1.2018) edellyttämien uusiin täyt- töihin varautumisen vuoksi. Nykyisen kaavaratkaisun mukaiset täytöt ovat suppeammat eivätkä uhkaa vastikään uudelle reitille rakennettuja putkia. Pihlajasaaren paineviemäri- n ja vesijohdon liitoskohta vesihuoltoverkostoon siirretään esirakentamisen aikana nykyis- tä pohjoisemmaksi.

Hulevesien johtamisessa käytetään pääasiassa hulevesiviemärointiä. Hulevedet johda- taan pääosin rannoille. Hulevedet pääkadun pohjoisosasta ja osasta pohjoisia kortteleita liitetään nykyiseen verkostoon Eiranrannassa. Uuden vesihuoltoverkoston kokonaispituus on noin 6 km. Itärannan viheralueilla on mahdollista johtaa hulevesiä myös viherpainan- teissa ja järjestää luonnonmukaista sadevesien imeytystä ja varastointia. Koko kaava-alueel- la hulevesien käsittelyn pääpainon tulee olla hidastavissa ja puhdistavissa ratkaisuis- sa ennen hulevesien johtamista vesistöihin. Hulevesien rakenteellinen ratkaisu satama-alueella ja sataman laitureiden osalta tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Hulevesien ohjaa- minen sataman laiturirakenteiden kautta/läpi vaatii erityistä suunnittelua ja mahdollisesti vaihtoehtoista ratkaisua.

Hernesaaren kaava-alue kuuluu Punavuoren sähköaseman jakelualueeseen. Muutosalu- een keskijännitejakeluverkko on rakentunut 70-luvulta lähtien. Nykyisen jakeluverkon siir- tokapasiteetti on vajaa 10 MVA.

Kaava-alueelle on suunniteltu kymmenen uutta jakelumuuntamo ja yksi muuntamo toimitilatontille alueen lounaisosaan. Nykyiset neljä muuntamo nykyisissä toimitilakortte- leissa oletetaan muutoksessa säilyvän. Alueelta puretaan kolme asiakkaan muuntamo ja yksi jakelumuuntamo rakentamisen aikataulussa.

Kiinteistöjen yhteyteen rakennettavat jakelumuuntamotilat vaativat lattiapinta-alaa noin 20 m², joka mahdollistaa muuntamotilan kalustaminen kaksoismuuntamoksi. Aluet- ta palvelevaa keskijänniteverkkoa rakennettavan molemmin puolin Laivakatua. Asemakaa- vassa on annettu määräys ”Muuntamot tulee sijoittaa korttelialueille integroituna raken- nuksiin”. Muuntamoiden lopulliset sijoituspaikat määrittää rakennusten rakentamisjärjes- tys kortteleissa. Asuntokortteleiden keskelle pääkadun suuntaiselle pihakadulle tullaan ra- kentamaan pienjännitejakeluverkkoa. Ranta-alueiden julkisten rakennusten sähkönjakelu on tämänhetkisellä näkemyksellä ajateltu toteuttaa asuntokortteleiden muuntopiireistä.

Pihlajasaaren merikaapeli on uusittu vuonna 2016 reitille, jossa on varauduttu Hernesaa- ren osayleiskaavan (kaupunginvaltuusto 17.1.2018) mahdollistamiin meritäyttöihin. Kaape- lin reitti on esitetty sähköverkon yleissuunnitelmassa. Liitoskohdaksi Hernesaaren uuteen sähkönjakeluverkkoon on esitetty Miekkakalanaukiota.

Muutosalueen arvioitu huipputeho on 6,5 - 9,5 MVA. Huipputehoarviossa on mukana 1,5 – 3,0 MVA osuudella laivojen maasähkötarve. Yhden risteilijän sähköntarve voi olla jo- pa 10 -20 MVA. Hernesaaren asemakaavassa varaudutaan risteilylaivojen maasähkötarpee- seen osoittamalla katualueelle tilavaraus 110 kV sähkökaapelille ja ET-2-korttelialue sähkö- asemalle korttelissa 20843.

Sähköverkkojen lisäksi myös muut alueen uudet energiahuoltoverkostot ja tietoliikenne- verkostot sijoitetaan pääsääntöisesti vesihuoltoverkostojen kanssa samoihin kaivantoihin.

Pihlajasaaren tietoliikennekaapeli on uusittu vuonna 2016 reitille, jossa on varauduttu Hernesaaren osayleiskaavan (kaupunginvaltuusto 17.1.2018) mahdollistamiin meritäyttöi- hin. Kaapelin reitti on esitetty tietoliikenteen yleissuunnitelmassa.

Jätehuolto suunnitellaan järjestettävän imukeräysjärjestelmällä. Jätteiden koonta-ase- ma voidaan sijoittaa Purjekalankadun varteen kortteliin 20865. Koonta-aseman tilantarvet- ta ja imukeräysverkostoa on tutkittu asemakaavaehdotuksen valmistelun aikana. Järjestel- män liittämistä Jätkäsaaren imukeräysjärjestelmään on tutkittu aiemmassa suunnitteluvai- heessa, mutta se on todettu teknisesti haastavaksi ja taloudellisesti kannattamattomaksi. Osaan alueen kiinteistöistä on tarve sijoittaa tavanomaisen imukeräysjärjestelmään liittyvän jätehuoneen lisäksi kierrätyshuone, joka palvelee useampia kiinteistöjä. Asemakaavassa on

Kaukolämpöverkosto

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

osoitettu kortteleihin lajitteluhuoneen rakennusala et-2 -merkinnällä jätteen kierrätyspisteiden toteuttamista varten. Lajitteluhuoneiden määräksi on arvioitu 6 kpl .

Uuden venesataman eteläpuolelle on mahdollista toteuttaa lumenvastaanottoa. Vastaanottoaika on tilavaraus myös lumikuormien käsittelylle ennen niiden siirtämistä mereen. Kuormien käsittelyllä pyritään vähentämään roskaisten lumikuormien päätymistä mereen.

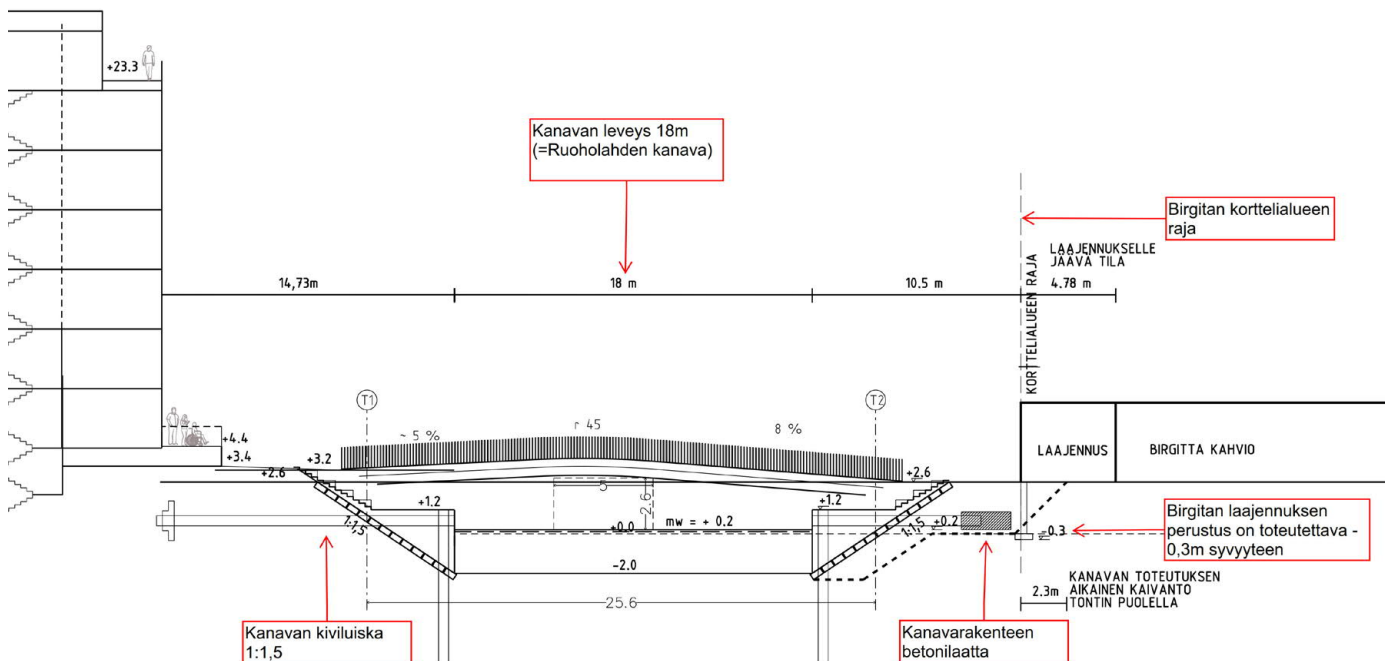
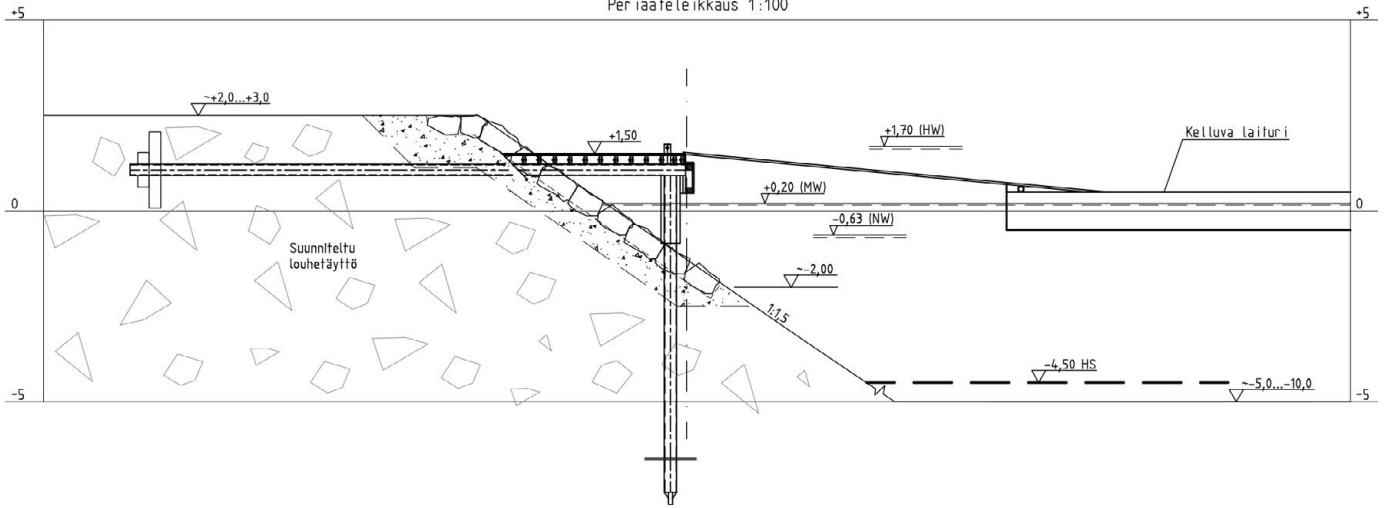
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostus

Lähtökohdat

Alueen vanhat täytöt ja merenpohja

Maanpinnan korkeusasema alueella vaihtelee välillä noin 0 - +3. Kaava-alueen keskivaiheilla on ollut saari, Hernesaari, sekä alueen eteläkärjessä Hernesaarenkari, jotka on tasattu ja yhdistetty mantereeseen täyttämällä vesialuetta. Koko alueen pintamaa on täyttömaata. Vesialueiden täyttäminen on tapahtunut pääosin ajamalla louheesta merenpohjaan reunapenkereitä ja täyttämällä sitten reunapenkereiden väliin muodostuneet "altaat" ylijäämämassoilla. Täyttöihin on käytetty kiviä, kitkamaita, huonolaatuisia maa-aineksia sekä paikoin rakennusjätettä. Varsinkin täyttöaltaisii on tehty täyttöjä myös lieju- ja savikerrosten päälle. Täyttökerroksen paksuus alueella vaihtelee ja on vanhojen saarien kohdalla 1–3 met-

Luiskattu ranta 1:1,5 + eroosiosuojaverhous + paalutettu kansilaituri
Periaateleikkaus 1:100

Rantarakenteita. Pohjoisen venesataman kanavan rantarakenne on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti kiviladonnalla. Tällöin Cafe Birgitan mahdollisen laajennuksen perustukset tulee ulottaa vähintään korkotasolle +0.3.

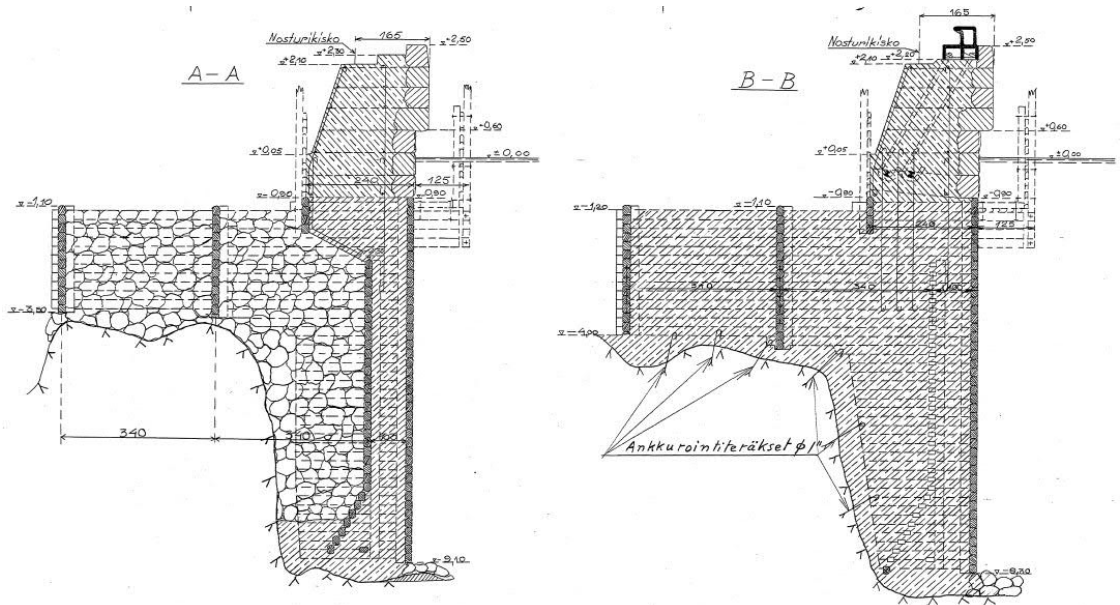
riä ja täytettyjen vesialueiden kohdalla enimmillään yli 15 metriä. Vanhojen saarien Hernesaaren ja Hernesaarenkarin kohdalla täytön alapuolella on kitkamaata. Vesialueille tehtyjen täytöjen alle on paikoin jäänyt savea. Saven yläpinta on noin 15–20 metrin syvyydellä nykyisestä maanpinnasta.

Merenpohjassa olevan savikerroksen paksuuden on arvioitu olevan Hernesaaren itäranalla 2-10 metriä, Hernesaaren kaakkoispuolella 2-6 metriä ja lounaispuolella 2-8 metriä.

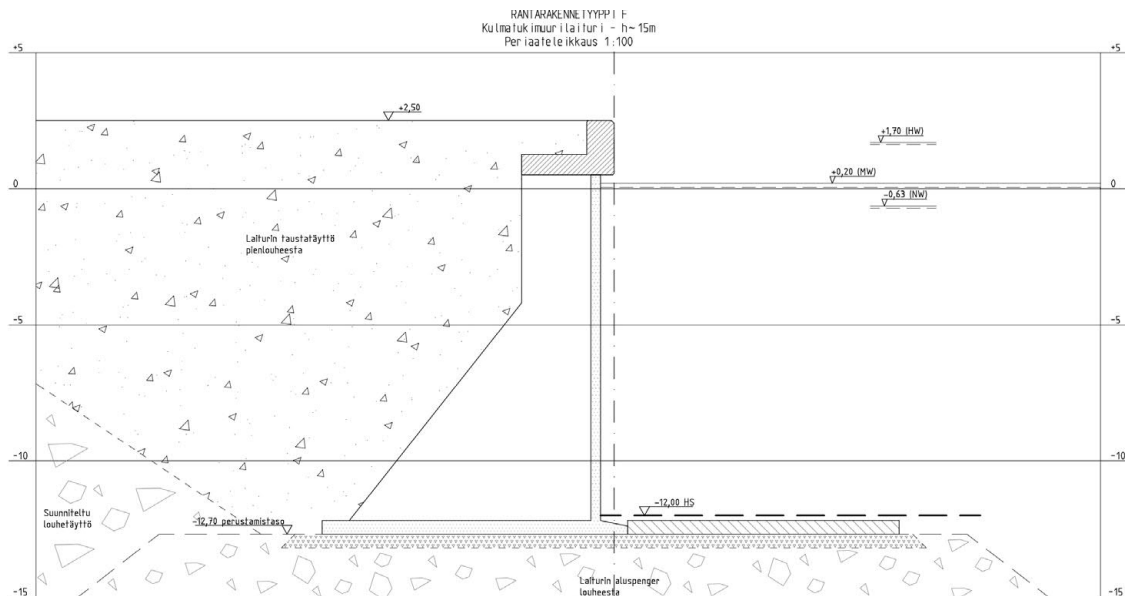
Merenpohjaan kerrostuvien sedimenttien näkökulmasta merenpohja alueella on tyypillään lähinnä eroosipohjaa. Eroosipohjalle ei tapahdu hiekkaa hienomman aineksen pysyvää kerrostumista. Syvemmällä vesialueella esiintyy myös kulkeutumispohjaa, jolla aines kerrostuu ajoittain mutta kerrostuminen ei ole pysyvää. Kulkeutuminen johtuu tuulen ja esimerkiksi alueella liikkuvien laivojen potkurivirtojen aiheuttamista virtauksista.

Alueella sijaitsevat vanhat rakenteet

Hernesaaren alueella on paikoin useita asfaltointikerroksia, joilla on tasattu alueella tapahtuneita painumia. Lisäksi alueella on käytöstä poistettuja junaraiteita, joiden sijaintia on kartoitettu vanhojen ilmakuviin perusteella sekä maatulvaluotauksella. Asfalttikerrosten olemassaoloa ja vanhojen raiteiden esiintymistä on kuvattu tarkemmin maaperän riskinarvio-raportissa (Vahnen Environment 11/2018).

Munkkisaarenlaiturin vanhojen rantarakenteiden leikkaukkuva

Hernesaaressa on ollut telakka- ja teollisuustoimintaa 1960-luvulta alkaen. Nykyiset rakennukset on vanhojen saarten alueita lukuun ottamatta perustettu paaluilla.

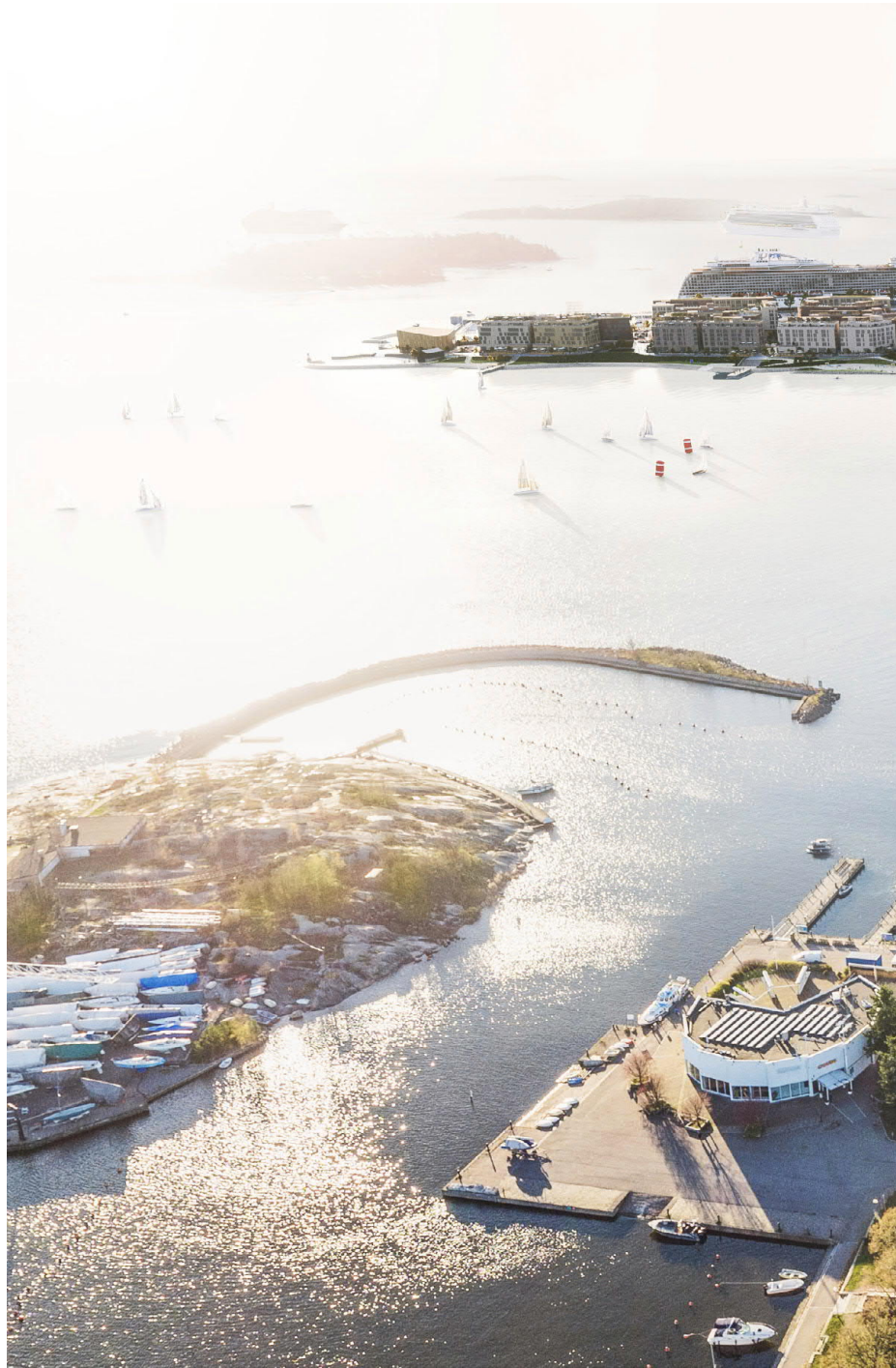
Nykyisistä perustusrakenteista on paalutusten lisäksi tiedossa Wärtsilän telakkahallissa oleva valssi- ja taivutuskoneen koneperustus. Ko. perustus on massiivinen teräsbetoniperustus, jonka mitat ovat 8 x 25 m ja perustuksen paksuus on 3,45 m sijoittuen tasovälille -2,1...-5,55. Koneperustus on perustettu 1000 m halkaisijaltaan olevat paaluilla, jotka oletettavasti ovat kaivinpaaluja. Koneperustus sijoittuu osin kortteliin 20850 ja osin Airokalanaukion alle. Betoniperustuksen sijainti on esitetty kuvassa.

Rantarakenteet (Munkkisaarenlaituri)

Munkkisaarenlaituri on rakennettu monessa eri vaiheessa eri käyttäjiä varten. Laiturin rakenne vaihtelee vanhimmista 1930 ja 1940-luvuilla rakennetuista puurakenteisista paalulaiturijaksosihin ja viimeksi vuosituhatosen vaihteessa toteutettuihin teräspaalujen ja ponttien yhdistelmänä rakennettuihin kombiseinälaitureihin.

Helsingin Sataman teettämien kuntoarvioiden perusteella laiturirakenteet vaativat kunnostusta. Satama onkin kunnostanut osaa laitureista niiden kuntoarvioiden laadinnan jäl-

Hernesaari Merisatamanpuistosta,
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

keen.

Laiturirakenteet on alun perin mitoitettu eri käyttöäille ja eri kuormitusperusteilla kuin nykyiset rakenteet. Rakenteiden vaatimukset ovat myös muuttuneet. Rakenteiden kunnostuksen sijaan voi kannattavampaa purkaa nykyinen rakenne ja rakentaa tilalle uusi rakenne. Laiturirakenteiden jatkosuunnittelua varten tulee selvittää ympäristön vaatimukset mm. rakenteen edustan vesisyvyyden osalta. Munkkisaarenlaiturin rakenteita ja kunnostustarvetta on selvitetty osana alueelle tehtyä esi- ja pohjarakentamisen yleissuunnitelmaa.

Maaperän ja merenpohjan sedimenttien pilaantuneisuus

Hernesaaren alueen maaperä on laajalti pilaantunut. Alueen maaperä on täyttömaata ja täyttöaineksen mukana sekä teollisen toiminnan myötä maaperään on joutunut maaperää pilaavia aineita ja mm. rakennusjätettä. Kaava-alueella on tutkittu maaperän pilaantuneisuutta useita tutkimuskierroksia vuodesta 1994 alkaen. Vuoden 2018 (Vahanan Environment Oy) tehtyjen pilaantuneisuustutkimusten jälkeen alueella on tehty useita tarkentavia tutkimuksia, joiden tuloksia on tarkoitus hyödyntää jatkosuunnittelussa, kun asemakaavan laadinnan jälkeen laaditaan alueen maaperän kunnostussuunnitelma

Tutkimustulosten mukaan maaperässä ohjearvot ja/tai vaarallisen jätteen raja-arvot ylittävänä pitoisuuksina esiintyy eritoten alkuaineita, PAH-yhdisteitä ja öljyhiilivetyjä. Todetut

Venesatama, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

haitta-aineet ovat suurimmaksi osaksi epäorgaanisia. Haitta-aineita esiintyy sekä pohjaveden ylä- että alapuolisessa maaperässä, hieman enemmän kuitenkin sen yläpuolella. Tutkimuksissa on tehty havaintoja maaperän seassa olevista jätteistä, kuten puusta, betonista, asfaltista, tiilestä sekä metalliromusta. Jätetäyttöä on paikoin paksult, esim. Munkkisaa-reen yritystalon itäpuolelle tehdyn koekuopan kaivun yhteydessä todettiin yli 6 m paksu jätteenekainen täyttökerros. Hernesaaren alueella on todettu rakennusten ja päällystettyjen alueiden alapuolisia painumia, jotka ilmenevät tyhjinä ilmatiloina rakenteiden alla. Painumien syyksi on epäilty orgaanisen jätteen hajoamista ja hienoaineksen huuhtoutumista.

Pohjavesi- ja huokoskaasutarkkailu alueella on aloitettu vuonna 2015. Pohjavesi koostuu alueella pääasiassa merivedestä ja sen taso noudattaa meriveden tason vaihteluja. Tarkkailussa on todettu pohjavedessä lievästi kohonneita pitoisuuksia mm. alkuaineita, PAH-yhdisteitä ja syanidia. Meriveden vaikutus näkyy pohjaveden ominaisuuksissa ja Hernesaaren maaperäolosuhteet muodostavatkin aggressiivisen ympäristön teräs- ja betonirakenteille. Hernesaaren huokoskaasuissa on todettu paikoin kohonneita haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summapitoisuuksia (TVOC). Lisäksi vuonna 2017 kairareikien poraamisen yhteydessä on todettu viitteitä metaanin esiintymisestä maaperässä.

Kaava-alueen merenpohjan sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia on tutkittu useaan kertaan vuodesta 2009 alkaen. Näytteenotto on kohdistettu alueille, joilla kaavan toteuttaminen edellyttää meren pohjan ruoppaus- ja täyttötoimia. Tutkimuksissa on havaittu laajalla alueella meren pintasedimenttien sisältävän pääosin kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita, kuten alkuaineita, PAH-yhdisteitä, PCB- ja TBT-yhdisteitä sekä öljyhiilivetyjä. Haitta-aineita on havaittu suurimmalta osin sedimentin pintakerroksessa 0-0,5 m syvyydellä, mutta paikoin myös näytteenottosyvyydellä 2-3 metriä. Ruopattavat sedimentit ovat osittain meriläjityskelvottomia.

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus

Alueen maaperän rakennettavuusolosuhteet vaihtelevat suuresti johtuen alueen täyttöhistoriasta. Pääosa alueesta on mereen tehtyä täyttömaata. Ainoastaan vanhojen saarien, Hernesaaren ja Hernesaarenkarin kohdilla maaperä on rakennettavuudeltaan hyvää ja alueille on mahdollista rakentaa maanvaraisesti. Edellä mainittujen alueiden ulkopuolella meren aiemmin tehdyillä täyttöalueilla maaperä on sen sijaan rakennettavuudeltaan vaihte-

levaa, pääosin erittäin vaikeaa.

Alueelle ovat tyypillisiä merenpohjaan tehdyt louhepenkereet, joiden väliin muodostuneet altaat on täytetty sekalaisella maa-aineksella, kivisillä kitkamailla, huonolaatuisilla maa-aineksilla sekä paikoin rakennusjätteellä. Näillä alueilla rakennusten perustaminen on vaativaa johtuen sekä paikoin täyttömateriaalin alla olevasta savikerroksesta, että pohjaolosuhteiden vaihtelusta kantavasta pohjamaasta/louhepenkereestä sekalaiseen rakennusjätetäyttöön. Lisäksi alueella on vanhojen rakennusten perustusrakenteita, jotka tulee huomioida rakennusten ja rakenteiden perustamisen suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä. Maaperä on rakennettavuudeltaan erittäin vaikeaa.

Kaavaratkaisu

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus

Täyttöhistoriasta johtuen alue on erittäin vaativa pohjarakennuskohde. Alueella sijaitsee louhepenkereitä, joiden väliin jäävät altaat on täytetty sekalaisella maa-aineksella. Täytetyt altaat sijaitsevat osin alkuperäisen savikerroksen päällä, jolloin uutta suunniteltaessa on tarkasteltava alueellista vakavuutta. Nykyisen itäisen rantapenkereen alle on paikoin jäänyt savikerros, joka pienentää penkereen vakavuutta. Osalle itärannan aluetta tehdään massanvaihto louheesta ennen alueen ruoppaus- ja täyttötoimenpiteitä. Tässä yhteydessä täyttöjen alle jäänyt koheesiomaa-aines poistetaan. Alueella tehtävät kaivut ja täytöt tulee tehdä suunnitelmallisesti erikseen laadittavien kaivu, ruoppaus- ja täyttösuunnitelmien mukaisesti.

Rakennukset perustetaan pääosin paaluilla kantavan pohjamaan varaan. Täyttöaineiden vaihtelevat ominaisuudet ja välissä olevat louhepenkereet asettavat perustamisen suunnittelulle, käytettäville paalutyypeille ja perustamisen toteutukselle suuret vaatimukset. Rakennusten perustusten paalutyypinä suositellaan laajalla alueella käytettäväksi porapaa- luita, koska teräsbetoniset lyöntipaalut eivät sovellu alueella esiintyvälle lohkaraisille täyttö- alueille. 1990-luvulla tehdyn, kovan pohjaan ulottuvan louhetäytön alueella voidaan perustamistapana mahdollisesti käyttää syvätiivistetyn ja esikuormitetun maan varaan perustamista.

Uudet rantarakenteet, puistot, kadut ja teknisen huollon verkostot voidaan pääsääntöisesti perustaa tiivistetyn täytemakerroksen varaan. Perustamistapoja, esimerkiksi suurimpien putkilinjojen paalulaatta- tai arinaperustuksia tarkastellaan uudelleen asemakaavovaiheessa.

Maanpintaa tullaan korottamaan alueella paikoin jopa noin 5 m. Ennen täyttöä tulee varmistua siitä, että täyttöjen alle mahdollisesti jäävät savilinsit on asianmukaisesti esirakennettu. Katu- ja yleiset alueet esirakennetaan soveltuvilta osin käyttämällä syvätiivistystä ja ylipengertä.

Rantarakenteet

Suurin osa suunnittelualueen rantarakenteista toteutetaan luiskattuna rantana. Luiskakaltevuutena käytetään uusilla meritäyttöalueilla 1:1,5 ja nykyiseen täyttöön kaivettavalla rannalla 1:2. Luiskatut rannat suojataan aaltoilun eroosiolta täyttölouhetta suurempikokoisilla lohkarilla. Aallonmurtajapenkereiden suojanpuoleisilla rannoilla voidaan käyttää pienempää lohkarikokoa kuin avovedenpuoleisilla luiskilla.

Rantalaitureiden ja rantamuurien rakenteena on esitetty käytettäväksi puukantista paalulaituria ja teräsbetonirakenteista kulmatukimuurilaituria. Venesatamien kiinteät rantalaiturit toteutetaan suurimmaksi osaksi luiskatun rannan päälle rakennettavalla puukansirakenteella, joka tukeutuu teräspuikipaaluun ja louhepenkereen sisään tehtävään ankkurointiin. Käynti kelluville laitureille, jossa pääosa venepaikoista sijaitsee, ohjataan kansirakenteeseen asennettavilla käyntisilloilla. Isompien alusten venepaikkoja on alustavasti suunniteltu venesatama-altaan koillisreunalle, jossa alukset kiinnitetään kansirakenteeseen keulakiinnityksellä.

Venesatama-altaan luoteispäädystä, jossa sijaitsee venetelakka, tarvitaan täysi vesisyvyys heti laiturilinjalta. Tästä syystä kyseinen rantaosuus on esitetty toteutettavaksi kulma-

Hernesaari Pihlajasaaresta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

tukimuuri-elementeistä ja teräsbetonisesta paikallavalumuurista. Laiturin toteuttaminen venesatama-altaan luoteisreunaan saattaa edellyttää louhintaa. Asemakaava mahdollistaa lumenvastaanotto toimintaa palvelevan laiturin rakentamisen venesataman eteläpuolelle. Tämä laituri on myös esitetty toteutettavaksi kulmatukimuuri-elementeillä ja yhtenäisellä reunamuurilla.

Alueen länsireunaan sijoittuvan Matalasalmenkadun katualue tulee olemaan reilun 100 metrin matkalla nykyisen Munkkisaarenlaiturin laiturirakenteen päällä. Matalasalmenkadun lisäksi asemakaavaehdotuksessa esitetyllä Munkkisaarenlaiturin katualueella sijaitsee nykyisen Munkkisaaren laituriin kuuluvia rakenteita, kuten eri aikoina valmistuneiden vanhojen risteilijälaitureiden ankkuri- ja taustalaattoja.

Alueella, jossa Matalasalmenkadun katualue on nykyisen Munkkisaarenlaiturin rakenteen päällä (noin 110 m matkalla), laiturirakenne esitetään korjattavaksi.

Maa- ja merialueen kaivu ja täyttö

Asemakaavaehdotusta varten tarkennettiin maaperän ja merenpohjan geoteknisiin ominaisuuksiin liittyviä tietoja, tutkittiin alueen rakennettavuutta ja laadittiin yleissuunnitelma maa- ja merialueiden esi- ja pohjarakentamismenetelmistä (Ramboll Finland Oy, 2018). Suunnitelman päivittäminen on käynnissä ja tiedot maa- ja merialueiden kaivu- sekä täyttötarpeista ja menetelmistä tarkentuvat asemakaavan valmistelun aikana. Esitetyt määrät perustuvat vuoden 2018 tietoihin.

Alueen toteuttaminen edellyttää haitta-ainepitoisten sedimenttien ja merenpohjan ruoppausta, nykyisen maa-alueen ja pilaantuneen maaperän kaivua, sekä meritäyttöjä ja nykyiselle maa-alueelle tehtäviä korkeustason nostavia täyttöjä. Valtaosa alueen maa- ja merialueen täyttöihin käytettävästä materiaalista tuodaan alueen ulkopuolelta. Alueelta poistetaan rakentamiseen kelpaamattomia maita, kuten ruoppausmassoja ja haitta-ainepitoisia maa-aineksia.

Itärannan vakavuuden parantaminen edellyttää nykyisen louhetäytön ja sen alapuolella olevan savikerroksen poistoa. Nykyisen maapohjan vakavuus on varmistettava kaikissa työvaiheissa kaivu-, ruoppaus- ja täyttötöiden yhteydessä. Alueella tehtävät kaivut, ruoppaukset ja täytöt tulee tehdä suunnitelmallisesti erikseen laadittavien kaivu, ruoppaus- ja täyttösuunnitelmien mukaisesti. Ruopattavaa savea ja sedimenttiä on asemakaava-alueella yhteensä noin 640 000 m³ ktr. Alueen toteuttaminen edellyttää yleisillä alueilla tehtäviä kaivu- ja yhteensä noin 410 000 m³ ktr.

Merialueen täyttö tehdään puhtaalla louheella kovaan pohjaan. Suunnitelmissa esitetyn täytön luiskakaltevuus on 1:1,5. Aallonmurtajapenkereet voidaan toteuttaa myös samalla luiska-kaltevuudella huomioiden, että tuuliahti puolen luiska tulee suojata eroosiolta isommilla lohkareilla kuin suojan puoleinen luiska. Louhetäytön kokonaismäärä on noin 1 580 000 m³.

Yleistäyttö maa-alueella on tehtävä tiivistämiskelpoisilla kitkamailta rakennettavaksi tulleilla alueilla, puistoalueilla voidaan käyttää huonolaatuisempiakin maa-aineksia.

Maaperän ja sedimenttien kunnostaminen

Alueen maaperän, huokoskaasun ja pohjaveden riskinarvioinnin (Vahanen Environmenti Oy, 2018) perusteella Hernesaaren alueella ei ole maaperän haitta-aineista johtuvaa kunnostustarvetta. Alueelta tullaan kuitenkin poistamaan haitta-ainepitoisia maa-aineksia venesatama-altaan, korttelialueiden pysäköintitasojen ja Laivakadun katualueen kunnallistekniikan rakentamisen vuoksi. Asemakaavassa on annettu pilaantuneen maaperän kunnostamista koskeva kaavamääräys.

Alueella tehtyjen tutkimusten ja havaintojen mukaan maaperässä on paikoin merkittävä määrä sekä epäorgaanista että orgaanista jätettä. Täytössä oleva jäte tulee ottaa huomioon kaivettaviksi tulevan maa-aineksen käsittelyssä ja loppusijoituspaikan valinnassa. Lisäksi maaperään jäävä orgaaninen, hajoava aines saattaa aiheuttaa painumia sekä kaasumuodostusta. Huokoskaasututkimuksissa on paikallisesti havaittu metaanipitoisuuksia, jotka tulee ottaa huomioon alueen toteutuksessa.

Kaavaratkaisun mukaisen venesataman toteuttaminen nykyiselle maa-alueelle edellyttää pilaantuneen maa-aineksen kaivua. Venesataman kohdalla poiskaivettaviksi tulee noin 60 000 m³ (ktr) alemman ohjearvon ylittäviä maa-aineksia. (vuonna 2018 tehdyn arvion mukaan).

Vuoden 2018 jälkeen alueella on tehty tarkentavia maaperän laatu- ja pilaantuneisuus-tutkimuksia sekä pohjavesi- ja huokoskaasuseurantaa. Tehtyjen tutkimusten tuloksia tullaan hyödyntämään kaavan laadinnan jälkeen tehtävässä kunnostussuunnitelmassa, jossa määritetään alueen maaperän kunnostustavoitteet.

Meritäyttöjä toteutettaessa tullaan alueen merenpohjan paikoin haitta-aineita sisältävä sedimenttikerros poistamaan. Sedimenttien sijoituspaikka arvioidaan sedimenttien ruopaus- ja läjitysohjeen (ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) mukaisesti. Alueella todettujen haitta-ainepitoisuuksien mukaan osa sedimenteistä voidaan läjittää merialueelle ja osa joudutaan sijoittamaan maalle.

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Melu

Satama:

Länsisataman toiminnoista aiheutuu melua sataman lähiympäristöön. Hernesaaren satamaan keskittyy kansainvälinen risteilyliikenne, joka operoi pääosin päiväaikaan. Länsisataman säännöllinen ja ympärivuotinen linjaliikenne keskittyy Jätkäsaaren puolelle, eikä sen aiheuttama melu ole kovin merkittävää Hernesaarella. Laivojen merkittävimmät melulähteet ovat apukoneet ja ilmanvaihtolaitteet, joiden päästölähteet sijaitsevat tyypillisesti hyvin korkealla (savupiippu ja ilmanvaihtoaukot sen ympäristössä). Apukone on yleensä käynnissä koko satamassa oleskelun ajan. Sen aiheuttama laivamelu on yleensä erityisen pienitaajuista. Rakennusten julkisivut eristävät pienitaajuista melua selvästi huonommin kuin

liikennemelua, johon verrattuna sitä voidaan pitää lisäksi normaalia häiritsevämpänä. Tämän vuoksi pienitaajuisen laivamelun torjuntaan tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota.

Sataman toimintaa ohjaa ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa, jossa on annettu raja-arvoja mm. sataman toiminnasta aiheutuvalle melulle. Tavoitteena on uuden asuinalueen yhteensovittaminen Länsisataman toiminnan ja kehittämismahdollisuuksien kanssa.

Katuliikenne:

Nykytilanteessa kaava-alueelle kohdistuu melua alueen pohjoisosan katuverkon sekä Hernesaarenrannan liikenteestä sekä Telakkakadulla ja Eiranrannassa kulkevasta raitioliikenteestä. Katuverkon ja raitiolinjan läheisyydessä VNp 993/1992 mukaiset ulkomelutason ohjearvot ylittyvät. Hernesaaren alueella on lisäksi myös telakan, kesällä risteilijäsataman ja talvella lumenvastaanottoapaikan raskasta liikennettä.

Ilmanlaatu

Alueen ilmanlaatua voidaan arvioida mm. liikennemäärien ja HSY:n tuottaman kattavan ilmanlaadun mittaus- ja leviämismalliaineiston perusteella. Länsisataman alusten päästöt heikentävät ajoittain asemakaava-alueen ja sen lähiympäristön ilmanlaatua. Ilmanlaatua on mitattu Länsisataman ja Munkkisaaren lämpökeskuksen vaikutuspiirissä vuosina 2012 ja 2014–2016 sekä vuonna 2020. Mittausten mukaan laivojen tai Munkkisaaren lämpökeskuksen päästöt eivät aiheuta raja- tai ohjearvot ylittäviä pitoisuuksia, vaikka rikkidioksidin tuntipitoisuudet ovat ajoittain olleet melko korkeita. Satama on mukana HSY:n jatkuvassa ilmanlaaduntarkkailussa.

Laivaliikenteen alusten polttoaineiden rikkipitoisuuden tiukennukset vuoden 2015 alusta ovat vähentäneet merkittävästi alusten rikkidioksidi- sekä hiukkaspäästöjä ja parantaneet ilmanlaatua sataman vaikutuspiirissä. Munkkisaaren lämpökeskus ei ole jatkuvassa käytössä, joten sen aiheuttamilla ilman epäpuhtauspitoisuuksilla on keskimäärin hyvin vähäinen vaikutus alueen ilmanlaatuun, joskin pitoisuudet voivat kohota hetkellisesti lämpökeskuksen käytön aikana sen päästöjen ja epäedullisten meteorologisten olosuhteiden seurauksena.

Liikennemäärät asemakaava-alueella ovat pienehköjä ja ympäristö on nykyisin melko avointa ja tuulettuvaa, joten katuliikenteen aiheuttamien epäpuhtauspitoisuuksien ei arvioida olevan erityisen suuria ja ylittävän ilmanlaadun raja- tai ohjearvoja. Ilmanlaadun vuosikartan 2019–2023 mukaan typpidioksidin vuosiraja-arvoon verrannollinen pitoisuus kaava-alueen ulkopuolella Telakkakadun varrella on korkeimmillaankin selvästi alle $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Näin ollen voidaan arvioida, etteivät typpidioksidin, pienhiukkasten tai hengitettävien hiukkasten raja- ja ohjearvot tasot ylity Telakkakadun varrella. Telakkakadulla mitattiin vuonna 2023 liikenneperäistä typpidioksidia keräinmenetelmällä. Vuosiraja-arvoon verrannollinen pitoisuus oli $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mikä vastaa hyvin vuosikartan pitoisuutta ja on selvästi alle vuosiraja-arvon $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ympäristöturvallisuus

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee Helenin Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus. Huippulämpökeskus kuuluu Seveso -direktiivin alaisiin laitoksiin ja sille on asetettu varas-toitavien polttoöljyjen laadun ja määrän perusteella konsultointivyöhyke, joka ulottuu 500 metrin päähän laitoksesta. Kaava-alueen pohjoisosa ulottuu huippulämpökeskuksen konsultointivyöhykkeelle. Suunniteltaessa maankäyttöä konsultointivyöhykkeellä tulee kiinnittää erityistä huomiota riskeihin ja suuronnettomuusvaaran torjuntaan. Konsultointivyöhykkeelle laadittavista asemakaavoista tulee pyytää lausunnot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) sekä kunnan pelastusviranomaiselta.

Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus tuottaa kaukolämpöä etenkin pakkaskausina, kun peruskuormalaitosten teho ei riitä. Laitoksella on viisi kattilaa, joiden polttoainetehot ovat hieman alle 50 MW.

Laitoksen normaalitoiminnassa syntyvät savukaasut johdetaan noin 80 metriä korkean pii-

Kesällä 2012 Wastelands -arkkitehtiopiskelijoiden festivaalin yhteydessä Hernesaarenrantaan toteutettiin viisi designistuinryhmää opiskelijatyönä.

Pihlajasaaren vierasvenesatama 2014,
Jari Huhtaniemi

Avantouintipaikka Humalistonluodolla 2016,
Jari Huhtaniemi

pun kautta ulkoilmaan. Savukaasujen päästökomponeentteja ovat mm. rikkidioksidi, typenoksidit, hiilidioksidi ja hiukkaset. Laitoksesta aiheutuu jonkin verran melua aivan sen lähiympäristöön sekä polttoaineista aiheutuvia hajuhaittoja. Lämpökeskuksilla varastoidaan suurehkoja määriä polttonesteitä, joiden käsittelystä voi poikkeustilanteissa aiheutua vaaraa tai haitallisia vaikutuksia myös laitosalueen ulkopuolelle.

Hernesaarella ja sen pohjoispuolella toimii telakka (nykyisin Arctech Helsinki Shipyard Oy), joka varastoi ja käyttää toiminnassaan palovaarallisia kemikaaleja, kuten hitsauskaasuja (asetyleeniä), happea, nestekaasua, maakaasua ja maaleja. Happea varastoidaan säiliöissä, asetyleeniä kahdessa pullokontissa sekä nestekaasua pulloissa useassa käyttöpaikassa telakka-alueella. Maakaasu johdetaan alueelle putkistoa pitkin. Putkistossa kaasua on telakka-alueella noin 10 kg. Maalit sijaitsevat erillisessä varistorakennuksessa. Tukesin telakalle määrittelemä konsultointivyöhyke on 200 metriä.

Kaavaratkaisu

Melu

Alueelle on aiemmissa suunnitteluvaiheissa laadittu ympäristömeluselvityksiä, joiden tulosten perusteella voidaan alustavasti arvioida kaava-alueelle kohdistuvia meluvaikutuksia. Ympäristömeluselvityksen päivittäminen on parhaillaan käynnissä. Siinä huomioidaan sataman kehittämissuunnitelman mukaiset satamatoiminnot sekä alueelle sijoittuva ajoneuvo- ja raitioliikenne ajantasaisin tiedoin. Päivitettävien lähtötietojen ei arvioida huomattavasti muuttavan edellisen ympäristömeluselvityksen tuloksia ja kaavan viitesuunnitelman mukaisen asuinalueen arvioidaan olevan sovitettavissa yhteen ympäristömelun kanssa. Asemakaavassa annetut määräykset pohjautuvat vuonna 2018 laaditun ympäristömeluselvityksen (Akukon 22.8.2018) tuloksiin. Kaavassa annettujen määräysten riittävyys tarkistetaan päivitettyä selvityksen tulosten pohjalta. Uuden maankäytön tuottamasta liikenteestä kaava-alueen ulkopuolelle aiheutuvia meluvaikutuksia selvitetään ympäristömeluselvityksen yhteydessä siinä määrin kuin on tarpeen vaikutusten merkittävyyden arvioimiseksi.

Koko Hernesaaren kaava-alueella asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoerolle on annet-

Näkymä Pyhän Birgitan puistosta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

tu vähimmäisvaatimus 30 dB liikennemelua vastaan. Vaatimuksella on haluttu varmistaa tavanomainen uudisrakentamisen ääneneristävyyden perustaso ääneneristävyydelle myös esimerkiksi korttelirakenteen sisäosissa ja itärannalla. Tämän määräyksen lisäksi on erikseen annettu äänitasoerovaatimukset laivamelua ja tavanomaista liikennemelua vastaan siltä osin kuin annettu yleismääräys ei meluselvityksen eri näkökohdat huomioiden ole riittävä.

Laivamelua vastaan annetut äänitasoerovaatimukset perustuvat meluselvityksen mitoitettavaan laskentatilanteeseen, jossa varaudutaan risteilijän yöpymiseen joko laituri paikalla LHC tai LHD. Yöaikaan sallittuna sisämelun ohjearvona on pienitaajuisten melun osalta pidetty arvoa 25 dB. Liikennemelua vastaan annetut äänitasoerovaatimukset perustuvat melutason ohjearvoihin sisällä, minkä lisäksi on otettu huomioon raitioliikenteen aiheuttamat laskennalliset enimmäisäänitasot (kaarrekirskunta ja vaihdekolina mukaan lukien). Enimmäisäänitason perusteella annettujen äänitasoerovaatimuksen perusteena on ollut sisätiloissa tavoiteltava L_{Amax} 45 dB ottaen huomioon tämän suunnitteluvaiheen arvioinnin tarkkuustaso. Alueen pohjoisimpien asuinkortteleiden äänitasoerovaatimuksissa on otettu huomioon myös lumen vastaanottoalueelle ajoittain suuntautuva raskas liikenne. Myös meluntorjunnan jatkosuunnittelussa on kaava-alueella syytä noudattaa vastaavia periaatteita.

Julkisivun äänieristyksen mitoituksessa laivamelua vastaan on syytä käyttää kokenutta akustiikkasuunnittelijaa ja erillistä mitoitustmenettelyä (Julkisivun äänieristys laivamelua vastaan, Mitoitusmenettely, TLakustiikka, 113019-2, Helsinki, 1.7.2011). Tavanomaiselle liikennemelullekin asetetut vaatimukset ovat paikoin huomattavan tiukkoja ja ne voivat johtaa esimerkiksi parvekeovien normaalista poikkeaviin suunnitteluratkaisuihin.

Annetuilla ulkovaipan äänitasoeromääräyksillä on pyritty varmistamaan yöaikainen riittävän hyvä asuinviihtyvyys, vaikka makuuhuoneita sijoittuisikin melulähteiden suuntaan. Riittävän meluntorjunnan toteutuminen sisätiloissa edellyttää ikkunoiden pitämistä kiinni. Rakennusten suunnittelussa onkin syytä kiinnittää erityistä huomiota lämpöolosuhteiden hallintaan, jotteivat asuinhuoneet pääse kesäaikaan ylikuumenemaan siten, että asukkaat kokisivat tarvetta avata ikkunoita yöaikaan melulähteiden suuntaan. Meluselvityksen perus-

teella merkittävimmät meluhäiriöt kohdistuvat Laivakadun varteen sekä raitiotien kääntöpaikan ympäristöön, jossa mm. raitiotien kaarteista ja vaihteista johtuen hetkelliset meluhuiput voivat olla suuria.

Kaava-alueen itärannalle sijoittuvien kortteleiden 20850–20857 yhteyteen on kaavassa esitetty ravintolatoimintoja ja niihin liittyviä terassialueita. Asuinrakennuksiin liittyen tai niiden välittömään läheisyyteen soveltuu huonosti esimerkiksi sellainen ravintolatoiminta, johon liittyy yöaikaista musiikkimelua. Tällaista toimintaa ei sen aiheuttaman häiriön takia lähtökohtaisesti voi ympäristömelun näkökulmasta suositella sijoitettavaksi alueelle. Ravintolatoimintoja sisältäviä kortteleita koskien on kaavassa annettu jatkosuunnittelua ohjaava määräys normaalista poikkeavan meluntorjuntatarpeen arvioimiseksi ja huomioon ottamiseksi. Määräyksellä on tarkoitus kiinnittää kohteen rakennuttajan ja rakennusvalvonnan huomio siihen, mitä esimerkiksi rakennusten ulkovaipan ja sisäosien rakenteiden runko- ja ilmaääneneristävyyden tulisi olla, jos kohteeseen halutaan mahdollistaa musiikkiravintola/yökerho.

Kaava-alue on tulkittu melutason ulko-ohjearvojen mukaiseksi vanhaksi alueeksi, jossa yöajan sovellettava ohjearvotaso on 50 dB. Tulkinta vastaa satamalle ympäristöluvassa annettuja raja-arvoja. Kaavaratkaisu perustuu siihen, että asuinkortteleilla tulee olla yhteinen korttelien sisäosiin sijoittuva piha-alue, joka saadaan korttelin massoitteella suojattua ympäristömelulta siten, että siellä alitetaan melutason ohjearvot ulkona. Kaavamääräyksellä on vielä erikseen todettu, ettei melualueille saa rakentaa leikkiin tai oleskeluun tarkoitettuja piha-alueita ja terasseja varmistamatta niillä riittävää meluntorjuntaa.

Eryteisesti katoille sijoittuvien alueiden jatkosuunnittelussa tulee huolehtia siitä, ettei mahdollisille laivamelualueille sijoiteta leikkiin ja oleskeluun tarkoitettuja alueita.

Koska laivamelun melulähde sijaitsee korkealla, eikä mahdollisia avoimia kattoterasseja monin paikoin liene mahdollista suojata laivamelulta, tulisi asuntokohtaisen ulko-oleskelualueen tällaisessa tapauksessa sijoittua esimerkiksi riittävän järeästi lasitetun parvekeosan taakse. Parvekkeet on koko kaava-alueella edellytetty suunnittelemaan siten, ettei niillä ylitetä päivä- tai yöajan ohjearvotasoa (55/50 dB). Kaavassa rakennusten ulkokehälle on osoitettu asuntokohtaisia pihoja (pi-merkintä). Näillä tarkoitetaan sisääntulopihoja, joita ei saa osoittaa leikki- tai oleskelualueiksi, koska ne jäävät tulevaisuudessa monin paikoin ympäristömelulle alttiiksi.

Jotta kaavan meluntorjuntatavoitteiden toteutuminen varmistuu suunnitelmien tarkentuessa, tulee jatkosuunnittelussa rakennuslupaprosessiin liittyen osoittaa riittävän meluntorjunnan toteutuminen erityisesti AK-kortteleissa 20860–20863 ja 20854–20855. Kaavavaiheen suunnittelutarkkuudella ei pystytä osoittamaan täsmällistä äänitasoerovaatimusta näiden kortteleiden kaikille julkisivuille. Kaavassa on annettu vain äänitasoerovaatimuksen minimitaso melun suuntaan pääjulkisivulle. Esimerkiksi edellä mainittujen korttelien sisäosien puoleisille ylimmille julkisivun osille kohdistuva laivamelu voi paikallisesti edellyttää minimivaatimusta hieman suurempaa äänitasoerovaatimusta. Tällä tarkkuustasolla tarkastelu on tarkoituksenmukaista tehdä vasta rakennuslupavaiheen suunnitelmien perusteella. Laivakadun länsipuolelle sijoittuviin kortteleihin, joihin on mahdollista sijoittua hotelli, on kaavamääräyksellä edellytetty rakennuslupavaiheessa mitoittamaan rakennuksen ulkovaipan äänitasoerotus laivamelu huomioon ottaen riittäväksi. Kaavavaiheen meluselvityksen perusteella erityisesti tontin 20865/1 käyttötarkoituksen ollessa majoitustoiminta jatkosuunnittelussa tulee varautua huomattavan suureen (LAS 60 dB) yöaikaiseen pienitaajuiseen laivameluun, mikä asettaa ulkovaipan ääneneristävyydelle tavanomaisesta poikkeavia vaatimuksia. Kaikissa jatkosuunnittelun melutarkastelussa tulee varmistaa satamatoimintojen kehitystavoitteet ja siihen liittyvät laituripaikkojen käyttötilanteet ja sisätilojen osalta ottaa lisäksi huomioon laivamelun pienitaajuisuus ja raitiotieliikenteen aiheuttamat meluhuiput.

Raitiotieliikenteestä aiheutuu maaperään värähtelyä, mikä voi asuinrakennuksissa tai muissa melulle herkissä rakennuksissa olla havaittavissa runkomeluna tai tärinä. Värähtelyntorjuntaratkaisut tulee lähtökohtaisesti tehdä uuden raitiotien suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä siten, ettei radan lähiympäristön nykyisiin tai tuleviin asuinrakennuksiin kohdistu tavoitearvoja ylittävää runkomelu- tai tärinähäiriötä. Suomessa ei toistaiseksi ole virallisia ohje- tai raja-arvoja runkomelulle ja liikennetärinälle. Suunnittelun tavoitearvoina voidaan käyttää VTT:n esittämiä suosituksia, jotka ovat vastaavat kuin ympäristöministeriön ohjeessa rakennuksen ääniympäristöstä. Esim. asuinrakennusten osalta raitiotien suunnittelun tavoitetasona tulisi olla, ettei runkomelutaso L_{pr,m} 35 dB ja tärinän tilastolli-

nen enimmäisarvo $v_w,95$ 0,30 mm/s ylity. Kaavamääräyksellä on osoitettu raitiotien värähtelyntorjuntaan liittyvä vastuu raitiotien suunnitteluun ja rakentamiseen.

Ilmanlaatu

Asemakaava-alueella lisääntyvä ajoneuvoliikenne heikentää ilmanlaatua etenkin, kun rakentaminen sulkee katutilaa heikentäen ilman epäpuhtauksien leviämistä. Mm. olemassa olevien mittaustulosten perusteella arvioituna raja- tai ohjearvotasojen ei arvioida ylittävän kaavaratkaisun myötä syntyvässä katutilassa ajoneuvoliikenteen vaikutuksesta.

Mittaustulosten perusteella arvioituna laivojen ja Munkkisaaren lämpökeskuksen päästöt voivat lyhytaikaisesti epäedullisissa sääolosuhteissa aiheuttaa niiden lähiympäristöön tavanomaista korkeampia rikkidioksidi- ja hiukkaspitoisuuksia. Kaava-alueelle kohdistuvien pitoisuuksien ei kuitenkaan arvioida ylittävän raja- tai ohjearvotasoja.

Sekä kaava-alueelle kohdistuvia että uuden maankäytön tuottamasta liikenteestä kaava-alueen ulkopuolelle aiheutuvia ilmanlaatuvaikutuksia selvitetään parhaillaan laadittavassa ilmanlaatuselvityksessä.

Ympäristöturvallisuus

Helsingin Energia on laatinut Munkkisaaren huippulämpökeskukselle suuronnettomuusvaarojen arvioinnit tilanteeseen, jossa laitos käyttää sekä raskasta että kevyttä polttoöljyä sekä mahdolliseen tulevaan tilanteeseen, jossa polttoaineena on vain kevyt polttoöljy. Polttoainevarastot ovat kalliitiloissa ja katettuja betonikannella. Vaarojen arvioinneissa on tarkasteltu mm. kaasuräjähdyksiä, kattilaräjähdyksiä ja polttoainevaraston tulipaloja.

Mahdollisia palotilanteita polttoainevarastolla rajoittaa saatavilla olevan hapen määrä. Palot ovat lyhytaikaisia ja vain pieni osa säiliön öljystä pääsee palamaan. Savukaasujen leviäminen ympäristöön on mallinnettu, vaikka kyse on lähes suljetun tilan palosta. Savukaasujen oletettiin pääsevän poistumaan katon räjähdysluukkujen kautta. Kevyen polttoöljyn palon savukaasujen eri komponenttien haitalliset pitoisuudet rajautuvat pääsääntöisesti laitoksen välittömään lähiympäristöön. Raskaan polttoöljyn savukaasujen rikkidioksidin haitalliset pitoisuudet ulottuivat noin 400 metrin päähän laitoksesta. Suojautuminen savukaasuilta saattaa olla tarpeen myös Hernesaaren alueella. Paloaika on kuitenkin arvioitu lyhyeksi. Suojautuminen on mahdollista siirtymällä sisätiloihin tai poistumalla vaikutusalueelta.

Polttoainevarastolla tapahtuvan räjähdysten haitalliset painevaikutukset ulottuvat noin 100 metrin päähän varastosta. Räjähdyksessä voi syntyä paineaallon lisäksi ympäristöön leviäviä heitteitä ja kaasupilvi. Laitoksella on varauduttu tunnistettujen vaaratilanteiden estämiseen ja vaikutusten torjuntaan. Vakavat vaaratilanteet on arvioitu epätodennäköisiksi tai erittäin epätodennäköisiksi.

Kaavaratkaisun mukaiset herkäät toiminnot, kuten asuminen, sijoittuvat kauemmaksi lämpökeskuksesta, kuin nykyinen lähin asutus. Koska lämpökeskus sijaitsee lähellä Hernesaaren tulevan tiiviin asuinalueen pääasiallisia katu-yhteyksiä, on tärkeää, että poistumisyyhteydet ovat riittävät ja turvalliset myös laitoksen poikkeustilanteissa.

Arctech Helsinki Shipyard Oy:llä on ollut toimintaa sekä Hernesaarella että Hietalahdessa. Hernesaaren alueella olevat toiminnot ovat loppumassa ja ne siirtyvät tarvittavin osin Hietalahden telakka-alueelle. Hietalahden telakan kaasukeskus ja suurimmat kemikaalisäiliöt sijaitsevat Hernesaaren toimintojen kannalta edullisesti telakka-alueen meren puolella Hietalahdessa ja niitä erottavat Hernesaaren asemakaava-alueesta myös telakan massiiviset rakennukset. Telakan kaasukeskuksen tai muiden kemikaalivarastojen merkittävät muutokset edellyttävät, että toiminnan harjoittaja laatii niistä viranomaiselle hyväksymistä varten seurausvaikutusten arvon.

Nimistö

Nimistötoimikunta on käsitellyt Hernesaaren nimistöä 8.10.2014 ja 29.4.2015 ja esittänyt nimistön aihepiiriksi eksoottisia mereneläviä ja merenalaisia muodostelmia. Näin Hernesaaren nimistö liittyy luontevasti Jätkäsaaren nimistön aihepiireihin, joita ovat mm. merenkulun väylät, satamakaupungit, Atlantin valtameri ja Karibianmeri.

Vaikutukset

Hernesaaren osayleiskaavan yhteydessä laadittuja selvityksiä ja vaikutusarviointeja on tarpeellisilta osin täydennetty. Uuden kaupunginosan toteuttamisella merkittäviä vaikutuksia. Kaavoituksen yhteydessä on tehty erillisselvityksiä maaperän pilaantuneisuuden korjaamiseksi ja maaperän rakennettavuuden arvioimiseksi. Alueelle on laadittu meluselvity-

tyksiä, joissa on arvioitu laiva- ja katuliikenteen meluvaikutuksia kaavaratkaisun mukaisessa tilanteessa. Ympäristömeluselvityksen päivittäminen on parhaillaan käynnissä. Aaltoilutilosuhteita ja merialueelle tehtävien täyttöjen vaikutuksia virtausolosuhteisiin on mallinnettu ja aaltoilun vaikutuksia turvalliseen rakentamiskorkeuteen tutkitaan edelleen. Lisäksi on arvioitu vara- ja huippulämpökeskuksen vaikutuksia ympäristöturvallisuuteen. Selostuksen alussa on esitetty luettelo kaavaa varten tehdyistä tai sen vaikutusten arvioinnissa hyödynnetyistä selvityksistä. Esi- ja pohjarakentamisen yleissuunnitelma (sisältäen aaltoilutarkastelun), kunnallistekninen yleissuunnitelma, ympäristömelu- ja ilmanlaatuselvitys valmistuvat asemakaavaprosessin aikana ja niiden vaikutukset otetaan huomioon tarkistettussa asemakaavaehdotuksessa.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Maaperän esirakentaminen ja pilaantuneen maaperän kunnostaminen, meritäytöt sekä alueen yleistasauksen korottaminen sekä puistojen, katujen, ja julkisten rakennusten ja teknisen huollon verkostojen rakentaminen edellyttävät merkittävää yhdyskuntataloudellista investointia.

Investointikustannuksia on selvitetty vuonna 2018. Tällöin on todettu, että yhteensä kaupungille aiheutuu alueen rakentamisesta kustannuksia noin 190 M€ (kustannustaso 01/2018, Alv 0 %). Lisäksi alueelle syntyy kustannuksia rakennettavasta raitiotiestä noin 7 M€ ja kunnallisteknisten verkostojen haltijoille on tuolloin arvioitu syntyvän kustannuksia noin 15 M€ edestä. Mikäli alueelle rakennetaan jätteenhuollon imukeräysjärjestelmä, sen toteuttamisen kustannukset ovat noin 16 M€. Risteilijälaiturin kustannuksiksi on arvioitu 7 M€.

Vuoden 2018 jälkeen alueelle on toteutettu esirakentamistöitä sekä meritäyttöjä, jolloin osa kustannuksista on jo toteutunut. Esirakentamiseen on aiemmissa suunnitteluvaiheissa varauduttu noin 60 M€ edestä.

Uuden kaavoitettavan rakennusoikeuden myynnistä tai vuokraamisesta kertyvä arvo on vuonna 2018 ollut noin 400 M€.

Kaavatalouslaskelmaa päivitetään kaavoituksen edetessä.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön ja viheralueverkostoon

Hernesaaren rakentuminen on osa Helsingin merellisen olemuksen muutosprosessia. Perinteinen satama- ja teollisuustoimintojen sekä kantakaupungin asuinalueiden rinnakkaiselo väistyy. Hernesaaren luonne muuttuu matkailu- ja vapaa-ajanpalveluihin keskittyneeksi asuinalueeksi. Alueen rakentuminen eheyttää yhdyskuntarakennetta. Hernesaaren rakentaminen yhdessä Jätkäsaaren valmistuvan kaupunginosan kanssa tulee liittämään Länsisataman teollisuus- ja satamakäytössä olleet ranta-alueet osaksi kantakaupunkia. Näin kantakaupungin asumisen, työpaikkojen, palveluiden sekä liikunta- ja virkistysmahdollisuuksien tarjonta monipuolistuu. Teollisuus- ja varastotoiminnan poistuessa alueelta Helsingin eteläinen rantasiluetti muuttuu kun paikalle rakennetaan merellinen asumiseen painottuva kaupunginosa. Telakka jatkaa toimintaansa alueen pohjoispuolella Hietalahdessa. Säilyvät rakennukset jättävät muistuman vanhasta toiminnasta, vaikka käyttötarkoitus muuttuisikin.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena. Alueen länsiosalle sijoittuva satamatoimintoja palveleva alue laajentaa Länsisataman matkustajaliikenteen toimintamahdollisuuksia.

Hernesaaren pohjoisosaan on jo toteutettu raitiotieyhteys keskustaan, jota jatketaan alueen eteläosaan. Toteutuksen myötä Hernesaaren asema kaupunkirakenteessa muuttuu keskeisemmäksi. Uudelle alueelle muuttavat asukkaat vahvistavat lähialueella olemassa olevien sekä uusien julkisten ja kaupallisten palveluiden kysyntää.

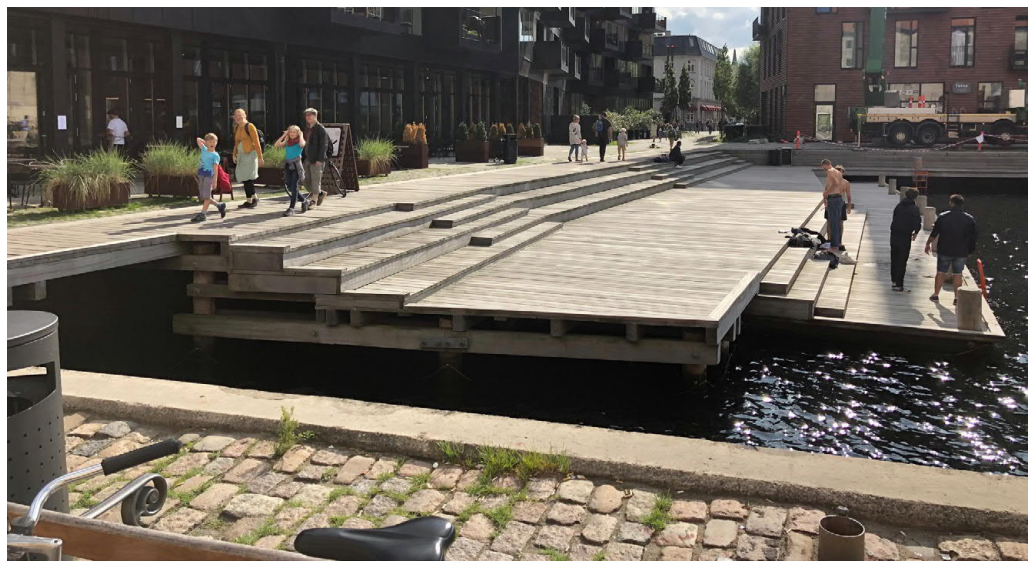
Kantakaupungin viheralueverkosto täydentyy uudella rantapuistolla. Uusi puisto ja sen päätteenä oleva venesatama monipuolistavat ja parantavat kantakaupungin asukkaiden liikuntapalveluita ja virkistysaluetarjontaa. Kantakaupungin rantoja kiertävä kevyen liikenteen reitti täydentyy. Ursininkallion rantapuistoalueen leventäminen mahdollistaa uimarannan ja siihen liittyvien toimintojen toteuttamisen alueelle. Kaavan puistoalueet liittyvät kantakaupungin etelärannan virkistysaluevyöhykkeeseen, joka nykyiselläänkin muodostaa vaihtelevan puisto- ja rantajaksojen ketjun. Virkistysalueiden määrä on alueella arvioitu riittäväksi.

Uusien puistoalueiden lisäksi alueen kaupunkikuva muuttuu vihreämmäksi katujen ja

Avattava liiketilan lasiseinä,
Pariisi 2018, Jari Huhtaniemi

Puukansi, ulkoilma-auditorio ja uimapaikka,
Kööpenhamina 2017, Jari Huhtaniemi

Julkisen ja yksityisen tilan rajaus,
Nordhavn, Kööpenhamina 2018, Jari Huhtaniemi

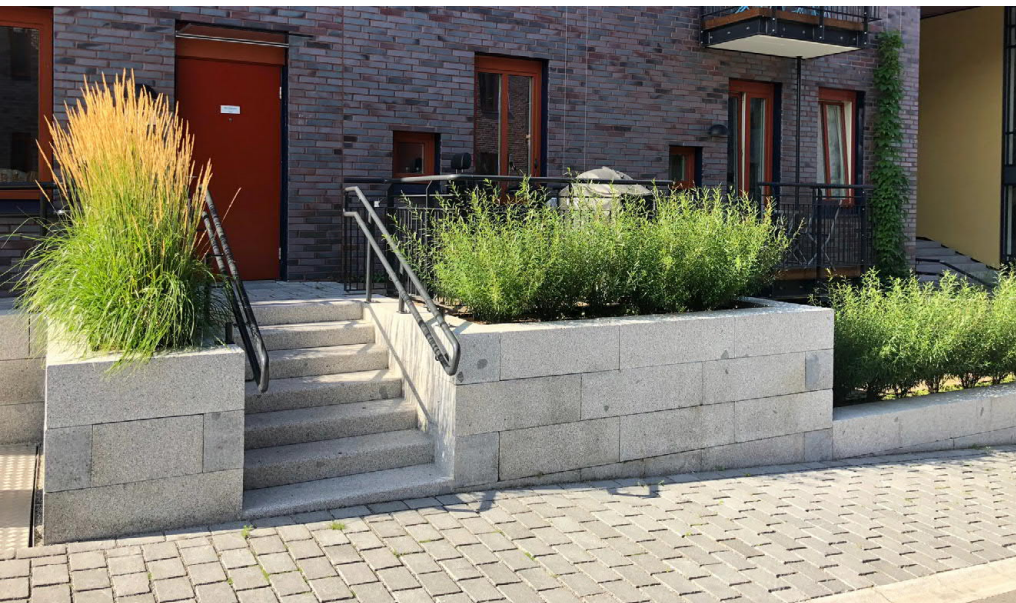
Kaupunkiaukio,
Nordhavn, Kööpenhamina 2018, Jari Huhtaniemi

Korttelin sisäpihan istutus,
Vesterbro, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

Puukansi,
Nordhavn, Kööpenhamina 2017, Jari Huhtaniemi

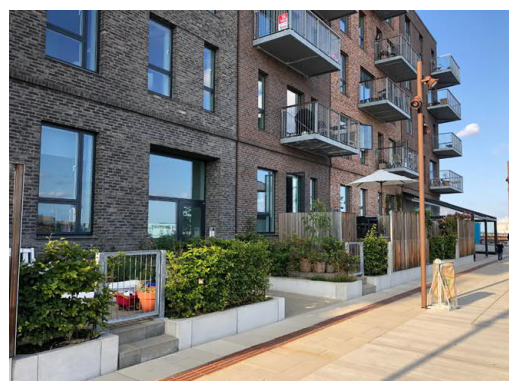

Sisäänkäyntipiha
Soerenga, Oslo 2018, Jari Huhtaniemi

Kahvila,
Strandgade, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

Kattoterassit ja viherkatto,
Nordhavn, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

Sisäänkäyntipiha,
Nordhavn, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

aukioiden rakentamisen myötä. Asuinkortteleiden pihoja ja kattoja koskevilla määräyksillä tavoitellaan laadukasta ja viihtyisää asuinympäristöä ja ekologisesti kestävästä korttelirakennetta. Korttelialueiden maantasokerroksia elävöittävät sisäänkäyntipihat, etupihat ja terasialueet, joihin kaikkiin sisältyy istutuksia. Rannanpuoleiset etupihavyöhykkeet laajentavat visuaalisesti Hernesaaren rantapuiston aluetta, joka on paikoin kapea. Hernesaarenrannan luonteeseen kuuluu myös ympäröivän merimaisen avoin tila ja mahdollisuus täydentää virkistysaluetarjontaa käyttämällä merialueita virkistyksessä

Virkistysalueiden palveluihin kuuluvat muun muassa koira-aitaukset. Kaavaratkaisun mukainen Eiranranta –kadun siirto pienentää hieman Rantakallionpuistossa sijaitsevaa suosittua koira-aitausta, josta katu-alueeksi on kaavassa osoitettu n. 210m². Koira-aitauksen koko on nykyisin noin 4060m², josta pienille koirille on varattu noin 1060m². Laskennallisesti kaavan mukaisen ratkaisun voi arvioida pienentävän koira-aitausta noin 5-6%. Tämä pieneminen voidaan katsoa vähäiseksi suhteessa alueen kokonaispinta-alaan. Palvelun ei arvioida merkittävästi heikenevän, sillä alue on tavanomaista koira-aitausta suurempi. Helsingin koira-palvelulinjauksen mukainen uusien aitausten tavoitteellinen minimikoko kantakaupungissa on 600m². Kaksi-osaisen aitausten tavoitekokonaisuus on 3000 m², josta pienille koirille varataan vähintään 600 m². Yksiosaisen aitausten tavoitekokonaisuus on 1500 m².

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja siluettiin sekä kulttuuriperintöön

Rakennetut rannat tulevat näkymään hyvin avomerelle ja ulkosaaristovyöhykkeelle. Näkymät Lauttasaaresta ja eteläisistä kaupunginosista erityisesti Merisataman ja Kaivopuiston suunnasta tulevat oleellisesti muuttumaan. Asemakaava-alueen rakentaminen tulee vaikuttamaan näkyymiin myös saaristosta ja Suomenlinnasta katsottuna. Rakentaminen on keskimäärin nykyisen asemakaavan mahdollistamaa rakentamista matalampaa. Suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan, jossa teollisuus- ja varistorakennusten enimmäiskorkeus vaihtelee korkotasolla +19.0 - +35.0 merenpinnasta, muutos ei ole merkittävä. Hernesaaren maanpinnan perustason nostaminen näkyy alueen profilissa. Pääosin korkeimmat rakennukset ovat kahdeksan kerrosta korkeita ja sijoittuvat Laivakadun varteen Hernesaaren keskiosiin. Rakennusten kerrosluvut laskevat rantapuistoa kohden ja rantapuistoon rajautuvat rakennukset ovat korkeudeltaan pääosin kuusi kerrosta korkeita.

Alueen silhuetti muodostuu kerrokselliseksi erityisesti idästä ja kaakosta tarkasteltuna. Myös rantapuisto tuleva puusto alueen itäreunalla pehmentää kaupunkijulkisivua verrattuna nykyiseen verraten puuttomaan maisemaan. Lauttasaaresta, Pihlajasaarista, Suomenlinnan länsireunalta ja Merisatamasta tarkasteltuna Hernesaarissa tehtävillä meritäytöillä, merelle kurrottuvilla aallonmurtajilla on huomattava maisemallinen vaikutus. Rakennettu kaupunkijulkisivu muodostuu osittain nykyisten avoimien näkymien paikalle. Hernesaaren rakentuminen on osa Helsingin merellisen olemuksen muutosprosessia. Rakentamisen myötä kantakaupunkimainen maisema laajenee ja Hernesaari muuttuu kantakaupungin sivusta sijainneesta ulokkeesta tilallisesti kiinteäksi osaksi kantakaupunkia.

Hernesaaren pohjoisosaan sijoitettuihin kahteen kortteliin keskittyvät alueen korkeimmat, 12-16-kerroksiset rakennusosat. Asemakaavaratkaisu noudattaa selvityksessä Korkea rakentaminen Helsingissä (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2011:4), esitettyjä korkean rakentamisen periaatteiden suosituksia Helsingin kantakaupungin alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. 12-16-kerroksiset asuinkerrostalot vastaavat korkeudeltaan alueella ja sen pohjoispuolella olevia nykyisiä siilorakennuksia. Kaupunkikuvallisesti kerrosluvultaan portaittain kohoavat asuinkerrostalot eheyttävät nykytilannetta.

Fordin talon tehdasrakennus on merkitty kaavaan sr-2-suojelumerkinnällä. Yleinen sauna Löyly on merkitty sr-1-suojelumerkinnällä. Löylyn suojelumerkintä perustuu sekä rakennuksen korkeatasoiseen arkkitehtuuriin että sen arvoon esimerkkinä Helsingin 2000-luvun alkupuolen muuttuvasta kaupunkikulttuurista. Valtion viljavarastolle ei ole merkitty suojelumerkintää mutta viljasiilojen teollisuushistoriallinen merkitys ja asema kaupunginosan maamerkinä otetaan huomioon alueen jatkosuunnittelussa. Helsingin kaupunki on teetämän arkeologisen vedenalaiselvityksen mukaan vesialueella ei ole havaittu vedenalaisia muinaisjäänneksiä. Ympäröivällä merialueella sijaitsevan hylyn sijainti on määritetty ja kaavassa esitetyt meritäytöt eivät ulotu hylyn päälle.

Heritage Impact Assessment (HIA) Suomenlinnan linnoitus, Hernesaaren asemakaava 4.6.2024 -selvityksessä on tehty Unescon ohjeistusten mukainen maailmanperintökohteen vaikutustenarviointi. Visuaalisten vaikutusten kokonaisarvioinnissa on otettu huomioon sekä kohteen näkyvyys että näkymän historiallinen merkitys. Hernesaaren näkymän histori-

allinen merkitys ja uuden kaupunkirakentamisen visuaalinen vaikutus linnoitusmaiseman kokonaisuuteen ei kuitenkaan ole huomattava, joten sen negatiivinen merkitys Suomenlinnan maailmanperintöarvoon on arvioitu vähäiseksi.

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitseva Eiran kaupunginosan alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Eiranranta-katu linjataan Merikadun muurin viereen. Merikadun ja vesialueen välillä sijaitsevat pysäköintialueet muutetaan puisto-, uimaranta- ja katualueiksi. Muutokset mahdollistavat nä-merkityllä näkemäalueella Juhani Ahon puiston asemakaavahistoriallisesti merkittävän puiston keskiakselin näkymälinjan huomioon ottamisen Ursinkallion laajennetun puistoalueen jatkosuunnittelussa. Ursinkallioiden länsipuolelle sijoitetun uimarannan huoltorakennuksen korkeus ja sijainti on pyritty määrittelemään siten, että rakennus ei erotu ympäristöstään tai peitä Eiran rakennusten julkisivuja. Rakennus sijaitsee Meripuiston itä-länsi-suuntaisen jatkeen pohjoispuolella eikä merkittävällä tavalla rajaa Telakkakadulta lähestyttäessä merimaisemaa. Rakennuksen ja Eiran RKY-alueen välissä oleva katulinja tukimuureineen ja kaiteineen muodostaa myös kaupunkitilaa voimakkaasti jakavan elementin ja taustan näkyville mereltä koti Eiraa. Huoltorakennuksen on katsottu sopeutuvan riittävällä tavalla Eiranrannan useita aikaisempia muutoksia läpi käyneeseen ympäristökokonaisuuteen.

Vaikutukset luontoon ja alueen maa- ja kallioperään

Hernesaaren asemakaavaa toteutettaessa maanpinnan nostamisen ja maamassojen vaihdon myötä avoimet kentät tulevat katoamaan, mutta muutos tulee kestämaan pitkään. Meren ympäröimällä täyttömaalle rakentuneella entisellä satama-alueella sijaitsevan Hernesaaren merkitys ekologisessa verkostossa on laajemman viheralueverkoston kytkeytyneisyyden näkökulmasta rajallinen. Rantavyöhykkeen varaaminen virkistysalueeksi täydentää kuitenkin kantakaupungin viheralueverkostoa ja muodostaa uusia elinympäristöjä kaupunkiluonnolle.

Kaavaratkaisu lisää asemakaavoitettua puistopinta-alaa asemakaava-alueella noin 2 hehtaarilla. Koska Hernesaassa on nykyään 1,8 hehtaaria toteuttamatonta asemakaavan mukaista viheraluetta, lisääntyy pinta-ala kaavan toteutuessa viheralueiden osalta noin 3,9 hehtaarilla. Viheralueiden, korttelipihojen ja viherkattojen rakentaminen teollisuus- ja varastoalueen tilalle lisää alueen luonnon monimuotoisuutta ja hulevesiä läpäisevän tai viivyttävän pinnan määrää.

Hernesaaren nykyinen kasvillisuus koostuu pääosin Hernesaarenrannan ja Laivakadun katupuuvivistöistä ja Hernesaaren rannan käyttö- ja suojaviheralueina hoidetuista nurmi-alueista, joita ei voida säilyttää maanpinnan korkotason muuttuessa. Telakkaympäristöön liittyneitä ruderaatteja ei voida säilyttää alueen yleistasauksen muuttumisen ja kaupunkikuvallisten tavoitteiden johdosta. Ekologisen monimuotoisuuden tukemista suunnittelun keinoin on mahdollista tutkia tarkemmassa puistojen ja korttelien suunnittelussa. Tarkemman suunnittelun yhteydessä voidaan tutkia mahdollisuutta luoda rantapuiston eteläosiin saaristovyöhykkeelle tyypillistä ympäristöä. Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi. Rantapuiston jatkosuunnittelun tavoitteellisena lähtökohtana on rakennettuun merenrantaan soveltuva tulkinta saaristomaisemasta ja sen kasvillisuudesta.

Asemakaava muuttaa paikallisesti vesistöjen tilaa, sillä alueelle tehdään uusia meritäyttöjä. Hernesaaren meritäyttöjen vaikutus keskimääräisiin veden viipymiin Seuraasaarenselällä ja Laajalahdella on vähäinen ja mahtuu luonnollisten veden virtausvaihtelujen piiriin. Ruoppaus- ja täyttötöiden aiheuttama veden samentuminen on työn aikaista eikä sillä ole pysyvää vaikutusta meriympäristöön.

Asemakaavan mukaisella rakentamisella ei valtaosaltaan ole vaikutusta luonnonmukaiseen maa- ja kallioperään johtuen alueen täyttöhistoriasta.

Hernesaaren rakentaminen ei vaikuta suoraan Pihlajasaarten luonnonympäristöön, mutta kasvava käyttöpaine voi lisätä saarten kuormitusta. Tämä tulee jatkossa ottaa huomioon Pihlajasaarten kehittämisessä.

Vaikutukset liikenteeseen

Hernesaaren joukkoliikenneyhteys perustuu raitiotieyhteyteen, joka tulee rakentumaan Hernesaaren eteläiseen kärkeen asti. Raitioyhteys mahdollistaa sujuvan joukkoliikenneyhteyden Helsingin päärautatieasemalle ja sieltä jatkoyhteydet seudulliseen joukkoliikenneverkkoon. Hernesaareen tulee uusia jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä alueen kokoojakadul-

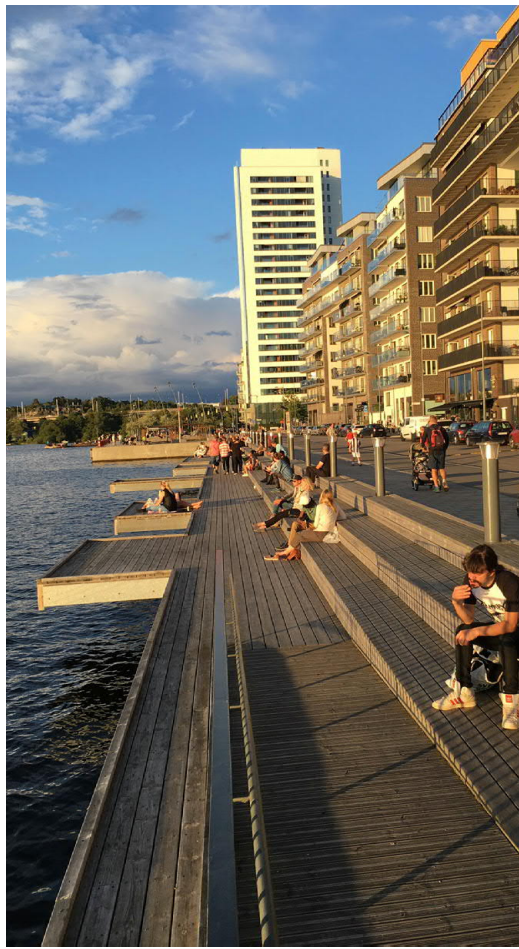

Fordin talo ja viljasiiot 1950-luvulta.

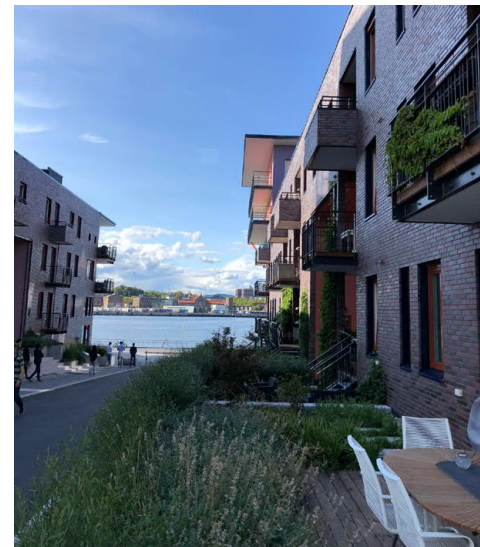

'Meriurut', aaltojen äännet vahvistetaan portaiden alla olevien kanavien kautta, Zadar Kroatia

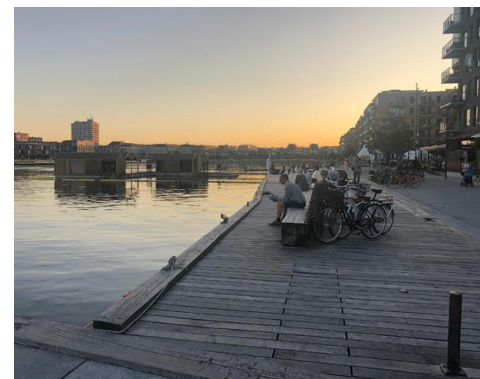
Puulaituri, Kristineberg, Tukhoma 2016, Jari Huhtaniemi

Etupiha, Soerenga, Oslo 2017, Jari Huhtaniemi

Puulaituri, Nordhavn, Kööpenhamina 2018, Jari Huhtaniemi

Hernesaarenranta talvi 2016, Jari Huhtaniemi

Hernesaaren väliaikainen vesibussilaituri 2011

Laivalohkon työ Suurlokkohallissa 2011

le ja rantapuistoon, jotka parantavat liikkumisen edellytyksiä jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Helsingin puistosta tulee uusi jalankulun yhteys Ursininkalliolle. Hernesaaren jalankulun ja pyöräilyn yhteydet täydentävät Helsingin rantoja kiertävää virkistysreittiä. Hyvät joukkoliikenne- sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteydet vähentävät henkilöauton käytön tarvetta Hernesaassa ja osaltaan ohjaavat ihmisten liikkumisen painopistettä kestävien kulkutapojen käyttöön.

Hernesaaren tonteille asetetaan maksimirajoitukset uusien autopaikkojen toteuttamiselle. Pysäköintipaikkamäärän rajoituksella vähennetään Hernesaaren maankäytön tuottamaa autoliikennetuotosta läheiselle katuverkolla, koska pienemmällä osalla ihmisistä on mahdollisuus saada pysäköintipaikkaa autolleen Hernesaassa. Autopaikkamäärän rajaamisella vaikutetaan alueen kehittymisen suuntaan. Ratkaisu ohjaa liikkumista kestäviin kulkumuotoihin, joiden hyvät edellytykset asemakaavaratkaisu mahdollistaa. Alueen työpaikkojen ja asukkaiden autopaikkojen maksimimäärä on rajattu noin 1900 uuteen autopaikkaan, jotka on mahdollista toteuttaa pysäköintilaitoksiin sekä asuinkortteleiden pihakansien alaisiin pysäköintihalleihin. Näiden pysäköintipaikkojen lisäksi alueelle on mahdollista toteuttaa uusia pysäköintipaikkoja venesatamalle ja liikuntakeskukselle. Asukkailla ja työpaikoille toteutuvalla pysäköintipaikkojen maksimirajoituksella hillitään erityisesti alueen tuottamaa autoliikenteen määrää, jolla on vaikutusta läheisen katuverkon liikenteen sujuvuuteen. Alueen asukkaiden ja alueella toimivien yritysten on huolehdittava auton pidempiaikaisista pysäköintimahdollisuuksista tonteilla olevissa pysäköintilaitoksissa alueella toimies-sa/asuessa. Katujen varsille on suunniteltu ainoastaan lyhytaikaisia asiointi- ja vierailukäyt-töön tarkoitettuja pysäköintipaikkoja. Kantakaupungin asukas-pysäköintivyöhykkeitä ei laa-jentamassa Hernesaaren. Hernesaaren rakentuvat palvelut kuten kaupat, liikuntakeskus, ravintolat, lähivirkistysalueet, koulu, päiväkotit jne. vähentävät alueen asukkaiden pysäköin-tipaikkamäärän tarvetta. Iso osa arjen kannalta kriittisistä palveluista on lähietäisyydellä tai hyvin saavutettavissa kestäväillä kulkutavoilla. Eteläisen kantakaupungin, keskustan ja tule-van Hernesaaren laaja palveluverkko mahdollistavat alueelle muuttaville ihmisille elämän-tavan, jossa kaikki kotitaloudet eivät tarvitse autoa arjessaan useiden päivittäisten matka-kohteiden ollessa lähellä asuntoa.

Hernesaaren maankäytön tuottamista liikenteellisistä vaikutuksista läheiselle katuverkol-le on laadittu erillinen vaikutusten arviointi sekä toimivuustarkastelu (Ramboll 4.6.2024), joka on esitetty asemakaavan selostuksen liitteenä. Liikenteen toimivuustarkasteluissa on tutkittu Hernesaaren uuden maankäytön tuottaman liikennetuotoksen vaikutusta läheisel-le katuverkolle autonomistusasteella, jossa alueen pysäköintipaikkamäärä on rajattu 1900 autopaikkaan alueen asumisen ja työpaikkojen osalta. Lisäksi työssä on tarkasteltu alueella sijaitsevien erityistoimintojen kuten risteilysataman ja lumenkaatopaikan liikennevaikutuk-sia. Asemakaava-alueen uuden maankäytön vaikutuksia on arvioitu myös yhdessä Länsisa-taman laivojen purkuliikenteen kanssa. Selvityksen perusteella Hernesaaren uuden maan-käytön tuottamat liikennevaikutukset ovat suurimmat Telakkakadulla. Uuden maankäytön tuottaman liikenteen vaikutukset katuverkon liikennetilanteeseen tasaantuvat mitä kauem-mas Hernesaaresta katuverkolla mennään liikenteen jakaantuessa useille eri katu-yhteyksil-le. Selvityksessä Hernesaaren uuden maankäytön tuottama liikennetuotos kasvattaa Telak-kakadun autoliikenteen matka-aikoja vuoden 2040 ennustetilanteessa yksittäisillä minuuteilla verrattuna saman vuoden ennustetilanteeseen, jossa Hernesaaren uutta maankäyt-töä ei ole rakentunut. Tarkemmat suunta- ja ruuhkatuntikohtaiset matka-aikojen muutok-set auto- ja joukkoliikenteen osalta on esitetty asemakaavan liitteenä olevassa selvitykses-sä (Ramboll 4.6.2024). Lumen kuljetuksen ja risteilysataman toiminnan tuottamat liikenne-määrät ja vaikutusten arvioinnit on esitetty myös selvityksessä.

Laaditussa selvityksessä (Ramboll 4.6.2024) on tutkittu myös keinoja kasvattaa Telakka-kadun autoliikenteen kapasiteettia nykyisestä. Tutkitut liikennejärjestelyiden muutokset ja niiden vaikutukset liikenteen sujuvuuteen on kuvattu selvityksessä. Hernesaaren asema-kaavan liikennesuunnitelmassa ei esitetä kyseisiä suunnitelmia toteutettavaksi. Tarkastelul-la on tunnistettu, että autoliikenteen sujuvuutta on mahdollisuutta parantaa myöhemmin

tulevaisuudessa nykyisen katualueen liikennejärjestelyjä muuttamalla, jos tilanne sitä vaatisi. Päätökset Telakkakadun liikennejärjestelyjen mahdollisista muutoksista on perusteltua tehdä tulevaisuudessa perustuen liikennemäärien kehitykseen kadulla.

Eiranrannan varrella oleva pysäköintialue poistuu Eiranrannan katulinjauksen muutoksen yhteydessä. Pysäköintipaikat ovat olleet kesäisin autojen pysäköintikäytössä ja talvisin veneiden talvisäilytysalueena. Kesäajan pysäköintipaikkoja poistuu yhteensä noin 140 kappaletta. Kaavaratkaisu mahdollistaa veneiden talvisäilytyksen Hernesaaren risteilysataman satama-alueella. Katulinjauksen muutos mahdollistaa rantapuiston leventämisen, jolla on alueen viihtyvyyttä parantavaa vaikutusta.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä alueen nykyisten toimijoiden ajo- ja huoltoliikenteen yhteydet tulevat muuttumaan toimijoiden nykyisistä liikennejärjestelyistä, mutta ovat edelleen mahdollista järjestää turvallisesti ja toimivasti.

Vaikutukset yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen

Asemakaavan mukainen rakentaminen edellyttää teknisen huollon verkostojen uudelleen suunnittelua ja rakentamista alueelle. Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntateknisen huollon järjestämiskäytäntöihin.

Hernesaaren asemakaava mahdollistaa lumen vastaanotto toiminnan jatkumisen alueella. Kaavan tilavaraus mahdollistaa lumikuormien käsittelyn, esimerkiksi lumensulatus ja -suodatusratkaisut, mikä olisi toteutuessaan parannus nykyiseen tilanteeseen.

Vaikutusten arviointia täydennetään käynnissä olevien suunnitelmien ja selvitysten perusteella.

Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen

Asemakaava-alueella ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia seikkoja ovat maaperän pilaantuneisuus, katuliikenteen ja Länsisataman laivaliikenteen aiheuttama melu ja ilman epäpuhtaudet sekä Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus.

Kaavaratkaisussa on annettu kattavat määräykset meluun, runkomeluun ja tärinään sekä ilmanlaatuun liittyen. Määräyksillä varmistetaan, että kaava luo edellytykset terveellisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön jatkosuunnittelulle kaava-alueella. Annettujen määräysten riittävyttä arvioidaan melu- ja ilmanlaatuselvitysten valmistuttua.

Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastomuutoksen torjumiseksi. Kaupungin ohjauskeinoilla, kuten esimerkiksi tontin luovutuksella, on mahdollista tukea kestäviä energiantuotantjärjestelmiä. Kiertotalouden edellytyksiä on tuettu tutkimalla alueiden ja korttelialueiden vuorottaiskäyttöä; ET-1-korttelialueen noin hehtaarin maa-alue mahdollistaa talvikaudella lumen vastaanoton ja kesäkaudella veneilytoiminnot, risteilysatama-alue toimii kesäkautena retkibussien pysäköintikenttänä ja talvikaudella alueella voi olla toimintona veneiden talvisäilytystä. Lisäksi alueen maanpäälliset keskitetyt pysäköintilaitokset voivat toimia työpaikkojen ja asuntoalueen vuorottaiskäytössä.

Ilmastonmuutokseen on sopeuduttu ottamalla huomioon merenpinnan nousu ja aaltoiluolosuhteet, tuulisuus ja hulevesien käsittely; tiivis umpikorttelirakenne ja katupuut mahdollistava mitoitus suojaa tuulisuudelta, rantapuiston ja eteläosan aallonmurtajien korkotaso suojaa merivesitulvalta ja aaltoilulta ja hulevesien virtaamisen hidastaminen pienentää vesistön kuormitusta. Asemakaava mahdollistaa 'Hiilineutraali Helsinki'-ohjelman asettaman tavoitetason saavuttamisen.

Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin

Alue tukeutuu osittain lähistön olemassa oleviin peruspalveluihin. Näin se myös takaa palveluiden jatkumisen lähialueilla. Merkittävä osa Hernesaaren kaupallisista palveluista tulee sijoittumaan pohjoisempiin kortteleihin alueen sisääntulon yhteyteen. Hyvät päivittäispalvelut vähentävät asukkaiden tarvetta asioida kauempana. Erikoiskaupan osalta suurin osa asiointimatkoista kohdistuu kuitenkin Helsingin keskustaan. Hernesaari tarjoaa houkuttelevia paikkoja ravintola- ja palvelukeskittymille, joissa merellinen ympäristö tarjoaa lisäarvoa palvelukokonaisuuteen. Risteilysatama, venesatama, vesiurheilukeskus ja uimaranta sekä mahdolliset majoitus- ja kulttuuripalvelut tuovat kävijöitä ja asiakkaita myös alueen ulkopuolelta. Alueelle sijoittuvasta väestöstä, toiminnoista ja näiden luonteeseen liitetystä mielikuvista muodostuu ajan kuluessa kaupunginosan sosiaalinen profiili. Alueen tavoitteeksi on asetettu monipuolinen väestörakenne, joka on urbaanin kaupunginosan keskeisin sosiaalinen piirre ja toteutuessaan mahdollistaa sosiaalisesti kestävästä kaupunginosan muodostumisen.

Rantapuiston, katutilojen ja asumisen tuominen veden ääreen, venesatama, uimaranta sekä vesiurheilukeskus tulevat antamaan kaupunkilaisille mahdollisuuden käyttää merta sekä

Nordhavn, Kööpenhamina, Jari Huhtaniemi 2019

toisaalta ne luovat puitteet palveluineen elävän kaupunkitilan syntymiselle. Uusien puistoalueiden rakentaminen tulee lisäämään Hernesaaren virkistysalueiden määrää ja käytettävyyttä nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Hernesaaren rantapuisto, puistikot, aukiot ja jalankululle ja pyöräilylle osoitetut pihakadut ja aukiot sekä rantaviivan hyödynnettävyys mahdollistavat monipuolisia puitteita virkistytymiseen ja täydentävät kantakaupungin viheraluetarjontaa. Toisaalta asukasmäärän lisäys ja vetovoimaisen ranta-alueen täydentyminen lisäävät myös kaupungin etelärannan muiden virkistysalueiden houkuttelevuutta ja viheralueiden käyttäjämääriä.

Eiran noin 1000 asukkaan kaupunginosa tulee täydentymään noin 7600 asukkaan Hernesaaren kaupunginosalla. Ursininkallioiden läheisyydessä olevien puistoalueiden käyttäjämäärän lisäys on otettu suunnittelussa huomioon. Kaava-alueen rajauksen ulottaminen kohti Merisatamanpuistoa ja Eiranranta -kadun linjaaminen Merikadun tukimuriin mahdollistaa Ursininkallion rantapuistoalueen leventämisen. Ranta-alueen nykyinen käyttö pysäköinti- ja veneiden talvisäilytysalueena ei ole tarkoituksenmukaista alueen käyttäjämäärän kasvaessa.

Merisataman puiston nykyiset pysäköintialueet muutetaan pääosin puistoalueiksi ja uimaranta-alueeksi, joka lisää alueen viihtyisyyttä. Veneiden talvisäilytys on mahdollista siirtää jatkossa Hernesaaren risteilylaitureille. Kaikkien kaupunkilaisten käyttöön suunniteltavan puiston leventäminen mahdollistaa uimarannan ja siihen liittyvien toimintojen toteuttamisen alueelle.

Paikallinen ilmasto alueella on tuulinen ja kostea. Rakennusten koossa ja sijoittelussa sekä laaditun Korallikujan julkisten alueiden yleissuunnitelmassa esitetyn viherrakentamisen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota ilmasto-olosuhteisiin ja alueen viihtyisyyteen. Tuulisuuden vaikutuksia alueella on pyritty vähentämään sillä, että aukiot ja korttelien sisäpihat on suunniteltu mittakaavaltaan pieniksi, pitkiä suorja katulinjauksia on vältetty ja alueen mitoituksessa on mahdollistettu runsaasti katupuuistutuksia. Olemassa olevien toimitilarakennusten, kuten Fordin talon, Munkkisaaren yritystalon ja Valtion viljavaraston läheisyyteen suunnitelluilla pysäköintilaitoksilla ei ole arvioitu olevan merkittävää haittaa toimitilojen viihtyisyydelle. Valtion viljavaraston korttelissa 20237 pysäköintilaitoksen rakennusala on merkitty 8 metrin etäisyydelle ikkunattomasta viljasiilon julkisivusta sekä toimitilakäytössä olevan rakennuksen julkisivusta 13 metrin matkalla. Toimitilakäytössä käytössä olevan rakennuksen Munkkisaarenlaiturin puoleisella julkisivulla ikkunat avautuvat kohti merimaisemaa. Korttelin 20870 pysäköintilaitoksen kaareva rakennusala on lähim-

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

millään 10 metrin etäisyydellä Fordin talosta. Pysäköintilaitokset mahdollistavat olemassa olevien toimitilarakennusten maanpäällisten pysäköintipaikkojen sijoittamisen pysäköintilaitoksiin. Pysäköintilaitokset on mahdollista suunnitella kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi. Kaavaratkaisu mahdollistaa tehokkaan maankäytön, nykyisten maanpäällisten auto-paikkojen vähentämisen kaupunkikuvasta ja viereisten asuin- ja työpaikka-alueiden pysäköinnin sijoittamisen kohtuullisen kävelymatkan etäisyydelle.

Venesatamien, vesiliikennelaiturien, vierasvenesataman ja vesiuurheilukeskuksen toteuttamisen vaikutukset Helsingin veneilykulttuuriin ovat positiivisia. Helsingin keskustan palvelurakenteen laajentuminen merenranta-alueille lisää ranta-alueiden käyttäjiä ja palvelutarjontaa. Merellisille toimintoille osoitettujen alueiden ja tilojen tarkoituksenmukainen toteuttaminen mahdollistaa tutustumisen eri lajeihin harrastajille kuin myös kansainvälisen tason vesiuurheilukilpailuiden järjestämisen.

Elinkeino-, työllisyys- ja talousvaikutukset

Nykyisen teollisuus- ja varastoalueen rakentumisella asuin-, työpaikka- ja vapaa-ajan- ja matkailupalveluiden alueeksi on merkittäviä elinkeino- työllisyys- ja talousvaikutuksia. Alueen säilyvissä rakennuksissa palvelut ja yritykset jatkavat toimintaansa. Niiden toimintanedellytykset pääosin parantuvat alueelle toteutettavien uusien asukkaiden, työpaikkojen ja joukkoliikenneyhteyksien myötä. Osalle nykyistä teollisuustoimintaa haasteena tulee olemaan välilliset vaikutukset ja yhteisvaikutukset liittyen esimerkiksi alueen ja kiinteistöjen arvonnousuun ja pysäköinnin järjestämiseen. Säilyvien rakennusten ja toimintojen lisäksi risteilysatama jatkaa toimintaansa myös alueen toteutuksen aikana. Telakka jatkaa toimintaansa alueen pohjoispuolella.

Alueella on potentiaalia lisätä Helsingin kansainvälistä kiinnostavuutta matkailun ja erityisesti risteilymatkailun kannalta vetovoimaisena matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden keskittymänä; kesäkaudella rantapuisto, uimaranta, venesatama, vesiuurheilukeskus ja alueen ravintolat ja kahvilat muodostavat houkuttelevan kokonaisuuden kaupunkilaisten ja matkailijoiden vapaa-ajan viettoon. Vesiuurheilukeskuksesta ja venesatamasta on laadittu kaupunkitaloudellinen arviointi. Arvioinnin mukaan venesataman toteuttamisen edellyttämiä investointeja ei ole mahdollista rahoittaa venesatamatoiminnan harjoittamisella kaupungin investointina satama- ja venemaksujen nykyisellä kustannustasolla. Satamamaksujen korottaminen noin kolminkertaiseksi nykyisestä tasosta tekisi investoinnin toteuttamisen kan-

nattavaksi kaupungille. Toisaalta venesataman edellyttämät aallonmurtajat ovat kuitenkin edellytys Hernesaaren eteläisemmän asuinkorttelin toteuttamiselle. Asuntotuotantoa ei ole mahdollista toteuttaa ilman Hernesaaren asemakaavan eteläosaan merkittyjä aallonmurtajia ja täyttöjä johtuen ympäröivine merialueiden aallokon korkeusvaihtelusta ja äärisääli-miöistä. Toteuttamisen välittömien ja välillisten hyötyjen lisäksi venesatamalla ja vesiurheilukeskuksella on potentiaalia muodostua Hernesaaren ja lähialueen merkittäväksi vetovoim-atekijäksi. Elinkeinopoliittisella investoinnilla merkitystä Hernesaaren ja lähialueen elin-voimaan ja elinkeinoelämän kehitykseen.

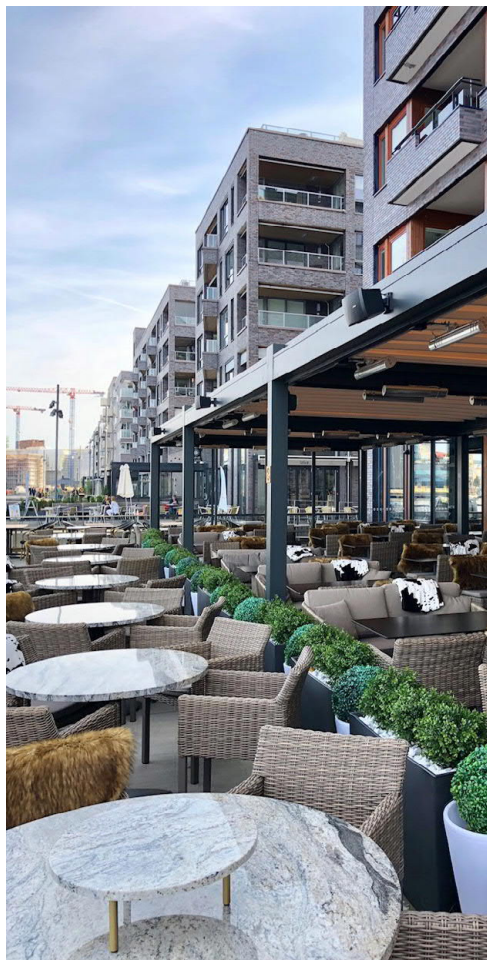
Sisäpiha ja maanvarainen puu,
Kamppi 2017, Jari Huhtaniemi

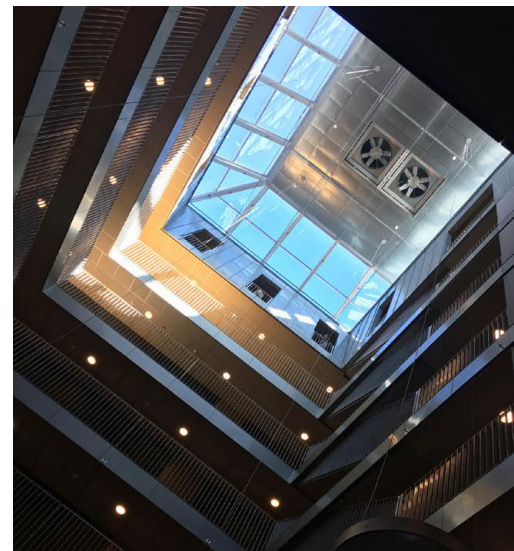
Piha-alueet koulun katolla,
Sudhavn, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

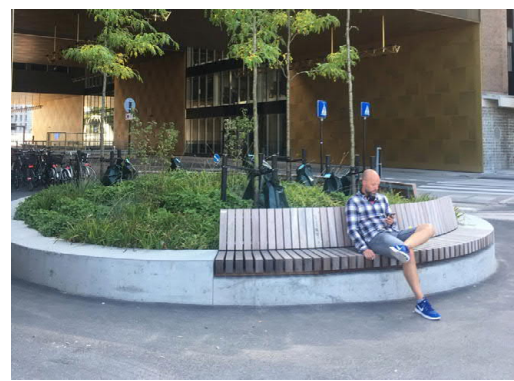
Ravintola asuinrakennuksen maantasokerroksessa,
Soerenga, Oslo 2018, Jari Huhtaniemi

Atrium-porrashuone,
Jätksaari 2017, Jari Huhtaniemi

Katukaluste,
Kööpenhamina 2017, Jari Huhtaniemi

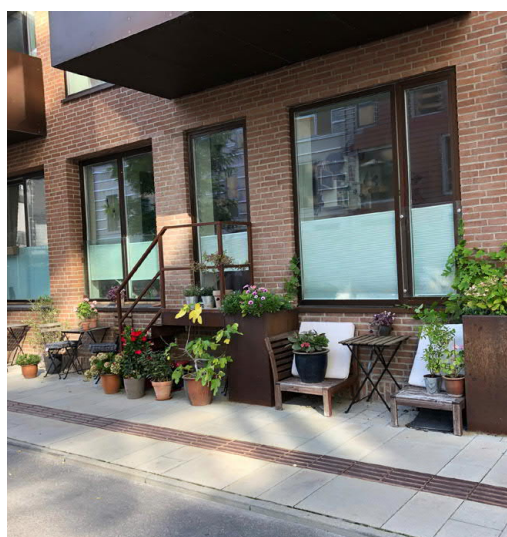

Pyörävarasto,
Kööpenhamina, Nordhavn 2017, Jari Huhtaniemi

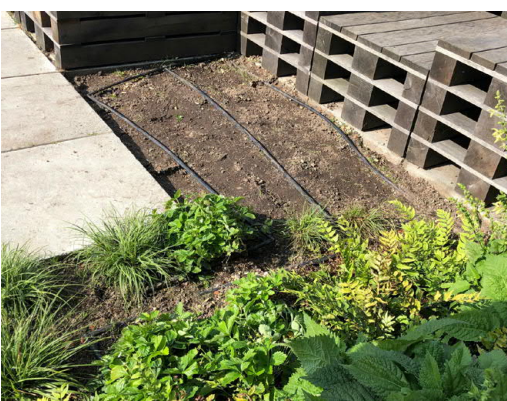

Vaihtelevasti ladottu
uuden asuinalueen katukiveys,
Strandgade, Kööpenhamina 2019, Jari Huhtaniemi

Tapahtumasähkö katukeittiölle,
Chiang Mai 2018, Jari Huhtaniemi

Asuinhuoneiston edusta ja jalkakäytävä,
Kööpenhamina, Nordhavn 2017, Jari Huhtaniemi

Kastelujärjestelmä osana istusalueiden
kunnossapitoa, Kööpenhamina 2017,
Jari Huhtaniemi

3 Toteutus

Kaava-alue kuuluu kaupunginkanslian Länsisataman toteuttamisprojektin alueelle. Alueen toteutuksen valmistelu on käynnistynyt vuonna 2018 rakennusten puruilla ja meritäytöillä. Asuntorakentamisen aloittamisen on arvioitu olevan mahdollista vuonna 2027 asemakaavan saatua lainvoiman.

Uuden eteläisimmän risteilylaiturin rakentaminen on aloitettu keväällä 2016 ja se on valmistunut.

Raitiolinja 6 jatkeen rakentaminen käynnistyi vuonna 2018 Telakkakatua ja Eiranrantaa pitkin. Linjan väliaikainen kääntöpaikka sijoittuu Hernesaarenranta 3 tontin pohjoisosaan ja linja on otettu käyttöön 2021. Aluerakentamisen edetessä alueen raitiotieverkosta täydennetään katurakentamisen edetessä alueen palvelutarve huomioiden.

Alueelle on laadittu toteuttamista ohjaavat korttelikortit, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä.

4 Suunnittelun lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisu vastaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017). Näistä kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavia:

- luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle

- edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta

- turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet

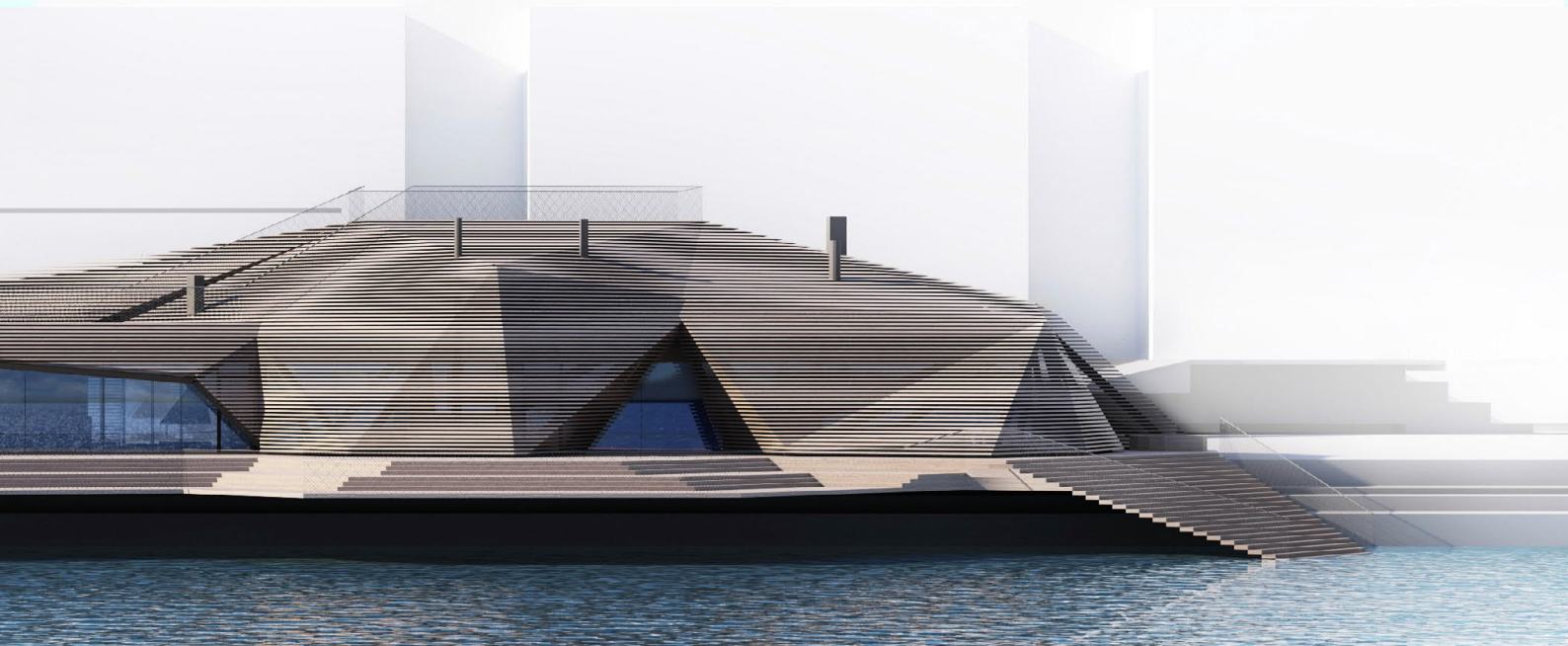
Myrskyihin, rankkasateisiin ja tulviin varautumista käsitellään selostuksen kohdissa merenpinnan korkeus ja meriveden aaltoilu, tuulisuus sekä yhdyskuntatekninen huolto. Meluntorjuntaa käsitellään kappaleessa ympäristöhäiriöt. Satamaliikennettä käsitellään kappaleessa korttelialueet ja liikenne.

Asemakaava ja asemakaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kaavaa muutetaan alueella, jolla asuntotuotannolla on hyvät edellytykset toteutua sekä valmiiksi rakennetun katu ympäristön, palveluverkon että rakentamisvalmiuden osalta. Kaava-alue sijoittuu raitioliikenteen palvelualueelle. Liikenteen melun torjumiseksi on kaavoituksen yhteydessä laadittu meluselvitys.

Osayleiskaava, yleiskaava ja maanalainen yleiskaava

Hernesaaren osayleiskaavassa (tullut voimaan 18.4.2019) alue on pääosin kerrostalovaltaista asuinalueetta, palvelujen ja hallinnon sekä työpaikkojen aluetta, satama-, venesatama- ja vesialuetta ja puistoa. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Hernesaaren osayleiskaavan mukainen

Helsingin yleiskaavan 2016 (tullut voimaan 5.12.2018) mukaan alue on kantakaupunki (C2), virkistys- ja viheraluetta ja vesialuetta. Kantakaupunki (C2) kaavamääräys on sisältöltään seuraava: 'Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palveluiden, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muutoksissa on varmistettava kantakaupungille ominaisen, toiminnallisesti monipuolisen ja sekoittuneen rakenteen säilyminen sekä liike- ja toimitilojen riittävä määrä. Käyttötarkoituksen muutosten yhteydessä tulee tehdä alueellinen tarkastelu. Aluetta ke-

Hernesaaren yleinen sauna, Avanto Arkkitehdit Oy

hitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla. Kaupunkibulevardeihin liittyvillä alueilla korttelitehokkuus tulee olla pääsääntöisesti yli 1,8 ja keskeisten katujen varsilla kaduille avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitalaksi. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan (2016) mukainen.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) mukaan alueella on merkinnät ”nykyiset rakennetut maanalaiset tilat ja tunnelit” ja ”suunnitellut rakennetut maanalaiset tilat ja teknisen huollon tunnelit”.

Asemakaavat

Alueella ovat voimassa asemakaavat n:o 9460 / 19.11.1990, 10800 / 14.11.2001 (Kvsto), 10683 / 24.3.1999 (Kvsto), 6154 / 21.4.1970 (Sis.as.min.), 8775 / 23.12.1983 (Sis.as.min.), 4940 / 26.5.1961 (Sis.as.min.), 8761 / 16.3.1984 (Ympäristömin.) ja 8418 / 9.2.1982 (Sis.as.min.).

Kaavojen mukaan alue määritetty pääosin teollisuus- ja varastorakennusten kortteli-alueiksi sekä satama-, rautatie-, katu- ja puistoalueiksi.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 7.6.2023.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Hernesaaren risteilijälaiturin merialueen ruoppaus ja täyttö, lupahakemussuunnitelma, Helsingin kaupungin rakennusvirasto, Ramboll 25.8.2014

Vesilupapäätös Nro 129/2015/2, Dnro ESAVI/7960/04.09/2014, annettu 16.6.2015, Hernesaaren risteilijälaiturin rakentaminen, merialueen täyttö, ruoppaus ja massojen läjitys sekä valmistelulupa

Helen Oy:n Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskuksen ympäristönsuojelulain mukaisten lupamääräysten tarkistamista ja toiminnan muuttamista koskeva päätös, Etelä-Suomen Aluehallintovirasto, päätös Nro 8/2015/1, Dnro ESAVI/317/04.08/2013, 14.1.2015

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 16.4.2019 hyväksyä markkinaehtoisen pysäköinnin kokeilun periaatteet ohjeellisena noudatettavaksi Hernesaaren asemakaava-alueen asuntorakentamisessa. Punavuoren ja Eiran asukaspysäköintialuetta ei ole tarkoitus laajentaa Hernesaaren. Hernesaaren asukaspysäköinti ratkaistaan kaava-alueella.

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.10.2023 hyväksyä Hernesaaren liikenteelliset periaatteet alueen asemakaavoituksen liikenteen järjestämisen lähtökohdaksi:

“Hernesaaren alueen tulevien autopaikkojen enimmäismäärää tarkennetaan. Alueen suunnittelua edistetään autoriippumattomana ja siten vähäautoisena sekoittuneen ja tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Hernesaaren asukkaiden ja työpaikkojen pysäköintipaikkojen enimmäismäärä rajataan noin 1900 autopaikkaan, jotta voidaan riittävästi varmistua siitä, että tuleva asemakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin sisältövaatimukset edellytysten luomisesta liikenteen järjestämiselle.

Samalla lautakunta kiinnitti huomiota siihen, että voimassa olevat pysäköintipolitiikan linjaukset suosittavat pysäköinnin toteuttamista muusta rakentamisesta irrallisiin pysäköintilaitoksiin ja lisäksi kaupungin tavoitteet hiilipäästöjen alentamiseksi ohjaavat välttämään kannen alaista pysäköintiä.

Lisäksi alueen jatkosuunnittelussa varmistetaan riittävät invapysäköinti mahdollisuudet asuintalojen välittömässä läheisyydessä.

Alueen jatkosuunnittelussa turvataan, että Hernesaaren rakentaminen ja liikenteen lisääntyminen ei aiheuta merkittävää haittaa lähialueen asukkaille. Erityisesti autoliikenteen muutoksia Telakkakadulla seurataan ja varmistetaan, että Hernesaaren rakentamisen aikana ja sen jälkeen liikenteen sujuvuus ei kohtuuttomasti heikenny. Selvitetään Hernesaaren asukkaiden ja alueella asioivien mahdollisuutta toimivasti hyödyntää lähialueen maanalaisia pysäköintilaitoksia.”

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kaupunkimittauspalvelut on laatinut pohjakartan.

Maanomistus

Kaupunki omistaa kaava-alueen.

Alueella on vuokrasopimuksia useiden eri toimijoiden kanssa.

Muut lähtökohdat

Kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavia Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelman mukaisia toimenpiteitä, jotka koskevat asemakaavoitusta:

- 5 Edistetään miellyttävän ja turvallisen kävely-ympäristön toteutumista mm. toteuttamalla liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelma.
- 8 Parannetaan joukkoliikenteen palvelutasoa sekä raideliikenneverkon kattavuutta.
 - Varmistamalla riittävä matkustajakysyntä maankäytön ja liikenneinvestointien yhtiäaikaisella suunnittelulla (mm. täydennysrakentaminen).
 - Vahvistamalla joukkoliikenteen tehokasta runkoverkkoa.
- 14 Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä.
- 15 Uudistetaan pysäköintinormia paremmin tukemaan kestävästä liikkumisesta sekä uusien alueiden suunnittelussa että vanhojen alueiden täydennysrakentamisessa.
- 16 Kaavoituksella ohjataan pyöräily- ja jalankulkupainotteisten kortteleiden ja alueiden syntyyn.

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa ”2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kuvaus” kunakin aiheen kohdalla.

Hernesaaren risteilymatkailun kehittäminen

Helsingin kaupunki osallistui 2009–2011 UrbactII CTUR Cruise Traffic and Urban Regeneration -hankkeeseen. Euroopan unionin osittain rahoittaman hankkeen tavoitteena oli selvittää, millä tavoilla risteilymatkailua on mahdollista kehittää hankkeeseen osallistuneissa kymmenessä satamakaupungissa. Helsingissä selvitystyö keskitettiin Hernesaaren risteilymatkailun kehittämiseen ja mukaan osallistettiin kolmen vuoden aikana hankkeen eri vaiheisiin laaja osallisryhmä, jossa olivat mukana UrbactII CTUR ja InterregIV Creative metropolies -hankkeiden ja kaupungin keskeisten hallintokuntien lisäksi Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), Elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus (ELY), Innovaatiorahoituskeskus (TEKES), Kaupunkorkeakoulu ja Aalto -yliopisto, alueen nykyisiä toimijoita ja matkailupalveluista kiinnostuneita toimijoita, yhdistyksiä ja alueen asukkaita. Kehittämistyön tuloksena laadittiin lista kehittämistoimista ja matkailupalveluista, jotka parhaalla tavalla tukisivat Helsingin ja Hernesaaren risteilymatkailua. Kehittämistoimenpiteiden pohjalta laadittiin maankäyttökaavio, jossa kehittämistoimille osoitettiin sijainnit.

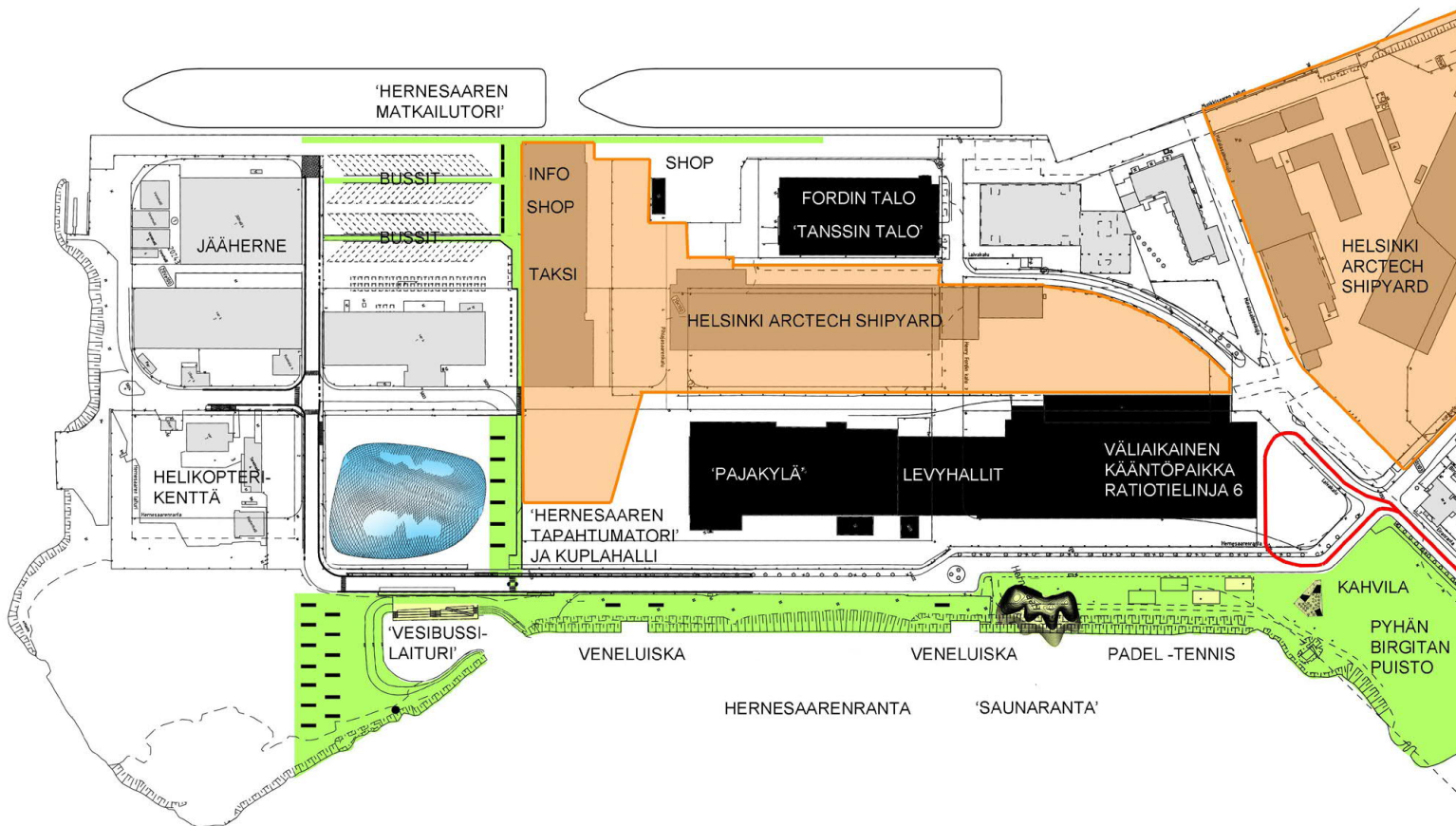
Vuonna 2009 käynnistetyn Hernesaaren risteilymatkailua koskevan kehittämissuunnitelman myötä kaupunki toteutti alueelle liikenne- ja opastusjärjestelmät risteilymatkailijoiden tarpeisiin. Vuonna 2010 järjestettiin Hernesaaren Matkailu- ja elämysworkshop. Vuonna 2011 Hernesaarenrannassa järjestettiin purjehduksen EM -kilpailut ja kaupunki toteutti Hernesaaren itärantaan vesiliikennettä varten kaivetun altaan ja vesibussilaiturin ja vesiturheilua palvelevat väliaikaiset veneiden laskuluiskat. Vuonna 2012 laadittiin Hernesaari kokeilu- ja markkinapaikkana -selvitys. Lisäksi Hernesaarenrantaan on aktiivisesti ohjattu liikunta-, matkailu- ja ravintola- ja kahvilapalveluita. Rannan padel -tennistien yhteyteen rakentui Vuoden 2014 Hirsirakennukseksi valittu Kahvila Birgitta. Vuonna 2015 Hernesaarenranta -ravintolakeskittymä avattiin Hernesaaren vesibussialtaan ympärille ja jota laajennetaan kesäksi 2016. Toukokuussa 2016 valmistui yleinen sauna ja ravintolahanke Hernesaaren Löyly Oy.

Hernesaaren matkailupalveluiden kehittäminen,
Matkailu- ja elämysworkshop vuodelta 2010

Hernesaaren alueidentiteettityöpaja

Helsingin kaupunki järjesti 2013 Hernesaaren alueidentiteettiä koskevan työpajan, johon osallistui alueen nykyisiä ja mahdollisia tulevia kehittäjiä ja toimijoita, yrityksiä, kiinteistön omistajia, lähialueiden asukasyhdistysten edustajia sekä Hernesaaren suunnitteluun ja toteutukseen liittyviä avainhenkilöitä kaupungin eri virastoista.

Työn tavoitteena oli määritellä yhdessä kaupungin eri yksiköiden ja muiden Hernesaaren alueeseen vaikuttavien toimijoiden kanssa yhteinen näkemys Hernesaaren identiteetistä. Työ perustui aineistoanalyysiin ja työpajatyöskentelyn tuloksiin. Ensimmäisen työpajan tavoitteena oli määritellä Hernesaaren alueidentiteetin elementit ja keskeiset tavoitteet. Toisessa työpajassa jatkettiin edellisen työpajan tuloksena syntyneen alueidentiteettiluonnoksen työstämistä, luonnosteltiin identiteetin visualisoiva Moodboard sekä kuvattiin video Hernesaaren tahtotilasta.

"Hernesaari on Helsingin keskustan naapuriin rakentuva merellisyydessään ainutlaatuinen uusi kaupunginosa. Hernesaaresta ympäristöineen tulee purjehduksen ja merellisen harrastustoiminnan suurin keskittymä Suomessa. Suurin osa Helsinkiin saapuvista 400 000:sta risteilymatkailijasta rantautuu Hernesaareen. Kantakaupungin hienoin avomerimaisema, rantapuisto, suuret risteilyalukset ja purjehdustapahtumat tekevät Hernesaaresta merihenkisten kohtaamispaikan ydinkeskustan lähellä."

"Hernesaari on Helsingin keskustan naapuriin rakentuva merellisyydessään ainutlaatuinen uusi kaupunginosa. Hernesaaresta on avarat ja esteettömät näkymät avomerelle, ja alueelle rakennetaan uusia ja omaperäisiä asuntoja. Hernesaaresta ympäristöineen tulee purjehduksen ja merellisen harrastustoiminnan suurin keskittymä Suomessa.

Vuonna 2030 Hernesaareessa on yli 6 900 asukasta ja lähes 3 000 työpaikkaa ja se on harrastus- ja vapaa-ajanviettopaikka tuhansille. Kuuden hehtaarin laajuinen Hernesaaren rantapuisto on osa Helsinginniemen kiertävää rantareittiä ja suora jatke suositulle Merisatamanrannan kävelyalueelle. Raitiovaunulla matka ydinkeskustaan kestää 10 minuuttia, ja Hernesaaren rantapuistolla on hyvät mahdollisuudet muotoutua yhdeksi Helsingin suosituimmista puistoista.

Hernesaaren kautta Helsinkiin saapuu vuosittain satoja tuhansia risteilymatkustajia ympäri maailman. Helsinkiin saapuvat risteilymatkustajat kuluttavat vierailunsa aikana yhteensä yli 30 miljoonaa euroa vuosittain. Loistoristeilijät, purjehduskilpailut ja muut merelliset toiminnot luovat Hernesaareen kansainvälisen ja aktiivisen tunnelman."

Aava meri

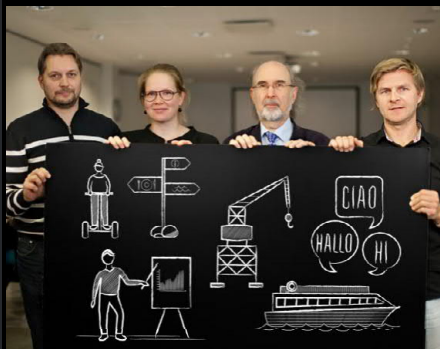
*Avomeri. Purjehduskilpailut.
Suuret risteilijät. Raju meriluonto.
Venesatama. Veneilyperinne (veneilyn
ja purjehtimisen pitkä historia).
Vuodenaikojen vaihtelu. Hernesaaren
eteläpään rakentamisen herkkyyys.
Purjehdus. Merellinen asiantuntemus
ja osaaminen. Tuuli. Auringonlaskun
ranta. Merivesiallas. Saaristo.
Merentutkimus. Suuret aallot.*

Toimelias satama

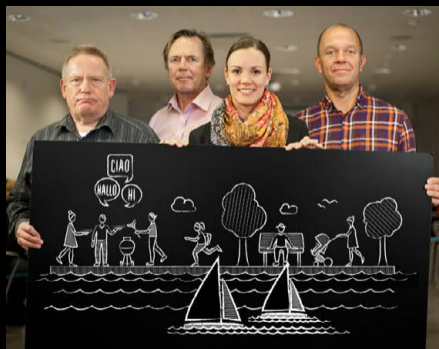
*Suuret risteilijät. Matkailijat.
Erilaisia toimintoja samalla alueella
(toimintojen lomittuminen).
Elävä kaupunkitila, kadun vilinä, vilkkaus.
Vapaa-aikaan ja matkailuun
liittyvät elinkeinot.
Mereen liittyvän kaupan ja
toiminnan keskus. Purjehduskilpailut.
Kansainvälinen tunnelma.
Venesatama. Veneiden huolto ja säilytys.
Vesibussiyhteydet. Satamatoiminnot.
Laivaterminaali. Vesiurheilukeskus.
Vesirakentaminen. Aktiivisuus.
Ympärivuotisuus. Purjehduskeskus.
Hotelli- ja kongressikeskus.
Tiede- ja teknologiakeskus.
Telakka, suuret telakkahallit.
Siilot, valtion viljavarasto.*

Ranta kaupunkielämän näyttämönä

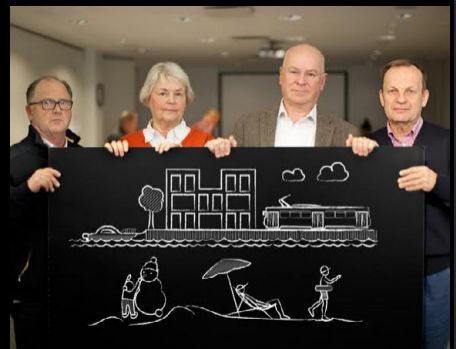
*Elävä kaupunkitila,
kadun vilinä, vilkkaus.
Monipuoliset palvelut.
Kansainvälinen tunnelma. Matkailijat.
Koko kaupungin olohuone.
Rantapuisto, rantapromenadi.
Kahvilat, ravintolat.
Vesibussiyhteydet.
Purjehduskilpailut. Raitiovaunu.
Kivijalkakaupat. Sauna.
Kiinteä osa kantakaupunkia.
Fordin talo. Veneilyperinne.
Kulttuurikeskus.
Lähellä, helppo saavutettavuus.
Yleisten tilojen viihtyisyys.*

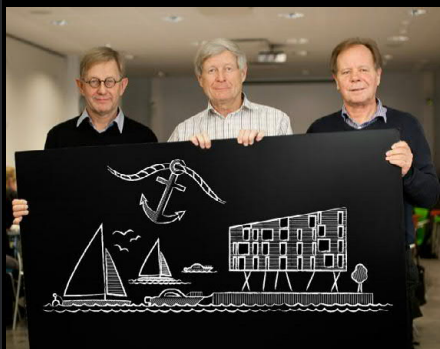
Ryhmä 1 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **kaukaa tulevan vierailijan**, kuten turistin tai bisnesmatkailijan, näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "toimelias satama" -teemasta. Kuvassa ovat **Leena Karppinen** (Helsingin kaupunki, opas), **Pekka Alenius** (Suomen Merentutkijat) ja **Ville Iivonen** (Sauna Finlandia Holding Oy).

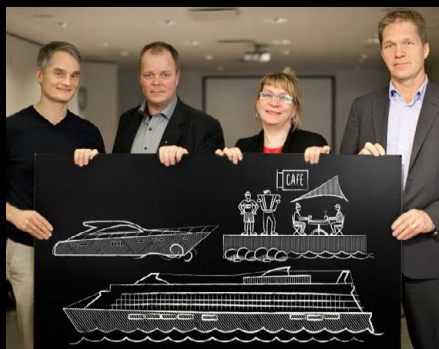
Ryhmä 2 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **läheltä tulevan kävijän** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "ranta kaupungin näyttämönä" -teemasta. Kuvassa ovat **Turo Saarinen** (Helsingin kaupunki, liikuntavirasto), **Kim Weckström** (Helsingfors Segelsällskap rf), **Laura Schrey** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus) sekä **Martti Luoma** (Padel Center Hernesaari).

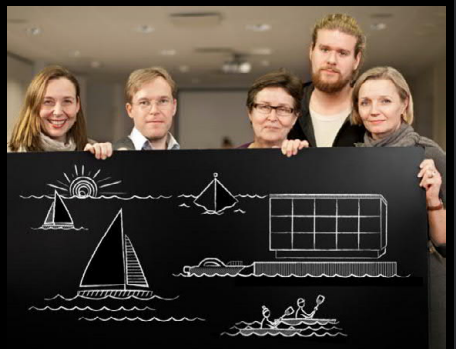
Ryhmä 3 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **asukkaan** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "ranta kaupungin näyttämönä" -teemasta. Kuvassa ovat **Jouko Lindgren** (Koy Helsingin Argonautica), **Ulla Blomberg** (Eteläiset kaupunginosat ry), **Claes Tallberg** (Nyländska Jaktklubben) sekä **Aapo Rauhio** (Munkkisaari-Hernesaari seura).

Ryhmä 4 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **harrastajan** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "avaa meri" -teemasta. Kuvassa ovat **Timo Niemi** (Helsingfors Segelsällskap), **Anders Baalman** (Nyländska Jaktklubben) sekä **Patrik Andersson** (Suomen Purjehdus ja Veneily).

Ryhmä 5 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **yrittäjän** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "toimelias satama" -teemasta. Kuvassa ovat **Jari Huhtanen** (Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto), **Jonna Kettunen** (Munkkisaaren Yritystalo Oy), **Mina Maantola** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus) sekä **Markku Strömberg** (Niam Oy).

Ryhmä 6 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **epäkaupallisen organisaation** tai **yhdistyksen** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "avaa meri" -teemasta. Kuvassa ovat **Maria Rosenberg** (Suomen Purjehdus ja Veneily), **Jere Riikonen** (Suomen Merentutkijat ry), **Sirkka Mäkeläinen** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus), **Jaakko Pennanen** (Nyländska Jaktklubben) ja **Eeva Hietanen** (Helsingin satama).

5 Suunnitteluvaiheet

Vireilletulo

Kaavoitustyö on tullut vireille vuonna 2023 kaupungin aloitteesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viran omaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Kaupunkiliikenne Oy
- Väylävirasto
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti esikunta
- Suomenlinnan hoitokunta
- Liikenteen turvallisuusvirasto Traficom Merenkulku
- Suomenlahden mmerivartioston esikunta
- Rajavartiolaitoksen esikunta
- Uudenmaan liitto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
- Helsingin vanhusneuvosto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi sekä lehti-ilmoituksella Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet ja Helsingin uutiset -lehdissä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa ((kaavaluonnos, selostusluonnos ja selvityksiä) on nähtävillä 27.11.–18.12.2023 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat>.

Näkymä Lauttasaaresta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Asukastilaisuus pidettiin 4.12.2023 verkkotilaisuutena.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat onnettomuustilanteiden vaikutusalueisiin, yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen, kulttuuriympäristöön ja suojelukohteisiin, sataman toimintaedellytysten varmistamiseen ja meluselvityksiin sekä joukko-, saatto- ja pyöräliikenteen järjestämiseen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että ehdotuksen kaavaratkaisu mahdollistaa yhdyskuntateknisen huollon ja joukko-, saatto- ja pyöräliikenteen järjestämisen sekä satamatoiminnan toimintaedellytysten varmistamisen.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakentamiseen, kaupunkikuvaan ja viihtyisyyteen, virkistysalueisiin, luonnon monimuotoisuuteen, palveluihin, toimintaedellytysten turvaamiseen, liikenteeseen, selvityksiin, vuorovaikutukseen, MRL:n sisältövaatimuksiin, tehtyihin päätöksiin ja ulkopuolisia alueita koskevien päätösten vaikutuksiin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että ehdotuksen kaavaratkaisu mahdollistaa palveluiden ja toimintojen sekä liikenteen järjestämisen. Asukaspysäköinnin liikenne asuinkortteleiden alueella perustuu maanalaisiin kansipysäköinnin välisiin ajoyhteyksiin lisäksi asuinalueen pihakatujen ja aukioiden turvallisuutta, viihtyisyyttä ja asumisen laatua. Kaavamääräykset ottavat huomioon lintujen törmäysvaikutukset ja ohjaavat laadukkaan ja monimuotoisen kaupunkikuvan toteutumiseen mahdollistaen myös korkeatasoisen julkisen rakennuksen. Toteutuksessa noudatettavissa Hernesaaren valaisuperiaateissa on otettu huomioon häiriövalon hillintä. Telakkakadun liikenteen kapasiteetin lisäämistä ja vaikutuksia on selvitetty. Selvityksiä tarkistetaan tarvittavilta osin.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 13 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Hernesaaren asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Hernesaaren asemakaavaratkaisuiden eri vaihtoehtoja on esitelty vuorovaikutustilaisuuksissa. Hernesaaren kaavaratkaisu perustuu Hernesaaren osayleiskaavaan (valmisteltu vuosina 2006-2018, tullut voimaan 18.4.2019), jonka yhteydessä on tutkittu vaihtoehtoisia maankäyttövaihtoehtoja alueelle. Kolmen arkkitehtitoimiston lisäksi Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkilta ja suunnittelualueen naapuruston asukkaiden muodostamat ryhmät laativat ideasuunnitelmat alueen maankäytöstä. Ideasuunnitelmista saadusta palautteesta laadittiin yhteenveto lähtötiedoiksi jatkosuunnittelulle. Kaupunkisuunnittelulautakunta on lisäksi antanut jatkosuunnitteluohjeita koskien Hernesaaren osayleiskaavaa; 10.12.2009 siten, että uusi risteilylaituri merkittiin nykyisen laiturialueen yhteyteen ja alueen pohjoisosaan tutkittiin kaavaluonnosta korkeampaa rakentamista ja 26.1.2016 siten, että eteläkärjen venesatamasta sekä rantapuiston eteläosasta esitetään meritäyttöiltään pienempi ratkaisu. Myös kaupunginhallitus päätti 19.6.2013 palauttaa osayleiskaavaehdotuksen valmisteltavaksi siten, että 'nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa'.

Rakentamisen määrä noudattaa Hernesaaren osayleiskaavan kerrosalataavoitteen ja kaupungin strategian linjauksia. Osayleiskaavassa asuntorakentamisen kerrosalataavoite oli noin 285 000 k-m² ja työpaikka- ja palvelukerrosalataavoite on noin 150 000 k-m². Asemakaavassa asuntokerrosalaa on noin 316 000 k-m² ja työpaikka- ja palvelu-kerrosalaa on noin 179 000 k-m². Asuinkerrosalan noin 10% lisääntyminen suhteessa osayleiskaavassa esitettyyn kerrosalataavoitteeseen perustuu osittain kaupunkikuvallisiin tavoitteisiin ja osittain asemakaavoituksen yhteydessä tehtyyn osayleiskaavatasoa tarkempaan kortteli- ja rakennustason suunnitteluun.

Asemakaavan yhteydessä on tutkittu eri vaihtoehtoja rakentamisen korkeudelle. Esi merkiksi Hernesaarenrannan varrelle merkittyjen kuusi kerrosta korkeiden asuinkerrostalojen kerrosluvun mataloittaminen viiteen kerrokseen ei osoittautunut kaupunkikuvallisista syistä tavoiteltavaksi. Merikadun itäosan varrella olevien kuusi kerrosta korkeiden asuinkerrostalojen tavoin Hernesaarenrannan kuusi kerrosta korkeat asuinkerrostalot muodostavat kaupunkikuvalliselta ilmeeltään uuden kaupunginosajulkisivun, joka on kuitenkin mielletävissä osaksi kantakaupungin kaupunkirakennetta. Rakentamisen korkeuden vaihteluita on lisäksi tutkittu kaikilla korttelialueilla. Asemakaavaratkaisuksi valittiin lähtökohta, jossa asuinkorttelialueen välisten katujen varrella asuinrakennusten kerrosluku vaihtelee neljän ja kahdeksan kerroksen välillä. Tämä edistää kaupunkikuvallisesti vaihtelevan ja monimuotoisen kaupunkitilan muodostumista. Asemakaavaehdotuksessa on esitetty 12-16-kerrosta korkeaa rakentamista olemassa olevien siilojen yhteyteen mutta ympäristöään korkeampaa rakentamista tutkittiin lisäksi eteläosan venesataman yhteyteen. Ehdotuksessa kuitenkin päädyttiin korostamaan eteläosan hillittyä ja yhtenäistä räystäslinjaa.

Maanpäällisten keskitettyjen pysäköintilaitosten sijoittelua on tutkittu asuntoalueelle sekä työpaikka-alueelle. Pysäköintilaitokset olisivat asuntoalueilla vähentäneet asuntokorttelialueiden kerrosalaa ja tuottaneet lisää liikennettä asuntoalueelle, joka olisi myös vähentänyt alueen liikenneturvallisuutta. Lisäksi maanalaisen pysäköintilaitoksen sijoittaminen korttelin 20858 päivittäistavara-kauppojen alapuolelle osoittautui toteuttamiskustannusten kannalta haastavaksi. Asemakaavoitus teetti korttelista ja pysäköinnin ratkaisemista vaihtoehtoisia toiminnallisia ja mitoittavia viitesuunnitelmia. Pysäköinnin sijoittaminen tontille 20237/8 mahdollistaa korttelialueen nykyisen maanpäällisen pysäköinnin järjestämisen maankäytön kannalta tehokkaammin. Edellä mainittujen asioiden johdosta maanpäälliset pysäköintilaitokset on sijoitettu Laivakadun länsipuolelle, jolloin ne voivat luontevasti toimia vuorottaiskäytössä työpaikka- ja asukas-pysäköinnin tarpeisiin ja ajo niihin on mahdollista ohjata myös Munkkisaarenlaiturin puolelta.

Pyhän Birgitan puiston yhteydessä olevalle venesatama-alueelle on tutkittu vaihtoehtoisia sijainteja Löyly-ravintolan eteläpuolelle ja Hylkeenpyytäjänkadun itäpuolelle. Molemmat vaihtoehdot osoittautuivat toteuttamisen ja kaupunkikuvan kannalta haastaviksi vaihtoehdoiksi. Myös Cafe Birgitan laajennukselle ja sen pohjoispuolella olevalle 500 k-m² rakennus-
alalle on tutkittu vaihtoehtoja. Sekä Cafe Birgitalle että Löyly-ravintolalle on muodostettu omat korttelialueet, joilla toiminta tulee jatkossa järjestää.

Munkkisaaren yritystalon nykyistä tonttia on kavennettu Laivakadun puolella raitiotieyh-
teyden ja pyöriteiden mitoittamiseksi Laivakadulle. Laivakadun katualue on Munkkisaaren
yritystalon kohdalla mitoitettu kapeaksi ilman puuistutuksia johtuen olemassa olevasta ra-
kennuskannasta ja uusien asuinkorttelien mitoituksesta. Katulinjauksen siirtämistä itään
on tutkittu Munkkisaaren yritystalon aloitteesta mutta sitä ei ole todettu tarkoituksenmu-
kaiseksi, koska se kaventaisi alueen peruskoulua varten suunniteltua YO –korttelialuetta.
Koulun korttelialueen leikkialueille ja pelikentälle varattu piha-alue on todettu suunnittelun
yhteydessä suhteutettuna oppilas- ja päiväkotiryhmääriin riittämättömiksi.

Rantakallionpuiston ja Ursininkallioiden välisellä puistoalueella on tutkittu vaihtoehto-
ja puistoalueiden jatkuvuuden, uimapaikan käytettävyyden ja vesiliikenteen turvallisuus-
den parantamiseksi.

Valmistelun yhteydessä on lisäksi tarkasteltu asemakaava-alueen sisäisiä ja ulkoisia kei-
noja edellytysten luomiseksi liikenteen järjestämiselle. Tarkasteltuja keinoja ovat olleet Her-
nesaaren autopaikkojen enimmäismäärän rajaaminen, alueen kerrosalan vähentäminen,
uudet alueen ulkopuoliset liikenneyhteydet, Telakkakadun ajoneuvoliikenteen kapasiteet-
in kasvattaminen sekä Hernesaaren toteutuksen ajallinen kytkentä laajempaan liikenteel-
liseen päätökseen. Tarkastelun perusteella Hernesaaren autopaikkojen enimmäismäärän ra-
jaaminen on tunnustettu kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiseksi keinoksi edelly-

Löylyn terassi 2016, Jari Huhtaniemi

tysten luomiseksi liikenteen järjestämiselle. Osassa tarkasteltuja keinoja tunnistettiin merkittäviä negatiivisia vaikutuksia mm. sataman toimintaedellytysten turvaamisen, kaavata- louden, asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen, kaupunkikuvan ja -rakenteen sekä kaa- van ja toteuttamisen aikataulun osalta.

Valmisteluaineiston muut käsittelyvaiheet

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 16.4.2019 hyväksyä markkinaehtoisen pysäköinnin kokeilun periaatteet ohjeellisena noudatettavaksi Hernesaaren asemakaava-alueen asunto- rakentamisessa. Punavuoren ja Eiran asukas pysäköintialuetta ei ole tarkoitus laajentaa Her- nesaareen. Hernesaaren asukas pysäköinti ratkaistaan kaava-alueella.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.10.2023 hyväksyä Hernesaaren liikenteelliset periaatteet alueen asemakaavoituksen liikenteen järjestämisen lähtökohdaksi:

"Hernesaaren alueen tulevien autopaikkojen enimmäismäärää tarkennetaan. Alueen suunnittelua edistetään autoriippumattomana ja siten vähäautoisena sekoittuneen ja tii- viin kaupunkirakenteen alueena. Hernesaaren asukkaiden ja työpaikkojen pysäköintipaik- kojen enimmäismäärä rajataan noin 1900 autopaikkaan, jotta voidaan riittävästi varmistua siitä, että tuleva asemakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin sisäl- tövaatimukset edellytysten luomisesta liikenteen järjestämiselle.

Samalla lautakunta kiinnitti huomiota siihen, että voimassa olevat pysäköintipolitiikan linjaukset suosittavat pysäköinnin toteuttamista muusta rakentamisesta irrallisiin pysäköin- tilaitoksiin ja lisäksi kaupungin tavoitteet hiilipäästöjen alentamiseksi ohjaavat välttämään kannen alaista pysäköintiä.

Lisäksi alueen jatkosuunnittelussa varmistetaan riittävät invapysäköinti mahdollisuudet asuintalojen välittömässä läheisyydessä.

Alueen jatkosuunnittelussa turvataan, että Hernesaaren rakentaminen ja liikenteen li- sääntyminen ei aiheuta merkittävää haittaa lähialueen asukkaille. Erityisesti autoliikenteen muutoksia Telakkakadulla seurataan ja varmistetaan, että Hernesaaren rakentamisen aika- na ja sen jälkeen liikenteen sujuvuus ei kohtuuttomasti heikenny. Selvitetään Hernesaaren asukkaiden ja alueella asioivien mahdollisuutta toimivasti hyödyntää lähialueen maanalai- sia pysäköintilaitoksia."

Tätä selostusta täydennetään asemakaavan muutosehdotuksen julkisen nähtävilläolon jälkeen.

Esitelty lautakunnalle
Helsingissä, 4.6.2024
Marja Piimies
asemakaavapäällikkö

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Kuvailulehti

Tekijät

Jari Huhtaniemi, Matti Kajjansinkko, Teemu Vuohtoniemi, Paula Hurme, Jarkko Nyman, Anu Haahla, Kati Immonen, Karri Kyllästinen, Pekka Leivo, Matti Neuvonen ja Sakari Mentu

Nimike

HERNESAAREN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS SELOSTUS

Sarjan nimike

ASEMAKAAVOITUSPALVELUN SELVITYKSIÄ

Julkaisuaika 27.11.2023

Sivuja

Kieli koko teos FIN

Liitteitä

Tiivistelmä

Hernesaaren suunnitellaan asumista ja työpaikkoja sekä sata-ma- ja puistoalueita. Alueen monipuolisia palveluita suunnitellaan noin 7 600 asukkaalle ja 3 000 työpaikalle.

Hernesaaren itärantaan suunnitellaan Merisataman jatkeeksi rantapuisto. Risteilysatama tukee alueen kehittymistä vetovoimaiseksi merellisten matkailu- ja vapaa-ajanpalveluiden keskittymäksi. Venesataman yhteyteen suunnitellaan veneiden huoltoa ja lumen vastaanottoaluetta.

Aluetta suunnitellaan autoriippumattomana ja siten vähäautoisena tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Alueen autopaikkojen enimmäismäärää rajataan.

Asiasanat

HELSINKI, KAUPUNKISUUNNITTELU, ASEMAKAAVOITUS, LÄNSISATAMA, HERNESAARI, KANTAKAUPUNKI, RISTEILYSATAMA, VESIURHEILUKESKUS, PURJEVENESATAMA, KERROSTALOT, ASUMINEN, ASUNNOT, TOIMIPAIKAT, TYÖPAIKAT, RANTAPUISTO

Pariisi, sisäpiha, 3. kaupunginosa, Jari Huhtaniemi

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	15.05.2024
Kaavan nimi	Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	16.11.2023
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	09112864
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	91,6025	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	55,9740
Maanalaisien tilojen pinta-ala [ha]	0,4423	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	35,6285

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	91,6025	100,0	478680	0,52	55,9740	120395
A yhteensä	10,2728	11,2	315900	3,08	10,2728	315900
P yhteensä						
Y yhteensä	1,6182	1,8	38000	2,35	1,6182	38000
C yhteensä						
K yhteensä	3,8533	4,2	92980	2,41	3,8533	92980
T yhteensä	1,9552	2,1	23000	1,18	-17,4837	-334400
V yhteensä	11,0468	12,1	1350	0,01	3,9330	1165
R yhteensä						
L yhteensä	31,0385	33,9	4350	0,01	22,8510	3650
E yhteensä	1,0029	1,1	3100	0,31	0,9679	3100
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	30,8148	33,6			29,9615	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4423	0,5	4500	0,4423	4500

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	91,6025	100,0	478680	0,52	55,9740	120395
A yhteensä	10,2728	11,2	315900	3,08	10,2728	315900
AK	8,6314	84,0	256100	2,97	8,6314	256100
AL	1,6414	16,0	59800	3,64	1,6414	59800
P yhteensä						
Y yhteensä	1,6182	1,8	38000	2,35	1,6182	38000
YO	0,9709	60,0	11000	1,13	0,9709	11000
YU	0,6473	40,0	27000	4,17	0,6473	27000
C yhteensä						
K yhteensä	3,8533	4,2	92980	2,41	3,8533	92980
KL	1,1985	31,1	11380	0,95	1,1985	11380
KTY	2,6548	68,9	81600	3,07	2,6548	81600
T yhteensä	1,9552	2,1	23000	1,18	-17,4837	-334400
TTV					-2,2977	-63500
T	0,4223	21,6			-3,1818	-54500
TV					-13,5371	-239400
TY	1,5329	78,4	23000	1,50	1,5329	23000
V yhteensä	11,0468	12,1	1350	0,01	3,9330	1165
VP	9,1144	82,5			2,0006	-185
VU	0,9762	8,8	550	0,06	0,9762	550
VV	0,9562	8,7	800	0,08	0,9562	800
R yhteensä						
L yhteensä	31,0385	33,9	4350	0,01	22,8510	3650
LP-1					-0,7612	
Kadut	8,3978	27,1			3,5185	
Pihakadut	0,8991	2,9			2,3700	
Katuauk./torit	1,7434	5,6			1,6339	
Kev.liik.kadut	0,1916	0,6			0,1916	
LR					-0,8307	
LS	9,9140	31,9			7,3619	
LV	9,2212	29,7	4200	0,05	8,6956	3600
LPA	0,6714	2,2	150	0,02	0,6714	50
E yhteensä	1,0029	1,1	3100	0,31	0,9679	3100
ET-2	0,0350	3,5				
ET-1	0,8345	83,2	600	0,07	0,8345	600
ET	0,1334	13,3	2500	1,87	0,1334	2500
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	30,8148	33,6			29,9615	
W	30,8148	100,0			29,9615	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4423	0,5	4500	0,4423	4500
ma-1	0,2623	59,3	2700	0,2623	2700
ma	0,1800	40,7	1800	0,1800	1800

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoituspalvelu
Päivätty 16.11.2023

Diaarinumero HEL 2022-011472
Hankenumero 1603_4
Oas 1684-00/23

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään, miksi asemakaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä, jolloin OAS:n päivitetty versio löytyy Helsingin karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Kuva 1. Karttakuva suunnittelualueesta.

Tiivistelmä

Hernesaaren suunnitellaan asumista ja työpaikkoja sekä satama- ja puistoalueita. Alueen monipuolisia palveluita suunnitellaan noin 7 500 asukkaalle ja 3 000 työpaikalle.

Hernesaaren itärantaan suunnitellaan Merisataman jatkeeksi rantapuisto. Risteilysatama tukee alueen kehittymistä vetovoimaiseksi merellisten matkailu- ja vapaa-ajanpalveluiden keskittymäksi. Venesataman yhteyteen suunnitellaan veneiden huoltoa ja lumen vastaanottoaluetta.

Aluetta suunnitellaan autoriippumattomana ja siten vähäautoisena tiiviin kaupunkirakenteen alueena. Alueen autopaikkojen enimmäismäärää rajataan.

Hankkeen lähtökohdista keskustellaan Teams-verkkotilaisuudessa 4. joulukuuta 2023.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Hernesaarta, Eiran eteläosaa ja vesialuetta. Asemakaavoitusta ohjaa alueella voimassa oleva Hernesaaren osayleiskaava (tullut voimaan 18.4.2019).

Tavoitteena on mahdollistaa asumisen, työpaikkojen, satama- ja puistoalueiden sijoittaminen alueelle. Aluetta suunnitellaan noin 7 500 asukkaalle ja 3 000 työpaikalle. Alueen monipuoliset palvelut hajautetaan elävöittämään korttelialueita siten, että matkailu- ja vapaa-ajan palvelut tukeutuvat ranta-alueisiin.

Hernesaaren itärantaan suunnitellaan Merisataman jatkeeksi rantapuistoa, jossa on uimaranta, lähiliikuntapalveluita ja vesiurheilukeskus. Cafe Birgitan ja Löylyn yhteyteen suunnitellaan vierasvenesatama. Risteilysatama tukee alueen kehittymistä vetovoimaiseksi merellisten matkailu- ja vapaa-ajanpalveluiden keskittymäksi. Venesataman yhteyteen suunnitellaan veneiden huoltoon ja säilytykseen liittyvien toimintojen lisäksi lumen vastaanottoaluetta.

Aluetta suunnitellaan autoriippumattomana ja siten vähäautoisena tiiviin kaupunkirakenteen alueena, jossa liikenne tukeutuu pääosin kävelyyn, pyöräilyyn ja raidejoukkoliikenteeseen. Alueen auto-paikkojen enimmäismäärää rajataan ja ne suunnitellaan pääosin keskitettyihin maanpäällisiin pysäköintilaitoksiin. Alueella tuetaan toimintatapojen muutoksia ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Osallistuminen ja aineistot

Suunnitelmia esitellään verkkotilaisuudessa maanantaina 4.12.2023. Ohjelma alkaa klo 17.00 ja päättyy klo 19.00.

Tilaisuuden ohjelma ja liittymislinkki löytyvät verkosta osoitteesta <https://www.hel.fi/asukastilaisuudet>. Osallistumiskokemus on parempi tietokoneella, jossa on iso näyttö. Osallistuminen onnistuu myös mobiililaitteella kuten tabletilla tai älypuhelimella.

Tilaisuuden tallenne on katsottavissa kaupunkiympäristön YouTube-kanavalta tilaisuuden jälkeen <https://bit.ly/kymp-youtube>.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavan valmisteluaineistoon (kaavaluonnos, selostusluonnos ja selvityksiä) voi tutustua 27.11.–18.12.2023 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat>.
-

Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu palvelee puhelimitse numerossa 09 310 22111 ja verkossa <https://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/yhteystiedot/yhteystiedot>. Asiakaspalvelun käyntiosoite on Työpajankatu 8, tarkistathan asiakaspalvelupisteen aukioloajat verkosta. Myös suunnittelijaan voi olla yhteydessä.

Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään **viimeistään 18.12.2023**. Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa.

Kirjalliset mielipiteet lähetetään Helsingin kaupungin kirjaamoon (Pohjoisesplanadi 11–13) sähköpostiosoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi tai postiosoitteeseen Helsingin kaupunki, kirjaamo, kaupunkiympäristön toimiala, PL 10, 00099 Helsingin kaupunki.

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen. Viranomaisilta pyydetään tarvittavat lausunnot.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- seurat, yhdistykset ja yritykset
 - Eteläiset Kaupunginosat ry, Jätkäsaari-seura ry, Herne-
saari-seura ry, Pro Eira ry, Helsingin kaupunginosayhdis-
tykset ry Helka, Punavuoriseura ry, Helsingin seudun pyö-
räilijät ry, Gasgrid Finland Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Hel-
singin luonnonsuojeluyhdistys ry, Helsingin seudun kaup-
pakamari, Invalidiliitto ry, Kynnys ry, Visit Finland, Raken-
nustaitteen Seura ry, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry, Suo-
men Merimieskirkko ry, Suomen Purjehdus ja Veneily ry,
Nyländska Jaktklubben r.f., Suomalainen Pursiseura ry,
Helsingfors Segelsällskap r.f., Merenkävijät ry, Merisata-
man venekerho ry, Lauttasaaren Pursiseura ry, Helsingfors
Segelklubb ry, Pursiseura Sindbad ry, Helsinki Sail Racing
Management ry, Helsinki Partners Oy, Helsingin Yrittäjät

- asiantuntijaviranomaiset
 - Helen Oy
 - Helen Sähköverkko Oy
 - Helsingin Satama Oy
 - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - Kaupunkiliikenne Oy
 - Väylävirasto
 - Museovirasto
 - Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Senaatti-kiinteistöt
 - Puolustusvoimat 1. Logistiikkarykmentti
 - Kaartin jääkäriykmentti
 - Suomenlinnan hoitokunta
 - Helsingin poliisilaitos
 - Liikenne- ja viestintävirasto/Traficom Merenkulku
 - Suomenlahden merivartioston esikunta
 - Rajavartiolaitoksen esikunta
 - Uudenmaan liitto
 - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
 - Helsingin Tulli
 - Helsingin vanhusneuvosto
 - Helsingin vammaisneuvosto
 - Helsingin nuorisoneuvosto
 - kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
 - kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
 - sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Vaikutusten arviointi

Lainvoimaista Hernesaaren osayleiskaavaa on valmisteltu vuosina 2006–2017. Hallinto-oikeus kumosi 29.4.2021 vuosina 2018–2019 valmistellun Hernesaaren asemakaavan.

Alueella voimassa olevan osayleiskaavan ja vuosina 2018–2019 valmistellun, mutta korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä kumoutuneen asemakaavan valmistelun yhteydessä on arvioitu kaavojen toteuttamisen vaikutuksia yhdyskunta- ja kaavatalouteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön ja viheralueverkostoon, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, luontoon ja alueen maa- ja kallioperään, liikenteeseen, yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen, terveyteen ja turvallisuuteen, ilmastonmuutoksen hallintaan ja energiarakentamiseen, sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin sekä elinkeino-, työllisyys- ja talousvaikutuksiin.

Tehtyjä selvityksiä käytetään hyväksi sellaisenaan siltä osin kuin tuleva suunnitelma vastaa aiempaa suunnitelmaa ja täydenne-
tään ja laaditaan uusia tarvittavilta osin. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja osalliset.

Suunnittelun taustatietoa

Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen. Kaavoitus on tullut vi-
reille kaupungin aloitteesta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1961–2001) ja niissä alue on merkitty pääosin teollisuus- ja varastorakennus-
ten korttelialueiksi sekä satama-, rautatie-, katu- ja puistoalueiksi.

Hernesaaren osayleiskaavassa (tullut voimaan 18.4.2019) alue on pääosin kerrostalovaltaista asuinalueetta, palvelujen ja hallin-
non sekä työpaikkojen aluetta, satama-, venesatama- ja vesialue-
etta ja puistoa.

Suunnittelualueen pohjois- ja itäosassa voimassa olevan Helsingin yleiskaavan 2016 (tullut voimaan 5.12.2018) mukaan alue on kantakaupunki (C2), virkistys- ja viheraluetta ja vesialuetta.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) mukaan alueella on merkinnät ”nykyiset rakennetut maanalaiset tilat ja tunnelit” ja ”suunnitellut rakennetut maanalaiset tilat ja teknisen huollon tunnelit”.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.10.2023 Hernesaaren asemakaavoituksen liikenteellisistä periaatteista.

Suunnittelualuetta koskevia suunnitelmia ja selvityksiä on osana valmisteluaineistoa. Selostusluonnoksessa on luettelo muusta kaavaa koskevasta aineistosta.

Alueella sijaitsee nykyisin Fordin tehdasrakennus, Munkkisaaren teollisuustalo, Valtion viljavarasto, Löyly -sauna ja ravintola, Cafe Birgitta sekä Cafe Carusel. Alueen muut rakennukset puretaan.

Lisätiedot suunnittelijoilta

Maankäyttö

Jari Huhtaniemi, johtava arkkitehti, p. (09) 310 37197,
jari.huhtaniemi(a)hel.fi

Liikenne

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, p. (09) 310 37490,
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Teknistoloudelliset asiat

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, p. (09) 310 37094,
jarkko.nyman(a)hel.fi

Julkiset ulkotilat, maisema

Paula Hurme, maisema-arkkitehti, p. (09) 310 26093,
paula.hurme(a)hel.fi

Rakennussuojelu

Sakari Mentu, arkkitehti, p. (09) 310 37217, sakari.mentu(a)hel.fi

Vuorovaikutus

Lotta Silfverberg, vuorovaikutusasiantuntija, p. (09) 310 42171,
lotta.silfverberg (a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelua voi seurata Suunnitelmavahti-palvelun avulla (<https://www.hel.fi/suunnitelmavahti>) sekä sosiaalisen median kanavissa (<https://www.facebook.com/kaupunkiymparisto> ja <https://twitter.com/helsinkikymp>).

Helsingissä 16.11.2023

Matti Kaijansinkko
tiimipäällikkö

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2023 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2023 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 27.11.–18.12.2023, asukastilaisuus 4.12.2023 verkkotilaisuutena
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat> ja Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet ja Helsingin Uutiset -lehdissä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

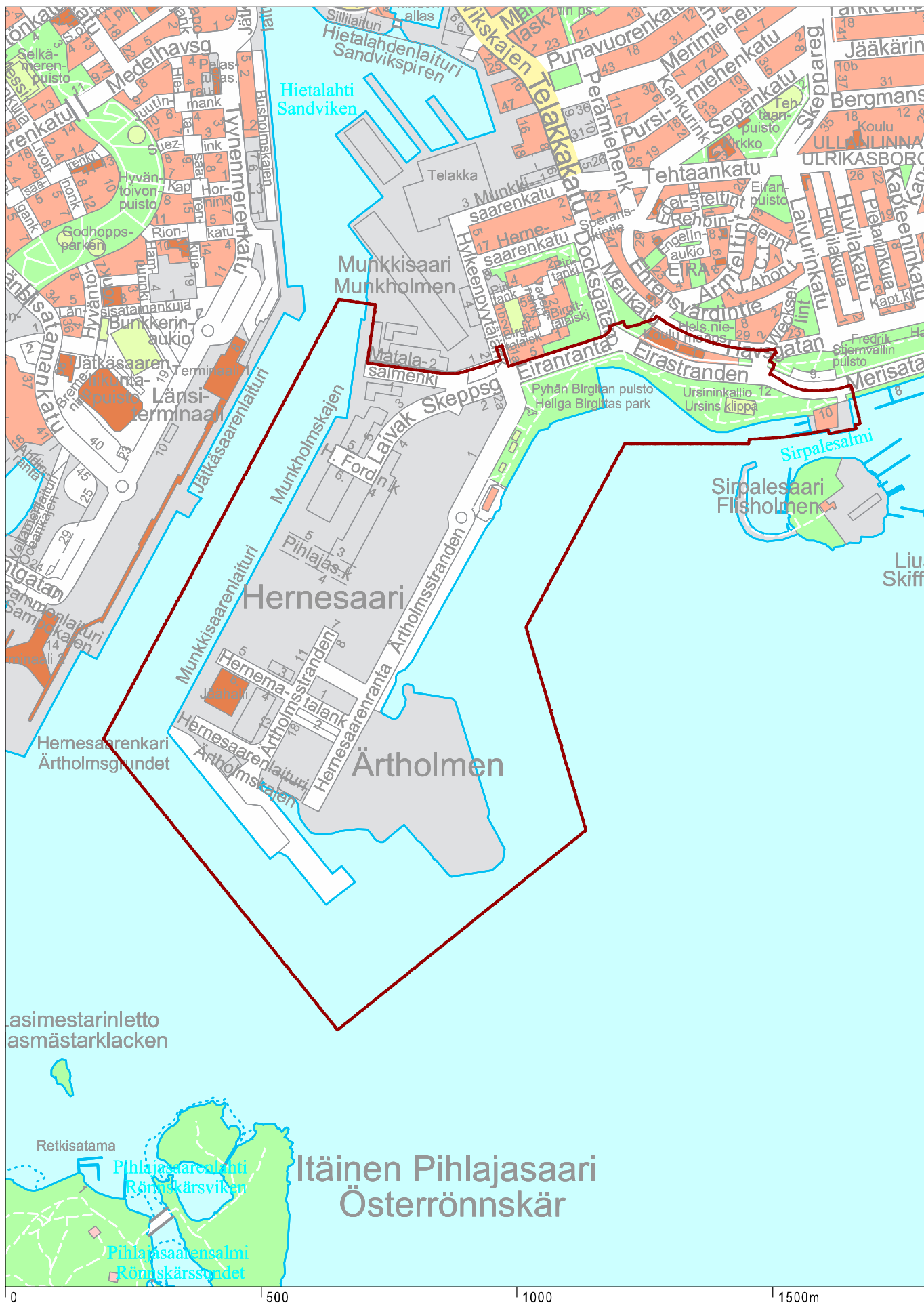
Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle arviolta keväällä vuonna 2024
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen
- hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

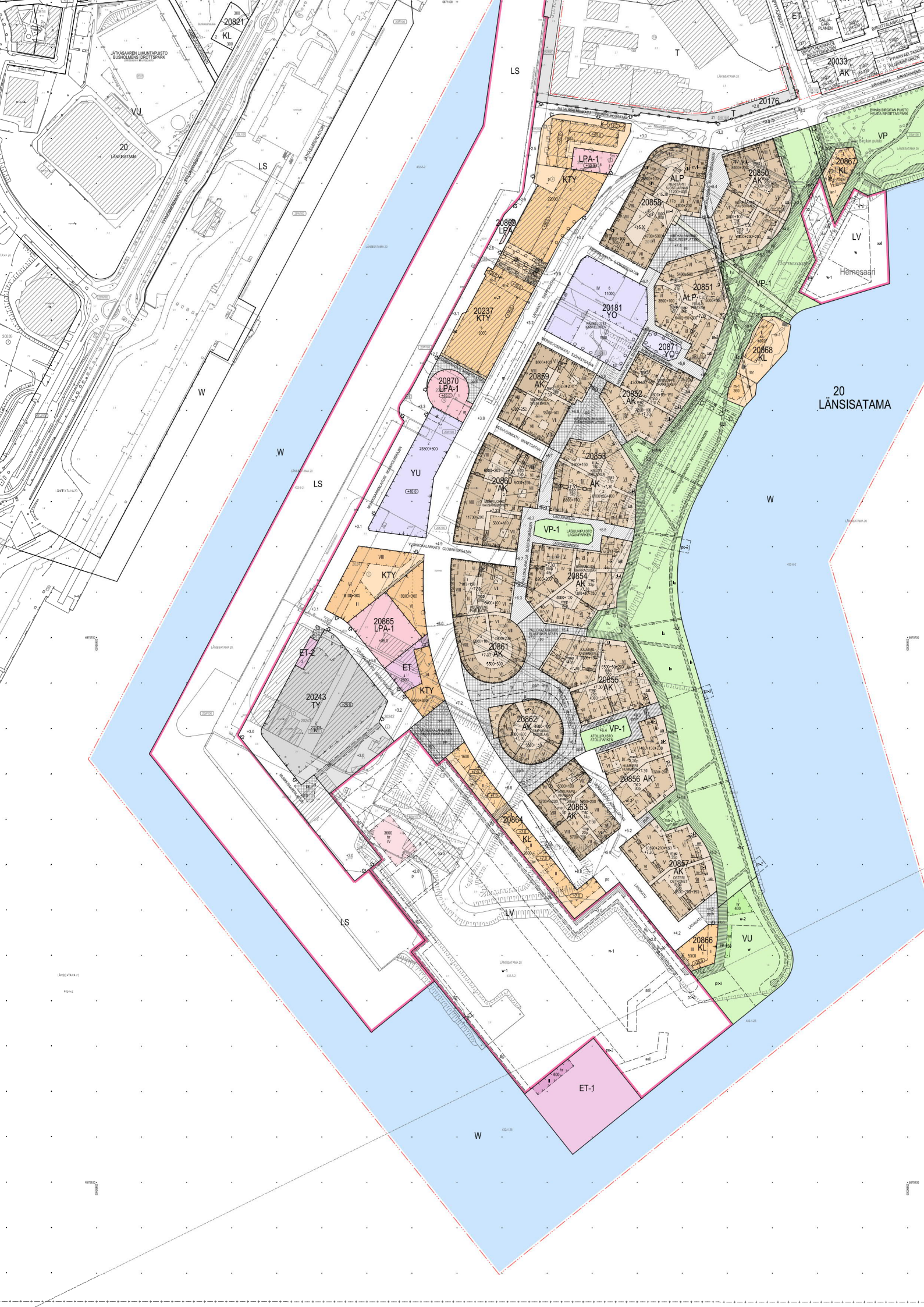
Sijaintikartta
 Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
 Asemakaavoitus
 Eteläinen alueyksikkö
 Länsisatama-Kalasadatama -tiimi

Ilmakuva
Hernessaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

20821 KL
JÄTKÄSAAREN LUKIANTUPUUSTO
BUSSTOPPIMEN ERITTISPARKKI

VU
20 LÄNSISATAMA

20821 KL
LS

LS

LS

LS

LS

LS

20176

20033 AK
20867 KL
20850 AK
20868 KL
LV
Hernesaaari

20 LÄNSISATAMA

W

W

LS

20869 LPA-1
20237 KTY

20889 AK
20870 LPA-1
20871 YO

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

W

LS

W

LS

20869 LPA-1
20870 LPA-1
20871 YO

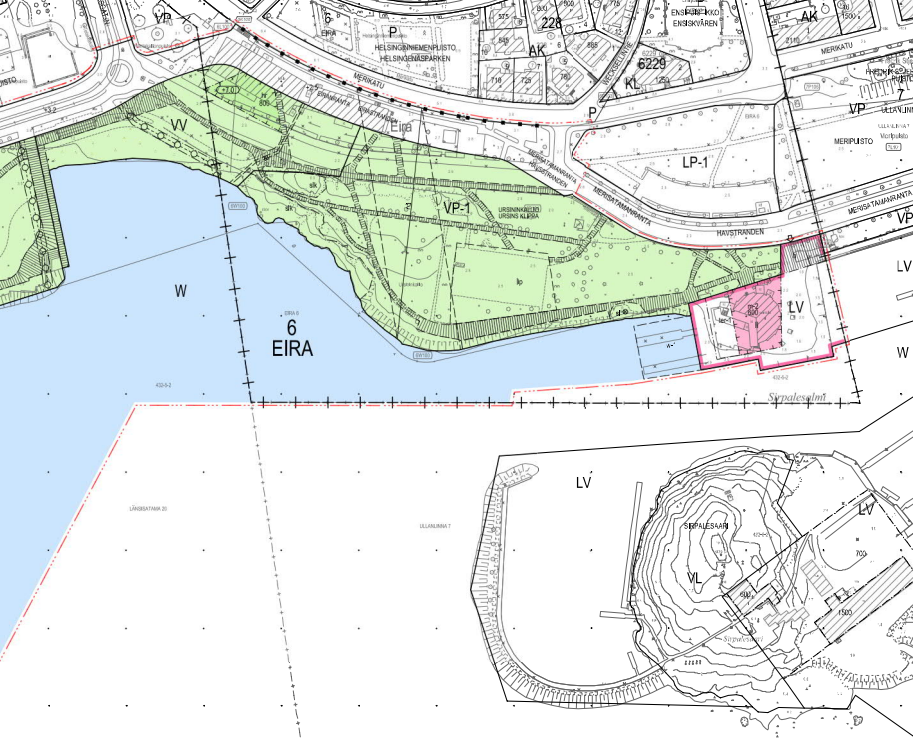
20889 AK
20890 AK

20850 AK
20851 AK
20852 AK

20868 KL

20867 KL
20868 KL

20 LÄNSISATAMA

ASEMAKAAVA KOSKEE:

6. kaupunginosan (Eira)
vesialuetta
20. kaupunginosan (Länsisatama,
Hernesaari, Jätkäsaari) osia
kortteleista 20243, 20854, 20855, 20862,
20864, 20868, kortteileita 20856,
20857, 20863, 20866 ja 20867, katu-,
puisto-, satama-, venesatama-,
erityis- ja vesialueita

ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE:

6. kaupunginosan (Eira) katu-,
venesatama-, puisto- ja vesialueita
20. kaupunginosan (Länsisatama,
Hernesaari) osaa kortteliin 20176
tontista 19, kortteileita 20181,
20235-20237, 20240-20243,
katu-, satama-, rautatie-, puisto-
ja vesialueita
(muodostuvat uudet korttelit
20850-20871)

DETALJPLANEN GÄLLER:

6 stadsdelen (Eira)
vattenområde
20 stadsdelen (Västra hamnen,
Arholmen, Busholmen) del av
kvarteren 20243, 20854, 20855, 208
20864, 20868, kvarteren 20856,
20857, 20863, 20866 och 20867, gat
park-, hamn-, småbåtshamn-,
special- och vattenområden

DETALJPLANEÄNDRINGEN GÄLLE

6 stadsdelen (Eira) gatu-,
småbåtshamn-, park- och vattenomr:
20 stadsdelen (Västra hamnen,
Arholmen) del av kvarteret 20176
tomten 19, kvarteren 20181,
20235-20237, 20240-20243,
gatu-, hamn-, järnvägs-, park- och
vattenområden
(de nya kvarteren 20850-20871
bildas)

HELSINKI
HELSINGFORS

Kaavan nro/Plan nr

12864

Osa 1

Diarinumero/Diarienummer
HEL 2022-011472

Hanke/Projekt
1603_4

Päiväys/Datum
4.6.2024

Asemakaavoitus
Detaljplanläggning

Kaavan nimi/Planens namn

**Hernesaaren asemakaava
ja asemakaavan muutos**

Laatinut/Uppgjord av
J. Huhtaniemi, M. Kajansinkko

Piirtänyt/Ritad av
Hilpi Turpeinen

Asemakaavapäällikkö/Stadsplanechef
Marja Pimies

Käsittelyt ja muutokset/Behandlingar

Kyik (ehdotus päivätty)
Silmn (förslaget daterat)

Kyik (päättös ehdotuksesta)
Silmn (beslut om förslaget)

Nähtävillä (MRL 65§)
Framlagt (MBL 65§)

Uudelleen nähtävillä (MRA 32§)
Framlagt på nytt (MBF 32§)

Hyväksytty/Godkänt.

0 100 m
Tasokoordinaatisto/Plankoordinatsystem ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä/Höjdsystem NZ2000 Mittakaava/Skala 1:1000

Pohjakartan hyväksyminen/Godkännande av baskarta
2.5.2024 26 §, Kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikkö

Kartoitus/Kartläggning

3.1.2024

Nro/Nr

54/2023

Tullut voimaan

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

PÄÄKÄYTTÖTARKOITUSMERKINNÄT

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
ALP	Asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialue.
YO	Opetus- ja tutkimustoimintarakennusten korttelialue.
YU	Urheilu- ja liikuntarakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike- ja palvelutiloja.
KL	Liikerakennusten korttelialue.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike-, palvelu- ja majoitustiloja.
T	Teollisuus- ja varistorakennusten korttelialue.
TY	Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Korttelialueelle saa sijoittaa tiloja veneiden huoltoa ja varastointia varten. Korttelialueelle saa lisäksi sijoittaa liike- ja palvelutiloja.
VP	Puisto.
VP-1	Puisto. Alueelle saa lisäksi sijoittaa leikki- ja liikuntatoimintoja sekä niiden edellyttämiä suuri-kooisia rakennelmia. Alueelle saa lisäksi sijoittaa rantarakenteita, täyttöjä ja kaivantoja.
VU	Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue. Alueelle saa sijoittaa ympäristöhäiriötä tuottamatonta vesiuheilutoimintaa sekä toiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja ja rakennelmia.
VV	Uimaranta-alue.
LS	Satama. Alueelle saa sijoittaa satamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia. Aluetta saa käyttää-veneiden talvisäilytykseen.
LV	Venesatama. Alueelle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia.
LPA	Pysäköintipaikkojen korttelialue.

LPA-1	Pysäköintipaikkojen korttelialue. Korttelialueelle saa sijoittaa pysäköintilaitoksen.
ET	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa jätteen putkikuljetusjärjestelmän keräyskeskuksen.
ET-1	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa lumen vastaanotto- ja venesatamatoimintoja ja niiden edellyttämiä rantarakenteita, täyttöjä, kaivantoja, rakennelmia ja rakennuksia.
ET-2	Yhdyskuntateknisen huollon rakennusten alue. Korttelialueelle saa sijoittaa satamatoimintoja palvelevan sähköaseman.
W	Vesialue.

YLEISMERKINNÄT

	2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Kaupunginosan raja.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.
	Ohjeellinen tontin raja.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

6

Kaupunginosan numero.

EIRA

Kaupunginosan nimi.

20862

Korttelin numero.

1

Ohjeellisen tontin numero.

LAIVAKATU

Kadun, katuaukion tai puiston nimi.

3000

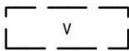
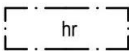
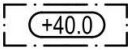
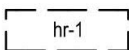
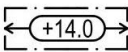
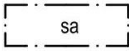
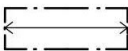
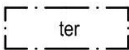
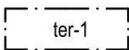
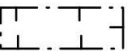
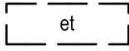

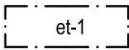
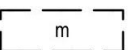
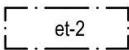
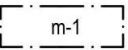
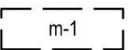
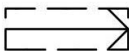
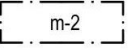
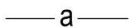
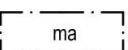
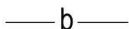
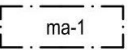
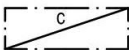
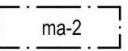
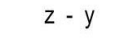
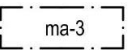
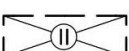

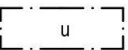
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

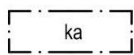
1200+100

Lukusarja, joka yhteenlaskettuna osoittaa rakennusoikeuden määrän kerrosalaneliömetreinä. Ensimmäinen luku ilmoittaa korttelialueelle osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen kerrosalan enimmäismäärän, toinen luku myymäläksi rakennettavan kerrosalan vähimmäismäärän.

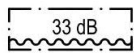
1200+100+100

Lukusarja, joka yhteenlaskettuna osoittaa rakennusoikeuden määrän kerrosalaneliömetreinä. Ensimmäinen luku ilmoittaa korttelialueelle osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen kerrosalan enimmäismäärän, toinen luku myymäläksi rakennettavan kerrosalan vähimmäismäärän ja kolmas luku kahvila- tai ravintolatilaksi rakennettavan myymälän kerrosalan vähimmäismäärän.

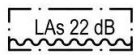
IV	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.		Valokatteisen tilan rakennusala, sijainti ohjeellinen.
+7.30	Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.		Huoltorakennuksen rakennusala. Rakennusalalle saa lisäksi sijoittaa liike- ja palvelutiloja.
	Rakennuksen vesikaton ylin sallittu korkeusasema.		Huoltorakennuksen rakennusala. Rakennusalalle saa sijoittaa raitiotieliikenteen henkilökunnan sosiaalitala HKL:n ohjeiden mukaisesti, sijainti ohjeellinen.
	Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauksen ylin sallittu korkeusasema.		Saunan rakennusala.
	Vesikaton tulee muodostaa jatkuva kalteva pinta nuolien välillä.		Terassin rakennusala. Rakennusalaa ei saa katata pysyvillä rakennelmissa.
IV	Alleiviivattu luku osoittaa ehdottomasti käytettävän rakennusoikeuden, rakennuksen korkeuden, kattokaltevuuden tai muun määräyksen.		Terassin rakennusala. Rakennusalalle saa rakentaa ulkotarjoilualueita palvelevia katoksia. Vähintään 50 % alueesta on istutettava.
RAKENNUSALAMERKINNÄT			
	Rakennusala.		Yhdyskuntateknistähuoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala. Rakennusalalle saa sijoittaa pumppaamon, sijainti ohjeellinen.
	Rakennusala.		Yhdyskuntateknistähuoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala. Rakennusalalle saa sijoittaa pumppaamon sähköjakokaapin.
	Myymälän rakennusala. Rakennusalalle saa sijoittaa kahvila- tai ravintolatilaa, sijainti ohjeellinen.		Yhdyskuntateknistähuoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala. Rakennusalalle saa sijoittaa jätteen lajitteluhuoneen.
	Myymälän rakennusala. Rakennusalalle tulee sijoittaa kahvila- tai ravintolatilaa.	RAKENNUKSIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT	
	Myymälän rakennusala. Rakennusalalle tulee sijoittaa kahvila- tai ravintolatilaa, sijainti ohjeellinen.		Maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska, sijainti ohjeellinen.
	Myymälän rakennusala. Rakennusalalle tulee sijoittaa kahvila- tai ravintolatilaa. Alueelle saa sijoittaa venesataman toimintaa palvelevia tiloja.		Viivan osoittaman julkisivun osalla räystäslinja tulee Eiranrannan ja Laivakadun varrella sijoittaa kuudennen ja seitsemännen kerroksen välille. Räystäslinja tulee toteuttaa ulokkeena. Räystäslinjan yläpuolella katuun rajautuvat julkisivut kallistetaan vähintään viisitoista ja enintään kaksikymmentä astetta sisäänpäin.
	Maanalainen tila. Rakennusalalle saa sijoittaa varastotiloja tasolle +2.0 - +5.5.		Viivan osoittaman katujulkisivun osalla kahden ylimmän kerroksen ulkoseinä tulee rakentaa kallistettuna siten, että suorien julkisivuosuksien välissä on korttelissa 20857 kolme ja korttelissa 20863 kaksi vähintään viisitoista astetta sisäänpäin kallistettua ulkoseinäosuutta.
	Maanalainen tila. Rakennusalalle tulee sijoittaa päivittäistavarakaupan tiloja.		Rakennuksen harjasuuntaa osoittava viiva.
	Maanalainen tila. Rakennusalalle saa sijoittaa yhdyskuntateknisen huollon tilan ja pumppaamon.		Rakennuksen katutasolla kirjaintunnusten y ja z väliselle osalle on julkisivuun jätettävä kahden kerroksen korkuinen sisäänveto.
	Maanalainen tila. Rakennusalalle tulee sijoittaa tonttien välinen maanalainen ajoyhteys, sijainti ohjeellinen.		Rakennukseen jätettävä kulkuaukko. Roomalainen numero osoittaa aukon vähimmäiskorkeuden kerroslukuna.
	Maanalainen pysäköintitila. Rakennusalalle saa lisäksi sijoittaa huoltoa palvelevia ja teknisiä tiloja.		Nuoli osoittaa rakennusalan sen sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.
	Ulokkeen rakennusala.		

Rakennelman tai rakennuksen perustusten sokkeli tulee toteuttaa jatkuvana ja anturan alapinta tulee toteuttaa vähintään +0,3 metrin tasolle venesataman kanavarakenteiden kaivun mahdollistamiseksi.

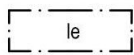

Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisen rakennuksen ulkovaipan äänitasoerotus liikennemelua vastaan on oltava vähintään lukeman osoittamalla tasolla.

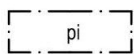

Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisen rakennuksen ulkovaipan äänitasoerotus laivamelua vastaan on oltava vähintään lukeman osoittamalla tasolla.

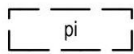
ALUEENOSAMERKINNÄT

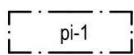
Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa. Alue tulee rakentaa siten, että mahdollistetaan turvallinen leikki ranta-alueella.

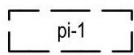
Asuntokohtaiselle pihalle varattu alueen osa. Alue tulee tontin kulkuyhteyksiä lukuun ottamatta rakentaa maantasokerroksen asuntoihin, vapaa-ajantiloihin tai myymälöihin liittyviksi sisäänkäynti- pihoiksi ja istutetuiksi alueiksi.

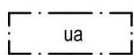
Asuntokohtaiselle pihalle varattu alueen osa. Alue tulee tontin kulkuyhteyksiä lukuun ottamatta rakentaa maantasokerroksen asuntoihin, vapaa-ajantiloihin tai myymälöihin liittyviksi sisäänkäynti- pihoiksi ja istutetuiksi alueiksi, sijainti ohjeellinen

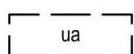
Asuntokohtaiselle pihalle varattu alueen osa. Alue tulee rakentaa maantasokerroksen asuntoihin ja vapaa-ajantiloihin liittyviksi etupihoiksi, kulkuyhteyksiksi ja istutetuiksi alueiksi.

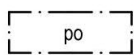
Asuntokohtaiselle pihalle varattu alueen osa. Alue tulee rakentaa maantasokerroksen asuntoihin ja vapaa-ajantiloihin liittyviksi etupihoiksi, kulkuyhteyksiksi ja istutetuiksi alueiksi, sijainti ohjeellinen.

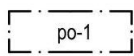
Myymän ulkoalueeksi varattu alueen osa. Alue tulee rakentaa ravintola- ja kahvilatiloihin liittyviksi terassialueiksi ja istutetuiksi alueiksi.

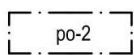
Myymän ulkoalueeksi varattu alueen osa. Alue tulee rakentaa ravintola- ja kahvilatiloihin liittyviksi terassialueiksi ja istutetuiksi alueiksi, sijainti ohjeellinen.

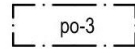
Portaalle varattu alueen osa.

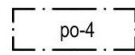
Portaalle varattu alueen osa. Portaikon yhteyteen tulee toteuttaa esteetön luiska.

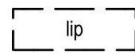
Portaalle varattu alueen osa. Alueelle tulee toteuttaa vähintään -1.0 tasolle laskeva portaikko.

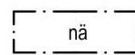
Portaalle varattu alueen osa. Alueelle tulee toteuttaa vähintään -2.0 tasolle laskeva luiska veneiden vesille laskua varten.

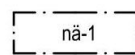
Portaalle varattu alueen osa. Tontille 20858/3 tulee toteuttaa porrasyhteys korttelin sisäpihan ja Airokalanaukion välille. Portaan materiaali tulee olla luonnonkivi ja porrasyhteyttä ei saa aidata. Portaan yhteyteen tulee toteuttaa viher- rakentamista. Airokalanaukiolta metrin korkeuteen rakennettavalle näköalatasanteelle tulee toteuttaa esteetön luiska. Porras tulee rakentaa vähintään 7 metriä leveään ja kattaa viereisen rakennusten välillä räystäskoron tasolla.

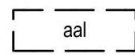
Liikuntapaikaksi varattu alueen osa. Alueelle saa sijoittaa rullalautailuun tai muuhun vastaavaan liikuntaan varustettuja paikkoja ja rakennelmia, sijainti ohjeellinen.

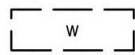
Näkemäalueeksi varattu alueen osa. Engelinaukiolta merelle suuntautuvaan asemakaavahistoriallisesti merkittävään puistoakselin näkymälinjaan maisemallisesti liittyvä ohjeellinen alueen osa, joka on suunniteltava ja hoidettava pääosin avoimena, mutta yleisilmeeltään puistomaisena. Katu- ja puistoalueille kohdistuvat toimenpiteet tulee suunnitella kokonaisuutena.

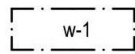
Näkemäalueeksi varattu alueen osa. Airokalanaukiolta merelle suuntautuvaan näkymälinjaan liittyvä alueen osa, joka on suunniteltava ja hoidettava pääosin avoimena.

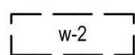
Aallonmurtajalle varattu alueen osa, sijainti ohjeellinen.

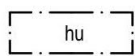
Vesialue, sijainti ohjeellinen.

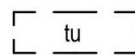
Vesialue. Alueelle saa sijoittaa laitureita likimäärin tasolle +0.5 veneiden kiinnittäytymistä varten.

Vesialue. Alueelle saa sijoittaa laitureita likimäärin tasolle +0.2 ja pienimuotoisia sääsuojarakennelmia melonta- ja surffauslajeja varten, sijainti ohjeellinen.

Hulevesien hallintaan varattu alueen osa.

Tulvareitti, sijainti ohjeellinen.

Istutettava ja tarvittaessa uudistettava puurivi.

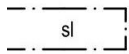

Tukimuuri. Kadun puolelle rakennettava tukimuuri ja aita.

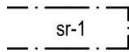

Säilytettävä luonnonkivimuuri ja muurin kaide. Muuriin ja kaiteeseen saa tehdä kulkuyhteyksien edellyttämiä aukkoja.

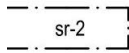
SUOJELUMERKINNÄT

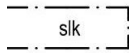
Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelukohde.

Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas rakennus. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Suojelu koskee kaikkia rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja julkisia sisätiloja.

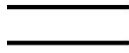

Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Suojelu koskee rakennuksen näkyviä alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja keskeisiä sisätiloja.

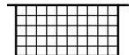

Alueen osa, jolla avokallio/siirtolohkare/kallio ja kasvillisuus tulee säilyttää.

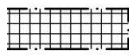
LIIKENTEEN MERKINNÄT

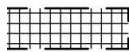
Katu.

Katuaukio.

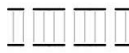
Aukioksi rakennettava alueen osa. Alueen tulee olla pääosin kivetty ja alueella saa olla istutuksia.

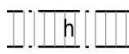
Aukioksi rakennettava alueen osa. Alueen tulee olla pääosin kivetty ja alueella saa olla istutuksia, sijainti ohjeellinen.

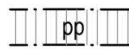
Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

Yleiselle jalankululle varattu alueen osa, sijainti ohjeellinen.

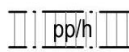
Yleiselle jalankululle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

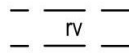
Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, sijainti ohjeellinen.

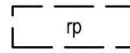
Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

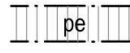
Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu, sijainti ohjeellinen.

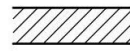
Raitiotie, sijainti ohjeellinen.

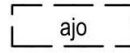
Raitiovaunupysäkki, sijainti ohjeellinen.

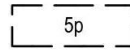
Pelastusreitti.

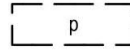
Pihakatu. Alueen tulee olla kivetty ja alueella saa olla istutuksia.

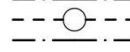
Ajoyhteys, sijainti ohjeellinen.

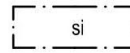
Pysäköintipaikka. Luku kertoo tontille sijoitettavien autopaikkojen enimmäismäärän.

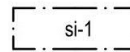
Pysäköintipaikka, sijainti ohjeellinen.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Silta. Vesialueen ylittävä jalankulku- ja pyöräilyyhteys. Sillan alituskorkeus tulee olla vähintään 2,6 metriä. Sillan rakenteiden tulee olla ilmeeltään kevyitä ja huolellisesti viimeisteltyjä.

Silta. Vesialueen virtausaukon ylittävä jalankulku- ja ajoyhteys.

Ajoneuvoliittymä, sijainti ohjeellinen.

RAKENNUSOIKEUS JA TILOJEN KÄYTTÖ

Tonteille 20237/6, 20862/1, 20865/5 ja 20870/2 saa rakentaa enintään 600 k-m² päivittäistavara-kaupan tilaa.

Uudisrakentamisessa KTY-, YU- ja KL-korttelialueilla myymälä tulee rakentaa maantasokerrokseen siten, että se voi toimia itsenäisenä toimisto- ja aulatiloista riippumatta. Vähintään kaksi myymälätilaa kullakin tontilla on varustettava rasvanerottelukaivolla ja katon ylimmän tason yläpuolelle johdettavalla paloeristetyllä poistoilmahormilla.

Tontin 20237/6 maantasokerros tulee pääosin rakentaa liike- ja palvelutiloina.

Tontille 20237/8 tulee rakentaa vähintään 50 k-m² myymälätilaa ja tontille 20870/1 tulee rakentaa vähintään 100 k-m² myymälätilaa.

Korttelissa 20866 rakennuksen koko kattopinta-ala tulee rakentaa yleiseen käyttöön ulko-oleskelualueeksi. Katon eri tasanteille tulee toteuttaa kulkuyhteys ulkoportaan kautta.

VV-merkityn uimarannan huoltorakennuksen rakennusalalle saa rakentaa enintään 250 k-m² kahvila- tai ravintolatilaa. Kellariin saa sijoittaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi. Rakennuksen koko kattopinta-ala tulee rakentaa yleiseen käyttöön ulko-oleskelualueeksi. Katolle tulee toteuttaa kulkuyhteys ulkoportaan kautta. Katolle ei saa sijoittaa tarjoilualueita.

Korttelin 20868 yleisen saunan yhteyteen saa toteuttaa kahvila- ja ravintolatiloja.

Korttelin 20867 ullakolle saa rakentaa tiloja enintään 75 m². Maantasokerroksen päälle rakennettava tarjoilualue ei saa kattaa tai rajata pysyvästi rakennelmilla lukuun ottamatta enintään 1,2 metriä korkeaa kaidetta.

Saunoja, vapaa-ajantiloja ja teknisiä tiloja saa sijoittaa ylimmän kerroksen yläpuolelle osana julkisivua ja rajattuna rakennuksen sisäpihan puolen julkisivulinjaan.

Korttelialueiden kadun varrelle sijoittuville tonteille tulee rakentaa tila yhdyskuntateknisen huollon jakokaappeja varten. Vähintään 1,2 m syvässä, 1,8 m leveässä ja 2,2 m korkeassa kadun suuntaan avautuvassa tilassa ei saa olla alapohjaa. Tilan tulee mahdollistaa putkivedot vähintään 1 m kadunpinnan tason alapuolelta.

et-merkitylle rakennusalalle rakennettavan pumpaamon tilan korkeus tulee olla vähintään 4 metriä.

AK- ja ALP-korttelialueita koskee lisäksi:

ALP-korttelialueen ma-1-merkitylle rakennusalalle tulee asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi toteuttaa maanalaista päivittäistavara-kaupan myymälätilaa tontilla 20858 /1 vähintään 1300 k-m² ja tontilla 20858/3 vähintään 1300 k-m². Tilat tulee sijoittaa Airokalanaukion korkotasoon.

map-merkityn maanalaisen pysäköintitilan ja ma-3-merkityn maanalaisen tilan saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

v-merkityn valokatteisen tilan pinta-ala tulee olla vähintään 60 m².

Laivakadun varrelle saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi enintään kahden kerroksen korkuisia erkereitä ja viherhuoneita. Huoneistoa kohden erkkerin ja viherhuoneen yhteenlaskettu kerrosala on enintään 8 k-m².

y-z-merkinnällä merkityn sisäänvedetyn alueen yläpuoliselle osalle saa toteuttaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi viherhuoneita huoneistoa kohden enintään 8 k-m².

Asukkaiden käyttöön tulee rakentaa riittävien varasto- ja huoltotilojen lisäksi vähintään seuraavat asumisen aputilat: talopesula, kuivaus-tila ja vapaa-ajantila. Edellä mainitut tilat sekä varasto-, huolto-, tekniset-, ja pysäköintitilat saa rakentaa asemakaavassa merkityn kerrosalan lisäksi.

Talosaunan saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi vain, mikäli talosauna ja siihen liittyvä ulkotila ja asukkaiden vapaa-ajantila toteutetaan ullakolle tai ylimpään kerrokseen.

Yli 5 metriä korkeisiin asuntoihin saa rakentaa asuin- ja työtiloja käsittävän parven asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi. Parven koko saa olla enintään 2/3 asunnon pohjapinta-alasta.

Katolle saa toteuttaa kulkuyhteyden ylimmän kerroksen asunnosta asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

Asukkaiden käyttöön on rakennettava vapaa-ajantiloja vähintään 1,5 % asemakaavaan merkitystä asuin-kerrosalasta. Tilat voidaan toteuttaa tonttien yhteisinä.

Ulkoiluväline- ja pyörävarastot tulee sijoittaa sisäpihan puolelle maantasokerrokseen tai kellariin.

Kaupungin ja ARA-vuokra-asuntoja lukuun ottamatta vapaa-ajantilassa tulee olla keittiö ja esteetön kulku kattoterassille, jossa on vesiposti- ja viemäri.

Tontin 20851/4 ja tontin 20852/1 Miekkakalankujan, tontin 20854/1 Pallokalankujan ja tontin 20856/1 Korallikadun puoleiselle rakennusalan osalle saa rakentaa päiväkodin tai muita julkisia palvelutiloja kahteen ensimmäiseen kerrokseen.

Rakennuksen jokaiselle katujulkisivulle tulee rakentaa asuntoja maantasokerrokseen lukuun ottamatta Laivakatuun ja ua-merkintään rajautuvia rakennusalan osia, korttelia 20858 sekä tonttia 20851/1.

Laivakadun varrella pääosa tiloista tulee rakentaa asumisen aputiloina ja myymälätiloina.

Laivakadun, Riittakujan, Laguunikujan ja Atollikujan varrella myymälän saa rakentaa liike-, toimisto-, työ- ja palvelutilana.

Vähintään yksi myymälä kullakin tontilla on varustettava rasvanerottelu- ja katon ylimmän tason yläpuolelle johdettavalla paloeristetyllä poistoilmahormilla.

m-1-merkitylle rakennusosalalle tulee rakentaa kahvila- tai ravintolatiloja, jotka on varustettava rasvanerottelu- ja katon ylimmän tason yläpuolelle johdettavalla paloeristetyllä poistoilmahormilla. Vähintään yksi tila kullakin tontilla on varustettava savuhormilla.

Kortteliin 20858 saa rakentaa enintään kaksi kellarikerrosta. Korttelin 20858 toimintojen huolto tulee järjestää maanalaisen huoltoliikenteen tilan kautta.

et-1-merkitylle rakennusosalalle tulee rakentaa vähintään 4 m leveä, 0,6 m syvä ja 2,5 m korkea tila muuntamoa varten. Tilasta tulee olla näköyhteys ma-2-merkitylle pumppaamolle.

KAUPUNKIKUVA JA RAKENTAMINEN

Uudisrakentamisessa maantasokerros ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Kaavamääräys ei koske TY-, LPA-1, ET-1, ET-2 ja ET-3-korttelialueita.

Uudisrakentamisessa myymälätilojen julkisivumateriaali on lasi lukuun ottamatta KL-korttelialueita.

Uudisrakentamisessa myymälätilaan tulee rakentaa oma esteetön sisäänkäynti suoraan kadulta.

u-merkitylle rakennusosalalle saa sijoittaa viereiseen kortteliin liittyvän ulokkeen, jota ei saa tukea maanpinnasta. Ulokkeen yläpinta on enintään viereisen korttelin rakennusosan räystäs-koron korkotasossa. Ulokkeen alapuolella olevan vapaan korkeuden tulee olla vähintään kahden kerroksen korkuinen lukuunottamatta korttelia 20866.

LPA-1-korttelialueiden pysäköintilaitosten julkisivumateriaalina tulee olla maalipinnoittamaton metalli ja paikalla valettu betoni.

Jätehuolto ja jätteen putkikeräysjärjestelmän keräyspisteet tulee sijoittaa korttelialueille rakennuksiin integroituna. Korttelien 20867 ja 20868 jätehuollon maanalaisia jätesäiliöitä saa sijoittaa viereiseen puistoon.

sr-1-merkityllä rakennusosalalla ja alueella korjaustöiden lähtökohtana tulee olla alkuperäisten rakenteiden, julkisivujen, vesikaton, terassialueiden, ikkunoiden ja ulko-ovien ja sisätilojen säilyttäminen. Suojeltuja sisätiloja, joiden alkuperäinen ilme on säilytettävä, ovat rakennuksen saunatilat, takkahuone ja ravintolasali sekä näihin liittyvät julkisessa käytössä olevat aputilat.

sr-2-merkityllä rakennusosalalla korjaustöiden lähtökohtana tulee olla alkuperäisten rakenteiden, julkisivujen, vesikaton, ikkunoiden ja ulko-ovien, suojeltujen sisätilojen ja hallitilojen säilyttäminen. Julkisivuihin ja sisätiloihin käytön aikana tehdyt muutokset on mahdollista poistaa korjaustöiden yhteydessä, mikäli ne häiritsevät kokonaisuutta. Suojeltuja sisätiloja, joiden alkuperäinen kiinteä sisustus on säilytettävä, ovat rakennuksen itäpäädyssä tehdassalin itäpuolella olevat ensimmäisen ja toisen kerroksen tilat sekä niihin pohjoissivulla liittyvän torniosan kolmas ja neljäs kerros. Mahdollinen lisärakentaminen tulee sijoittaa suojeltavan rakennuksen yläpuolelle tekniseltä toteutukseltaan korkeatasoisesti siten, että lisärakenteet eivät heikennä suojeltavan rakennuksen hallitilojen avoimuutta.

AK- ja ALP-korttelialueita koskee lisäksi:

III-kerroksiset rakennukset saa rakentaa kaupunkipientaloina.

VI-kerrosta korkeiden rakennusalan osien ylimmän kerroksen tulee olla 3 m sisäänvedetty julkisivulinjasta VP-1-merkityn puiston puoleisilla julkisivuilla lukuun ottamatta kaupungin ja ARA-vuokra-asuntoja.

Myyvälätilassa, joka on varustettu rasvanerottelu- ja katon ylimmän tason yläpuolelle johdettavalla ilmastointihormilla, asiakastilan julkisivun pituudesta vähintään kolmasosa tulee olla avattavissa lattiatasosta asti vähintään 2,1 metrin korkeuteen.

Tontilla vähintään yhden myymälän asiakastilan tulee avautua kahdelle katujulkisivulle lukuun ottamatta tontteja 20858/4 ja 5, 20861/3-5 ja 20862/2 ja 3.

Korttelin 20858 ja Laivakadun varrella olevien rakennusten maantasokerroksen kerroskorkeuden tulee olla vähintään 4,2 m. Maantasokerroksen tilojen tulee pääosin avautua katualueille ja julkisivumateriaalina tulee olla pääosin lasia.

Hernesaaren rantapromenadiin rajautuvien tonttien Hernesaarenrannan puoleisilla rakennusalan osilla huoneistojen kerroskorkeuden tulee olla maantasokerroksessa vähintään 4,2 metriä ja toisessa kerroksessa vähintään 3,6 metriä.

Korttelin 20858 Airokalanaukion ja Airokalankujan puoleisen maantasokerroksen ja y-z-merkityn julkisivulinjasta sisäänvedetyn alueen syvyys tulee olla vähintään 2,2 metriä. Yläpuolisen rakennuksen osaa ei saa tukea pilareilla. Sisäänvedetty alue tulee rakentaa merkinnän pi-merkinnän määräysten mukaisesti.

AK-korttelialueiden sisääntulokerroksissa sekä ALP-korttelialueiden ensimmäisissä asuntoja sisältävissä kerroksissa porrashuoneeseen saa rakentaa enintään 30 k-m²:n porrassaulan asemakaavakarttaan merkityn kerrosalan lisäksi edellyttäen, että porrassaula lisää sisääntulon viihtyisyyttä ja valoisuutta.

Porrashuoneesta tulee olla yhteys sekä kadun että korttelin sisäpihan puolelle lukuun ottamatta tonttien Airokalanaukion, Miekkakalanaukion, Pallokalanaukion ja VP-1 merkityn Hernesaarenrannan puoleisia rakennusalan osia, joiden porrashuoneista saa toteuttaa yhteyden vain korttelin sisäpihan puolelle.

Tonteille 20858/3 ja 20858/5 tulee rakentaa kulkuyhteys Airokalanaukiolta Laivakadulle sekä tontille 20858/5 tonttien yhteinen kulkuyhteys sisäpihalta kadulle.

Rakennuksen pääsisäänkäyntien ulko-ovien on oltava puuverhoiltuja.

Suoraan katualueelle avautuvien porrashuoneiden ulko-ovien on oltava vähintään 0,9 m syvennyksessä.

Korttelissa 20850-20856 Airokalanaukion, Miekkakalanaukion ja Pallokalanaukion sekä Riuttakujan, Laguunikujan ja Atollikujan puoleisilla julkisivuilla kerrosluvun vaihtuessa rakennuksen julkisivun osa on jäsennöitävä viereisestä julkisivun osasta erottuvalla tavalla julkisivumateriaalin, -väriyksen, -aukotuksen ja muin keinoin.

Julkisivujen on oltava paikalla muurattuja tai muuratun pinnan päälle rapattuja ja väriltään lämpimiä murrettuja maavärejä. Räystäiden ja kallistettujen julkisivun osien materiaali tulee olla kone-saumattu musta pelti.

Hernesaarenrantaan rajautuvilla julkisivuilla asuinhuoneiden ikkunoiden tulee olla suurikokoisia ja valoaukon korkeuden tulee olla vähintään 2/3 kerroskorkeudesta.

Ikkunoiden ja muiden lasiaiheiden, kuten lasikaitteiden, koko, sijoitus, pintakuviointi, lasin ominaisuudet ja muut ratkaisut sekä valaistus on suunniteltava ja toteutettava siten, että lintujen törmäminen lasiin minimoidaan.

Rakennuksen harjansuuntaa osoittavan viivan rakennusalan osalle tulee rakentaa harjakatto. Kattokulman on oltava toisella lappeella vähintään 1:3 ja toisella lappeella vähintään 1:4. Rakennusalan osan julkisivun ja katon materiaalin ja värin tulee olla sama. Materiaalin on oltava tiiltä tai konesaumattua peltiä.

Parvekkeet tulee kadun ja puiston puoleisilla julkisivuilla rakentaa sisäänvedettyinä yhtenäistä julkisivupintaa muodostavina siten, että yhtenäisen parvekevyöhykkeen leveys on enintään puolet kadun tai puiston puoleisen julkisivun leveydestä lukuun ottamatta kaupungin ja ARA-vuokra-asuntoja.

Kortteleiden sisäpihan puolella parvekkeet saavat ylittää rakennusalan rajan enintään 2 metriä. Parvekkeita ei saa tukea maasta.

y-z-merkitylle julkisivulinjasta sisäänvedetylle alueelle 2. kerrokseen saa rakentaa ranskalaisia parvekkeita mutta parvekkeita ei saa rakentaa ulokkeina.

Riuttakujan, Laguunikujan ja Atollikujan puoleisilla julkisivuilla parveke tulee toteuttaa osittain sisäänvedettynä ja osittain julkisivulinjan ulkopuolelle ulottuvana ulokkeena. Ulokkeen tulee ulottua vähintään 0,8 metriä ja enintään 1,8 metriä julkisivulinjasta. Ulokkeen kaide on metallia ja pääosin aukotettu. Uloketta ei saa lasittaa tai rakenteellisesti yhdistää muiden huoneistojen parvekkeisiin.

Maantasokerroksessa asuinhuoneen ja Hernesaaren rantapromenadin puoleiselle julkisivulle rakennettavan kahvila- ja ravintolatilan lattian tulee olla vähintään 0,8 m viereisen kadun tai Hernesaaren rantapromenadin pintaa ylempänä.

et-2-merkitylle rakennusosalalle saa rakentaa vähintään 32 k-m² kokoisen tilan aluetta palvelevaa jätteen kierrätyspistettä varten.

PIHAT JA ULKOALUEET

YO-korttelialueelle 20181 tulee sijoittaa pelikenttä.

YO-korttelialueelle 20871 tulee sijoittaa leikkialue.

Aukiolle ja pihakaduille saa sijoittaa tarjoilu- ja leikkialueita.

Valaistus tulee toteuttaa (Hernesaaren valaistus-periaatteet) -valaistuksen yleissuunnitelman mukaisesti.

Rakennusten ja katualueen väliin jäävän tontin osan materiaalin on oltava luonnonkivi.

AK- ja ALP-korttelialueita koskee lisäksi:

pi-merkityllä alueella yhteensä vähintään viidesosa alueesta tulee rakentaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Tukimuuri- ja porrasrakenteiden materiaali on massiiviluonnonkivi, maatiili tai paikallavalettu betoni. Jokaisen asuinhuoneiston tai vapaa-ajantilan kohdalla:

- alue tulee toteuttaa pääosin sisäänkäyntipihana, jonka kautta tulee huoneistosta olla kulkuyhteys portaan välityksellä kadulle tai puistoon.
- sisäänkäyntipihan tasanteen tulee pääosin sijaita vähintään 0,8 metriä ympäristön korkotason yläpuolella.
- sisäänkäyntipihaa ei tule rakentaa leikkiin ja oleskeluun tarkoitetuiksi alueiksi.
- sisäänkäyntipihaa tulee rajata pääosin aukoteilla metallikaiteilla, sisäänkäyntipihaa ei tule rajata lasituksilla tai katoksilla.
- eri huoneistojen sisäänkäyntipihojen välissä tulee olla istutettu alue.

Myyvälän kohdalla sisäänkäyntipiha tulee rakentaa ympäröivän katualueen korkotasoon luonnonkivestä eikä sitä ei saa rajata katoksilla tai seinillä markiiseja lukuun ottamatta.

pi-1 -merkityllä alueella huoneistojen etupihojen ulkopuoliset alueet kulkuyhteyksiä lukuun ottamatta tulee rakentaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Alueen kautta voidaan toteuttaa esteetön kulkuyhteys ua-merkitylle alueelle. Tukimuurit tulee toteuttaa massiiviluonnonkivestä lohkokivimuurina. Asuinhuoneiston ja vapaa-ajantilan kohdalla etupiha tulee toteuttaa:

- vähintään huoneiston levyisenä ja ulottaa enintään 3 metrin etäisyydelle julkisivulinjasta.
- vähintään 0,8 metriä ympäristön korkotason yläpuolelle.
- etupihaa ei tule rajata lasituksilla tai katoksilla.

- eri huoneistojen etupihat tulee rakenteellisesti erottaa toisistaan istutetulla alueella.
- huoneistojen välille saa toteuttaa enintään 1,5 metriä korkean muurin.
- pi-1- ja ua-merkittyjen alueiden välille saa toteuttaa enintään 2 metriä korkean muurin.

Etupihalle ei saa toteuttaa kulkuyhteyttä Hernesaaren rantapromenadilta.

ua-merkityllä alueella terassialueelle saa rakentaa lasista sivuseiniä ja katoksia enintään 3,5 metrin etäisyydelle VI-kerrosta korkean rakennusalan osan julkisivusta siten, että katettu tila on avoin Hernesaaren rantapromenadin suuntaan. Enintään viidesosa alueesta saa toteuttaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Tukimuurit tulee toteuttaa massiiviluonnonkivestä lohkokivimuurina. Porrasrakenteiden materiaali on massiiviluonnonkivi.

Terassialue tulee:

- jakaa kolmeen eri korkotasoon, joista ylin taso on vähintään 0,8 metriä Hernesaaren rantapromenadin korkotason yläpuolella.
- rajata Hernesaaren rantapromenadiin korttelialueen rajan suuntaisilla porrasaskelmilla.

Korttelin piha-alueet on suunniteltava istutuksin, kalustein, pinnoittein ja toimintojen osalta yhdeksi kokonaisuudeksi ja leikki- ja oleskelualueet rakennettava tonttien yhteisiksi. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Alle kahdeksan kerrosta korkeiden rakennusalan osien yhteenlaskettu kattopinta-ala lukuun ottamatta c-merkityt rakennusalan osia on pääosin rakennettava asukkaiden tai huoneistojen käyttöön.

Piha-alueet tulee toteuttaa (Hernesaaren asuin-kortteleiden piha-alueiden rakentamisohjeen) yleissuunnitelman mukaisesti.

YMPÄRISTÖTEKNIikka

Pilaantuneet maat on poistettava rakentamisen kaivun edellyttämässä laajuudessa.

Pohjasedimentin pilaantuneisuus on selvitettävä alueilla, joilla on kaavan mukaisesta rakentamisesta johtuva ruoppaustarve.

Maanalaisten pysäköintitilojen poistoilmahormit tulee sijoittaa rakennuksiin julkisivulinjan sisäpuolelle ja niiden tulee ulottua viereisten rakennusten kattotason yläpuolelle. Pihakanteen rakennettavat savunpoistoluukut tulee suunnitella osana piharakenteita tai rakennuksen arkkitehtuuria. Ilmanvaihtolaitteiden melutaso ei saa 25 m etäisyydellä laitteesta ylittää 45 dB.

Kortteleiden 20181, 20850 ja 20858 Eiranrantaan tai Laivakatuun rajautuvien rakennusten tuloilmanottoa ei saa järjestää näiden katujen puoleisilta julkisivuilta.

ET-korttelialueen jätteen putkikuljetusjärjestelmän keräyskeskuksen poistoilma on johdettava viereisten rakennusten kattotason yläpuolelle.

Tontilla 20870/2 saa rakennukseen korvauksetta sijoittaa katolle ulottuvan ilmanvaihtokanavan tai hormin pumppaamon ilmanvaihtoa varten.

Raitiotie tulee suunnitella siten, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja rakennusten sisätiloissa.

Pihat tulee sijoittaa kortteleiden melulta suojattuihin sisäosiin siten, että niillä alitetaan melutason ohjearvot ulkona (päivällä 55 dB ja yöllä 50 dB).

Leikkiin ja oleskeluun tarkoitettuja piha-alueita tai kattoterasseja ei saa sijoittaa sataman melualueelle varmistamatta niillä riittävää meluntorjuntaa. Asuntojen parvekkeet tulee suojata melulta siten, että niillä alitetaan melutason ohjearvot ulkona (päivällä 55 dB ja yöllä 50 dB).

KTY-korttelialueilla ja kortteleissa 20864 ja 20866 rakennusluvan yhteydessä tulee mitoittaa rakennuksen ulkovaipan äänitasoerotus siten, että majoitustiloissa saavutetaan laivamelun erityispiirteet huomioon ottaen melutason ohjearvot sisällä.

Tonteilla 20237/5 ja 6 tulee varata yhteiseen tonttirajaan rajautuva vähintään 4 metriä leveä alueen osa maanalaisia johtoja varten.

AK- ja ALP-korttelialueita koskee lisäksi:

Kortteleissa 20850-20857 rakennusten jatko-suunnittelun yhteydessä tulee kiinnittää huomiota kortteliin ja sen lähiympäristöön sijoittuvan ravintolatoiminnan mahdollisesti aiheuttamaan meluhaittaan.

Kortteleissa 20854-20855 ja 20860-20863 rakennusluvan yhteydessä tulee laatia meluselvitys, joka osoittaa laivamelun erityispiirteet huomioon ottaen melutason ohjearvoihin perustuvan riittävän meluntorjunnan rakennusten sisätiloissa, oleskelu-parvekkeilla sekä leikkiin tai oleskeluun tarkoitettuihin terasseilla ja piha-alueilla.

Asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoerotuksen liikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

RAKENNETTAVUUS

Suunnittelussa erityistä huomiota on kiinnitettävä ilmasto-olojen asettamiin vaatimuksiin rakennustekniikalle. Julkisivut tulee suunnitella 'Merellisten olosuhteiden vaikutus rakennusten julkisivuille' selvityksen periaatteiden mukaisesti.

Kortteleiden 20857, 20864 ja 20866 rakentaminen edellyttää ET-1- ja LV-alueiden eteläosien aallonmurtaja- ja rantarakenteiden olemassaoloa ehkäisemään merivesitulvan ja aaltoilun haittavaikutusta.

Korttelin 20866 alin suositeltava rakentamiskorkeus on +4.5. Rakentamisessa on huomioitava meriveden korkeuden ja aaltoilun yhteisvaikutukset.

Tontin rajaseinässä ei saa olla ikkunoita ja muita aukkoja, jollei naapuritontin rakennusala ole vähintään 8 metrin etäisyydellä tontin rajasta.

Maanalaisissa pysäköintitiloissa ei tarvitse rakentaa palomuuria tontin rajoille. Jos palomuuria ei rakenneta, tulee paloteknisiä ratkaisuja suunnitella käsitellä korttelia yhtenä kokonaisuutena riittävän turvallisuustason saavuttamiseksi.

ILMASTOMUUTOS, HILLINTÄ JA SOPEUTUMINEN

Asuinkerrostalon hiilijalanjälki ei saa ylittää Helsingin kaupungin asettamaa rakennusajankohtana voimassa olevaa hiilijalanjäljen raja-arvoa. Raja-arvo on mahdollista ylittää rakentamispaikan tai asemakaavan tiettyjen vaatimusten vuoksi rakennusajankohtana voimassa olevien kaupungin määrittelemien poikkeusten mukaisesti.

Muiden kuin asuinkerrostalojen energiatehokkuuden tulee olla vähintään 20 % parempi kuin voimassa olevissa säädöksissä kyseiselle käyttötarkoituluokalle energiatehokkuuden vähimmäistasoksi on asetettu.

Alueelle on muodostettava painanteita viivyttämään hulevesien kulkeutumista valuma-alueella.

Kortteleissa 20850-20865 ja 20870 alle yhdeksän kerrosta korkeiden rakennusten kattojen tulee olla kattopuutarhoja tai hulevesiä viivyttäviä viherkattoja lukuun ottamatta c-merkityt rakennusalan osia ja LPA-1-korttelialueita. Korkeintaan puolet katon alasta saa olla toiminnallista, vettä läpäisemätöntä alaa. Katolle sijoitettavien välttämättömien teknisten laitteiden tulee sopia rakennuksen arkkitehtuuriin ja ne tulee suunnitella luontevaksi osaksi viherkattoa.

LPA-1 korttelialueiden pysäköintitiloissa tulee olla viheraiheita kuten viherkattoa tai köynnöseinää.

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Ajoyhteydet korttelialueiden alla oleviin pysäköintilaitoksiin on järjestettävä rakennusten kautta.

Kortteleiden väliset maanalaiset ajoyhteydet tulee toteuttaa tonttien 20850/4 ja 20851/2, 20852/3 ja 20859/2, 20853/3 ja 20860/2, 20854/1 ja 20861/2 sekä 20855/2 ja 20856/1 maanalaisten tilojen välille. Edellä mainituilta tonteilta tulee järjestää lisäksi maanalainen ajoyhteys saman korttelin tonteille, joilla on map-merkintä.

Kortteleihin 20850-20855 ei saa toteuttaa maantasosta maanalaisiin pysäköintitiloihin johtavia ajoluiskia lukuun ottamatta tonttia 20850/2, jolla maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska tulee toteuttaa Laivakadun puoleiselle julkisivulle.

Maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska tulee toteuttaa kortteleissa 20856 ja 20859-20861 Merihövosenkadun, Meduusankadun, Vuokkokalankadun tai Korallikadun puoleiselle julkisivulle. Korttelissa 20858 maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska tulee toteuttaa Laivakadun tai Merisiilinkadun puoleiselle julkisivulle.

Ajoneuvojen pysäköintiä ei saa toteuttaa pihakaduksi tai aukioksi merkityille alueille.

Airokalanaukiolle, Miekkakalanaukiolle ja Pallokalanaukiolle ei saa järjestää ajoneuvoliikennettä.

Ajoyhteys tontille 20865/2 on järjestettävä tontin 20865/1 kautta.

Huoltoajo tontille 20865/5 on järjestettävä tontin 20865/4 kautta.

Huoltoajo korttelin 20858 huoltoliikenteen tilaan on järjestettävä tontin 20858/5 kautta.

Purjekalanaukiolta on toteutettava esteetön kulkuyhteys Laivakadulle.

AK- ja ALP-korttelialueilla rakennusten varatiejärjestelyt tulee sisäpihan puolella suunnitella siten, että palokunnan toimenpiteet eivät edellytä pelastusauton käyttöä.

Tonttien autopaikkamääräykset:

Alueella on asuin- ja toimitilarakentamiselle autopaikkojen enimmäisrajoitus. Asemakaavan mitoituksena AK, ALP ja LPA-1 korttelialueilla on käytetty 1900 autopaikan enimmäismäärää.

Tontille 20237/8 saa sijoittaa enintään 200 autopaikkaa.

Tontille 20865/3 saa sijoittaa enintään 540 autopaikkaa.

Tontille 20870/1 saa sijoittaa enintään 230 autopaikkaa.

Tontille 20870/2 sijoittaa enintään 100 autopaikkaa.

Tontille 20243/2 saa sijoittaa enintään 20 autopaikkaa.

Kortteleiden 20859-20862 tonteille ei saa sijoittaa autopaikkoja lukuun ottamatta tontteja 20859/2, 20860/2 ja 20861/2.

Kortteleihin 20864, 20866, 20867 ja 20868 ei saa sijoittaa autopaikkoja.

- Myymälät ja ravintolat enintään 1 ap / 90 k-m²
- Päiväkotit, enintään 1 ap / 320 k-m²
- Peruskoulu, enintään 1 ap / 300 k-m²
- Venesatama 1 ap / 3 venepaikkaa.

Autopaikat on sijoitettava pysäköintilaitokseen tai maanalaisiin tiloihin, ellei muita paikkoja ole erikseen asemakaavassa osoitettu. LV-venesatama-alueella autopaikkoja saa sijoittaa rakennuksiin.

Uusia autopaikkoja ei saa sijoittaa rakennuksiin tonteille 20237/5, 20237/6 ja 20237/7

LPA-korttelialue 20869 on osoitettava tontin 20237/5 autopaikoiksi.

Tonttien 20865/1, 20865/2 ja 20865/5 autopaikat tulee sijoittaa tontille 20865/3.

Kortteleiden 20850-20857 ja 20863 tonteille tulee toteuttaa vähintään yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka. Pysäköintipaikkaa ei saa toteuttaa korttelin sisäpihalle.

Kortteleiden 20858-20862 tonttien liikuntaesteisten pysäköintipaikat on mahdollista järjestää tonteilla 20237/8, 20865/3 ja 20870/1 rakennusluvan yhteydessä tehtävän tapauskohtaisen arvioinnin perusteella.

Tonttien polkupyöräpaikkojen määräykset:

Asuinrakentamisen tontille sijoitettavien polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärä on 1 pp / 30 k-m². Näistä vähintään 75 % on sijoitettava rakennuksiin. Lisäksi vieraspysäköintiä varten 1 pp / 1000 k-m², jotka sijoitetaan sisäänkäyntien läheisyyteen.

- Toimistot, vähintään 1 pp / 50 k-m²
- Myymälät ja ravintolat, vähintään 1 pp / 40 k-m²
- Päiväkodit vähintään 1 pp / 90 k-m²
- Peruskoulu, vähintään 1 pp / 40 k-m²
- Hotellit, hostellit, vähintään 1 pp / 15 asiakaspaikkaa ja 1 pp / 3 työntekijää.
- Urheilutalo 1 pp / 150 k-m²
- Venesatama 50 pp
- Uimaranta 50 pp.

Pyöräpaikat on sijoitettava esteettömästi saataviksi.

Pyöräpaikkojen kokonaismäärästä 5 % tulee toteuttaa suurikokoisille tavarapyörille soveltaviksi. Tavarapyörien pysäköintipaikat tulee toteuttaa rakennuksiin.

Asuinkortteleiden pyöräpysäköinnin yhteyteen tulee toteuttaa latausmahdollisuus sähkökäyttöisille polkupyörille.

Asuinkortteleiden pyöräpysäköinnin yhteyteen tulee toteuttaa polkupyöränpesu- ja huoltotila.

Erytisasumisen pyöräpysäköintitarve määritellään tapauskohtaisessa selvityksessä, joka tulee hyväksyttävä liikenne- ja katusuunnittelupalvelussa.

Ulkotiloissa sijaitseville polkupyöräpaikoille tulee olla runkolukitusmahdollisuus.

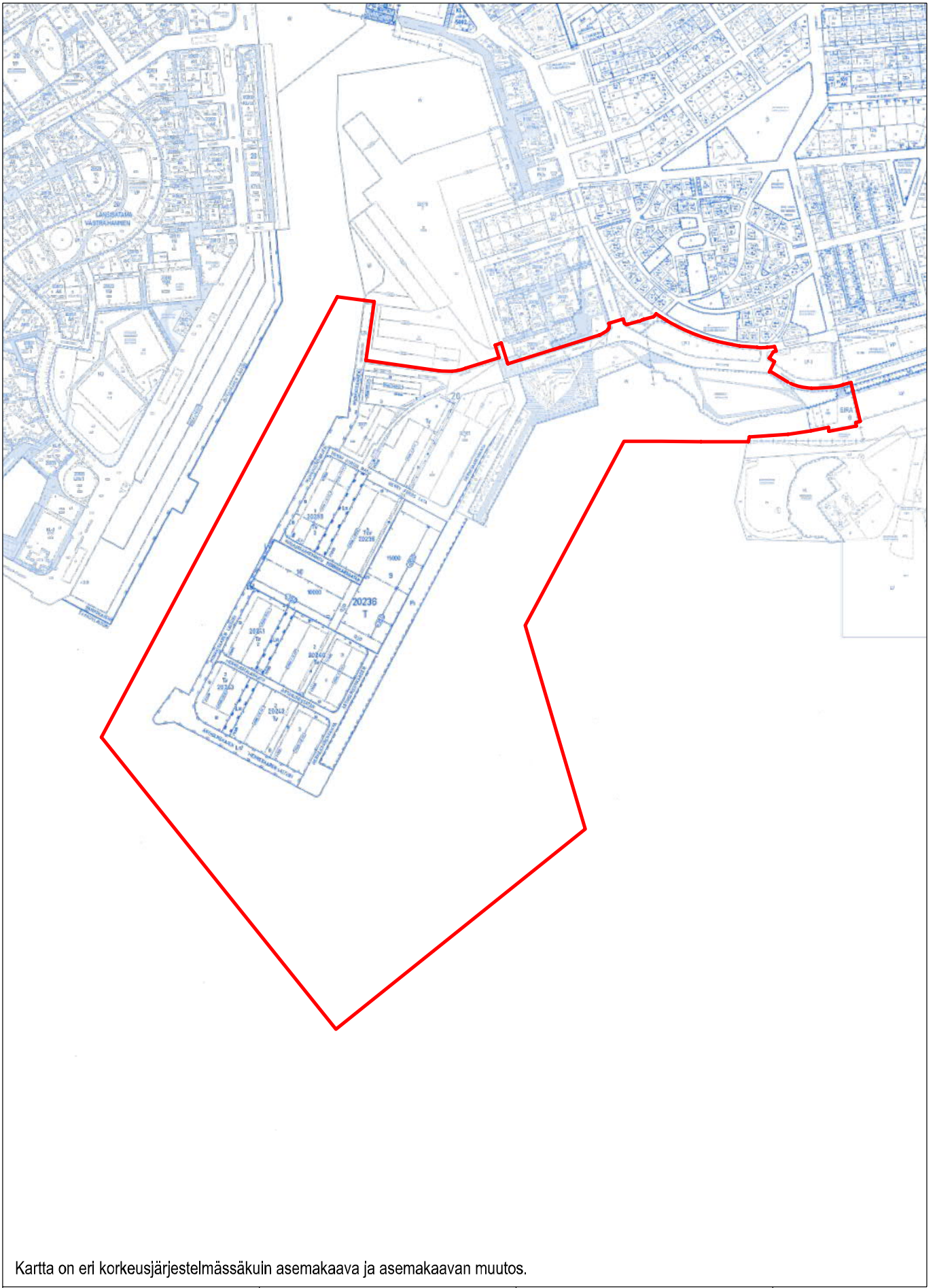
TONTTIJAKO

Tällä asemakaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

Havainnekuva
Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

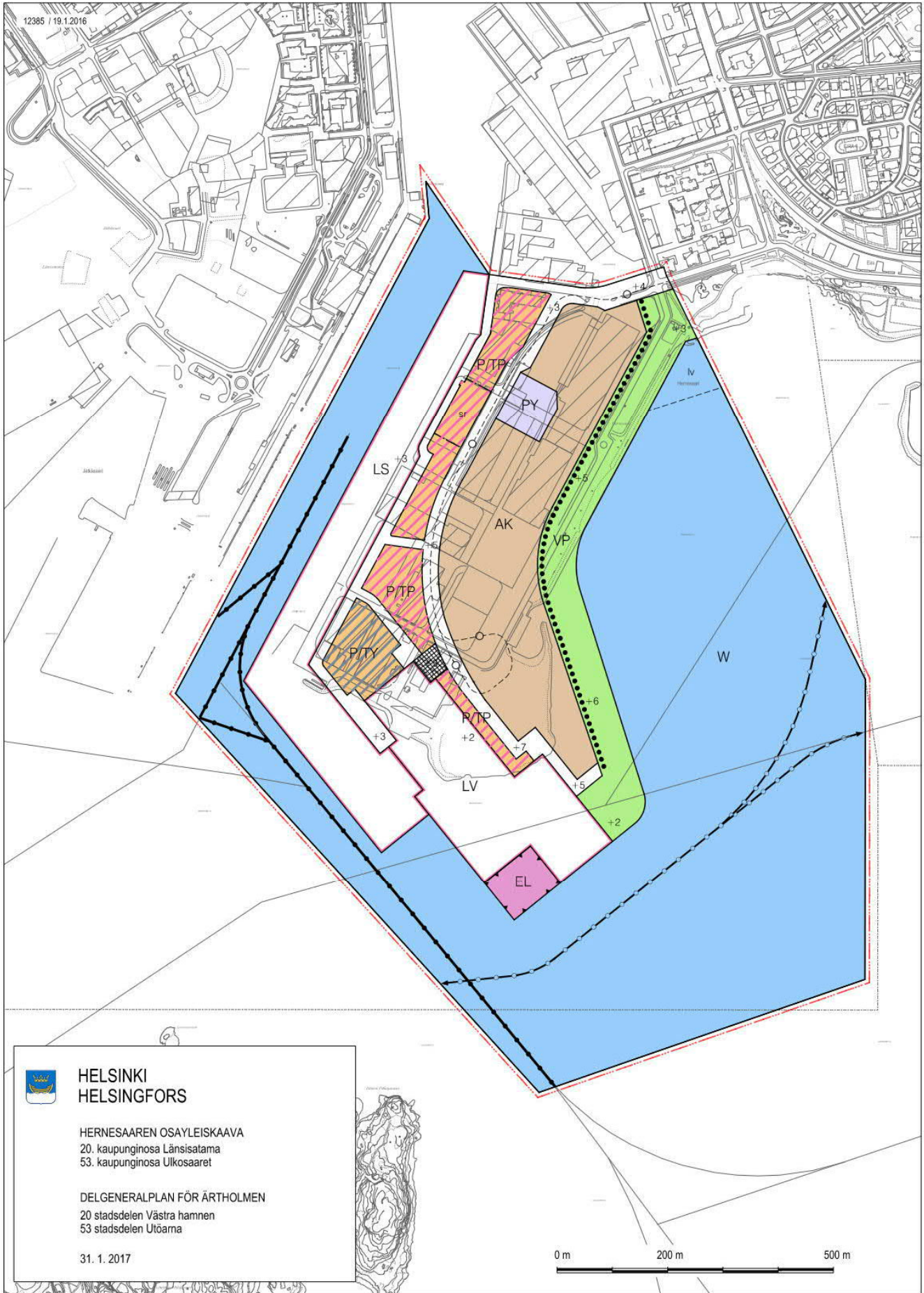
Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

Kartta on eri korkeusjärjestelmässä kuin asemakaava ja asemakaavan muutos.

Ote ajantasa-asemakaavasta
Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

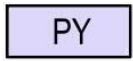
Hernesaaren osayleiskaava
(Kvsto 17.1.2018)
Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA
-MÄÄRÄYKSET

Kerrostalovaltainen asuntoalue. Asemakaavassa rakennusten pohjakerroksiin voidaan osoittaa liike-, työ- ja palvelutiloja.

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

Palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue. Alue varataan ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palvelutyöpaikkoja varten. Asemakaavassa rakennuksiin saa sijoittaa myös liiketiloja ja julkisia palveluita.

Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus ja varastointitoiminnan tarpeisiin.

Risteilyliikenteen satama-alue. Alue varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten. Aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa.

Venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä, kaivuja, rakenteita ja rakennuksia.

Laivaväylä.

Veneliikenteen yhteystarve.

Lumen vastaanottoalue. Aluetta voidaan käyttää venesatamatoimintaan lumen vastaanottotoiminnan sen mahdollistaessa.

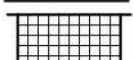
Puisto. Alueelle saa sijoittaa liikunta-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia vesialtaita, rantarakenteita, rakennuksia ja rakennelmia.

Vesialue.

Katualue.

Katuaukio/Tori.

Kevyen liikenteen reitti.

8 m osayleiskaava-alueen ulkopuolella oleva viiva.

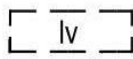
Alueen raja.

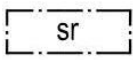
Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Ohjeellinen venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä ja rakenteita.

Suojeltava rakennus.

Raidelinja pysäkkeineen.

+6

Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

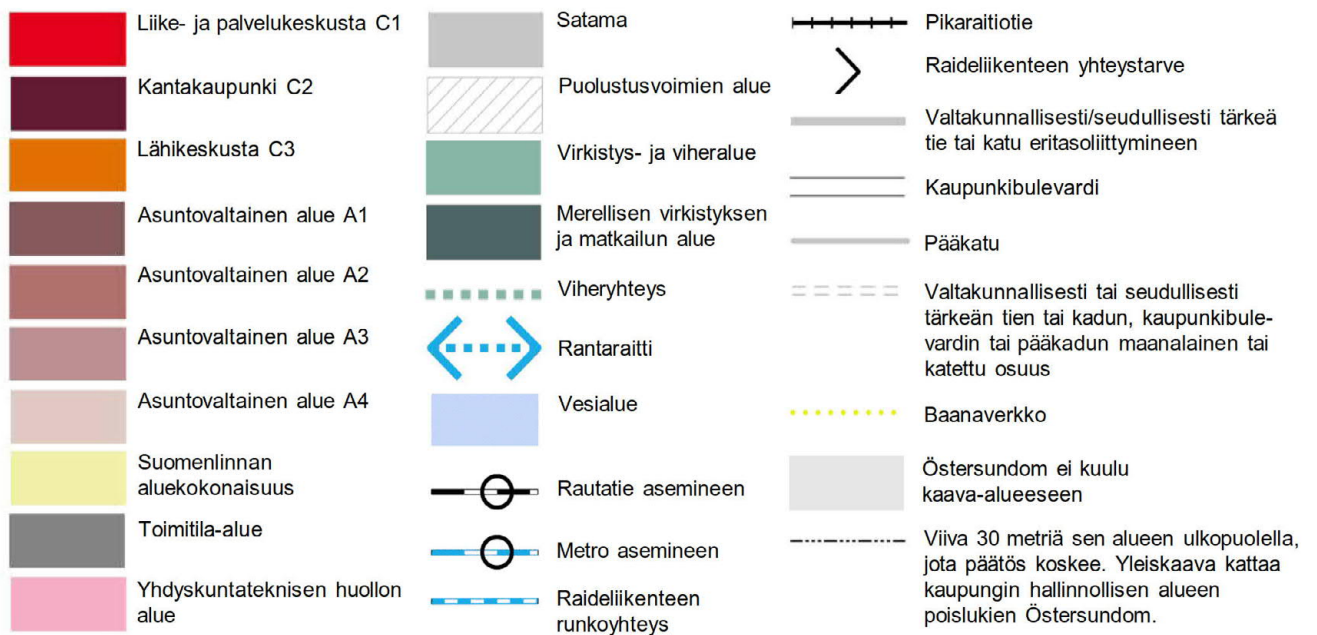
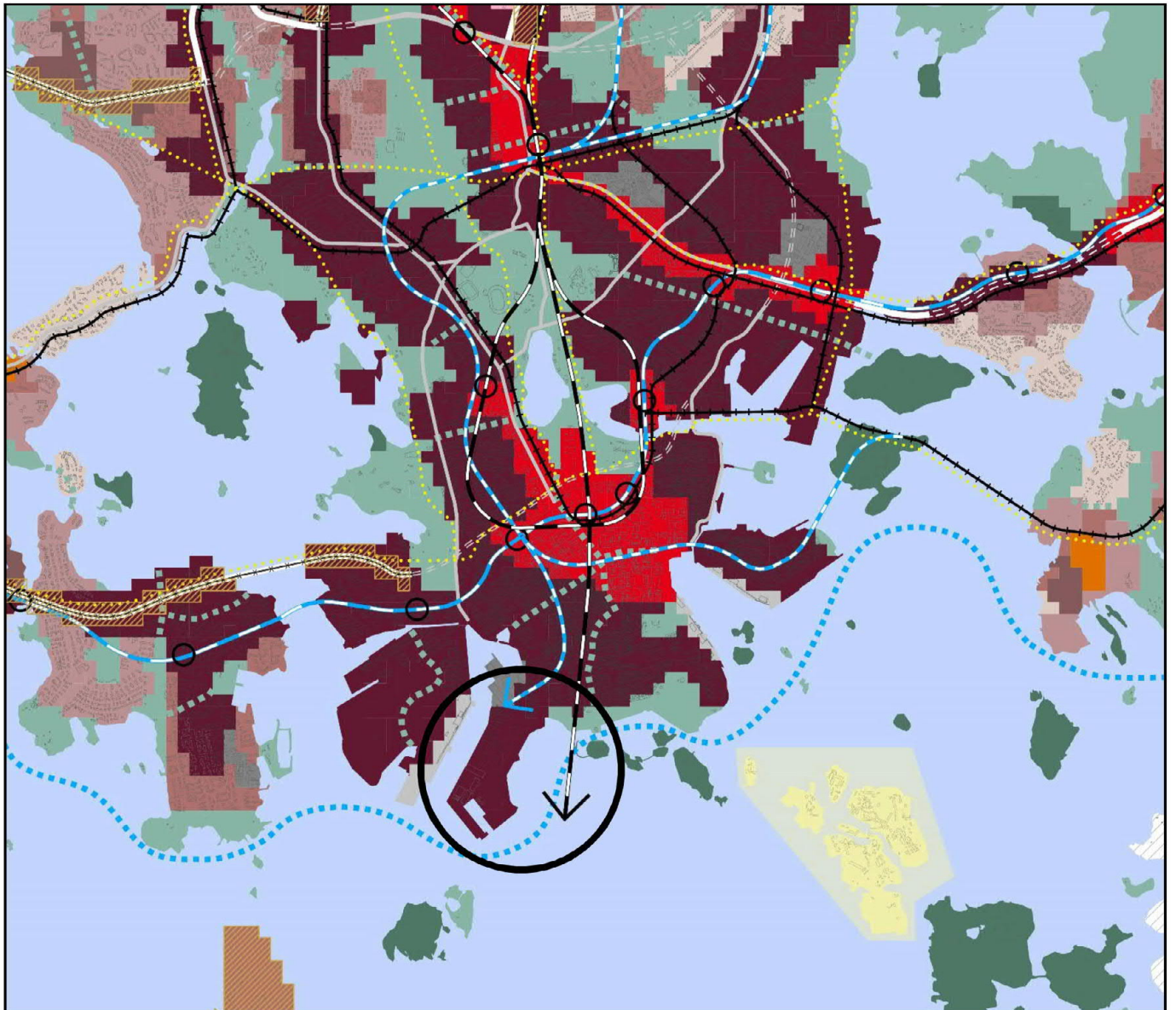
Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen riittävään meluntorjuntaan sekä pilaantuneen maaperän kunnostamiseen liittyvään suunnitteluun.

Pohjasedimenttien haitta-ainepitoisuudet on otettava huomioon alueilla, joilla rakentaminen edellyttää ruoppaamista.

Rakentamisessa ja yhdyskuntateknisessä huollossa on suosittava energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä menetelmiä, rakenteita ja materiaaleja.

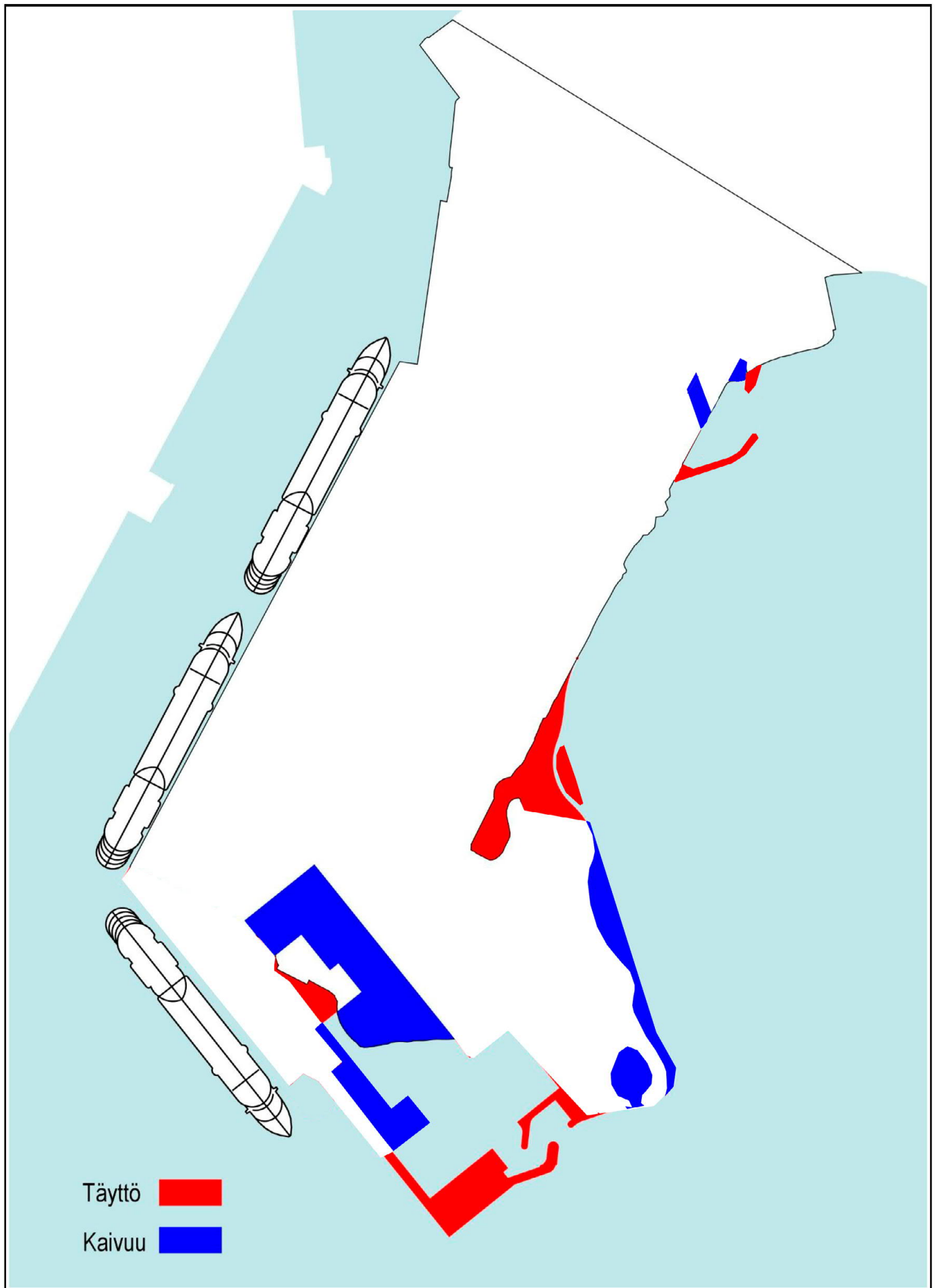
Uusiutuvien energiamuotojen käyttöä tulee edistää.

Kortteli- ja yleisillä alueilla syntyvien hulevesien virtauksen hidastamista ja niiden hyödyntämistä tulee edistää.

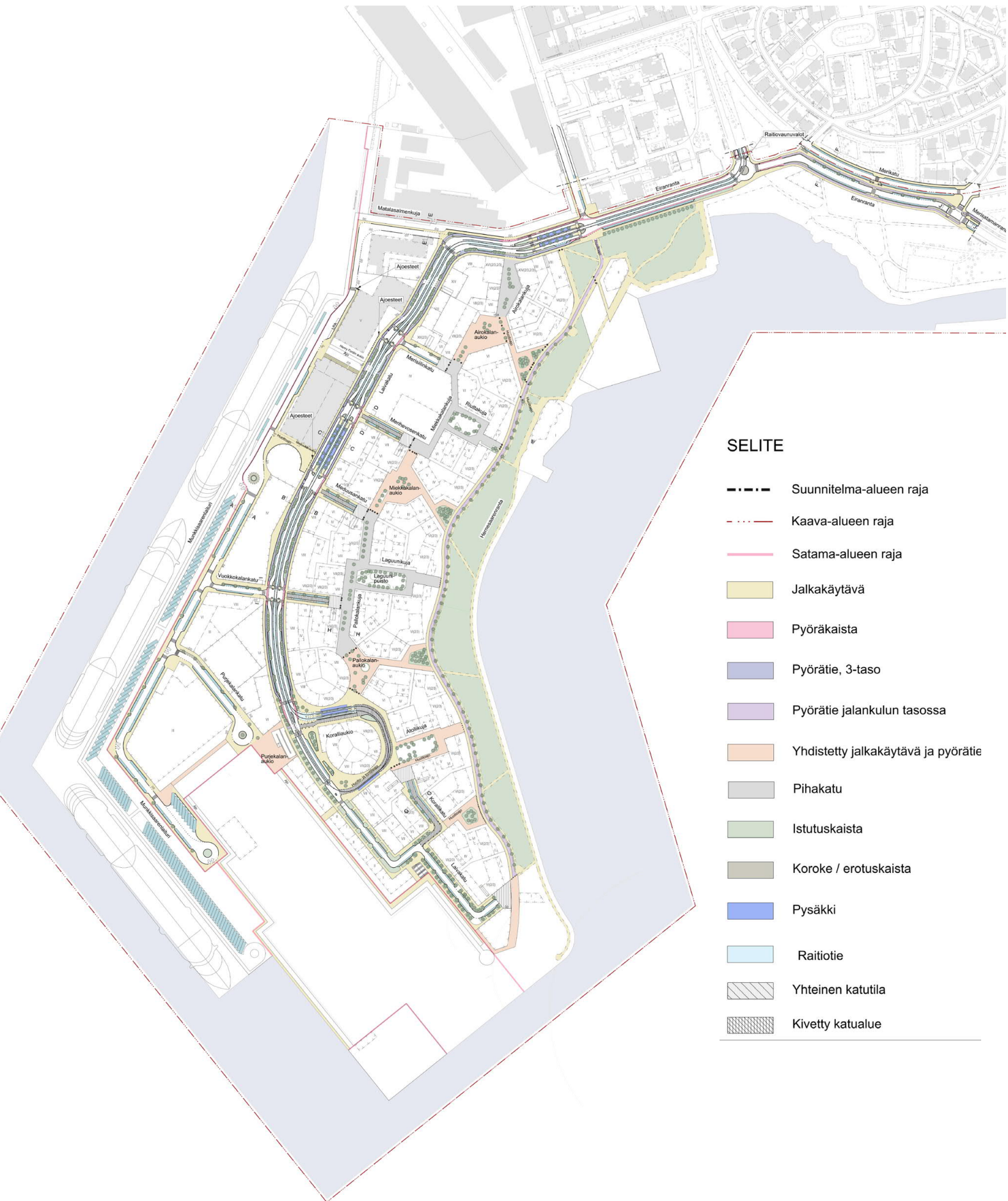
Ote Helsingin yleiskaavasta (2016)
Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

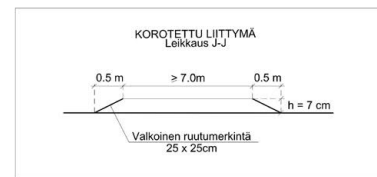
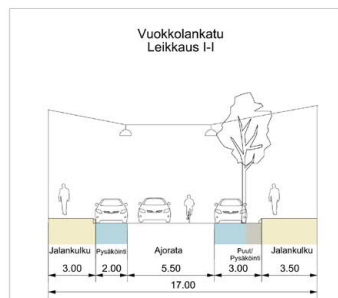
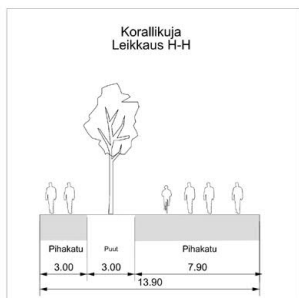
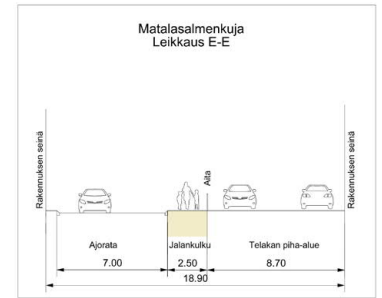
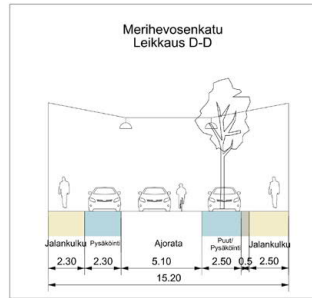
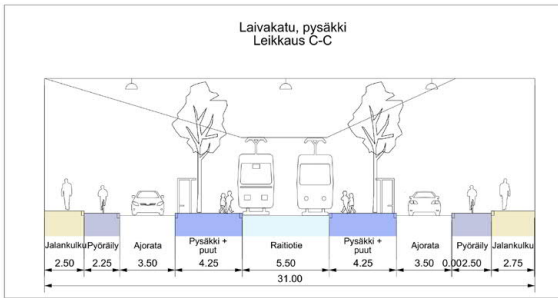
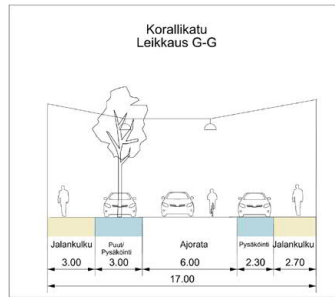
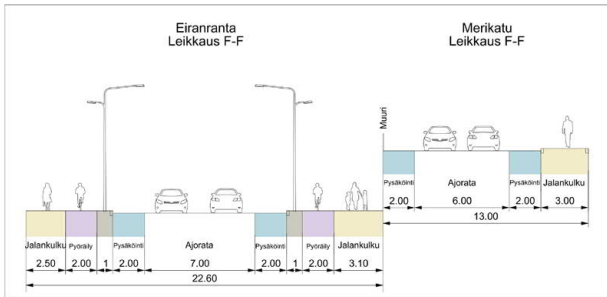
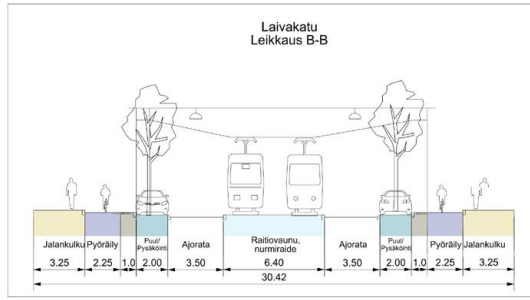
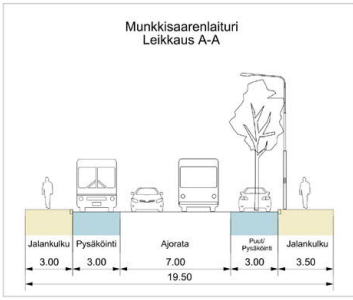
Täyttö- ja kaivualueet
Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö
Länsisatama-Kalasadama -tiimi

SELITE

- Suunnitelma-alueen raja
- Kaava-alueen raja
- Satama-alueen raja
- Jalkakäytävä
- Pyöräkaista
- Pyörätie, 3-taso
- Pyörätie jalankulun tasossa
- Yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie
- Pihakatu
- Istutuskaista
- Koroke / erotuskaista
- Pysäkki
- Raitiotie
- Yhteinen katutila
- Kivetty katualue

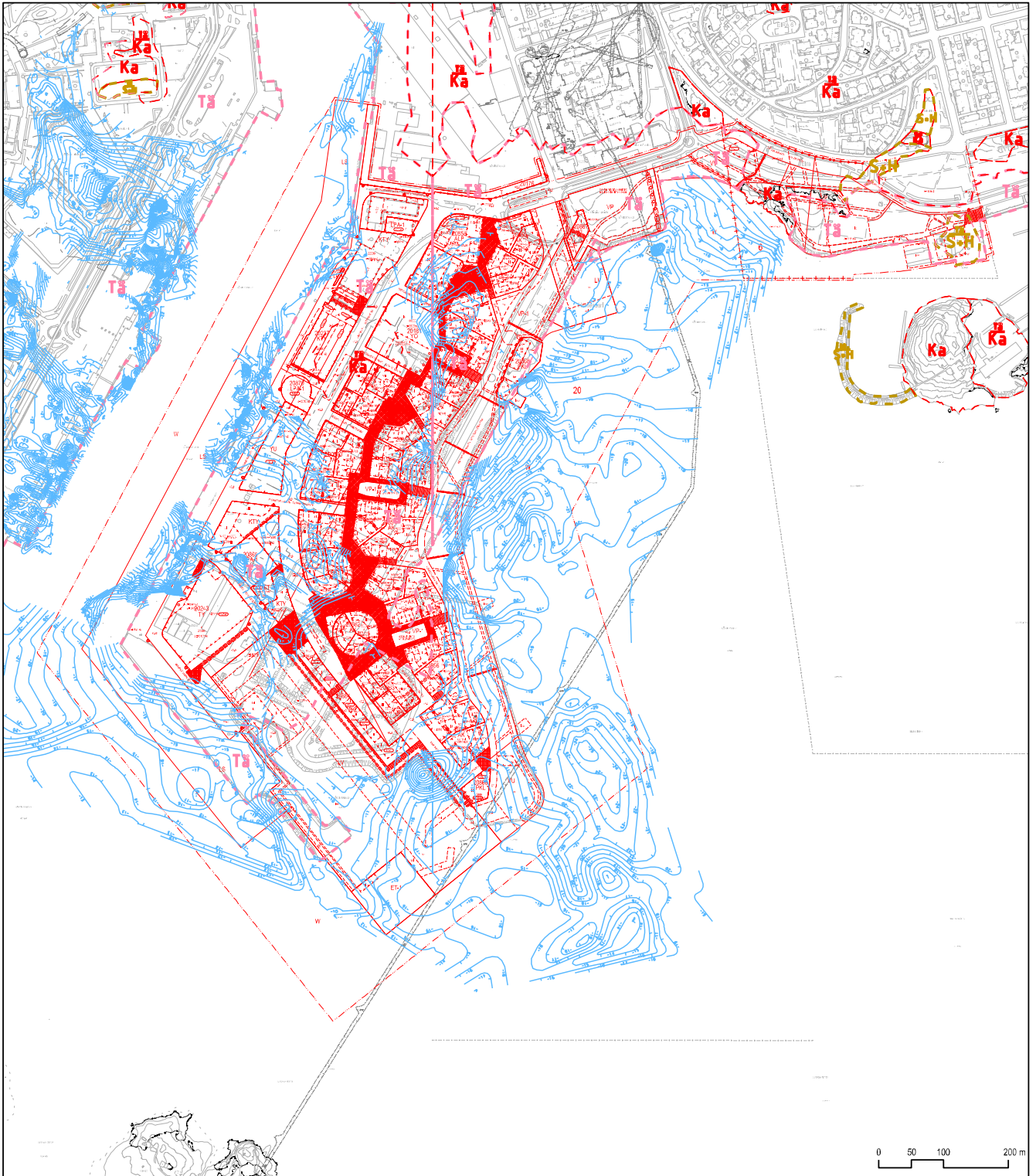

Hernesaari asemakaava Maaperä

1 : 6000

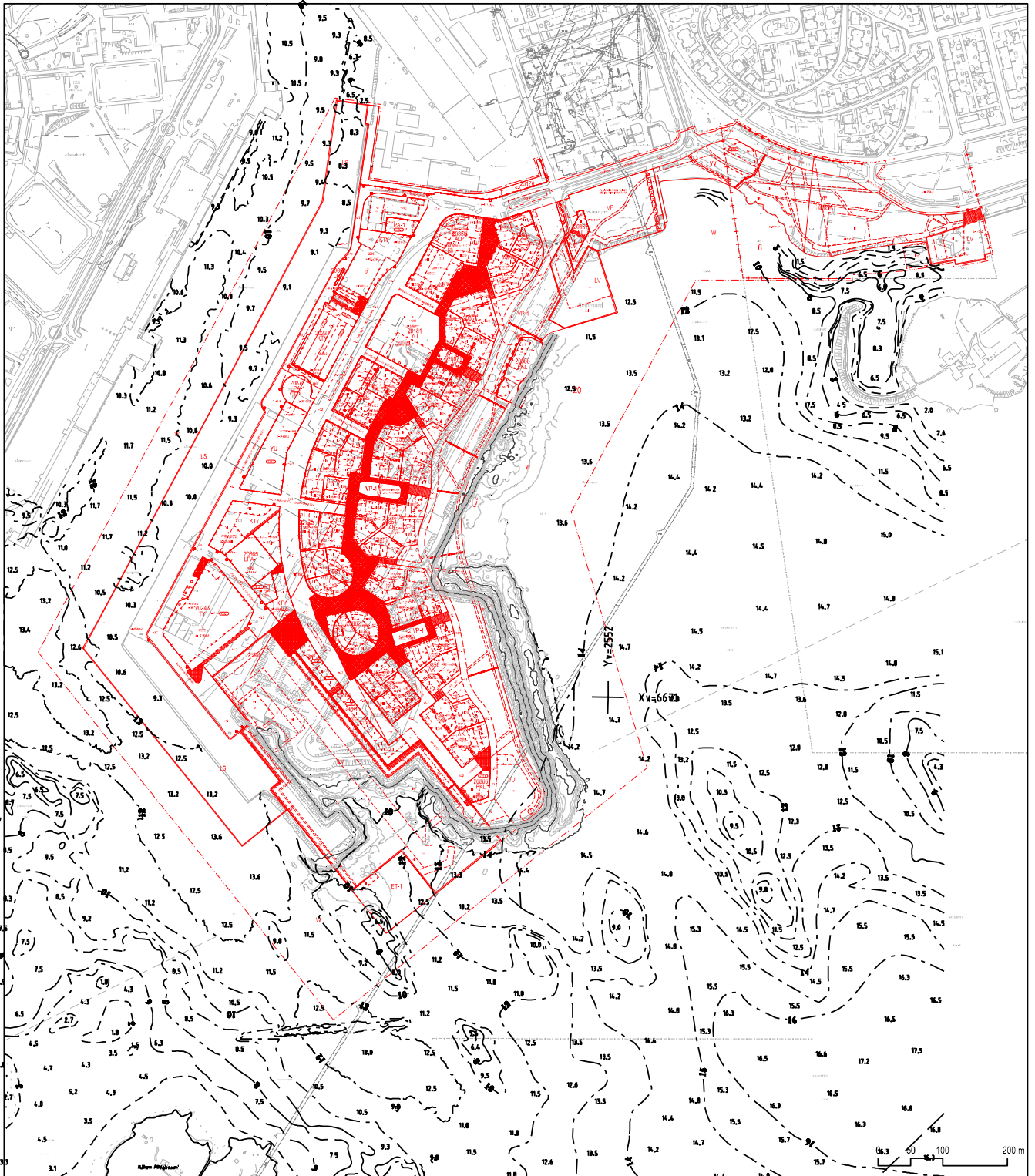
	Käyttötaloma
	Maalajajärjen raja
	Saven alustan avointa taso
Mr	MORENALLUE, MAANKERROKSEN PAKSIUS YLI 1m
Tä Sa	TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSIUS 1-3m
Tä Mr	TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSIUS 1-3m
Tä Sa	TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSIUS YLI 3m

Tä	Täytekerroksen paksuus >3m. Täyte ulottuu maanpinnan talleen läheisyyteen.
S+H	Siltäihätkakerroksen paksuus on > 3m ja se ulottuu maanpinnan talleen läheisyyteen.
Tä S+H	Siltäihätkakerroksen paksuus on 1-3m. Siltäihätkakerroksen paksuus on > 3m. Täyte ulottuu maanpinnan talleen läheisyyteen.
Ka	Kallion alue, joka alkaa 0-1m:n etäisyydellä maanpinnasta.
S+H Ka	Kallion päällä olevan siltäihätkakerroksen paksuus on 1-3m. Siltäihätkakerros ulottuu maanpinnan talleen läheisyyteen.
Tä Ka	Kallion päällä olevan täytekerroksen paksuus on 1-3m. Täytekerros ulottuu maanpinnan talleen läheisyyteen.

Hernesaari asemakaava
Merensyvyyskartta

1 : 6000

Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

rakennettu kulttuuriympäristö, suojelukohteet

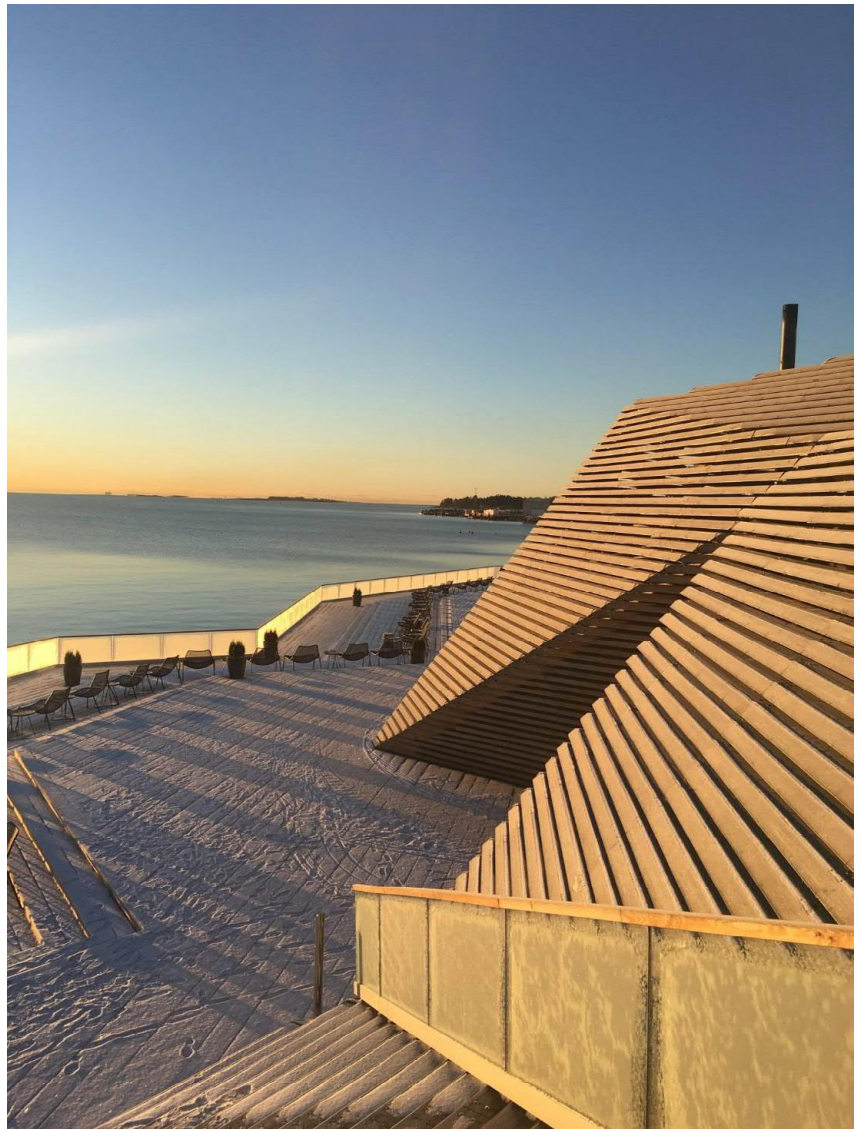
kuvaliite 28.11.2018

Ravintola Löly, sr-1
(Avanto arkkitehdit 2016)

Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka heikentävät kokonaisuuden rakennustaiteellista arvoa. Korjaustöiden lähtökohtana tulee olla alkuperäisten rakenteiden, julkisivujen, vesikaton, terassialueiden, ikkunoiden ja ulko-ovien ja sisätilojen säilyttäminen. Suojeltuja sisätiloja, joiden alkuperäinen kiinteä sisustus on säilytettävä, ovat rakennuksen sauna-, pesu- ja wc-tilat, takkahuone ja ravintolasali.

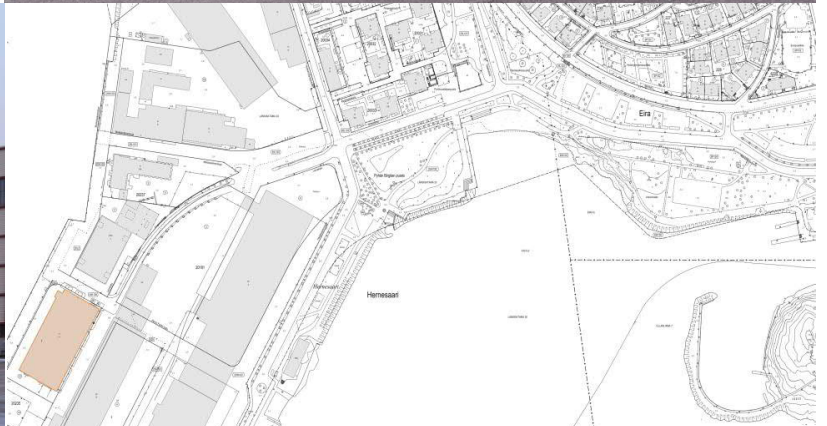

Fordin talo, sr-2

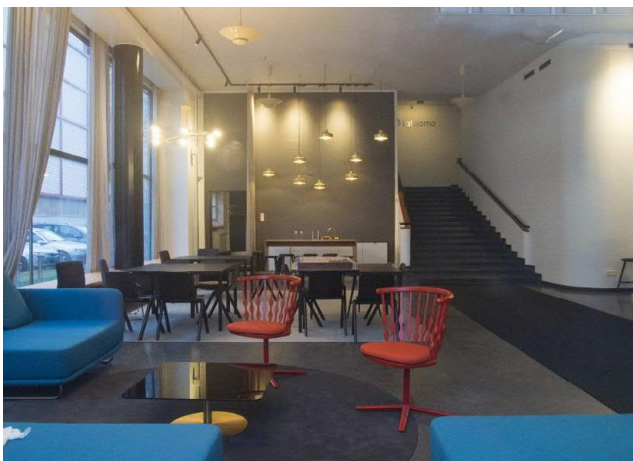
(Gunnar Nordström 1943-1946)

Suojeltava rakennus.

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka heikentävät kokonaisuuden rakennustaiteellista tai historiallista arvoa. Korjaustöiden lähtökohtana tulee olla alkuperäisten rakenteiden, julkisivujen, vesikaton, ikkunoiden ja ulko-ovien, suojeltujen sisätilojen ja avoimien hallitilojen säilyttäminen. Julkisivuihin ja sisätiloihin käytön aikana tehdyt muutokset on mahdollista poistaa korjaustöiden yhteydessä, mikäli ne häiritsevät kokonaisuutta. Suojeltuja sisätiloja, joiden alkuperäinen kiinteä sisustus on säilytettävä, ovat rakennuksen itäpäädyssä tehdassalin itäpuolella olevat ensimmäisen ja toisen kerroksen tilat sekä niihin pohjoissivulla liittyvän torniosan kolmas ja neljäs kerros.

Fordin talo

Valtion viljavarasto

Aili ja Niilo Pulkka 1953

Valtion viljavaraston käyttöön suunniteltu rakennuskokonaisuus sijaitsee Laivakatu 3:ssa. Rakennuksen huomiota herättävin osa on kymmenkerroksinen, +43.8 korkeuteen kohoava viljasiilorakennus, jossa on 32 siiloa. Siilo-osaa jatkaa länteen matalampi viisikerroksinen varasto- ja konttoriosa. Siihen liittyy kolmikerroksinen asunto-osa, jossa on ollut kahdessa kerroksessa neljä asuntoa.

Siilon kaarevat seinät ovat maalattua betonia. Konttori-, varasto- ja asunosiipien julkisivumateriaalina on kalkkihiekkatiili. Siilot, elevaattoritorni ja asuinrakennus ovat säilyneet verrattain hyvin. Viljan purkamista varten rakennettu laajennus ei edusta samaa arkkitehtonista laatua kuin muut alkuperäiseen kokonaisuuteen kuuluvat rakennukset.

Viljan varastointi jatkuu siiloissa edelleen, mutta kylmä tasovarasto on 1980 -luvulla muutettu vuokrattaviksi toimistotiloiksi.

Valtion viljavarasto

Eira

Alueen koillispuolella on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristöalue (Eiran kaupunginosa, Huvilakadun korttelit ja Mikael Agricolan kirkko), johon kuuluu sekä asemakaavassa suojeltuja rakennuksia että arvoympäristöjä (Ensipuistikko, Engelinaukio, Juhani Ahon puisto, Helsinginniemenpuisto ja Ehrensvärdin puisto).

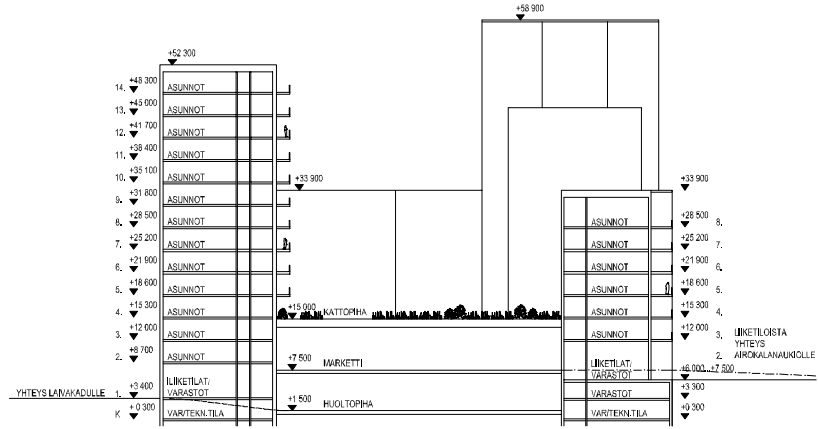

Eira

Eira

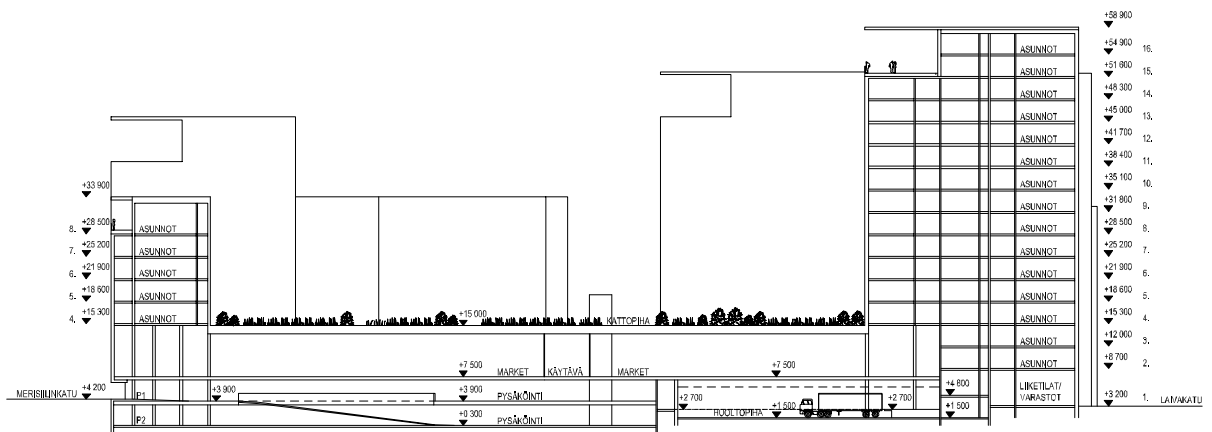
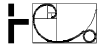
HERNESAARI / KORTTELI 20858

LEIKKAUS A-A 1:500

VIITESUUNNITELMAN PÄIVITYS 28.1.2019

20m

HERNESAARI / KORTTELI 20858

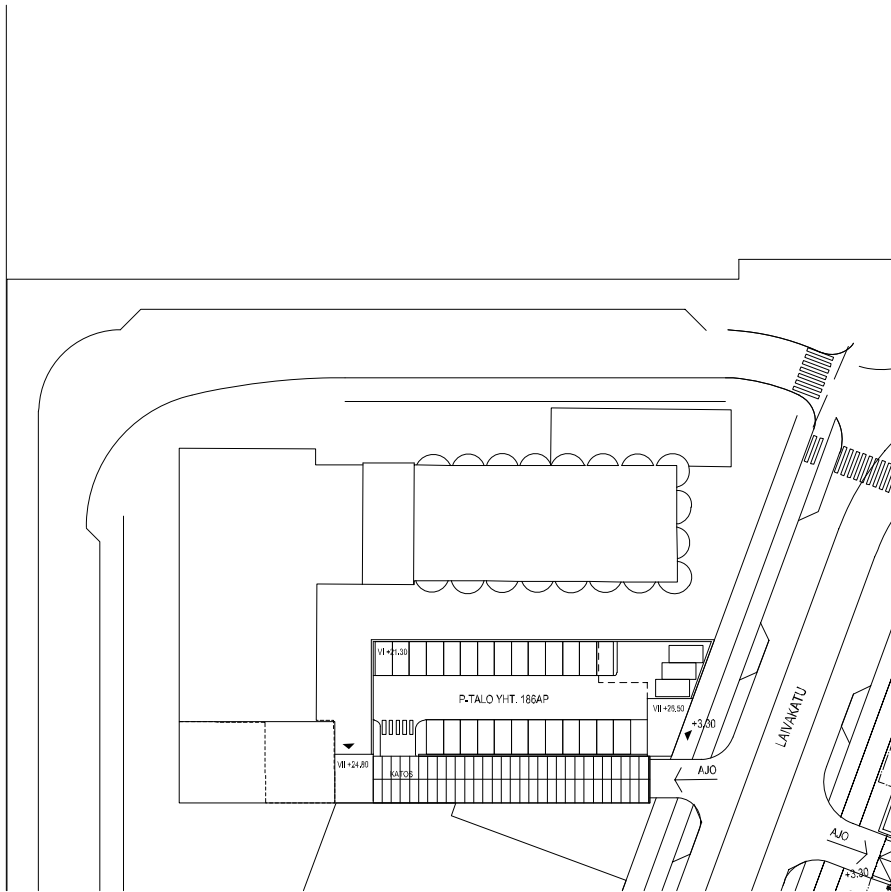
LEIKKAUS B-B 1:500

VIITESUUNNITELMAN PÄIVITYS 28.1.2019

20m

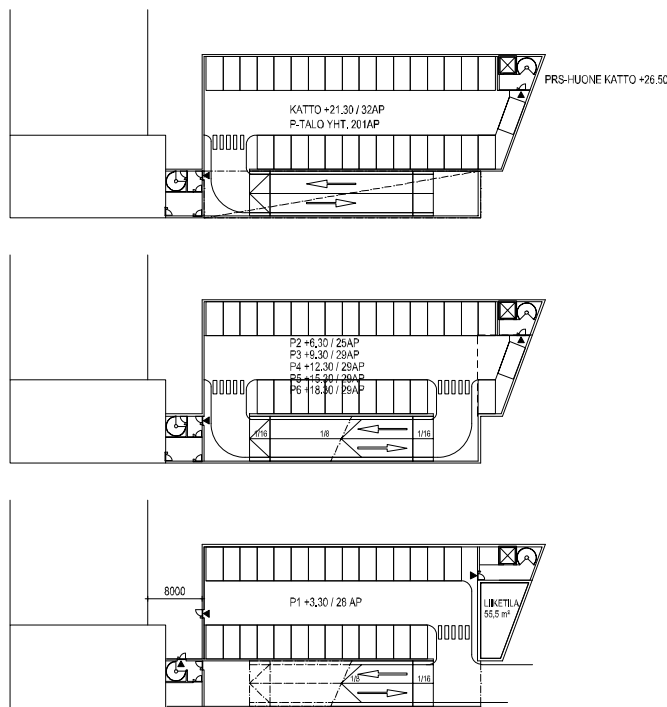
HERNESAARI 20237/9 LPA-1

ASEMAPIIRROS (PARKKITALO VE1) 1:500

LUONNOS 22.1.2019

50

HERNESAARI 20237/9 LPA-1

PARKKITALO VE2 1:500

LUONNOS 22.1.2019

HERNEAAREN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS

KORTTELIKORTIT

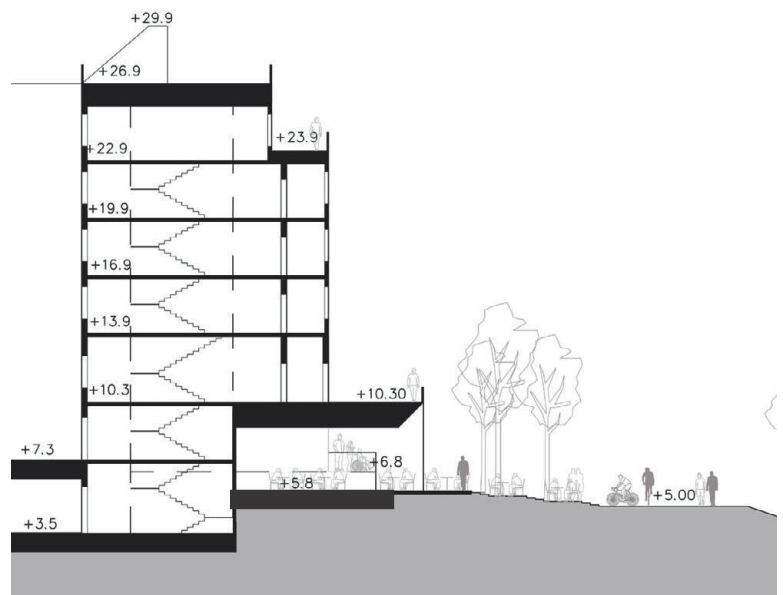
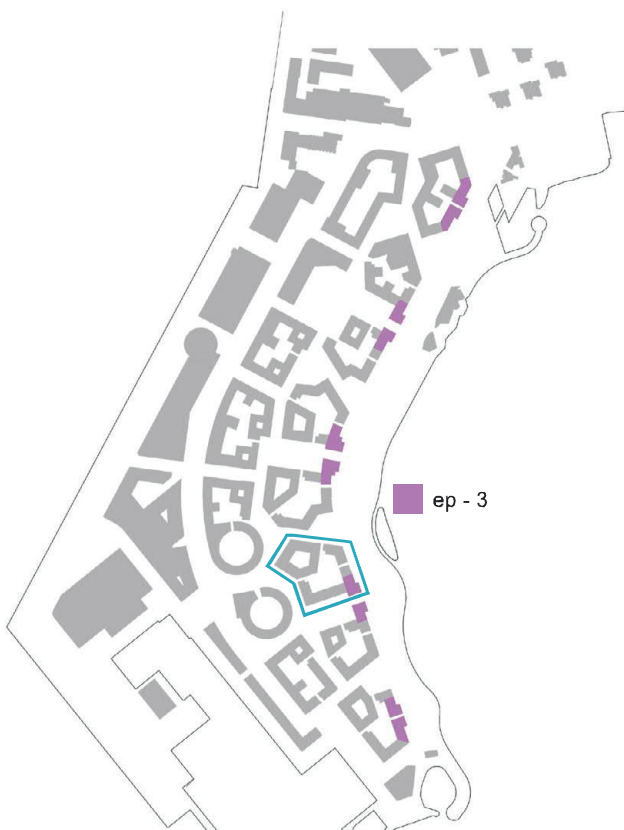
ASEMAKAAVAKARTTA NRO 12510

PÄIVÄTTY 12.3.2019

Korttelikortit, päivätty 12.3.2019, tarkistetaan jatkossa vastaamaan tarvittavilta osin 4.6.2024 Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12864) kaavaratkaisua (mm. nimistö, merkinnät ja määräykset)."

HERESAAREN RANNAN RAVINTOLOIDEN JA KAHVILOIDEN TERASSIALUEET (ep-3)

Jumeirah, Dubai, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat

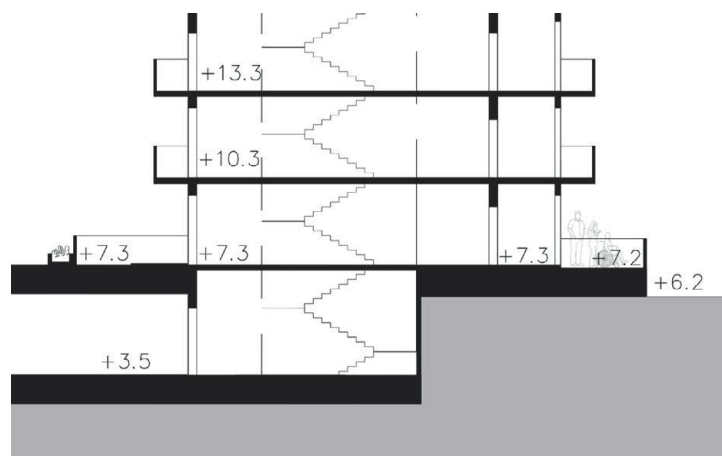
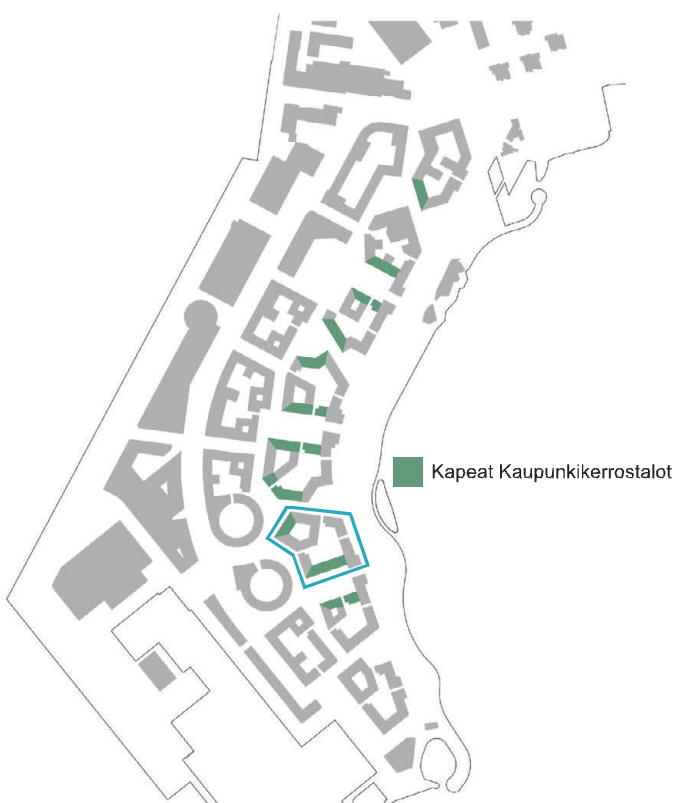
Sorenga, Oslo, Norja

KAPEAT KAUPUNKIKERROSTALOT

Katujulkisivut Riuttakuja, Laguunikuja ja Atollikuja sekä Airokalanaukio, Miekkakalanaukio ja Pallokalanaukio

Kerroskorkeuden vaihtuessa tulee myös varioida myös julkisivun väritystä ja ikkunajakoa, jotta kaupunkikuvallisesti syntyy vaikutelma kapeista kaupunkikerrostaloista.

Nordhavn, Kööpenhamina, Tanska

Soho, New York, USA

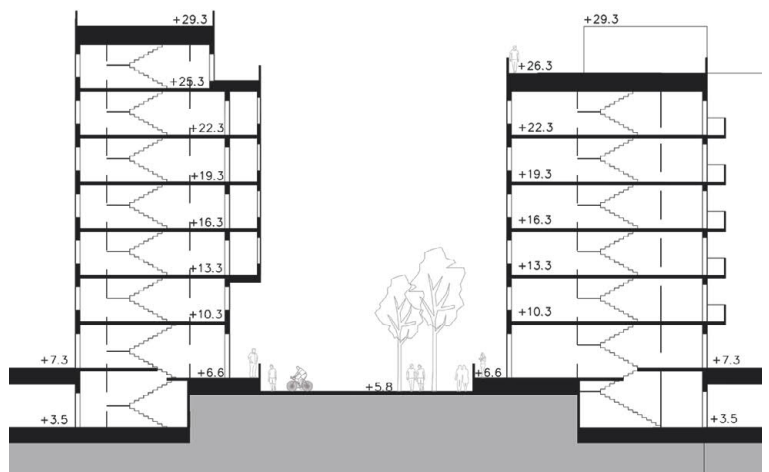

Brooklyn, New York, USA

KORALLIKUJAN SISÄÄNVEDETYT JULKISIVUT (y-z)

Kaksi kerrosta korkea sisäänvedetty julkisivu (y-z) vuorottelee Korallikujan varrella. Kujan molemmin puolin on maantasokerroksen asuntoon liittyvä sisäänkäyntipiha (ep-1).

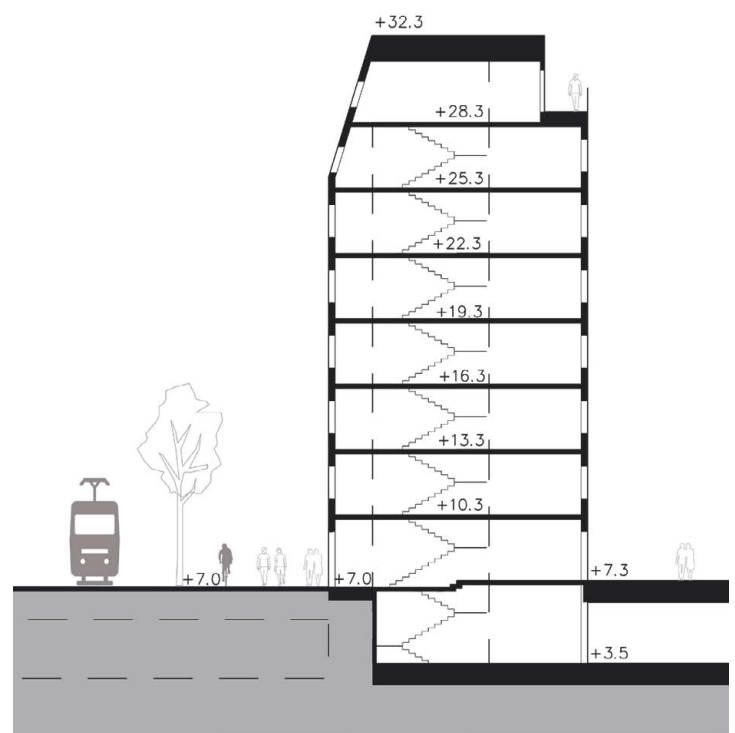
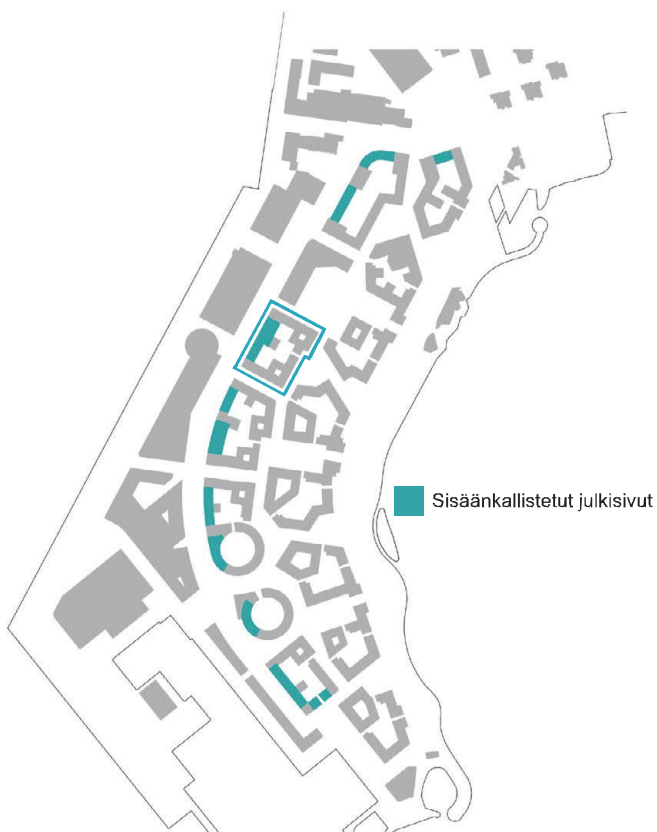
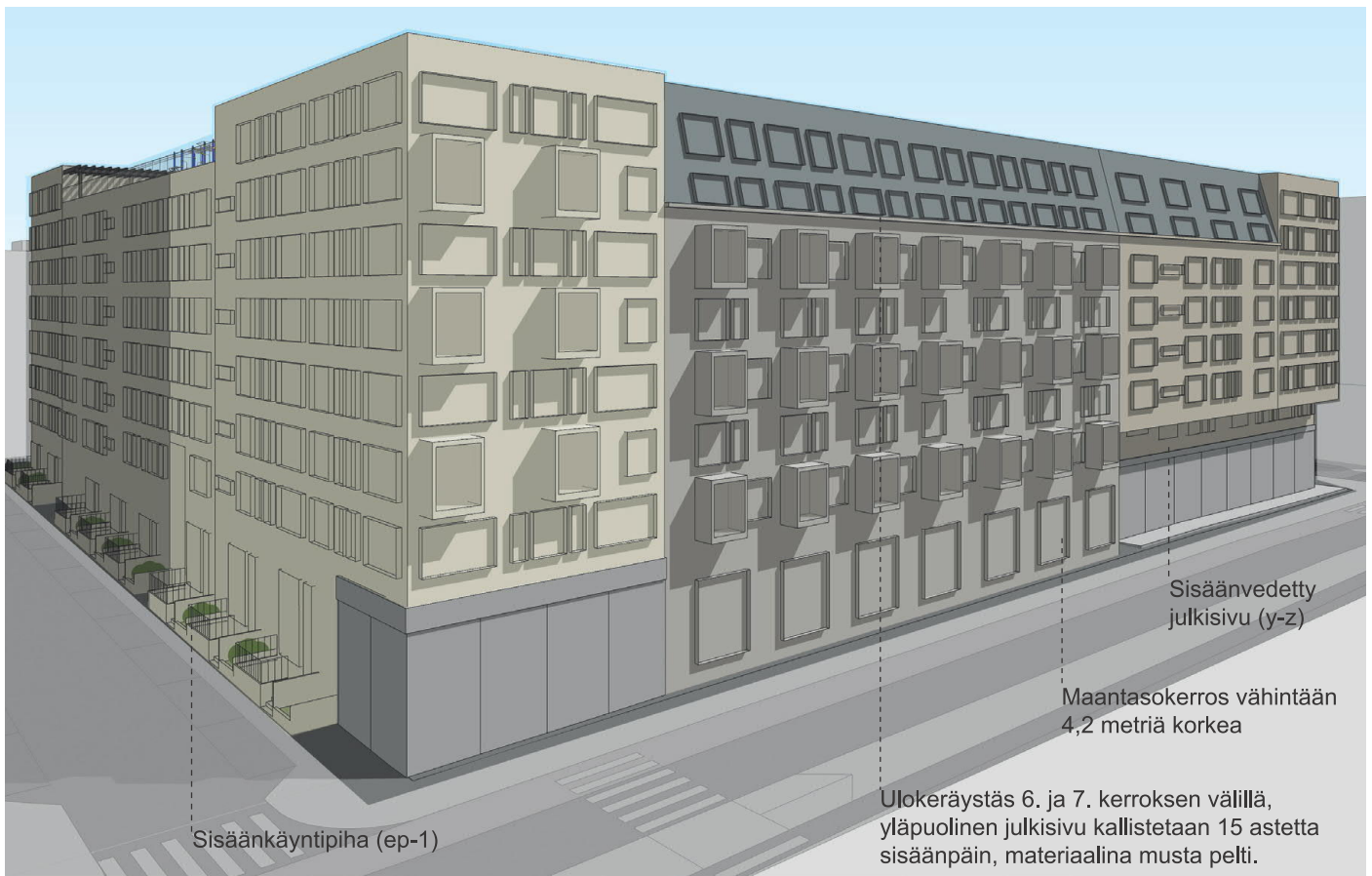

Sorengen, Oslo, Norja Kuvat: Jari Huhtaniemi

LAIVANKADUN SISÄÄNKALLISTETUT JULKISIVUT

(a)

Pariisi, Ranska
Kuva: Raphael Padilha

Pariisi, Ranska
Kuva: Jari Huhtaniemi

Pariisi, Ranska
Kuva: Jari Huhtaniemi

KATTOTERASSIT, VIHERKATOT JA SISÄPIHAT Taloyhtiön asukkaiden tai huoneistojen käytössä

Sisäpihoille ja katoille toteutetaan asukkaiden yhteisiä tiloja ja alueita sekä asuntokohtaisia piha- ja terassialueita. Sisäpihojen tiiviit tilasarjat antava suojaa tuulelta ja houkuttelevat yhteisöllisyyteen, valoisa katto aukeaa avomerimaisema.

Alle kahdeksan kerrosta korkeiden rakennusten katto on pääosin rakennettava asukkaiden tai huoneistojen käyttöön ja toteutettava pääosin viherkattona tai kattopuutarhana.

Saunoja, vapaa-ajantiloja ja teknisiä tiloja saa sijoittaa ylimmän kerroksen yläpuolelle osana rakennuksen sisäpihan tai kadun puolen julkisivua.

Nordhavn, Kööpenhamina, Tanska

Jätkäsaari, Helsinki

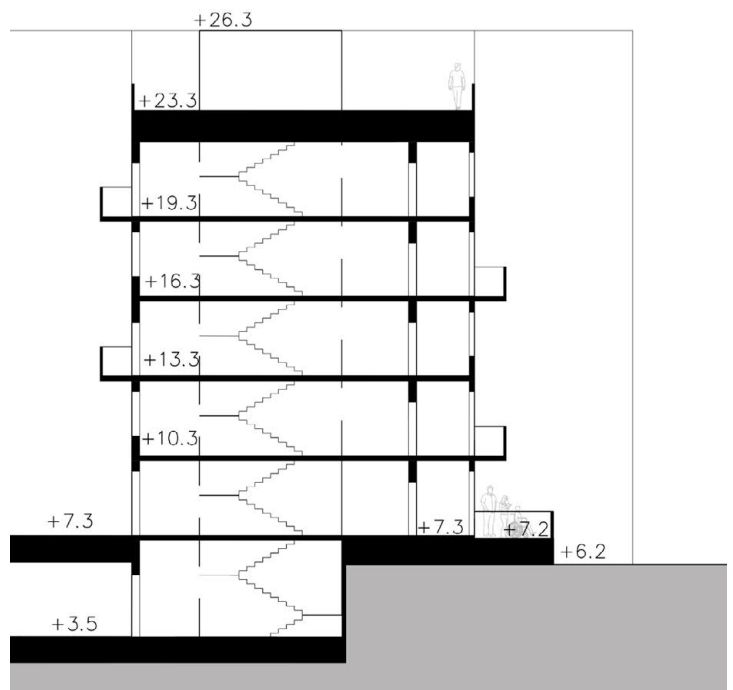

Sorengen, Oslo, Norja
Kuvat: Jari Huhtaniemi

MAANTASOKERROKSEN ASUNTOJEN, VAPAA-AJANTILOJEN JA LIIKETILOJEN
 SISÄÄNKÄYNTIPIHAT JA ETUPIHAT
 (ep-1) ja (ep-2)

Sisäänkäynti-
 etupihoja (ep-1 ja ep-2) ei saa rajata lasi-
 tuksilla, pihojen lisäksi maantasokerroksen huoneistoissa tulee
 olla sisäänvedetty julkisivupintaan lasitettu parveke.

Nordhavn, Kööpenhamina, Tanska

Soho, New York, USA

Sorengen, Oslo, Norja

Nordhavn, Kööpenhamina, Tanska

JULKISIVUJEN JÄSENTELY

Rakennusalan julkisivun osat, jotka jäsennellään viereisestä julkisivusta erottuvalla tavalla

Kaavamääräys:

'Riittakujan, Laguunikujan, Atollikujan, Miekkakalanaukion ja Pallokalanaukion puoleisilla julkisivuilla kerrosluvun vaihtuessa rakennuksen julkisivun osa on jäsennitävä viereisestä julkisivun osasta erottuvalla tavalla.'

Tämän lisäksi kaaviossa on esitetty ohjeellisesti rakennusalan julkisivun osat, jotka tulee jäsennellään viereisestä julkisivusta erottuvalla tavalla.

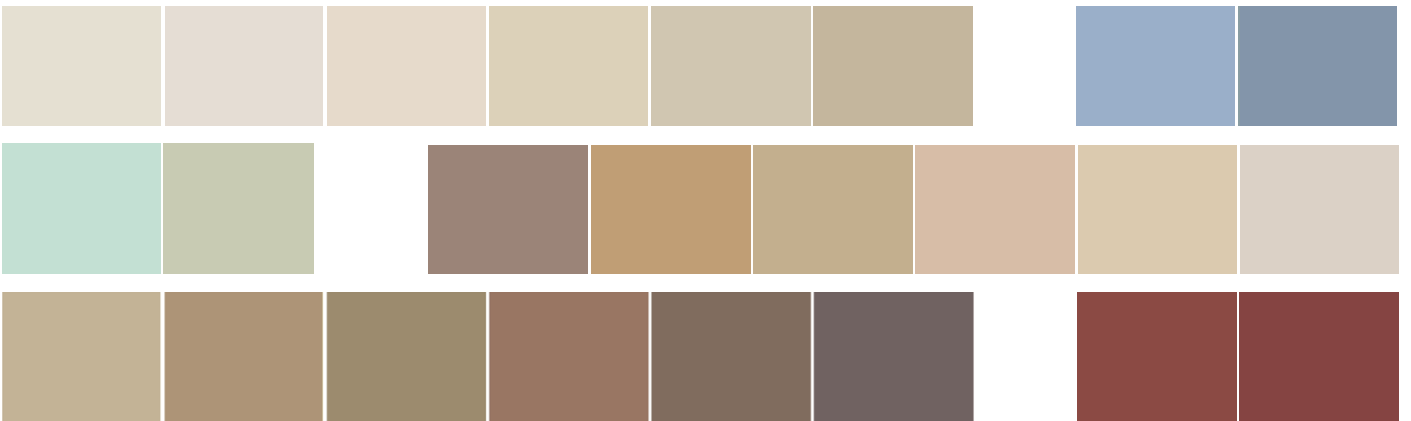
Kaupukikuvallisenä tavoitena on korttelirakenne, joka koostuu useasta erillisestä rakennuksesta.

JULKISIVUJEN VÄRITYS

Eiran kaupunginosan referenssikuvia

Eira, Helsinki

Julkisivut ovat paikalla muurattuja ja rapattuja. Julkisivujen värisävyjen lähtökohta on vaaleat lämpimät murrettu maavärit. Katoksi kallistettujen julkisivupintojen sävy on musta.

HERNESAAREN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS

KORTTELIKORTIT: HERNESAAREN
ASUINKORTTELEIDEN PIHA-
ALUEIDEN RAKENTAMISOHJE

Asemakaavakartta nro 12510

Maisema-arkkitehtitoimisto MASU Planning
26.11.2019

MASU PLANNING

Korttelikortit: Hernesaaren asuinkortteleiden pihalueiden rakentamisohje, päivätty 26.11.2019, tarkistetaan jatkossa vastaamaan tarvittavilta osin 4.6.2024 Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12864) kaavaratkaisua (mm. nimistö, merkinnät ja määräykset)."

SISÄLLYS

1	LÄHTÖKOHTIA	4
	1.1 Ohjeen tarkoitus	
	1.2 Hernesaari ja sen ulkotilat	
2	YLEISET PERIAATTEET	7
	2.1 Pihojen erityisvaatimukset ja laatutaso	
	2.2 Yleiset suositukset ja mitoitusohjeet	
3	SUUNNITTELUOHJEET	10
	3.1 Maanvaraiset pihat	
	3.2 Kansipihat	
	3.3 Sisäänkäyntipihat (ep-1)	
	3.4 Etupihat (ep-2) ja terassialueet (ep-3)	
	3.5 Viherkatot	
4	KORTTELIPIHAESIMERKIT	32
	4.1 Maanvarainen korttelipiha	
	4.2 Korttelipiha kansirakenteen päällä	
	4.3 Kaaviot	
	LÄHTEET	39

Tilaaaja: Helsingin kaupunki, asemakaavoitus

Tekijät: MASU Planning, maisema-arkkitehti Malin Blomqvist, maisema-arkkitehti Elina Kataja, mais.arkk.yo Rosaliina Luminiitty, maisema-arkkitehti Eva Martin Gjølbo, maisema-arkkitehti Laura Kakkola, mais.arkk.yo Jakke Mäki-Hollanti, mais.arkk.yo Kaisla Rahkola

Kuvat: MASU Planning ellei kuvassa toisin mainita

1 LÄHTÖKOHTIA

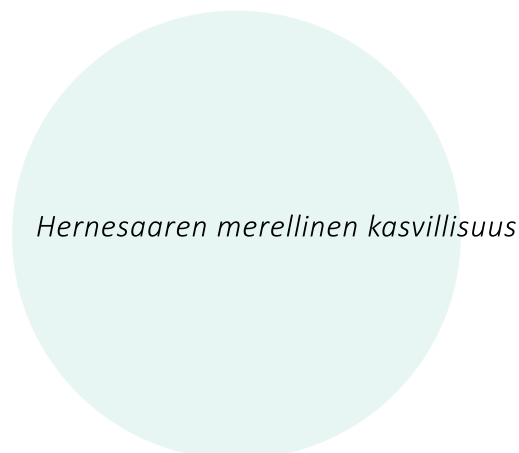
1.1 Ohjeen tarkoitus

Tässä ohjeessa määritellään Hernesaaren korttelipihojen suunnittelun sisällölliset tavoitteet ja pihojen yleisilmeeseen vaikuttava laatutaso. Ohjeessa ei oteta suoraan kantaa korttelipihojen suunnitteluratkaisuihin, esteettisiin valintoihin tai ulkotilojen muotokieleeseen. Tarkastelualueena on käytetty kahta Hernesaaren korttelia (Kalmari 20855 ja Helmivene 20861), mutta ohjetta voidaan käyttää suunnittelun apuvälineenä koko Hernesaaren alueen yhteispihatonteille.

Ohjeen tavoitteena on määritellä yleisellä tasolla, mitä maanvaraisten pihojen, kansipihojen, sisäänkäyntipihojen ja viherkattojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon. Ohjeistuksessa tuodaan laadullisen määrittelyn, ideoiden ja referenssikuvien keinoin esille kestävien ulkotilojen suunnittelun tavoitteita (esim. materiaalimaailma, luonnon monimuotoisuus ja ekologinen resilienssi, kasvillisuuden monilajisuus ja kerroksellisuus, merellisyys, kukkivat lajit ja syysväritys sekä kasvillisuuden menestymisen edellytykset).

Tämän ohjeen tarkoituksena on

- esittää viherrakentamisen laatutaso ja toimia vähimmäisvaatimuksena. Tarkastelussa haetaan kestävään kaupunkirakentamiseen ja viihtyisään kaupunkikuvaan soveltuvaa kasvillisuus- ja materiaalipalettia.
- tuoda esille suunnittelussa huomioon otettavia keskeisiä tekijöitä ja laatutavoitteita.
- toimia tukena rakennusvalvonnalle, jotta voidaan edellyttää tonteille toteutettavaksi laadukkaita, kestäviä, viherrakentamiseltaan monipuolisia pihvoja.

Hernesaaren merellinen kasvillisuus

korkealaatuinen ympäristö

turvallisuus

viihtyisä ja miellyttävä, ihmisen mitakaavan ympäristö

kasvi- ja materiaalipaletti

kasvualustan lähtökohdat

tilalliset lähtökohdat

1.2 Hernesaari ja sen ulkotilat

Hernesaari on vetovoimainen asuinalue matkailu- ja vapaa-ajan palvelukeskittymien läheisyydessä. Hernesaaren suunnittelun tavoitteena ovat olleet mm. kävelypainotteisuus, yhteisöllisyys, merellisyys ja kaupunkimaisuus. Monipuoliset julkisten ulkotilojen sarjat, rantapuistot ja mittakaavaltaan tiivis katumiljöö muodostavat miellyttävää kaupunkitilaa ja tukevat aktiivista kaupunkikulttuuria.

Hernesaari kytkeytyy merelliseen virkistysvyöhykkeeseen ja kantakaupungin rantapuistojen sarjaan, tarjoten monipuolisia, elämyksellisiä virkistysmahdollisuuksia. Hernesaaren ulkotilojen suunnittelussa on tavoitteena luoda laadukasta ja viihtyisää ihmisen mittakaavan ympäristöä, jossa on miellyttävää oleskella ja turvallista liikkua. Katujen ja aukoiden saarekemaiset vehreät keitaat rytmittävät katutilaa. Merelliseen ympäristöön soveltuvan kasvillisuuden avulla muodostetaan tilaa ja luodaan suojaa tuulelta. Hulevesien kiertoa tuodaan näkyviin kasvillisuuspinnoissa aiheissa, ja monipuolisen viherrakentamisen avulla edistetään luonnon monimuotoisuutta.

Meri on Hernesaarella vahvasti läsnä. Merellisyys visuaalisena teemana ulottuu kortteleiden suojaan kätkeytyvälle Korallikujalle ja katujen sisäänkäyntivyöhykkeille sekä pilkahtaa esiin suojaisilla, puutarhamaisilla kortteleiden sisäpihoilla. Hernesaaren rannoilla tulee erityisesti kasvillisuuden suunnittelussa ottaa huomioon ilmaston ääriolosuhteet, kuten voimakas tuuli. Merellisyys vaikuttaa myös viherrakentamisen suunnitteluratkaisuihin. Puuston ja kerroksellisen kasvillisuuden käytöllä voidaan lieventää tuulen vaikutuksia ja luoda pienilmastoltaan miellyttäviä, suojaisia ympäristöjä.

Asemakaavan mukaan Hernesaaren asuinkerrostalojen korttelialueet (AK) koostuvat mittakaavaltaan tiivistä yhteisöllisistä sisäpihoista, joita yhdistävät toisiinsa kortteleiden välissä polveilevat yleiset katu- ja aukioalueet. Tavoitteena on tehdä houkuttelevaa, laadukasta ja urbaania kerrostaloasumista.

Asemakaavan mukaan sisäpihojen lisäksi yhteisiä alueita ja tiloja toteutetaan rakennusten katoille ja niiden yhteyteen. Sisäpihoille asuntojen pohjakerroksen yhteyteen toteutetaan lisäksi maantasoisia asuntopihoja. Avomerelle ja kantakaupunkiin avautuvat näkymät ovat merkittävä suunnittelua ohjaava tekijä, ja merellisyys näkyy esimerkiksi kasvillisuusvalikoimassa sekä materiaalimaailmassa.

KASVILLISUUDEN JA ISTUTUSALUEIDEN YLEISPERIAATTEITA

Korallikujan viitesuunnitelmassa on määritelty alueen kasvillisuudelle konsepti. Konseptin taustalla on Hernesaaren liittyminen pohjoisessa kantakaupungin rakennettuun ympäristöön, lännessä satama- ja teollisuusalueisiin ja idässä merelliseen rantaluontoon.

ENDEEMINEN ELI KOTOPERÄINEN LAJISTO

Puistikot ja vehreät ranta-aukiot nivoutuvat rantapuistoon ja merellisyyteen, edustaen paikkaan luontuvaa saaristoluontoa. Myös maantason kasvillisuus määrittyy näihin tiloihin tämän tematiikan kautta. Alueilla suositaan kotoperäisiä puu- ja kasvilajeja. Etenkin ranta-aukioille tuodaan rantakasvillisuuteen sopivia lajeja kuten saarnia, mäntyä, tervaleppää, tyrniä ja koivua. Korttelipuistikoissa voidaan esittää myös sisämaan lajeja.

SATAMA-ALUE, TEOLLISUUS, KANTAKAUPUNKI

Katujen ja kortteliaukioiden eli rakennettujen ympäristöjen identiteettiä määrittävät kantakaupungin läheisyys ja satama-alueen historia. Näillä alueilla voidaan esittää kasvillisuudessa erikoisempia lajivalintoja. Konsepti perustuu ajatukseen satamakonteista pudonneista siemenistä, jotka ryhtyisivät itämään aukioilla. Nämä tulokaslajit ovat olleet tyypillisiä satama- ja rata-alueilla. Haitallisia vieraslajeja ei tule käyttää.

Itämeren merenrantojen kasvillisuus ja puusto

tuulensuojat, istuintasot, selkänojat

monimuotoiset istutusalueet

laivan ruumasta pudonneet siemenet

pintavesien hyödyntäminen

Kuva: EK

Kuva: EK

Kuva: EK

Kuva: EK

Kuva: EK

2 YLEISET PERIAATTEET

2.1 Pihojen erityisvaatimukset ja laatutaso

LAADULLISET JA VISUAALISET TAVOITTEET

Hernesaaren alueen kaupunkikuvallisia tavoitteita ovat mm. kantakaupunkimaisuus yhteisöllisyys, merellisyys ja ympäristörakentamisen korkeatasoisuus. Viherrakentamisen rooli osana kaupunkikuvaa on keskeinen.

Korttelipihoista suunnitellaan toiminnoiltaan, ilmeeltään, kasvi- ja materiaalivalinnoiltaan laadukkaita kokonaisuuksia, jotka tukevat Hernesaaren kaupunkikuvallisia tavoitteita ja merellistä luonnetta. Piha-alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota viihtyisyyteen, joustavaan tilajakoon sekä ympärivuotiseen käytettävyyteen. Hernesaaren korttelipihat ovat tilallisesti kompakteja, ja tämä tulee huomioida tilasuunnittelussa. Osa pihatiloista on aktiivisia, asukkaiden toimintaan ohjaavia, osa taas rauhallisia, intiimin puutarhamaisia tiloja. Pihatilojen yleisilmeen tulee kuitenkin säilyä yhtenäisenä ja selkeänä kantakaupungin korttelipihamiljöönä.

Suunnittelussa tulee hyödyntää monipuolisesti maisema-arkkitehtuurin ja valaistussuunnittelun mahdollisuuksia. Tavoitteena on luoda vehreitä, suojaisia pihvoja, joille muodostuu viihtyisiä kohtaamispaikkoja ja eriluonteisia tiloja leikkiin ja oleskeluun eri-ikäisille käyttäjille. Pihojen tulee muodostaa luonteva liittyminen rakennuksiin, ja pihatiloissa on suositeltavaa tutkia joustavia, muunneltavia tilankäyttötapoja.

Huolella suunniteltu, laadukas, pihan mittakaavaan soveltuva valaistus lisää käytettävyyttä pimeinä vuodenaikoina. Erityisesti pienillä pihhoilla tulee myös ottaa huomioon akustiikka, jotta tilan äänimaailmasta muodostuu pehmeä ja miellyttävä.

2.2 Yleiset suositukset ja mitoitusohjeet

KASVILLISUUS

Kasvillisuus on yksi tärkeimmistä pihan viihtyisyyden vaikuttavista tekijöistä, minkä vuoksi pihan viherrakentämisen suunnitteluun ja toteuttamismahdollisuuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Monipuolisilla kasvillisuusvalinnoilla voidaan edistää ihmisten hyvinvointia ja tukea **luonnon monimuotoisuutta**. Helsingin kaupunkitilaohjeen mukaisesti viheralueet ovat monipuolisia, kasvilajistoltaan runsaita ja näyttäviä, ja tämä näkyy myös Hernesaaren viheralueilla sekä kortteleissa.

Hernesaaren merelliset olosuhteet luovat osaltaan haasteita ympäristön rakentamiseen ja hoitoon. Kasvilajit valitaan kortteleihin muodostuvien valo-olosuhteiden, maanpäällisen ja -alaisen kasvu-tilan sekä maaperän mukaan.

Suunnittelussa huomioitavia tekijöitä:

- Käytettävien kasvilajien luonne ja luontaiset kasvuolosuhteet, valo/varjo
- Suotuisan pienilmaston luominen: esim. kerroksellista kasvillisuutta tuulensuojaksi, lehtipuita suojaamaan auringonpahteelta
- Kasvialustojen riittävä syvyys ja laajuus sekä vesitalous: riittävä vedensaanti ja -poisto
- Vuodenaikojen vaihtelu, ympärivuotisuus kasvillisuuden valinnassa
- Lajiston saatavuus, kotimaisuus, kestävyys
- Luonnon monimuotoisuus: monilajisuus, paikalliset kannat ja useiden eri kantojen käyttäminen
- **Haitallisia vieraslajeja ei tule käyttää**
- Myrkyttömyys (leikkipaikkojen lähellä)
- Suhde rakennuksiin ja kunnallistekniikkaan
- Kasvillisuuden asiantunteva hoito

KASVUALUSTAT

Puille tulee varata vähintään 800 mm, rajoitettujen kasvialustojen osalta 1000 mm paksu kasvialustakerros (paksuus tiivistettynä). Päälystettyjen alueiden yhteydessä puille käytetään kantavaa kasvialustaa. Isokasvuisille pensaille ja perennoille sekä köynnöksille tulee varata 600 mm, muille pensaille ja perennoille sekä koristeheinille vähintään 400 mm paksu kasvialusta. Maanpeitekasveille varataan 300-400 mm, nurmikoille vähintään 200 mm ja niityille 150 mm kasvialustakerros. Lisäksi karkeilla alustoilla tulee lisätä vettä pidättävä kerros kasvialustakerroksen alle. Kansirakenteilla tulee lisätä vettä pidättävä rakenne (esim. kennosto tai vedenpitomatto) ja juurisuoja kasvialustan alle. Kansipihoilla kannen rakennekerrokset tulee suunnitella yhteensovittaen kasvillisuuden suunnittelun kanssa, jotta voidaan varmistaa hyvät kasvuolosuhteet.

Kasvialustat määritellään kullekin kasvupaikkatypille ja alueelle valitulle kasvillisuudelle soveltuvaksi, tuotteistettuja kasvialustoja hyödyntäen.

Viherkatoilla kasvialustat suunnitellaan katon kantavuuden ja rakenteiden mukaan. Viherkatoilla samoin kuin kansipihoilla tulee käyttää kasvialustaa, joka säilyttää kosteutta mahdollisimman pitkään. Kasvialustan tulee olla ilmavaa ja huokoista, ja orgaanista aineista on vähemmän kuin tavanomaisessa viherrakentämisessä. Viherkattojen suunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon mm. tuulieroosio, paloturvallisuus, varjostus ja voimakkaat lämpötilavaihtelut sekä kasvien mahdollinen lisäkiinnitystarve.

TUULISEN PAIKAN KASVEJA

TUULISEN PAIKAN PUITA

DOUGLASKUUSI
LEPÄT
MÄNTY
PIHLAJAT
POPPELIT
PURPPURAOMENAPUUT
SAARNI
SERBIANKUUSI
TAMMI
TERIJOENSALAVA
TUOMI

TUULISEN PAIKAN PENSAITA

KANADANTUIJA
MARJAOMENAPENSAS
PAJUT
PENSASANGERVOT
PENSASRUUSUT
PIHASYREENI
SIPERIANHERNEPENSAS
SIROTUOMIPIHLAJA
TERTTUSELJA
TYRNI

TUULISEN PAIKAN PERENNOITA

ISOPÄIVÄNKAKKARA
ISOTÄHTIPUTKI
KAUNOKAINEN
KIRJOLUPIINI
KURJENKELLO
NYPPYKURJENPOLVI
PÄIVÄNLILJAT
RANTATYRÄKKI
TULIKELLUKKA
VALTIKKANAUHUS

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Pihojen toimintojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. seuraavat tekijät:

- toimintojen sijoittaminen korttelipihan keskiosiin ja etelään avautuville seinustoille, valo-olosuhteiltaan suotuisimmille paikoille
- viimeistelty materiaaialmaailma ja huolellisesti toteutetut yksityiskohdat
- pääkulkureittien esteettömyys
- turvallisuus
- huolto- ja talvikunnossapitoreitit, lumitilan huomioiminen
- pintavesien johtaminen
- hulevesien viivyttäminen kasvillisuuspintaisilla alueilla ja imeyttäminen mahdollisuuksien mukaan
- polkupyöräpaikkojen selkeä sijoitus

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET

Korttelipihojen pääreiteillä ja yhteyksillä oleskelualueille tulee mahdollistaa esteetön kulku. Ulkotilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla enintään viisi prosenttia (Vn asetus 241/2017).

Osa pihan pääreiteistä on suositeltavaa rakentaa esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Tällöin pintamateriaalien tulee olla kovia, sileitä ja luis-tamattomia. Esimerkiksi graniittikiveyksessä tulee käyttää poltettua tai sahattua pintaa, ja kiveysten saumojen tulee olla tiiviit.

MATERIAALIT, KALUSTEET JA VARUSTEET

Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon materiaalien ja rakenteiden kestävyys, huollettavuus ja korjattavuus. Kalusteiden osien tulee olla helposti vaihdettavissa. Materiaalien sekä rakenteiden tulee olla helposti puhdistettavissa.

KUNNOSSAPITO

Korttelipihojen pääreiteillä tulee ottaa huomioon esteettömyys ja talvikunnossapidettävyyden. Tyypillisesti asuinkiinteistöjä huoltava kalusto edellyttää vähintään 2,2 m levyisiä käytäviä. Osa kapeammista pihapoluista voidaan huoltaa lumikolalla tai jättää talvikunnossapidon ulkopuolelle.

KAAVARATKAISUN REUNA-EHDOT, mm. PELASTUS

Korttelien pelastus tapahtuu kauttaaltaan katualueilta, joten piha-alueille ei varata tiloja pelastusajoneuvoja varten. Osalle korttelipihoista tulee järjestää saattoyhteys ja mahdollisuus sairaskuljetuksille. Korttelien ajoyhteystarpeet käyvät ilmi asemakaavasta.

RAKENTAMISEN VAIHEISTUS

Kasvillisuuden suunnittelussa tulee ottaa huomioon korttelien toteutusaikataulu. Mikäli korttelit toteutetaan osissa, voivat kasvillisuuden menestymisolosuhteet muuttua merkittävästi. Väliaikaisessa tilanteessa pihat voivat olla avoinna tuulelle ja paahteelle, mutta lopputilanteessa kasvillisuus voi jäädä täysin varjoon korttelin sisälle. Suunnittelussa tulee harkita, miten pihat toteutetaan siten, että niitä on aina turvallista ja miellyttävää käyttää.

Lisää tietoa mm.:

- Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT '17 (Viherympäristöliitto)
- Viheralueiden hoito VHT '14, hoidon laatuvaatimukset (Viherympäristöliitto)
- InfraRYL-tietopalvelu (Rakennustieto)
- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS:n laatima myrkyllisten kasvien luettelo
- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Helsingin kaupungin rakennusjärjestys
- Helsingin kaupunkitilaohje
- Helsingin kaupunkikasviopas
- Dynaaminen kasvillisuus (Viherympäristöliitto / Aino Karilas)
- Viherrakentajan käsikirja (Viherympäristöliitto)
- Vieraslajit.fi -internet-svut

Voimassa olevat asetukset, esim.

- Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017
- Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttö-turvallisuudesta 1007/2017

RT-kortit (Rakennustieto), esim.

- RT 89-11002 Pihojen pohja- ja päällysterakenteet
- RT 85-11203 Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, periaatteet
- RT 85-11205 Viherkatot ja kansipuutarhat, periaatteet
- RT 85-11204 Viherkatot ja katto- ja kansipuutarhat, kasvillisuus ja kasvialusta
- RT 103007 Hulevesirakenteiden kasvillisuus

3 SUUNNITTELUOHJEET

3.1 MAANVARAISET PIHAT

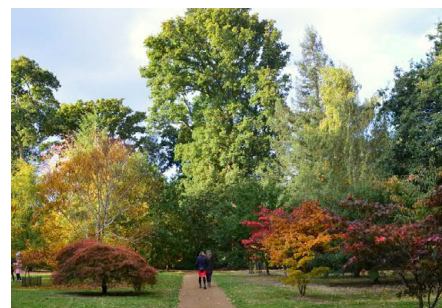
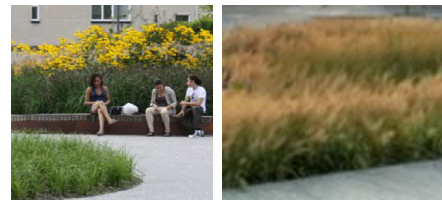
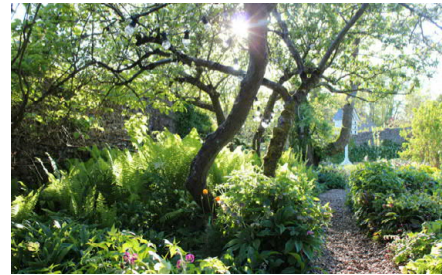
TEEMA, SISÄLTÖ JA LUONNE

Maanvaraiset piha-alueet ovat luonteeltaan puutarhamaisia, kukkivien pienpuiden ja suurempien puulajien luonnehtimia alueita. Kortteleiden piha-alueet ovat pieniä vehreitä keitaita, joita ympäröivät sisäänkäyntipihojen (ep-1) saaristomaiset istutusalueet.

PIHOJEN ERITYISVAATIMUKSET

- valo-olosuhteet
- hulevesien viivyttäminen ja hyödyntäminen istutusalueilla
- tuulisuus
- kortteiden valo-olosuhteet

”Korttelin piha-alueet on suunniteltava istutuksin, kallustein, pinnoittein ja toimintojen osalta yhdeksi kokonaisuudeksi ja leikki- ja oleskelualueet rakennettava tonttien yhteisiksi. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.” (Hernesaaren asemakaava ja asemakaavan muutos)

Maanvaraisen pihan puutarhamaiset istutukset ja suurehkot puut

Pihan kasvuolot ja kasvien vaatimukset vastaavat toisiaan

Ekosysteemipalvelut

Tuulisen pihan puut, pensaat ja perennat

Korttelipihojen yksityiset terassit luovat piha-alueelle vehreän taustan

KASVILLISUUS

Puolijulkiset piha-alueet ovat luonteeltaan puutarhamaisia keitaita, jotka henkivät kotisataman turvaa ja tunnelmaa. Istutusalueet tuovat mieleen metsäpuutarhan monikerroksine istutuksineen. Piha-alueille istutetaan suurikokoiseksi kasvavia puita, kuten vaahteroita, jotka loistavat keväällä ensimmäisten joukossa vaaleanvihreässä hunnussa ja syksyisin oranssinpunaisessa ruska-asussa. Keväällä kukkivat koristeelliset pienpuut kuten kirsikat ja koristeomenat. Kukkaloisto jatkuu pensaiden ja perennojen myötä pitkälle syksyyn, ja talventörröttäjät koristavat lumen alla maisemaa. Pihalla kasvaa ikivihreää pensas- ja maanpeitekasvillisuutta ja muutama kookkaampi havupuu.

"Puusto luo intiimejä tiloja, joissa kasvillisuuden erityispiirteitä ja vuodenaikojen vaihtelua pääsee tutkimaan lähempää."

Esimerkkejä kasvillisuudesta

Puut

- Acer, vaahterat
- Malus, koristeomenapuut
- Picea, kuuset, esim. P. mariana
- Pinus, männyt
- Prunus, koristekirsikat
- Quercus, tammet
- Sorbus, pihlajat

Pensaat

- Hydrangea, hortensiat
- Pinus, männyt
- Ribes, herukat
- Rosa, ruusut
- Spiraea, pensasangervot
- Syringa, syreenit

Perennat

- Hemerocallis, päivänliljat
- Iris, kurjenmiekat
- Leucanthemum, päivänkakkarat
- Matteuccia, kotkansiivet
- Sanguisorba, luppiot
- Veronica, tädykkeet

Maanpeittoperennat

- Geranium, kurjenpolvet
- Glechoma, maahumalat
- Omphalodes, kaihonkukat

Heinät

- Calamagrotis, kastikat
- Carex, sarat
- Luzula, piipot
- Molinia, siniheinät

Köynnökset

- Hydrangea, hortensiat
- Aristolochia, piippuköynnökset
- Clematis, kärhöt

Sipulikasvit

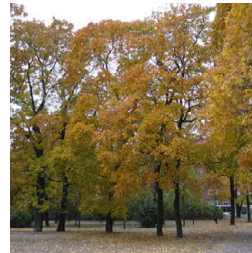
- Allium, laukat
- Galanthus, lumikellot
- Tulipa, tulppaanit

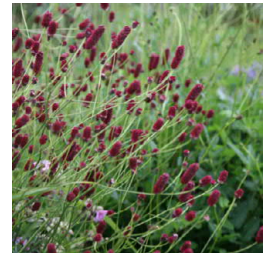
Rusokirsikka, *Prunus sargentii*
3–6 m ○

Hansaruusu, *Rosa rugosa* 'Hansa'
1,5–2 m ○●

Metsävaahtera, *Acer platanoides*
15–20 m ○●

Punaluppio, *Sanguisorba officinalis* 'Tanna', 60 cm ○●

Köynnöshortensia, *Hydrangea anomala subsp. petiolaris*, 5–10 m ●●

Rantatädyke, *Veronica longifolia*
30–100 cm ●

Päivänkakkara, *Leucanthemum vulgare*, 30–100 cm ○●

Taikinamarja, *Ribes alpinum*
100–150 cm ○●●

Maanvaraisilla piha-alueilla hulevesien imeyttäminen ja viivyttäminen tuo kasvillisuuteen monimuotoisuutta. Istutusalueet noudattavat dynaamisia istutusperiaatteita ja muotokieleltään tuovat mieleen aallokon.

Aurinkoisimmille paikoille voidaan kasvillisuuden yhteyteen istuttaa marjapensaita tai yrttejä.

PINTAMATERIAALIT

- laadukas ja aikaa kestävä materiaalimaailma
- luonnonkivi, maatiili eri sävyissään
- kiveyksissä luonnonkallioiden värisävyjä

LUONNONKIVI

TIILI
Lejre Museum Square, Tanska (MASU Planning)

RAKENTEET, KALUSTEET, VARUSTEET

Leikkivälineissä suositaan luonnollista puuta (muistumat ajopuista rannoilla) ja yksinkertaista harmonta värimaailmaa. Kasvillisuusalueiden lomassa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös lahoppuuta luonnon monimuotoisuutta lisäävänä elementtinä.

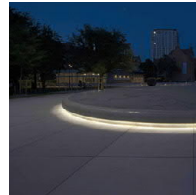

TERÄSREUNAT ISTUTUSALUEILLA

TURVASORA
Opinmäki, Espoo, Suomi (MASU Planning)

VALAISTUS

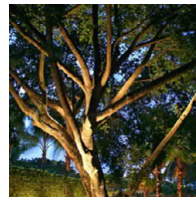
- suosituksena valkoinen valo 2500–3500 K
- korkeatasoinen valaistussuunnitelma tulee laatia pihasuunnitelman osaksi
- piholla tulee välttää asuntoihin suuntautuvaa tai heijastuvaa valaistusta eikä valaistusta tule toteuttaa voimakkaan yleisvalaistuksen keinoin
- tunnelman luominen, mm. kookkaiden puiden kohdevalaisu
- valaistus integroidaan mahdollisuuksien mukaan kalusteisiin tai rakenteisiin, esim. istuskelureunat

kohdevalaistus

kuva: EK

valaistut puut

3.2 KANSIPIHAT

TEEMA, SISÄLTÖ JA LUONNE

Kansipihojen kasvillisuudessa on viitteitä maanvaraisten kansipihojen tapaan puutarhamaisesta kotisatamasta. Tuulella heiluvissa heinäistutuksissa on merellistä, aaltoilevaa muotokieltä ja kasvillisuuden lomaan muodostuu "suojaista lahdelmia" kesäpäivien viettoon.

PIHOJEN ERITYISVAATIMUKSET

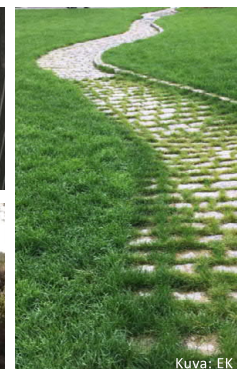
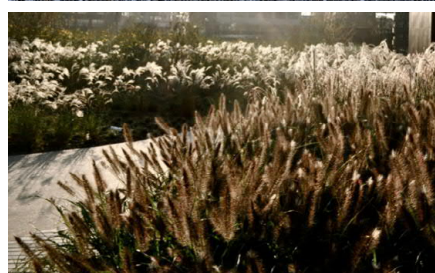
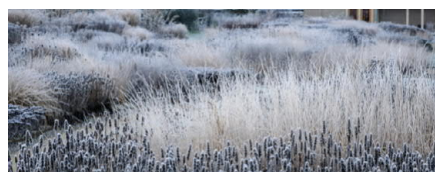
Kansipihojen toteutus suunnittelu edellyttää perehtymistä kasvillisuuden käyttömahdollisuuksiin ja sen käyttöä rajoittaviin tekijöihin.

Kansipihojen vaikutus pysäköintikannan rakenteellisiin ominaisuuksiin, pintalaatan muotoon ja kallistuksiin tulee huomioida riittävän aikaisessa vaiheessa.

Kansipihojen istutusalueet ovat pääasiassa kuivia kasvupaikkoja. Kasvillisuuden vedensaanti tulee taata hyvällä keinokastelujärjestelmällä.

Hulevesien hallinta tulee suunnitella osana rakennusten, tonttien, pihan ja kannen suunnittelua.

Viherkattojen vaativissa kasvuolosuhteissa suositetaan kestäviä kotimaisia lajeja ja lajikkeita (kotimaiset luonnonkasvit, FinE-kasvit).

Kuva: EK

Kuva: EK

dynaamiset istutusalueet

merellinen muotokieli

kasvillisuuden kerroksellisuus ja liike

koristeheinät, talventörröttäjät

väriloisto, tuoksut, pölyttäjät

istutusastiat tai -ruukut

KASVILLISUUS

Kasvillisuuden valinnassa otetaan huomioon kansirakenteen asettamat vaatimukset. Istutusalueilla suositetaan dynaamisia istutusperiaatteita, eli perennat, heinät, maanpeiteperennat, pensaat ja puut muodostavat kerroksellisia kasviyhdyskuntia.

Lajivalinnoissa huomioidaan kasvukauden aikainen vaihtelu. Merellistä muotokieltä korostetaan alueita halkovilla, yhtenäisillä istutusaiheilla. Aurinkoisille istutusalueille valitaan paahdetta ja kuivuutta sietäviä lajeja. Erityispiirteinä voidaan muodostaa hyönteisiä houkuttelevia hyönteispuutarhoja.

Suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon talvi- ja kevättilme, kukinnan ajankohta, syysväritys ja talventörröttäjät. Laajoina aaltoina istutettavat kevätkukkijat luovat tunnelmaa ja tuovat väriä.

Osa istutuksista toteutetaan istutusastioihin tai kookkisiin ruukkuihin, joissa kasvillisuus voidaan siirtää myös kannen vesieristeiden korjaamistarpeen yhteydessä.

Esimerkkejä lajistosta

Puut

- Acer, vaahterat, esim. *A. tataricum* subsp. *ginnala*
- Malus, omenat
- Prunus, kirsikat
- Sorbus, pihlajat

Pensaat

- Amelanchier, tuomipihlajat (huom! ei isotuomipihlaja)
- Diervilla, vuohenkuusamat
- Hippophae, tyrnit
- Juniperus, katajat
- Physocarpus, heisiangervot
- Ribes, herukat
- Rosa, ruusut
- Spiraea, pensasangervot

Perennat

- Aster, asterit
- Campanula, kellot
- Centaurea, kaunokit
- Salvia, salviat
- Sedum, maksaruohot
- Veronica, tädykkeet

Maanpeittoperennat

- Fragaria, mansikat
- Geranium, kurjenpolvet

Heinät

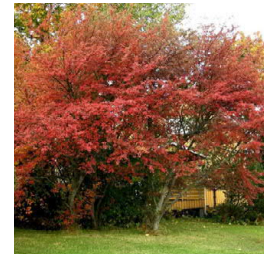
- Calamagrotis, kastikat
- Deschampsia, lauhat
- Molinia, siniheinät

Sipulikasvit

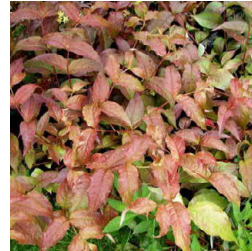
- Galanthus, lumikellot
- Muscari, helmililjat
- Scilla, sinililjat

Helmipihlaja, *Sorbus koehneana*
3–4 m ○●

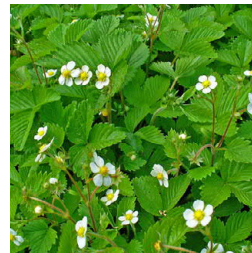
Sirotuomipihlaja, *Amelanchier laevis*
3–4 m ○●

Lamovuohenkuusama, *Diervilla x splendens 'Kajo'*, 70 cm ○●●

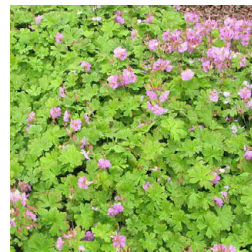
Isoiniheinä, *Molinia caerulea var. arundinacea*, 150–200 cm ○●

Ahomansikka, *Fragaria vesca*
20–30 cm ○

Rohtokataja, *Juniperus sabina*
20–100 cm, (leveys jopa 3 m) ○●

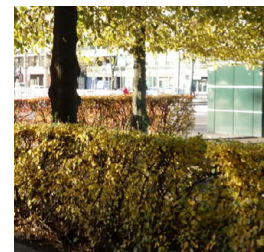
Peittokurjenpolvi, *Geranium x cantabrigiense*, 20–30 cm ○●

Elokuunasteri, *Aster amellus*
40–70 cm ○●

Heinäistutukset

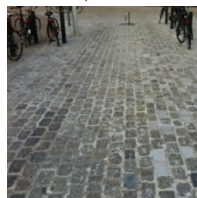
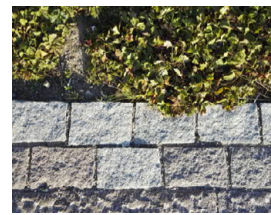
Leikattu pensasaita

PINTAMATERIAALIT

- laadukas ja aikaa kestävä materiaalimaailma
- luonnonkivi, maatiili eri sävyissään
- puuterassit

Graniittikiveys

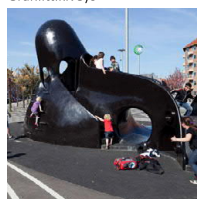
Graniittikiveys

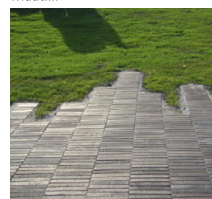
Maatiili

RAKENTEET, KALUSTEET, VARUSTEET

- leikkiveistokset tuovat kansipihoille oman teeman ja kiintopisteen, koska korkeaksi kasvavaa puustoa ei voi käyttää

Leikkiveistos

Maatiili

Betonikiveys

Kuva: EK

Hulevesialtaiden istutukset

VALAISTUS

- suosituksena valkoinen valo 2500–3500 K
- korkeatasoinen valaistussuunnitelma tulee laatia pihasuunnitelman osaksi
- pihoilla tulee välttää asuntoihin suuntautuvaa tai heijastuvaa valaistusta eikä valaistusta tule toteuttaa voimakkaan yleisvalaistuksen keinoin
- oleskelupaikkojen valaistus, esim. istuskelureunat

Betoninen istuinreunus

Puu

Liuksekivi

Kuva: EK

Kuva: EK

3.3 SISÄÄNKÄYNTIPIHAT (ep-1)

TEEMA, SISÄLTÖ JA LUONNE

Sisäänkäyntipihat ovat luonteeltaan puoliyksityisiä ja niiden istutusalueet liittyvät osaksi korttelirakennetta ja asunnon pihaa.

Sisäänkäyntipihojen ilme on saaristomainen ja merellinen. Kasvillisuus- ja materiaalivalinnat voivat sisältää enemmän variaatiota julkisempiin etupihoihin (ep-2) ja terassialueisiin (ep-3) verrattuna.

PIHOJEN ERITYISVAATIMUKSET

- Rakennusten rakenteiden asettamat rajoitukset ja yhteensovitushaasteet
- Kasvivalinnoissa huomioidaan kasvupaikan vaatimukset kuten esimerkiksi kuivuus, valo- ja tuuliolosuhteet
- Kasvillisuuden erikoiskasvualustat ja mahdolliset kasteluratkaisut

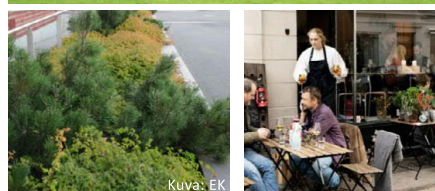

Kuva: EK

Kuva: Jari Huhtaniemi

Kuva: EK

Kuva: EK

Kuva: EK

Kuva: EK

saaristomainen ja merellinen ilme

tunnistettavuus

omaleimaisuus

*monimuotoiset ja kestävät
kasvillisuusvalinnat*

ympärivuotisuus

tulensuoja

KASVILLISUUS

Sisäänkäyntipihat ovat luonteeltaan puolijulkisia istutusalueita, joiden saaristomainen ja merellinen ilme näkyy kasvillisuusvalikoimassa. Lajivalinnat ovat luonteeltaan luonnonmukaisia ja saaristohenkisiä, ja niiden joukkoon valitaan koristekasveja ja "varmoja" pensaslajeja. Istutusalueet muodostavat selkeitä kasvillisuusalueita, joissa vaihtelevat muuttamat pensas-, perenna- ja heinälajit. Istutusalueille valitaan kestäviä heiniä kuten hopeanhoitoista viiruhelpeä tai rantavehneä, jotka menestyvät kuivissakin olosuhteissa. Pensaat tarjoavat tuulensuojaa ja säilyttävät istutusalueiden ryhdin myös talvella.

Esimerkkejä lajistosta

Lehtipuut ja rungolliset pienpuut

Crataegus, orapihlajat
Hydrangea, hortensiat
Physocarpus, heisiangervot
Sorbus, pihlajat

Pensaat

Diervilla, vuohenkuusamat
Elaeagnus, hopeapensaat
Hippophae, tyrnit
Juniperus, katajat
Microbiota, tuivio
Pinus, männyt
Ribes, herukat
Rosa, ruusut
Stephanandra, seppelvarvut

Perennat

Achillea, kärsämöt
Allium, sipulit
Aruncus, töyhtöangervot
Centaurea, kaunokit
Pachysandra, varjoyrtit
Rudbeckia, päivänhatut
Solidago, piiskut

Maanpeittoperennat

Geranium, kurjenpolvet
Thymus, ajuruohot
Waldsteinia, ansikat

Heinät

Calamagrostis, kastikat
Festuca, nadat
Leymus, rantavehneä
Luzula, piipot
Molinia, siniheinät
Phalaris, helvet

Sipulit

Muscari, helmililjat
Scilla, sinililjat

Helmiorapihlaja, *Crataegus x mordensis 'Toba'*, 3–4m

Viiruhelpeä, *Phalaris arundinacea Picta*
80–100 cm ○●

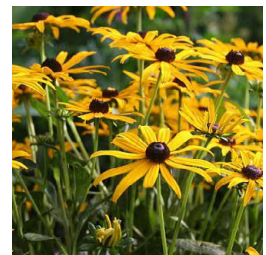
Tyrni, *Hippophae rhamnoides*
200 cm ○●

Kääpiövuorimänty, *Pinus mugo var. pumilio*, 30–100 cm

Rönsyansikka, *Waldsteinia ternata*
10–20 cm ○●●

Sädepäivänhattu, *Rudbeckia fulgida var. sullivantii*, 80 cm ○

Suomenköynnösrusu, *Rosa 'Pohjantähti'*, 3–5 m ○●

Siankärsämä, *Achillea millefolium*
20–70 cm ○●

- Istutusalueiden tulee olla nostettu (leveys tulee olla vähintään 800 mm jäätymisriskin vähentämiseksi)
- Tilallinen periaate: muutaman lajin istuskokonaisuuksia, seassa heiniä, pensaita, pienpuita, perennoja
- Kestävä ja merellinen kasvillisuus. Kotoperäisten lajien seassa "laivojen ruumasta pudonneet siemenet" -ajatuksen mukaisesti perennoja ja heiniä.

PINTAMATERIAALIT

Tukimuuri- ja porraskanteiden materiaali on luonnonkivi tai maatiili. Betonikiveä ei tule käyttää.

Sisäänkäyntipihojen materiaali- ja värimaailman tulee sopia yhteen julkisen tilan ilmeen ja materiaalimaailman kanssa. Rakenteet tulee liittää huolella katualueeseen esimerkiksi nupu- tai noppakiveysten avulla.

RAKENTEET, KALUSTEET, VARUSTEET

- laadukkaat materiaalit ja toteutustaso
- ei kiinteitä kalusteita

VALAISTUS

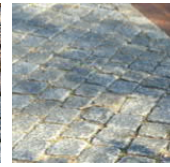
- suosituksena valkoinen valo 2500–3500 K
- portaiden ja kulkuväylien valaisussa tulee ottaa huomioon turvallisuus ja reittien selkeä hahmottuminen
- katualueen valaistusperiaatteet (riippuvalaisimet) vaikuttavat sisäänkäyntipihojen valaistustarpeeseen
- kasvillisuutta tuodaan esiin erikoisvalaistuksen avulla

YKSITYISET ETUVYÖHYKKEET

PINTAMATERIAALIT

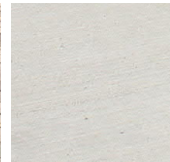
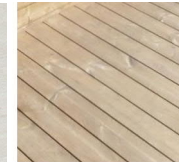
LUONNONKIVI

BETONIKIVET

MAATIILI

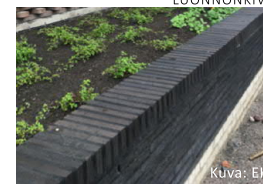
BETONI
(esim. terassin pinta)PUU
(esim. terassin pinta)

TUKIMUURIT

Kuva: EK

LUONNONKIVI

Kuva: EK

MAATIILI

Kuva: EK

VALETTU BETONI

Kuva: EK

VALETTU BETONI

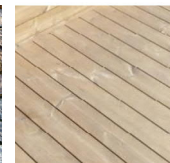

Kuva: EK

LUONNONKIVI

LIIKETILOJEN ETUVYÖHYKKEET

PINTAMATERIAALIT

LUONNONKIVI
esim. nupukivi

PUU

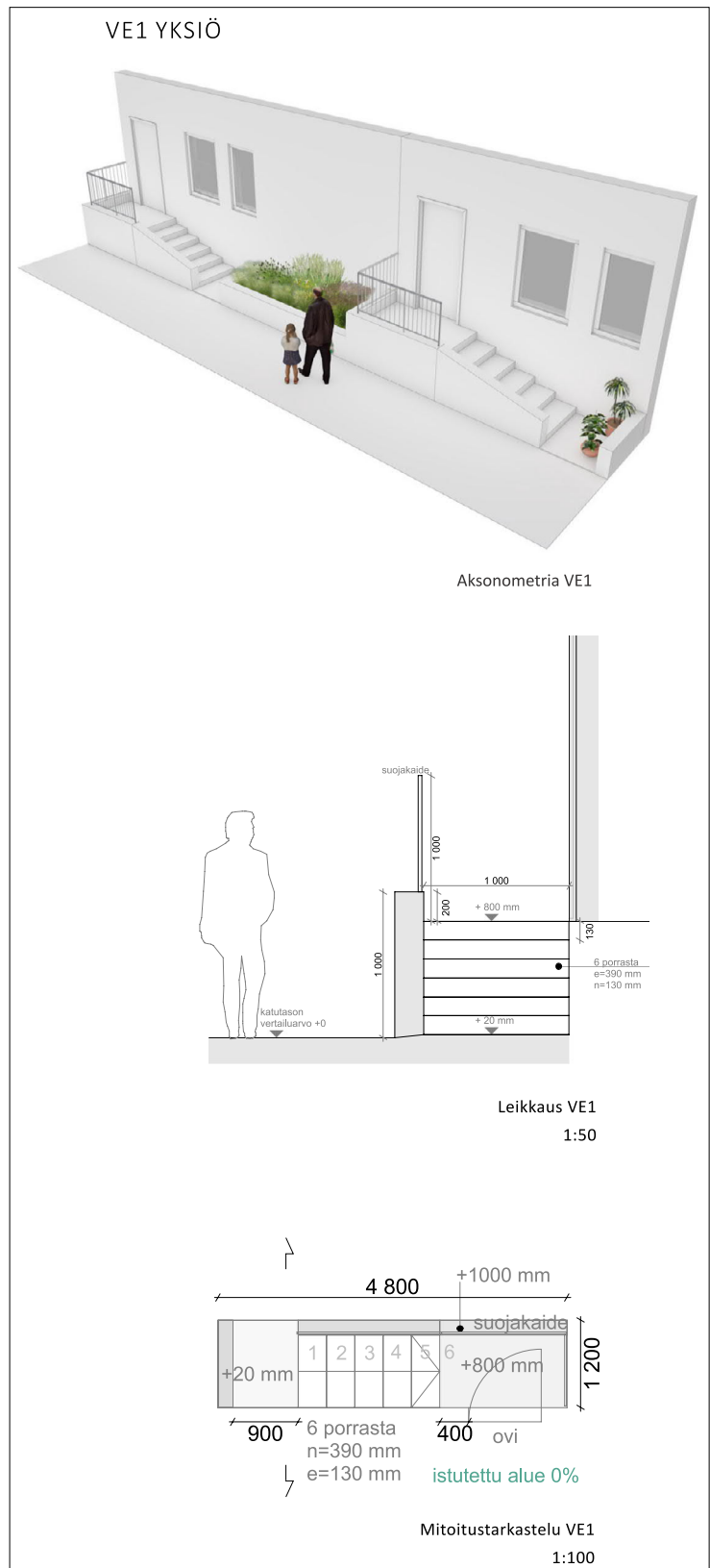

MAATIILI

SISÄÄNKÄYNTIPIHAT (ep-1)

Ohjeistuksella tavoitellaan korttelialueille yhteinäistä ilmettä sekä kaupunkikuvallisten tavoitteiden toteutumista.

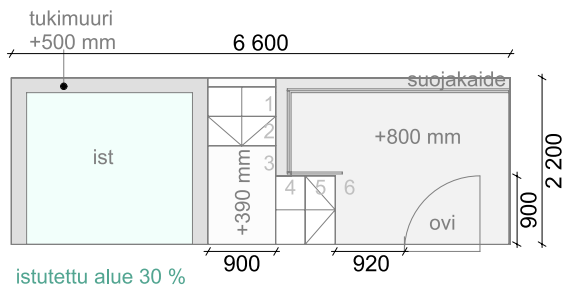
- Portaat
 - Portaiden tulee noudattaa vaatimuksia rakennuksen käyttöturvallisuudesta (YM asetus 1007/2017). Mitoituksessa on käytetty kattamattoman portaan vähimmäisvaatimuksia: etenemä 390 mm ja nousu 130 mm.
 - Sisäänkäyntipihan (ep-1) leveyden ollessa vähintään 3,75 m tulee portaiden suuntautua kohtisuoraan katutilaan.
 - Portaiden leveys on vähintään 900 mm.
- Istutusalueiden tukimuurit
 - Tukimuurien näkyvien osien materiaalina käytetään luonnonkiveä tai maatiiltä.
 - Jokainen istutusalue rajataan muurilla, jonka korkeus on vähintään + 500 mm katutasosta.
- Istutusalueet tulee mitoittaa siten, että kasvillisuudelle taataan mahdollisimman hyvät edellytykset. Istutusaltaan leveys tulee olla vähintään 800 mm jäätymisriskin vähentämiseksi.
- Alle + 800 mm korkeustasolla sijaitsevat tasanteet ovat mahdollisia, mutta niiden tulee olla pinta-alallisesti merkittävästi pienempiä kuin + 800 mm korkeustasolla sijaitseva tasanne.

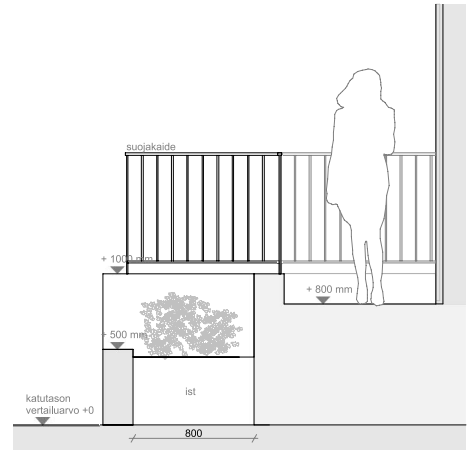
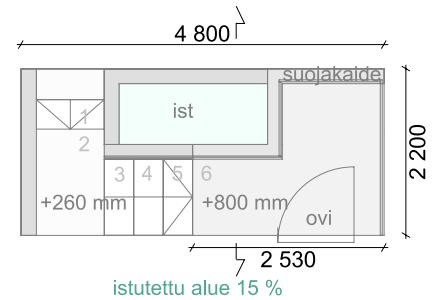
VE2.1 KAKSIO

Aksonometria VE2.1

Mitoitustarkastelu VE2.1
1:100

VE2.2 YKSIÖ

Leikkaus VE2.2
1:50Mitoitustarkastelu VE2.2
1:100

KAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

Sisäänkäyntipihat (ep-1)

Ep-1 –merkityllä alueella yhteensä vähintään viidesosa alueesta tulee toteuttaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Tukimuri- ja porraskanteiden materiaali on luonnonkivi tai maatiili. Jokaisen asuinhuoneiston tai vapaa-ajantilan kohdalla:

- alue tulee toteuttaa pääosin sisäänkäyntipiha, jonka kautta tulee huoneistosta olla kulkuyhteys portaan välityksellä kadulle
- sisäänkäyntipiha tulee pääosin sijaita vähintään 0,8 metriä ympäristön korkotason yläpuolella
- sisäänkäyntipihaa ei tule rakentaa leikkiin ja oleskeluun tarkoitetuksi alueiksi eikä rajata katoksilla tai seinillä.

Liiketilan kohdalla sisäänkäyntipiha tulee rakentaa ympäröivän katualueen korko- ja laatutasoon eikä sitä ei saa rajata katoksilla tai seinillä markiseja lukuun ottamatta.

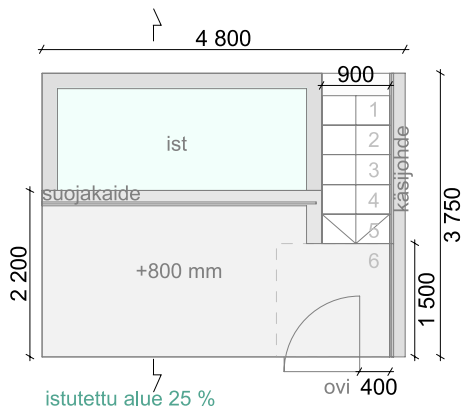
Sisäänvedetty alue (y-z)

Y ja z –merkityn sisäänvedetyn alueen syvyys tulee olla vähintään 2,2 metriä. Yläpuolisen rakennuksen osaa ei saa tukea pilareilla eikä sisäänvedettyyn tilaan saa sijoittaa rakennusrungon ulkopuolisia parvekkeita. Sisäänvedetty alue tulee toteuttaa merkinnän ep-1 –määräysten mukaisesti lukuun ottamatta tonttia 20859/4.

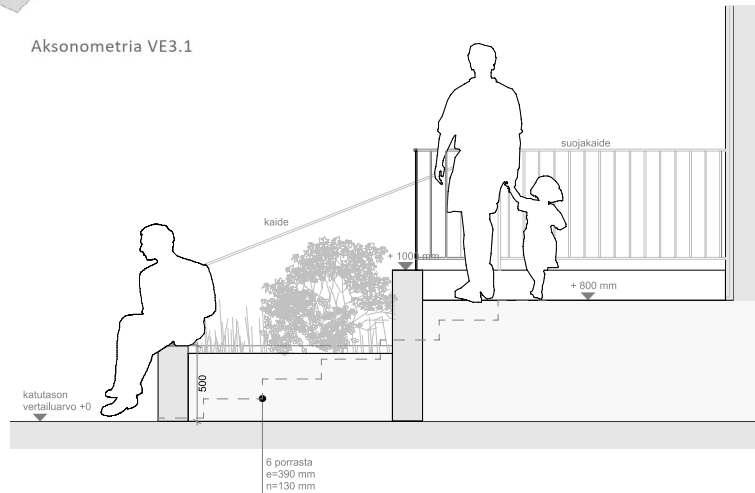
VE3.1 YKSIÖ

Aksonometria VE3.1

Mitoitustarkastelu VE3.1
1:100

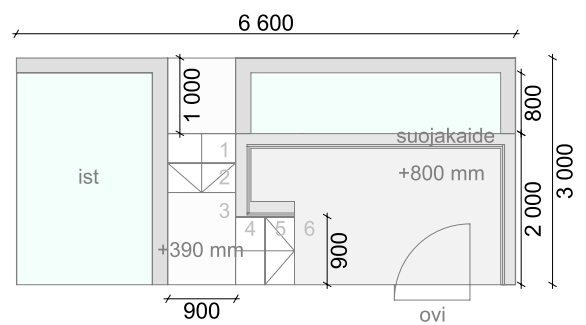

Leikkaus VE3.1
1:50

VE3.2 KAKSIO

Aksonometria VE3.2

Mitoitustarkastelu VE3.2
1:100

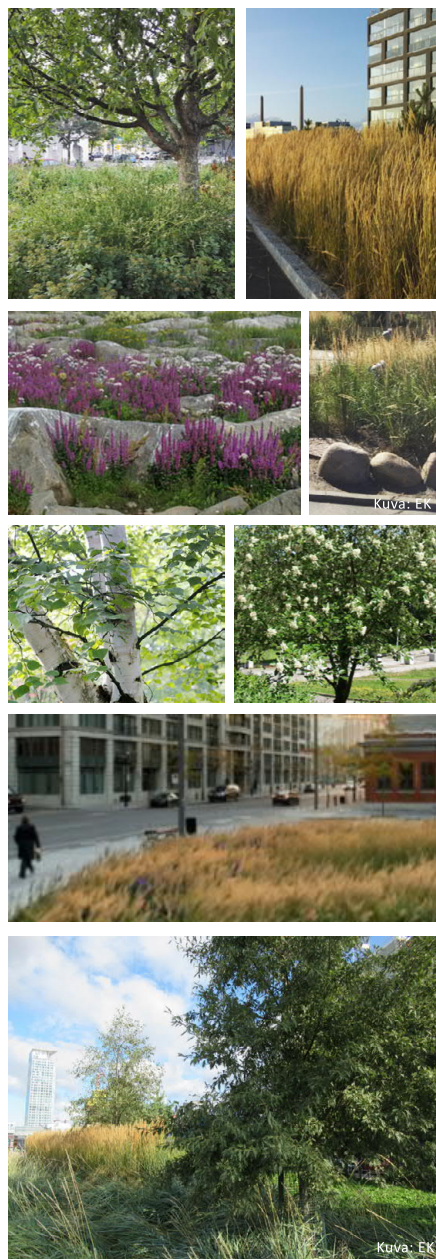
3.4 ETUPIHAT (ep-2) ja TERASSIALUEET (ep-3)

TEEMA, SISÄLTÖ JA LUONNE

Etupihat ja terassialueet ovat luonteeltaan julkisia tai puolijulkisia alueita, joilla korostuu merellinen ja saaristomainen kasvillisuus. Etupihojen ja terassialueiden materiaalimaailma tuo mieleen merenrantakalliot. Heinävaltaisessa kasvillisuudessa on viitteitä rantaheinikoista, rantaniityistä ja rantamatalikoista. Alueille suositellaan ep-1-alueisiin verrattuna yhtenäisempää ilmettä. Alueet liittyvät Hernesaaren rantapuistoon luontevalla tavalla ja ovat edustava osa Helsingin kantakaupungin puistojen sarjaa.

PIHOJEN ERITYISVAATIMUKSET

- Yhtenäisen jalustan ja julkisivun muodostuminen: materiaalipaletin ja tukimuurien värisävyjen yhteensovitus Hernesaaren rantapuiston suuntaisilla ep-2 ja ep-3 -alueilla
- Kasvivalinnoissa otetaan huomioon kasvupaikan vaatimukset kuten esimerkiksi kuivuus, valo- ja tuuliolosuhteet
- Mahdolliset kastelujärjestelmät tai kasvualustan parannustoimenpiteet kasvilajien vaatimusten mukaisesti

merellinen ja edustava kasvillisuus

alueiden julkinen tai puolijulkinen luonne näkyy alueiden laadukkaassa toteutuksessa

Hernesaaren rantapuiston suuntaan muodostuu ilmeeltään yhtenäinen jalusta ja vehreä julkisivu

KASVILLISUUS

Merellisyys ja kestävyys näkyvät kasvillisuusvalikoimassa. Istutusalueille valitaan kestäviä heiniä kuten hopeanhohtoista viiruhelpeä tai rantavehettä, jotka menestyvät kuivissakin olosuhteissa. Perennoista osa kasvaa luonnonvaraisena saariston rannoilla. Pensaat tarjoavat tuulensuojaa ja säilyttävät istutusalueiden ryhdin myös talvella.

Tilallisena periaatteena istutukset muodostavat selkeitä kasvillisuusalueita, joissa vaihtelevat muuttamat pensas- ja perennalajit sekä korostuksena pienpuut. Luonteeltaan istutusalueet ovat ep-1-alueita suurempia, ja alueille valitaan tilan sallies- sa myös suurempia puita.

Sisäänkäyntipihat ovat luonteeltaan julkisia tai puolijulkisia, ja alueet liittyvät visuaalisesti osaksi Hernesaaren rantapuistoa.

Esimerkkejä lajistosta

Lehtipuut ja rungolliset pienpuut

- Alnus, lepät
- Crataegus, orapihlajat
- Hydrangea, hortensiat
- Physocarpus, heisiangervot
- Pendula, koivut
- Quercus, tammot
- Sorbus, pihlajat

Pensaat

- Diervilla, vuohenkuusamat
- Elaeagnus, hopeapensaat
- Hippophae, tyrnit
- Juniperus, katajat
- Pinus, männyt
- Ribes, herukat
- Rosa, ruusut

Perennat

- Achillea, kärsämöt
- Aruncus, töyhtöangervot
- Bistorta, konnaantattaret
- Centaurea, kaunokit
- Rudbeckia, päivänhatut
- Solidago, piiskut
(huom. kultapiisku)

Maanpeittoperennat

- Geranium, kurjenpolvet
- Waldsteinia, ansikat

Heinät

- Calamagrostis, kastikat
- Festuca, nadat
- Leymus, rantavehnet
- Luzula, piipot
- Molinia, siniheinät
- Phalaris, helvet

Sipulit

- Muscari, helmililjat
- Scilla, siniilijat

Tyrni, *Hippophae rhamnoides*
200 cm ○●

Sinikataja 'Meyeri',
Juniperus squamata, 120 cm ○

Rantavehne, *Leymus arenarius*
60–100 cm ○

Koristekastikka, *Calamagrostis x acutiflora* 'Overdam', 80–120 cm

Virginiantädyke, *Veronicastrum virginicum*, 100–150 cm ○

Mäkimeirami, *Origanum vulgare*
30–60 cm ○

Kuutamohortensia, *Hydrangea paniculata* 'Praecox', 250 cm ○●●

Kultapiisku, *Solidago virgaurea*
30–100 cm ○

Suomen ainoa alkuperäinen piiskulaji, kultapiisku (*S. virgaurea*). Piiskuista ei tule käyttää vieraslajeiksi luokiteltua kanadanpiiskua (*Solidago canadensis*) tai isopiiskua (*Solidago gigantea*).

PINTAMATERIAALIT

Tukimuurien ja portaiden materiaalina käytetään luonnonkiveä.

Luonnonkiven sävyn tulee vaihdella harmaasta lämpimiin sävyihin jäljitellen Helsingin rantakallioiden värisävyjä. Tavoitteena on muodostaa Hernesaaren rantapuiston suuntaan yhtenäinen ilme, jossa on kuitenkin mahdollista olla sävyllistä variaatioita. Kivipintojen erilaisilla käsittelytavoilla luodaan vaihtelua ilmeeseen.

Etupihojen ja terassialueiden materiaalimaailman tulee sopia yhteen julkisen tilan materiaalimaailman kanssa.

RAKENTEET, KALUSTEET, VARUSTEET

- rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden materiaallivalinnat laadukkaita
- luonnonkiveä voidaan käyttää myös oleskelukalusteissa (kookkaat lohkareet) ja istutusalueilla, erityisesti heinien lomassa

VALAISTUS

- valaistus suunnitellaan huolella, kiinnittäen erityistä huomiota yhtenäisen ilmeen muodostumiseen Hernesaaren rantapuiston suuntaan
- valaistuksella voidaan korostaa esimerkiksi luonnonkivipintoja ja portaita
- valkoinen valo 2500–3500 K, värisävyn tulee olla yhtenäinen
- tunnelman luominen, ihmisen mittakaava (erityisesti terassialueet)
- alueella tulee välttää asuntoihin suuntautuvaa tai heijastuvaa valaistusta eikä valaistusta tule toteuttaa voimakkaan yleisvalaistuksen keinoin

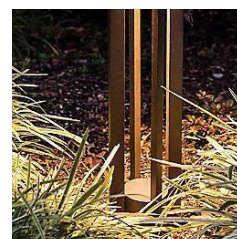
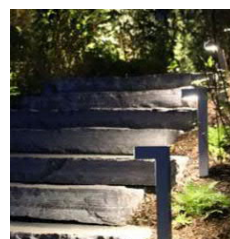
LUONNONKIVI JA SEN VÄRISÄVYT

Kuva: EK

Kuva: EK

ETUPIHAT (ep-2)

- Istutusalueet rajataan muurilla, jonka korkeus on vähintään + 500 mm katutasosta.
- Etupiha tulee toteuttaa enintään 3 metrin etäisyydelle julkisivulinjasta ja sen tulee sijaita vähintään 0,8 m ympäristön korkotason yläpuolella.
- Ep-2 -alueella esteetön yhteys luiska (1:12,5) ep-3 -alueelle.

Kaiteet, suojakaiteet

- Suojakaidetta on käytettävä yli 0,7 metrin tasoeroissa kohteissa, joihin lapsilla on pääsy. Kaiteen suojaavan osan on ulotuttava vähintään 0,7 metrin korkeudelle tasanteen tai askelman pinnasta. Kaiteen kokonaiskorkeuden on oltava yksi metri.

KAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

Etupihat (ep-2)

Ep-2 –merkityllä alueella huoneistojen etupihojen ulkopuoliset alueet kulkuyhteyksiä lukuun ottamatta tulee toteuttaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Alueen kautta voidaan toteuttaa esteetön kulkuyhteys ep-3 alueelle. Tukimuurirakenteiden materiaali on luonnonkivi.

Asuinhuoneiston ja vapaa-ajantilan kohdalla etupiha tulee toteuttaa:

- vähintään huoneiston levyisenä ja ulottaa enintään 3 metrin etäisyydelle julkisivulinjasta
- tulee sijaita vähintään 0,8 metriä ympäristön korkotason yläpuolella.

Etupihalle ei saa toteuttaa kulkuyhteyttä Hernesaaren rantapromenadilta eikä niitä saa rajata katoksilla tai seinillä.

TERASSIALUEET (ep-3)

- Terassialue tulee jakaa kolmeen eri tasoon, joista ylin taso on vähintään 800 mm Hernesaaren rantapromenadin korkotason yläpuolella
- Ep-3 -alueen porrasmittaus suositus: nousu 90 mm, etenemä 450 mm.
- Enintään viidesosan alueesta saa toteuttaa istutettuna alueena.
- Istutusalueet rajataan muurilla, jonka korkeus on vähintään + 500 mm katutasosta.

Terassialue (ep-3)

Ep-3 –merkityllä alueella terassialuetta saa rajata lasisilla sivuseinillä ja katoksilla enintään 3,5 metrin etäisyydelle asuinhuoneistojen julkisivusta. Terassialuetta ei saa rajata Hernesaaren rantapromenadin suuntaisilla etuseinillä merelle päin. Enintään viidesosan alueesta saa toteuttaa istutettuna alueena, joka on rajattava vähintään 0,5 metriä korkealla tukimuurilla korttelialueen rajaan. Tukimuur- ja porraskanteiden materiaali on luonnonkivi.

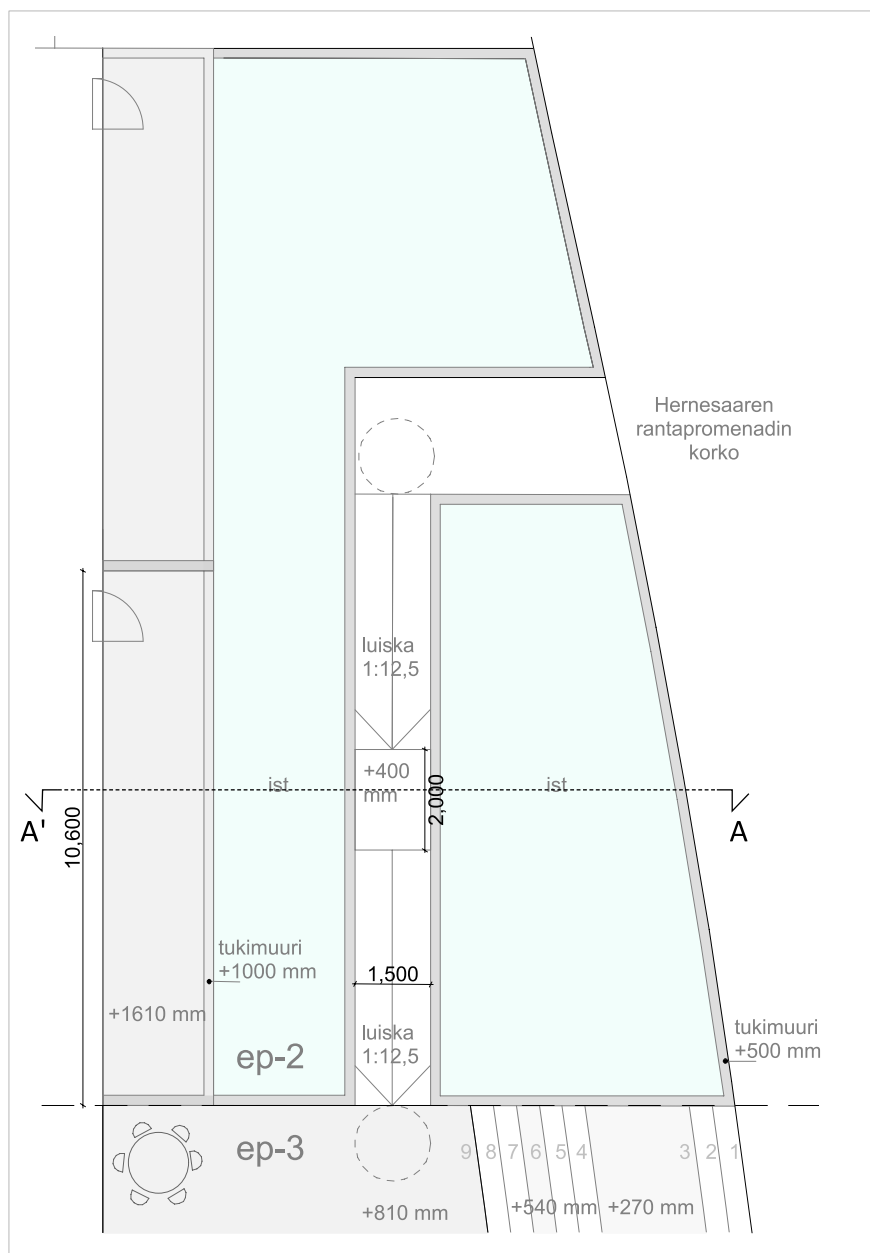
Terassialue tulee:

- jakaa kolmeen eri korkotasoon, joista ylin taso on vähintään 0,8 metriä Hernesaaren rantapromenadin korkotason yläpuolella
- rajata Hernesaaren rantapromenadiin korttelialueen rajan suuntaisilla porraskanteilla.

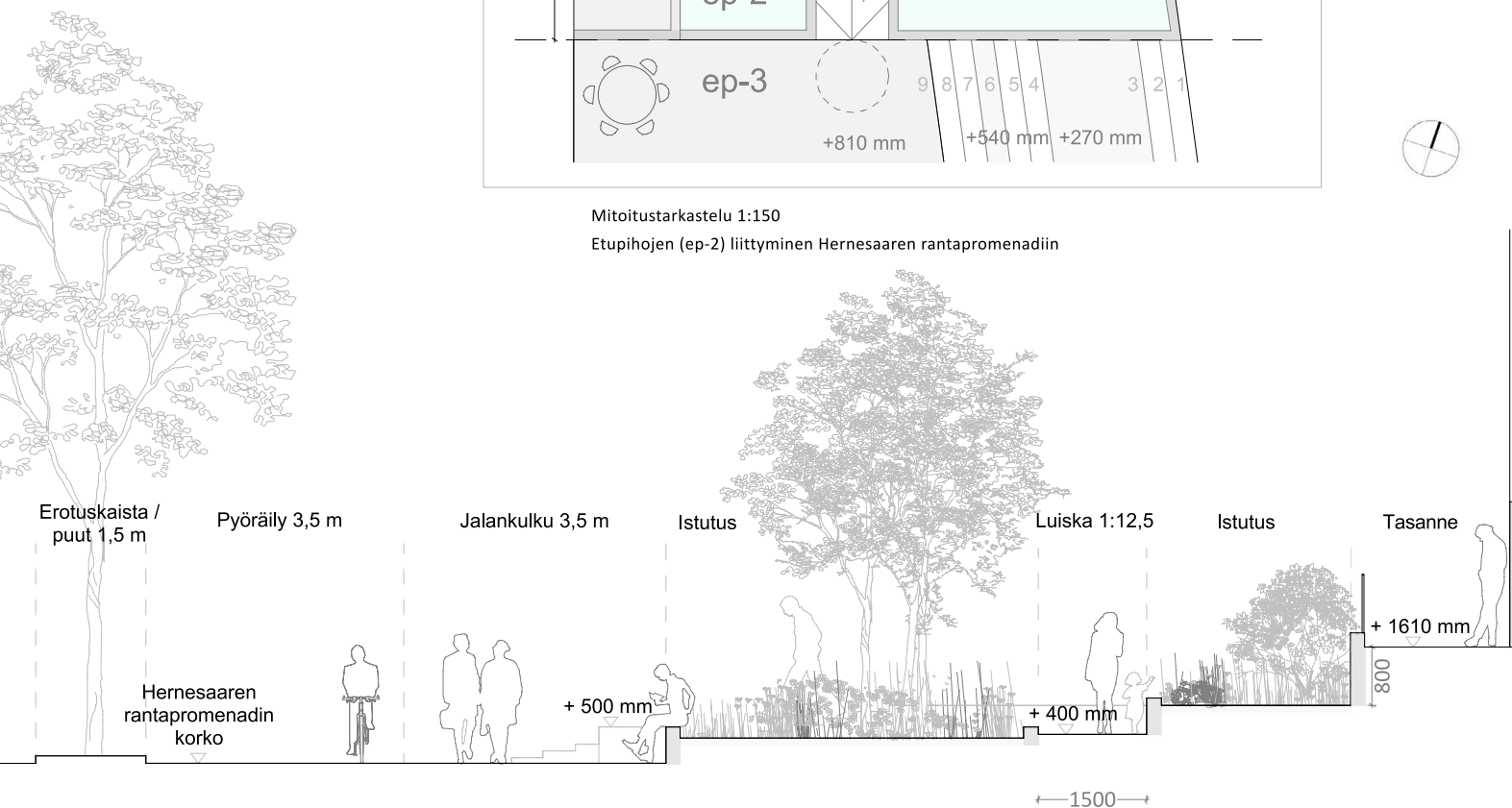
Ravintolan tai kahvilan rakennusala (kr)

Kr –merkityllä ravintolan tai kahvilan rakennusallalla tilojen tulee sijaita vähintään 0,8 metriä Hernesaaren rantapromenadin korkotason yläpuolella ja sisäänkäynti tulee sijoittaa ep-3 -terassialueen puolelle.

ETUPIHAT (ep-2)

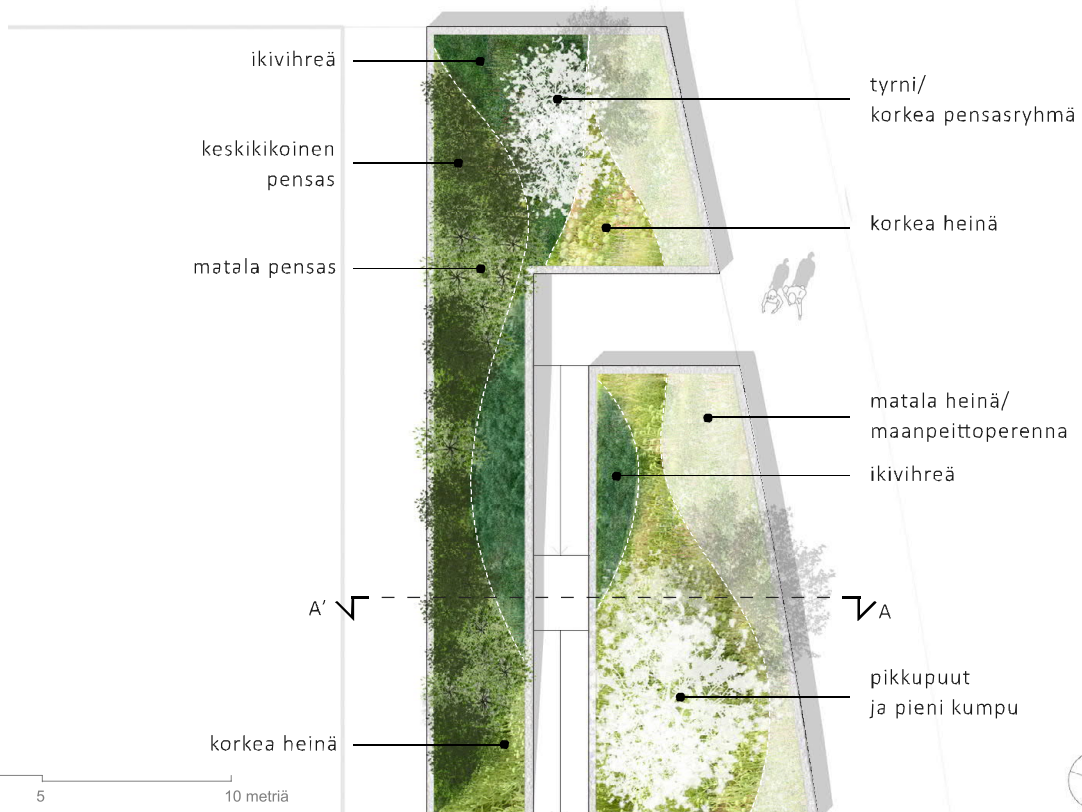
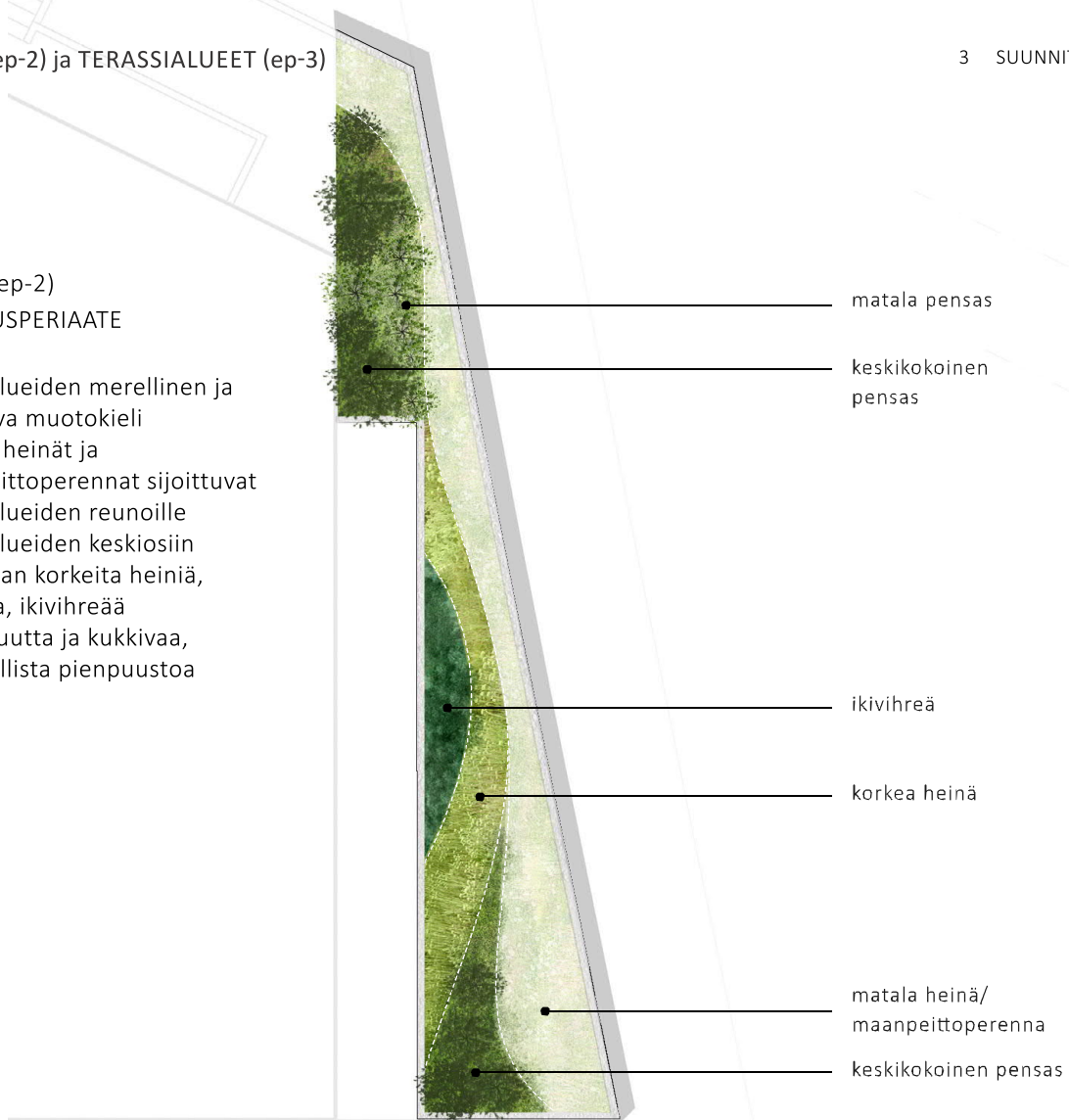
Mitoitustarkastelu 1:150
 Etupihojen (ep-2) liittyminen Hernesaaren rantapromenaadiin

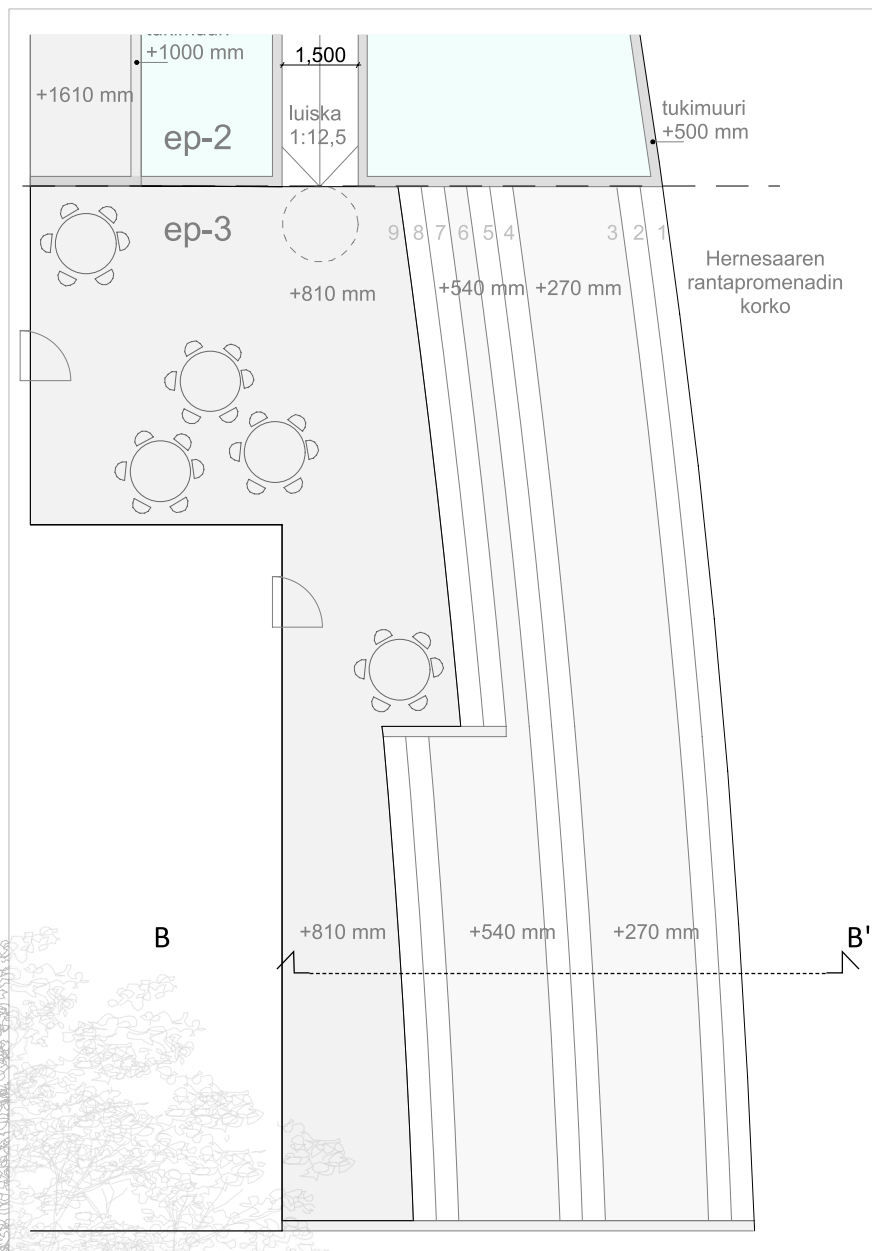
Leikkaus A-A' 1:100
 Etupihojen (ep-2) liittyminen Hernesaaren rantapromenaadiin

ETUPIHAT (ep-2)
KASVILLISUUSPERIAATE

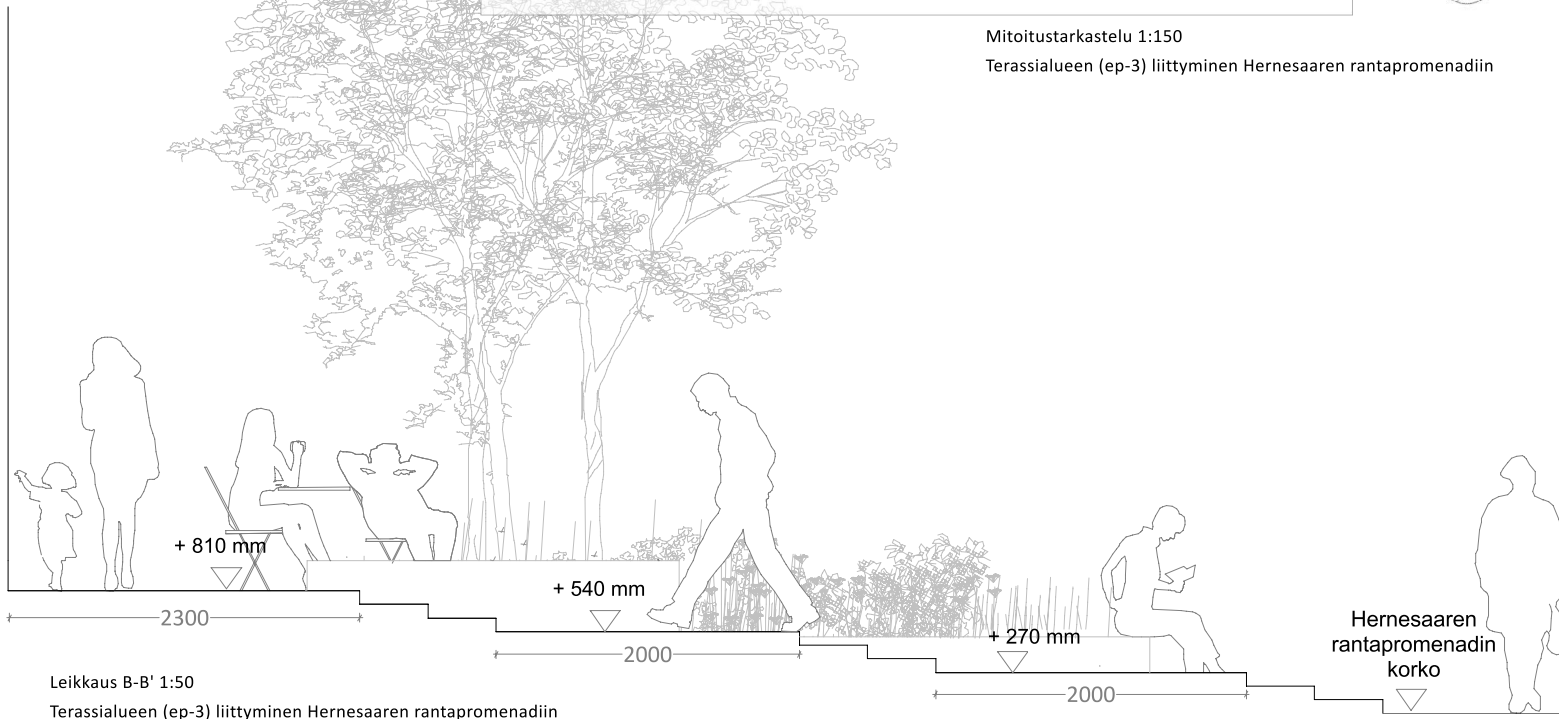
- istutusalueiden merellinen ja aaltoileva muotokieli
- matalat heinät ja maanpeittoperennat sijoittuvat istutusalueiden reunoille
- istutusalueiden keskiosiin sijoitetaan korkeita heiniä, pensaita, ikivihreää kasvillisuutta ja kukkivaa, koristeellista pienpuustoa

■ TERASSIALUEET (ep-3)

Mitoitustarkastelu 1:150
 Terassialueen (ep-3) liittyminen Hernesaaren rantapromenadiin

Leikkaus B-B' 1:50
 Terassialueen (ep-3) liittyminen Hernesaaren rantapromenadiin

3.5 VIHHERKATOT

TEEMA, SISÄLTÖ JA LUONNE

Hernesaaren viherkatoilta avautuu vaikuttavia näkymiä merelle. Visuaaliselta ilmeeltään viherkatot tuovat mieleen tuuliset kalliorannat. Kattopuutarhojen vihreä ja tuulelta suojaava kasvillisuus luo viihtyisiä tiloja oleskeluun ja leikkiin. Kattojen yhteistilat ja mahdollisuus käytöveen tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia oleskeluun ja toimintaan (mm. kesäkeittiöt, paljut). Oleskeluun tarkoitetuissa kattopuutarhoissa osa kasvillisuudesta voidaan sijoittaa myös kookkaiisiin ruukkuihin tai istutusastioihin, joiden ilmeen tulee olla yksinkertaisen linjakas ja soveltua rakennusten arkkitehtuuriin. Ruukut ja astiat ovat siirrettävissä ja käytettävissä uudelleen, kun katon vedeneritys joudutaan uusimaan.

Osa kattopinta-alasta toteutetaan kasvillisuudeltaan vaatimattomampina viherkattoina, joilla keltaisen, oranssin ja punaisen sävyissä hehkuvat maksaruoho- ja ketoalueet luovat eliöstölle elinympäristöjä, luonnon monimuotoisuutta korostaen. Keto- tai maksaruohokatolle ei yleensä ohjata oleskelua.

PIHOJEN ERITYISVAATIMUKSET

Viherkatoilla kasvualustan ja käytettävän kasvillisuuden tulee soveltua ääreviin olosuhteisiin. Kasvualustan tulee pidättää vettä ja sitoa kasvit tehokkaasti alustaansa. Vedenpidätyskykyä voidaan parantaa esimerkiksi lisäämällä kasvualustaan biohiiltä. Katon rakenteet tulee mitoittaa siten, että viherkaton paino on otettu huomioon ja vesieristys suunniteltu asianmukaisesti.

Mitä suurempi pinta-ala viherkatolla on, sitä tärkeämpää on, että kasvualusta on riittävän paksu. Kasvualustan vähimmäispaksuus viherkatoilla on 10 cm. Tällöin viherkattojen kasvillisuudella on edellytykset menestyä, ja lisäksi voidaan tehokkaasti vaikuttaa hulevesien viivytykseen.

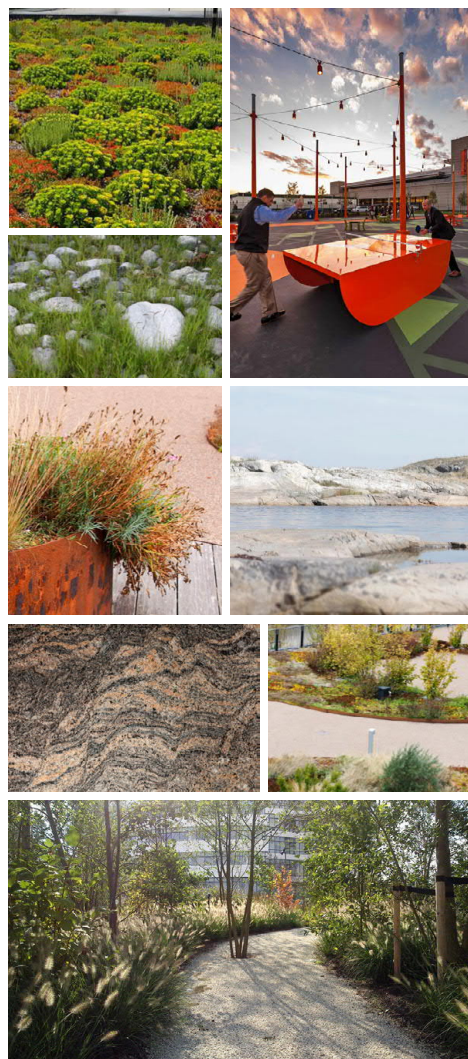
KAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

Viherkatot

Alle kahdeksan kerrosta korkeiden rakennusalan osien yhteenlaskettu kattopinta-ala on pääosin rakennettava asukkaiden tai huoneistojen käyttöön.

Kortteleissa 20243, 20850-20866 ja 20870 alle yhdeksän kerrosta korkeiden rakennusten kattopinta-ala on toteutettava pääosin viherkattona tai kattopuutarhana lukuun ottamatta tonttia LPA-1 –korttelialueita.

Talosaunan saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi, mikäli siihen liittyväle kattoterassille toteutetaan käyttövesiviemärointi kattoterassin monipuolisen käytön mahdollistamiseksi.

KASVILLISUUS

Viherkattojen kasvillisuus muodostuu monipuolisista maksaruoho- ja ketokattopinnoista sekä oleskelualueiden yhteyteen sijoitettavista intensiivisemmistä istutusalueista. Viherkatoille suunniteltavassa kasvillisuudessa otetaan mallia luonnosta: lajit, jotka menestyvät kuivilla, tuulisilla paahdeniityillä ja kallioilla sopivat myös viherkatoille.

Kasvillisuuden valinnassa tulee ottaa huomioon kansirakenteen asettamat vaatimukset sekä tuulija sääolosuhteet. Kasvillisuus muodostaa suojaisia oleskelutiloja ja sen avulla johdatetaan katsetta kohti avautuvaa näkymää. Kasvillisuuden liike muodostaa tärkeän elementin viherkattojen lajivalinnoille. Kevätilme, useat eri aikoina kukkivat lajit, näyttävä syysväritys ja talventörröttäjiksi jätettävät heinäkasvit korostavat visuaalista ilmettä.

Viherkatoille voidaan toteuttaa kasvillisuus myös valmiina niittymattona, ja kasvillisuuskumpuja voidaan toteuttaa paksumpien kasvialustarakenteiden, ns. biomoduuliratkaisujen avulla. Myös ruukkuihin ja istutusastioihin sijoitettavalla kasvillisuudella saadaan kolmiulotteisuutta kattopihoille.

Esimerkkejä lajistosta

Puut

- Prunus, kirsikat
- Sorbus, pihlajat

Pensaat

- Amelanchier, tuomipihlajat, huom! ei isotuomipihlaja
- Diervilla, vuohenkuusamat
- Hippophae, tyrnit
- Juniperus, katajät
- Ribes, herukat
- Rosa, ruusut
- Spiraea, pensasangervot

Perennat

- Achillea, kärsämöt
- Origanum, meiramit
- Sedum, maksaruohot
- Salvia, salviat

Maanpeittoerennat

- Fragaria, mansikat
- Geranium, kurjenpolvet
- Thymus, ajuruohot

Heinät

- Calamagrotis, kastikat
- Deschampsia, lauhat
- Molinia, siniheinät

Köynnökset

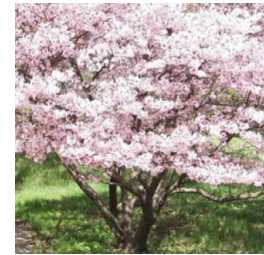
- Hydrangea, hortensiat
- Parthenocissus, villiviinit

Sipulikasvit

- Galanthus, lumikellot
- Muscari, helmililjat
- Scilla, sinililjat

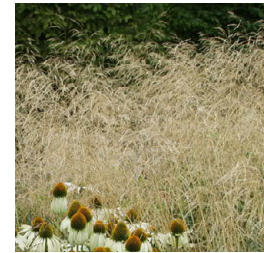
Punakärsämö, *Achillea millefolium*
50–60 cm ○●

Rusokirsikka, *Prunus sargentii*
3–6 m ○●

Tuoksukurjenpolvi, *Geranium macrorrhizum*, 20–30 cm ○●●

Nurmilauha, *Deschampsia cespitosa*
Bronzeschleier, 70–90 cm ○

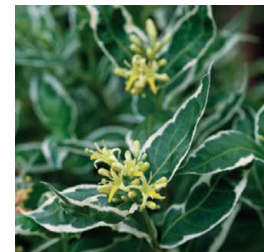
Keltamaksaruoho, *Sedum acre*
5–10 cm ○

Siniheinä, *Molinia caerulea*
30–120 cm ○●

Koivuangervo *Spiraea betulifolia*,
100 cm ○●

Rusovuohenkuusama, *Diervilla sessilifolia* 'Cool splash', 70–100 cm ○●●

Köynnöshortensia *Hydrangea anomala subsp. petiolaris*

Säleikkövilviini *Parthenocissus inserta*

Viherkatoilla on lukuisia hyötyjä:

- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Viherkatot muodostavat paahdeympäristöjä, joissa menestyvät kotimaiset, huonevat lajit ja mm. perhosten mesikasvit
- Hulevesien hallinta: viivyttäminen ja virtaaman tasaaminen
- Rakennuksen viilennys, energiankulutuksen vähentäminen ja lämpösaarekilmien lieventäminen
- Viherkatot suojaavat kattorakennetta UV-säteilyltä
- Äänenvaimennus sisätiloissa
- Visuaaliset vaikutukset – viherkatot ovat osa arkkitehtonista muotokieltä
- Kattopuutarhat muodostavat uudenlaisia tiloja ulko-oleskeluun tiiviisti rakennetuilla alueilla

Kuva: Kekka Kyöri, Ketonoidanrakko, 2013.

Kuva: Värtaterminalen, Nivå Landskapsarkitektur.

4 KORTTELIPIHAESIMERKIT

4.1 MAANVARAINEN KORTTELIPIHA

Maanvaraisen Helmivene-korttelin korttelipiha muodostuu laajoista kasvillisuusaarekkeista, joiden lomassa hiekka- ja sorapintaiset alueet mahdollistavat pelailun ja yhteisöllisen oleskelun.

Yleisten toimintojen alueet on sijoitettu aurinkoiselle puolelle pihaa. Eteläiselle pihalle sijoitetaan suurempi, keskitetty toiminto, kuten leikki. Pienemmälle pohjoiselle pihalle sijoitetaan yksittäisille leikkitoiminnoille tai oleskeluun tarkoitettu alue.

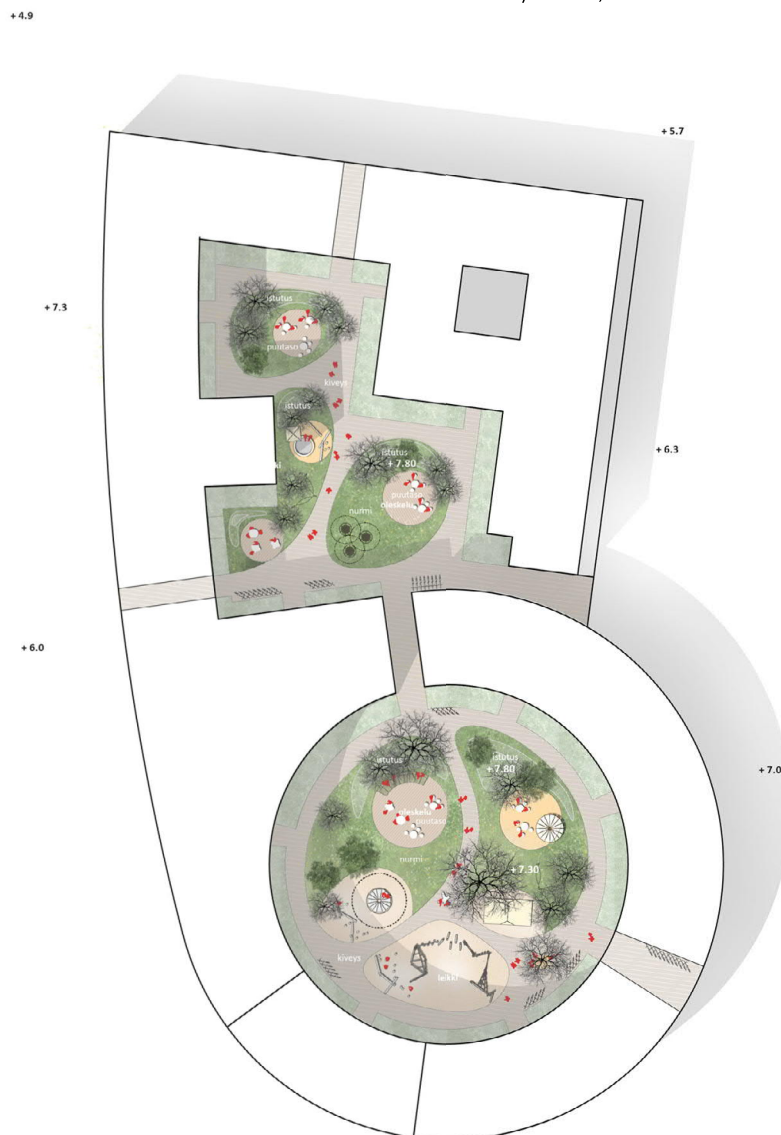
MITOITUS

Oleskelualueet

- pohjoinen piha 106 m²
- eteläinen piha 144 m²

Yksityispihat

- Yksityisten, etelään ja länteen suuntautuvien maantasokerroksen pihojen pinta-ala on tarkastelussa mitoitettu 3 metrin levyisiksi. Muilla sivuilla näiden yksityisten pihojen leveys on 2,1 m.

Helmi-kuja-kortteli 1:1000

KASVILLISUUS

Korttelipihaan kasvillisuus muodostuu keväällä loistokkaasti kukkivista pienpuista, kuten pihlaja (*Sorbus aucuparia*) ja suuremmiksi kasvavista lehtipuista (esim. metsävaahtera, *Acer platanooides*). Korttelipihojen puutarhamaista tunnelmaa luovat puuryhmien alla kasvavat maanpeittoperennat, perennojen kukkaloisto pitkälle syksyyn ja talvimai-seman talventörröttäjät ja ikivihreät pensaat.

Maastonmuotoilulla luodaan kiinnostavia tilakokonaisuuksia. Oleskelualueita ympäröivä kasvillisuus ja pinnanmuodot luovat suojaisen selustan oleskelulle.

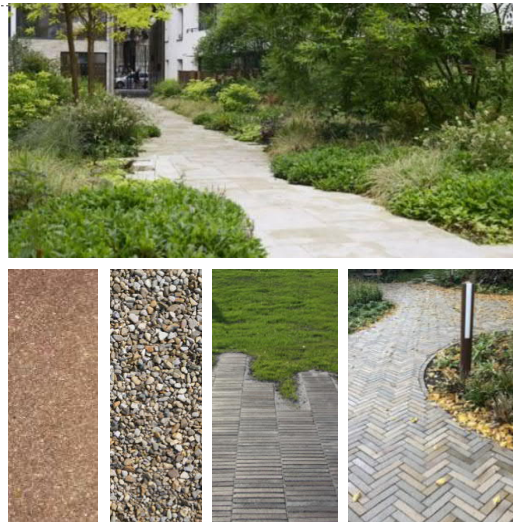

PINTAMATERIAALIT

Korttelipihaan yhteisten oleskelupaikkojen pintamateriaaleina voidaan käyttää esimerkiksi kivituhkaa, turvasoraa tai puupintoja.

Istutus- ja oleskelusaarekkeita rajaavat reitit (leveys min. 220 cm) ovat maatiiltä tai laadukkaasti toteutettua betonikiveystä.

Leikkivälineissä suositetaan luonnonpuuta, jonka värimaailma on yksinkertaisen harmoninen.

RAKENTEET, KALUSTEET JA VARUSTEET

Eteläisen pihaan yhtenäinen leikkialue mahdollistaa kookkaampien kiipeilytelineiden ja -rakennelmien, keinujen ja karusellien sijoittamisen. Myös pienemmälle pohjoiselle pihalle voidaan sijoittaa esimerkiksi hiekkalaatikko, trampoliini ja leikkimökki pihaleikkeihin.

Polkupyörien pysäköintialueet sijoitetaan sisäänkäyntien läheisyyteen ja eteläisen pihaan leveimmälle sisäänkäynnille.

+ 5.7

+ 7.3

+ 6.3

+ 6.0

+ 7.0

4.2 KORTTELIPIHA KANSIRAKENTEEN PÄÄLLÄ

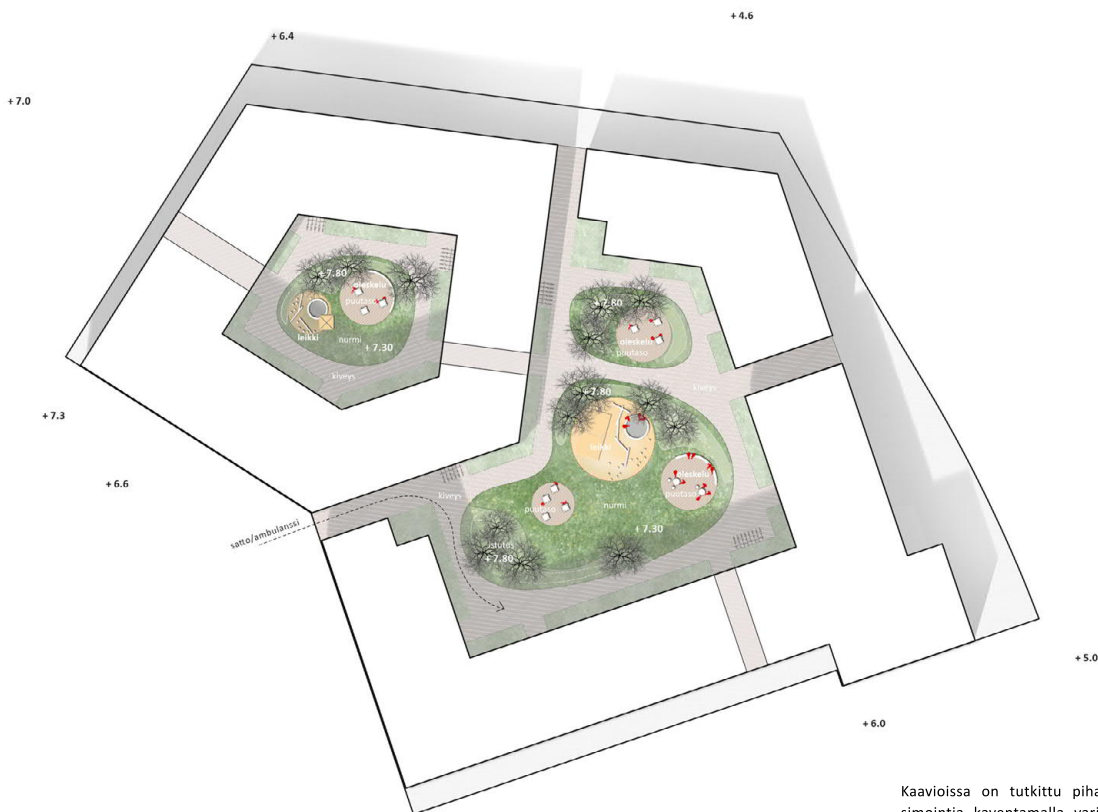
Pysäköintikannen päällä sijaitsevan Kalmari-korttelin viheralueet muodostavat vehreitä saarekkeitä korttelipihan keskelle. Yksityiset terrassit on pinta-alatutkielmissa mitoitettu siten, että yhteiseen käyttöön tarkoitetuille alueille saadaan mahdollisimman paljon tilaa oleskelulle ja leikkimiselle. Saattoajon / sairaskuljetuksen vaatima tila tulee ottaa kävelyteiden mitoituksessa huomioon.

MITOITUS

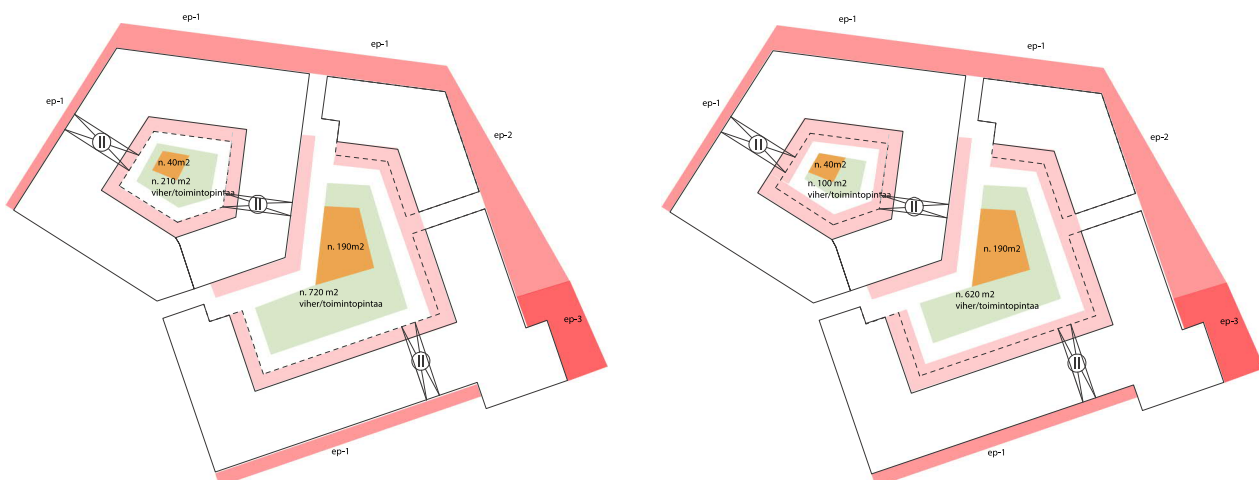
Oleskelu- ja leikkialueet

- pieni piha 28 m²
- iso piha 104 m²

Kalmari-kortteli 1:1000

Kaavioissa on tutkittu piha-alueiden maksimointia kaventamalla varjoisten alueiden yksityisiä etuvyöhykkeitä. Näin saavutetaan enemmän yhteiseen käyttöön tarkoitettua piha-aluetta.

Kaaviotutkielma Kalmari-korttelin yksityisten ja yhteisten piha-alueiden mitoituksesta.

KASVILLISUUS

Korttelipihaan kasvillisuudessa on viitteitä puutarhamaisesta kotisatamasta. Pihalle valitaan kansipihoille sopivia puulajeja, kuten kotipihlaja (*Sorbus aucuparia*). Puuryhmien alle istutetaan varjossa viihtyviä heiniä ja maanpeittoerlennoja. Heinäistutuksissa on viittaus merelliseen, aaltoilevaan muotokieleeseen.

Maastonmuotojen ja kasvillisuuden muodostama tilallinen kokonaisuus luo suojaisen oleskelulle ja leikille. Osa kasvillisuudesta istutetaan kookkaisiin ruukkuihin tai istutusastioihin, joiden ilmeen tulee sopia rakennusten arkkitehtuuriin.

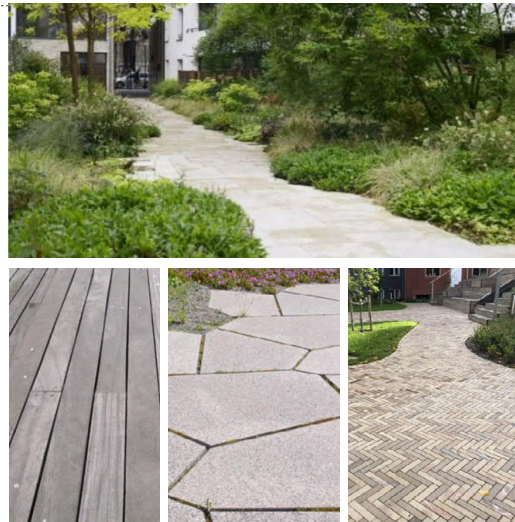

PINTAMATERIAALIT

Verheiden kumpujen keskelle sijoittuvien korttelipihaan yhteisten oleskelualueiden pintamateriaalina käytetään esimerkiksi puuta ja kivituhkaa.

Istutus- ja oleskelusaarekkeita rajaavat reitit (leveys min. 220 cm) ovat vaaleaa maatiiltä tai luonnonkiveä. Porrashuoneen edustalle tulee Hernesaaren rantapromenadin puolella mahdollistaa saatto- ja ambulanssilla ajo. Tällöin käytävän leveys on 3 m.

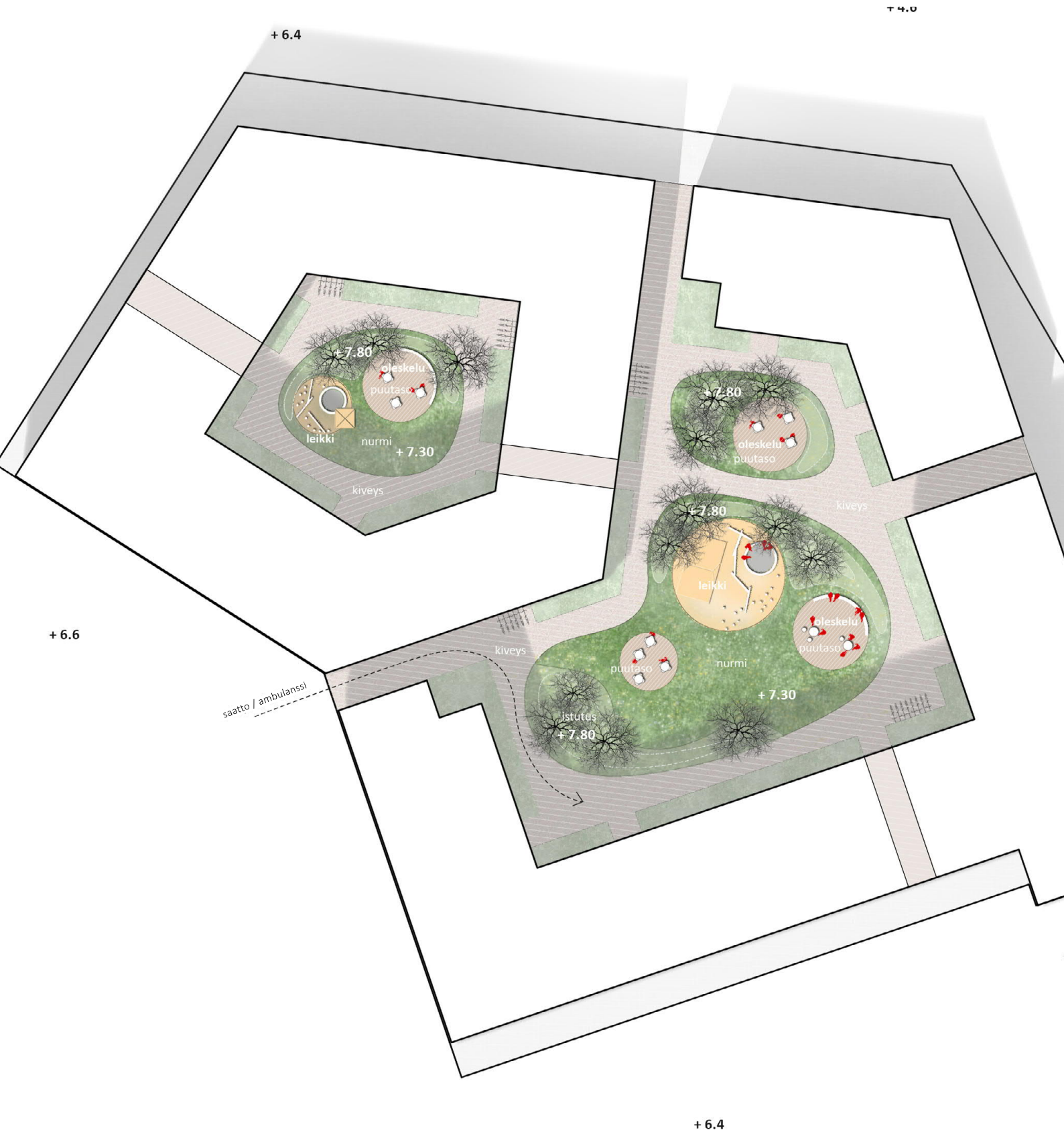
Leikkipaikat päällystetään turvahiekalla tai valettavalla turva-alustalla. Turva-alustan väritys sovitetaan muuhun ympäristöön.

RAKENTEET, KALUSTEET JA VARUSTEET

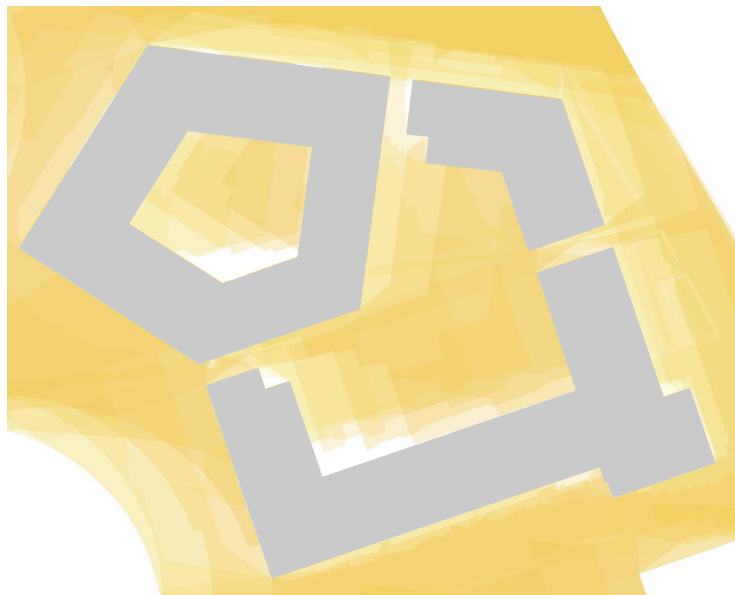
Korttelipihaan leikkialueille voidaan sijoittaa esimerkiksi leikkiveistoksia tai monimuotoisen leikin mahdollistavia ja liikunnallisuutta aktivoivia leikkivälineitä. Yksittäisen kookkaamman leikkiveistoksen avulla voidaan luoda kolmiulotteisuutta kansipihoille, joihin ei voi istuttaa kookkaaksi kasvavaa puustoa. Leikkivälineissä ja -veistoksissa voidaan myös tuoda esiin merellistä teemaa.

Helminen-korttelin (20861) valo-olosuhteet 3D-mallin (2018) perusteella. Mitä tummempi keltaisen sävy, sitä enemmän aurinko paistaa päivän aikana kyseiselle alueelle. Valoisinta korttelin pihalla on keskipäivällä.

Kalmari-korttelin (20855) valo-olosuhteet 3D-mallin (2018) perusteella.

LÄHTEET

INTERNETLÄHTEET

Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017.
Viitattu 24.10.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170241>

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017. Viitattu 24.10.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

Vieraslajit.fi. Kansallinen vieraslajiportaali. Viitattu 1.11.2019.
<https://www.vieraslajit.fi/>

KUVALÄHTEET

- s.6 Merenranta kutsuu -julkaisu (2014)
- s.7 <http://starbox.fi/katalogi/harmaa-ja-sumuinen-juhannusviikonloppu>
 <https://maisemabetoni.fi/fin/referenssit/kotimaiset-kohteet/hiljentymisen-piha-helsingin-arabianrannassa-vyr-2016/>
 <https://www.uutisklubi.fi/vihreista-vihrein-osa-4/>
 <https://www.competitionline.com/de/projekte/47351>
 <https://landezine-award.com/riverlight/>
- s.10 <https://www.obga.ox.ac.uk/woodland-barn-hire>
 <https://www.competitionline.com/de/projekte/47351>
 <https://www.architectural.com/affleck-de-la-riva-architectes-square-des-freres-charon/>
 https://en.wikipedia.org/wiki/Natural_landscape
- s.11 <https://howtospentit.ft.com/house-garden/201145-a-dreamy-secret-garden-in-somerset>
 <https://www.viherrinki.fi/tuote/rusokirsikka/>
 <http://www.kasvitkaupunginvaatteet.fi/norway-maple/>
 <http://suomalainentaimi.fi/koyrnoshortensia>
 <https://www.ahosentaimisto.fi/product/1301/isopaivankakkara>
 <http://huutokoski.fi/ruusut/hansaruusu-rosa-rugosa-hansa/>
 https://www.waitrosegarden.com/plants/_/sanguisorba-officinalis-red-thunder/classid.2000013196/
 <https://www.kekkila.fi/kasvikirjasto/rantatadyke/>
 <http://www.luontoportti.com/suomi/en/puut/mountain-currant>
- s.12 [https://kuvakassi.kuvat.fi/kuvat/Kivi+ja+betoni+\(stone+and+concrete\)/](https://kuvakassi.kuvat.fi/kuvat/Kivi+ja+betoni+(stone+and+concrete)/)
 <http://landezine.com/index.php/2016/06/square-jacques-de-bollardiere-nantes-by-map-paysagistes/square-de-la-bollardiere-playground-10/>
 http://landezine.com/wp-content/uploads/2015/05/St-Johannesplan-Konsthallstorget-White-arkitekter_10.jpg
 <https://home.spartandecor.com/garden-exterior/25-beautiful-garden-lighting-could-be-inspire-you-for-garden-party-856/attachment/outdoor-landscape-lighting-tree-beautiful/#dsgn>
 <https://mapio.net/s/50583174/beautiful/#dsgn>
- s.13 <http://gbrowndesign.com/author/mwonenberg/>
 <https://www.jasoningram.co.uk/gardens/piet-oudolf-field-hauser-wirth-somerset/>
 <https://www.karresenbrands.com/project/mandela-park>
 <http://landezine.com/index.php/2014/01/the-neue-messe-entrance-to-planten-un-blomen-by-a24/a24-detail-of-the-steel-ramp/>
- s.14 <https://aliceticon.com/actualite/>
 <https://www.pinsiontaimistontuotteet.fi/tuote/superjumbo-helmipihlaja-sorbus-koehneana/3940523733924/>
 <https://www.harviala.fi/tuotteet/koristepensaat.html#images-1821>
 <https://sites.google.com/a/nv.ccsd.net/olympic-park/plants>
 <http://suomalainentaimi1.online.fi/verikurjenpolvi>
 <https://www.byggahus.se/bloggar/inlagg/prydnadsgraes-i-traedgarden.4114/>
 https://puutarha.net/kasvikortisto/pensaat/sirotuomipihlaja_325.htm
 <https://verkkokauppa.flor.fi/tuote/isosiniheina-transparent-molinia-caerulea-var-arundinacea/73663/>
 <http://suomalainentaimi1.online.fi/rohtokataja>

KUVALÄHTEET

- s.14 https://www.vihervimma.fi/epages/vihervimma.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/2018011103/Products/106
- s.15 <https://www.irfa.dk/inspiration/mellemzoner/adgangsveje-og-stier>
Steffen Sten App
- <https://www.dezeen.com/2012/10/24/superkilen-park-by-big-topotek1-and-superflex/>
- <https://1til1landskab.dk/da/project/stig-lommers-plads>
- <https://landezine-award.com/underpass-park/>
- <https://www.skyfish.com/p/copenhagenmediacenter/616120/33916625>
- <http://www.museumtextures.com/asphalte-rose-1366>
- <https://stock.adobe.com/fi/images/texture-ghiaia/22228467>
- s.16 <http://www.visitdenmark.co.uk/en-gb/denmark/copenhagen-cafes-and-restaurants-fit-hygge>
Jari Huhtaniemi
- <https://muhevainen.fi/pihakasvit/9/>
- s.17 <https://www.pinsiontaimistotuotteet.fi/tuote/helmiorapihlaja-toba-/3940525108690/>
<https://www.rengontaimitarha.fi/Tyrni>
- <https://www.pinterest.co.uk/pin/838232549366043500/?lp=true>
- <https://www.vastavalo.net/rosa-pohjantahti-rose-roses-rosa-koynnosruusu-pohjantahti-687684.html>
- <https://www.ahosentaimisto.fi/product/1397/viiruhelpi>
- <http://elamanihuoneet.blogspot.com/p/piha.html>
- <https://www.perhospuutarhuri.fi/tuotteet/taimet/perennat/sadepaivanhattu>
- <https://anna.fi/ruoka/vinkit/siankarsamo>
- s.18 [https://kuvakassi.kuvat.fi/kuvat/Kivi+ja+betoni+\(stone+and+concrete\)/](https://kuvakassi.kuvat.fi/kuvat/Kivi+ja+betoni+(stone+and+concrete)/)
<https://1til1landskab.dk/da/project/stig-lommers-plads>
- s.18 <http://icecreamworld.info/view/>
- <https://fi.pinterest.com/pin/523332419190028795/?lp=true>
- https://www.ajl.fi/weblogit/2012/20120727_kaldon/index.html
- s.22 <https://www.kekkila.fi/kasvikirjasto/rauduskoivu/>
<https://viherlassila.fi/kasvit/koristepuut/ruotsinpihlaja-150-200-cm/>
- <https://www.arthitectural.com/affleck-de-la-ri-va-architectes-square-des-freres-charon/>
- s.23 <https://www.rengontaimitarha.fi/Tyrni>
<https://kauppa.puutarhatalo.fi/Sinikataja-Juniperus-squamata-Meyeri>
- https://fi.wikipedia.org/wiki/Rantavehna#/media/Tiedosto:Leymus_arenarius_habitus.jpeg
- <https://www.khpuutarhakeskus.fi/tuotteet.html?id=11/473476>
- http://www.sarkanperennataimisto.fi/kuvat/Veronica_virginica_Alba.htm
- <https://www.vastavalo.net/makimeirami-oregano-oregano-wild-makimeirami-oregano-689745.html>
- <http://suomalainentaimi1.online.fi/kuutamohortensia>
- <http://www.luontoportti.com/suomi/fi/kukkakasvit/kultapiisku>
- s.24 <https://www.betonilaatta.fi/tuoteryhma/graniittituotteet-ja-liuskeketivet/nupukivet>
- <http://lighting.fixx.site/garden-light-outdoor-lighting-beacons-3/>
- https://www.lumens.com/chamber-led-bollard-light-by-wac-lighting-WACP159976.html?src=emailexclusive&utm_source=broadcast&utm_medium=Email&utm_campaign=NPT_NPTRetailActives_Products_080117&spMailingID=54616552&spUserID=MjY1NTg5MzUyODk2S0&spJobID=1220152427&spReportId=MTYyMDE1MjY1NTg5MzUyODk2S0
- s.29 <https://mataki.fi/index.php/tuotteet-ja-ratkaisut/viherkate>
https://www.building-supply.dk/article/view/291063/slaprojekt_vinder_skandinavisk_pris?rel=related
- https://www.building-supply.dk/article/view/291063/slaprojekt_vinder_skandinavisk_pris?rel=related

KUVALÄHTEET

- s.29 http://landezine.com/wp-content/uploads/2016/08/The-Lawn-on-D_05.jpg
- <http://timberlinetile.com/>
- https://www.building-supply.dk/article/view/291063/slapprojekt_vinder_skandinavisk_pris?rel=related
- http://landezine.com/wp-content/uploads/2015/04/Novo_Nordisk_Nature_Park-SLA_Architects-07.jpg
- s.30 https://kauppa.puutarhatalo.fi/epages/puutarhatalo.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/2016012902/Products/CON10006
- <https://muhevainen.fi/pihakasvit/9/>
- <https://viherlandia.fi/blogiviestit/kurjenpolvet-kukkivat-maanpeittajat>
- <https://www.ahosentaimisto.fi/product/1407/keltamaksaruoho>
- <https://www.flickr.com/photos/chuckevens/2929570628>
- <https://www.vihersuomi.fi/tuotteet/aitataimet/paljasjuuriset-aitataimet/t-983>
- <https://www.finegardening.com/plant/cool-splash-bush-honeysuckle-diervilla-sessifolia-lpdc-podarasy>
- <https://www.streetlife.nl/us/products/shrubtubs-cylindrical>
- https://www.archiproducts.com/en/products/sundar-italia/indoor-vertical-garden-indoor-vertical-garden_219462
- <https://www.kekkila.ee/kekkila-taimeraamat/madal-metsviinapuu/>
- s.31 EG- trading Oy
- Kukka Kyrö, Ketonoidanlukko 2013
- Nivå Landskapsarkitektur
- s.33 <https://www.meillakotona.fi/artikkelit/puu-joka-pihalle-uepa-vaahtera-tarjoaa-silmaniloa-lapi-vuoden-lue-parhaat-tarvit-ja-onnistu-istutuksessa>
- <https://www.lovethegarden.com/uk-en/article/mountain-ash-rowan-sorbus>

- s.33 https://haveselskabet.dk/sites/default/files/styles/scale_w2000/public/images/article/main/staudebed.jpg?itok\u003dM9fA6-iF
- <https://www.houzz.com.au/photos/graesser-og-stauder-vinter-country-aarhus-phvw-vp~41238273>
- <https://aliceticon.com/actualite/>
- <http://www.museumtextures.com/asphalte-rose-1366>
- <https://stock.adobe.com/fi/images/texture-ghiaia/22228467>
- Steffen Sten App
- <http://www.khs-spielplatzgeraete.de/hally-gally.html>
- http://www.agasasl.com/fArticuloPimad.php?ref=225-F&pag_pos=1&id_familia=1303&busqueda=no
- <http://skauogco.blogspot.com/2012/07/>
- <https://www.aaastateofplay.com/6-sided-spider-pyramid-net-climber-6-6-236-inch-install-height/>
- s.36 <https://www.femina.dk/soendag/hus-og-have/tips-til-haven/groent-bunddaekke-letter-havearbejdet>
- <https://www.lovethegarden.com/uk-en/article/mountain-ash-rowan-sorbus>
- <https://www.gardendesignjournal.com/features/top-ornamental-grasses-for-designers>
- <http://iter.tfulsio.se/til-sundhed/skyggeplanter-til-haven.php>
- <https://aliceticon.com/actualite/>
- <https://aliceticon.com/actualite/>
- Steffen Sten App
- <http://kantdesign.dk/professionelle-kanter/sandpit-sandkasse/>
- <https://monstrum.dk/en/playground/cargo-ship>
- <http://www.hags.fi/products/play/109-hags-nature-play/402-nature-play-balance/8038412>

Hernesaaren valaistusperiaatteet

Asuinrakennukset

Tässä valaistuskortissa kuvataan Hernesaaren alueen asuinkortteleiden ulkovalaistuksen tavoitteet. Kortti toimii ohjeistuksena rakennusten suunnittelijoille.

Helsinki

Korttelikortit: Hernesaaren valaistusperiaatteet, päivätty 04/2023, tarkistetaan jatkossa vastaamaan tarvittavilta osin 4.6.2024 Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12864) kaavaratkaisua (mm. nimistö, merkinnät ja määräykset)."

Sisältö

1 Hernessaaren valaistus-
periaatteet
s. 3

5 Etupihat (ep-2)
s. 11

9 Kiinteistön valaisinten
periaatteet
s. 16

2 Tunnelmallinen valaistus-
tapa asuinkortteleissa
s. 5

6 Terrassit (ep-3)
s. 12

10 Valaistuksen määrän
suositukset
s. 17

3 Velvoittavat ja suositeltavat
valaistusperiaatteet
s. 7

7 Liiketilat
s. 14

4 Sisäänkäyntipihat (ep-1)
s. 9

8 Muut kiinteistön alueet
s. 15

ASUINRAKENNUSTEN
ULKOVALAISTUS
- Asemakaava-
merkinnät:
AK, ALP

1 Hernesaaren valaistusperiaatteet

**Tavoitteena on turvallinen
hämärä, joka edellyttää
taidokkaan ja visuaalisesti
kestävän valon käyttöä.**

Hernesaaren ulkoalueille tavoitellaan tasapainoista pimeän ajan maisemaa. Alueen korkealaatuinen kaupunkiar kitehtuuri tulee esiin oikeanlaisessa valossa ja valo palvelee tilojen käyttötarkoitusta. Alueelle luodut ulkovaistuksen periaatteet koskevat niin yleisiä kuin yksityisiä alueita ja niiden noudattaminen on yleisesti suositeltavaa ja joiltain osin myös velvoittavaa.

Tavoitteet

Ulkovaistus on suunniteltu, toteutettu ja ylläpidetty hyvin. Valo on maitillista, tarkkaan rajattua ja lämminsävyistä. Valo ei häikäise eikä sitä päästetä tarpeettomasti asuntojen ikkunoihin, taivaalle tai meren suuntaan. Tavoitteena on *turvallinen hämärä*, joka edellyttää taidokkaan ja visuaalisesti kestävän valon käyttöä. Valolla tuodaan esiin alueen liiketoimintaa ja yleisiä alueita elävöitetään erikoisvalaistuksella, mutta muuten valaistus alueella on rauhallinen ja asuinalueelle sopiva.

Suunnittelua ohjaavat kortit

Pimeän ajan kokonaisuus kaupunkiympäristössä koostuu aina yleisten ja yksityisten alueiden valaistuksista. Näiden yhteensovittamiseksi on luotu Hernesaaren valaistusperiaatteet, joita kuvaamaan on toteutettu kolme erillistä valaistuskorttia:

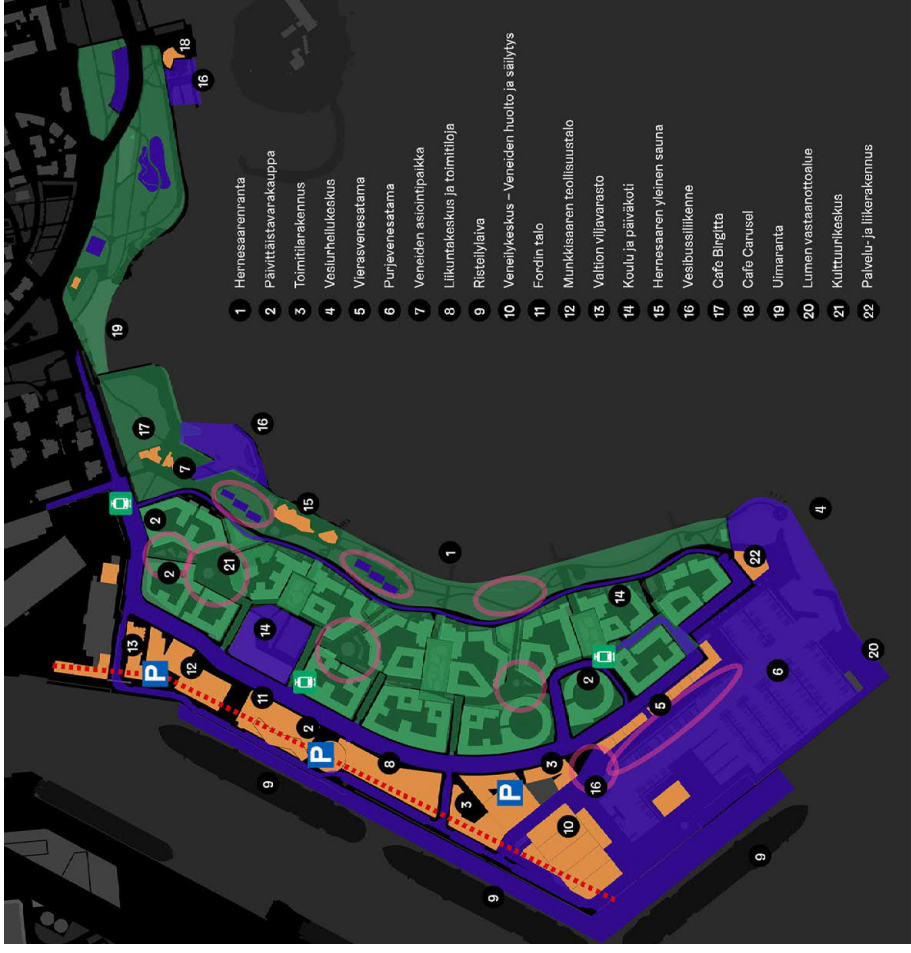
- **Asuinrakennusten ulkovaistus**
- **Liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovaistus**
- **Yleisten alueiden ja julkisten kohteiden ulkovaistus**

Korteissa on kuvattu koko alueen yhteiset suositeltavat sekä velvoittavat valaistusperiaatteet. Velvoittavat periaatteet edellyttävät tiettyjä valaistusteknisiä asioita, joiden avulla valaistuksesta tulee miellyttävä kokonaisuus. Tämä vaatii panostusta suunnitteluun ja ohjaa valaisinvalintoja jonkin verran, jolloin sillä on mahdollisesti myös kustannusvaikutuk-

sia. Velvoittavina asioina esitellään myös valon määrään ja häiriövalon hallintaan liittyviä asioita, jotka säästävät energiaa kun valaistimista tuleva valo hyödynnetään järkevästi. Suunnittelija tekee valaistusratkaisuista myös energiankulutus- ja elinkaarikustannustarkastelut. Korteissa kuvattujen suositeltujen valaistusperiaatteiden myötä kokonaisuus hioutuu erityislaatuiseksi ja valosta tulee alueelle tunnistettava piirre.

Suunnittelussa tulee näiden ohjekorttien lisäksi huomioida myös muut kaupungin valaistuksen suunnittelua ohjaavat asiakirjat, kuten Helsingin ulkovaistuksen suunnitteluoheje ja ranta-alueiden valaistuksen periaatteet, katso lisätietoa Kaupunkitilaohjeesta.

Valaistustavat alueella

- 1 Hernesaarenranta
- 2 Päivittäistavarakauppa
- 3 Toimitalorakennus
- 4 Vesiluhailukeskus
- 5 Vieraasesatama
- 6 Purjehusesatama
- 7 Veneiden asiointipaikka
- 8 Liikuntakeskus ja toimittiloja
- 9 Risteytäiläva
- 10 Veneilykeskus - Veneiden huolto ja säilytys
- 11 Fondin talo
- 12 Munkkisaaren teollisuustalo
- 13 Valtion viljavarasto
- 14 Koulu ja päiväkotit
- 15 Hernesaaren Veneen sauna
- 16 Vesibussilinjennne
- 17 Cafe Birgitta
- 18 Cafe Carusel
- 19 Uimaranta
- 20 Lumen vastaanottoalue
- 21 Kulttuurikeskus
- 22 Palvelu- ja liikkerakennus

- Tunnelmallinen valaistus
- Toiminnallinen valaistus
- Erikoisvalaistus tilassa
- Julkisivuvalaistus, eri laatu luokkia (I, II ja III)
- ⋯ Valofasadi länteen

Tunnelmallinen valaistus

- Korallikujia, rantapuisto, korttelipuistikot, rantapuiston puoleiset ranta-aukiot, Birgitan- ja Ursininpuisto, asuinrakennusten sisäänkäyntipihat, terassit, etupihat ja korttelien sisäpihat

→ **PIENIPIIRTEISTÄ VALAISTUSTA, TURVALLINEN HÄMÄRÄ**

Toiminnallinen valaistus

- Katualueet, rantapromenadi, toiminnalliset piha-alueet (koulu/päiväkoti), satama- ja venesäilytysalueet, parkki-alueet

→ **TURVALLISESTI JAKSOTETUT VALAISTUT ALUEET, JOILLA NOUDATETAAN VALAISTUSLUOKKIA JA VALAISTUS EI HÄIKÄISE**

Erikoisvalaistus tilassa

- Korallikujan aukiot, lähiliikunta- ja leikkipuisto rantapuistossa, vierasvenesataman alueet ja sataman ranta-aukio

→ **KOHTEEN ELÄVÖITTÄMINEN PROJISOIDULLA ERIKOISVALOLLA** (esimerkiksi alueen nimistön luoman merellisen teeman mukainen gobova-

Julkisivuvalaistus

- "Valofasadi länteen" edellyttää kaikkien Jätkäsaaren suuntaan olevien julkisivujen valaisemista (velvoittava periaate).

- Kaikki katutason liiketilojen julkisivut tulee valaista tai valottaa kevyesti (velvoittava periaate).

- Laivakadun länsipuolella ja rantapuistossa olevien kiinteistöjen julkisivut suositellaan valaistaviksi.

- Julkisivuvalaistusten laatu- ja vaihtelee arkkitehtuurin mukaan. Katso laatuokat ja niiden valaistusperiaatteet Liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovalaistusta kuvaavasta ohjekortista.

→ **RAKENNUKSEN ARKKITEHTUURIIN JA TOIMINNAN ESIIN TUOMINEN**

LISÄHUOMIONA:

- Parkkitalojen sisävalot eivät saa näkyä ulos häiritsevästi, tavoitteena on hallittu pimeän ajan näkyminen.
- Telakan siilorakennus on osa Valofasadia länteen ja sen julkisivuvalaistusta suositellaan toteutettavaksi samaan tapaan kuin toisessa siilossa (kohde 13).

2 Tunnelmallinen valaistustapa asuinkortteleissa

Aluevalaistus

Tämä ohjekortti koskee Hernesaaren alueen asuinrakennusten ulko- ja julkisivuvalaistusta.

Hernesaarella asuinrakennusten alueille tavoitellaan tunnelmallista valaistusta, *turvallista hämärää*. Aluevalaistus koostuu maltillisesta, suositusten mukaisesta valon määrästä, lämpimästä valosta (3000K) ja häikäsemättömistä valaisimista.

Valaistustapoina on pylväs- ja pollarivalaisimet, muureihin, portaisiin ja seinille matalalle asennetut seinävalaisimet sekä rakenteisiin integroidut valaisimet. Rakennusten sisäänkäynnit on valaistu tukemaan tilan hierarkiaa, jolloin liikeltilojen edusta on kirkkain, rappuja ja porttikäytävät seuraavaksi valoimmat ja himmeimpänä yksityiset sisäänkäynnit suoraan kadulta (ep-1).

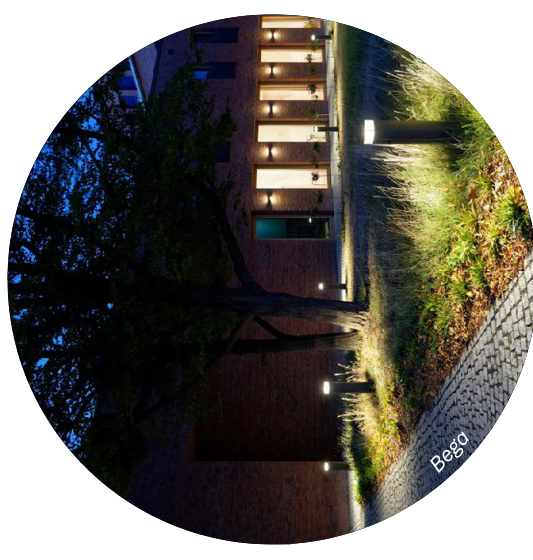
Rannan puolella sijaitsevien etupihojen (ep-2) ja terrassien (ep-3) tunnelmallinen ja häikäisemätön valaistus muodostaa eheän kokonaisuuden rantapromenadin ja rantapuiston kanssa. Valaistustapoja esitellään seuraavilla sivuilla tarkemmin.

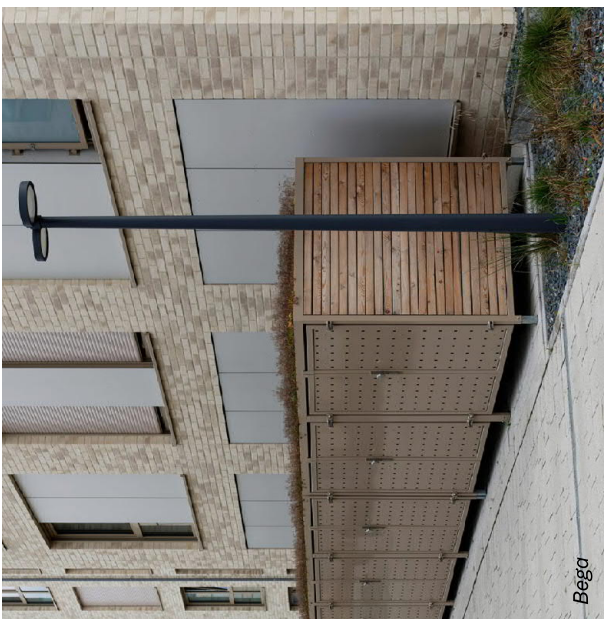
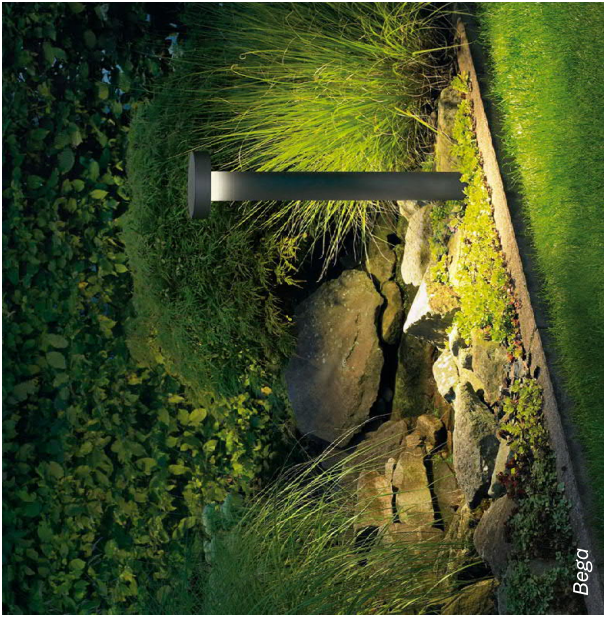
Asuinkortteleiden ja yleisten alueiden ulkovalaistusten yhteensovittaminen suunniteltuvaliheessa on tärkeää ja takaa toimivan valaistuskokonaisuuden syntymisen.

Julkisivuvalaistus

Alueen asuinrakennusten julkisivuja ei ole tarkoituksenmukaista valaista. Poikkeuksena on liikeltilojen julkisivujen valaistus, joka tarkoittaa Hernesaaren alueella kaikkien, myös asuinrakennuksissa olevien katutaso liikeltilojen julkisivujen valaisemista. Tällä rakentaja velvoittavalla valaistusperiaatteella

luodaan alueelle yhtenäistä katukuva ja tuetaan liiketoimintaa. Katso lisätietoa kaikkien julkisivujen valaistustavoista Liikerakennukset-valaistuskortista.

3 Velvoittavat ja suositeltavat valaistusperiaatteet

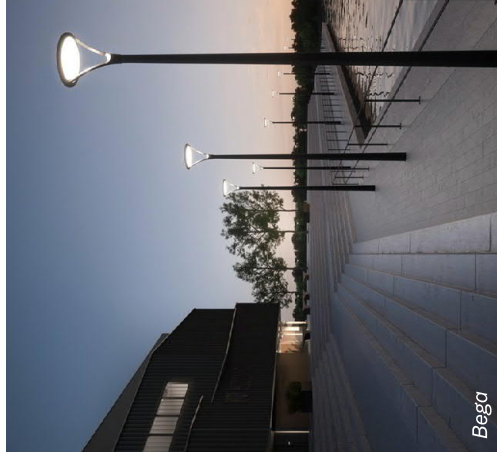
Kaupungin ulkovalaistuksen suunnitteluohjetta noudatetaan yleisten alueiden osalta ja sitä voidaan soveltaa myös muiden alueiden valaistukseen. Alla on kuvattuna Hernesaaren velvoittavat ja seuraavalla sivulla suositeltavat valaistusperiaatteet. Periaatteet koskevat niin yleisiä alueita kuin tontteja. Periaatteita noudattamalla alueesta syntyy toimiva kokonaisuus myös pimeään aikaan.

VELVOITTAVAT PERIAATTEET (→ ja niistä saatavat hyödyt):

- 1** Valo väri on lämmin valkoinen (3000 Kelvin) ja sen värintoisto on hyvä (CRI ≥ 70) → tunnelmaltaan yhtenäinen ja laadukas ulkovalaistus
- 2** Vajjerivalaistus kaduilla on toteutettu tuplavaijerilla ja valaisimessa on comfort-optiikka → minimoidaan valaisimen heiluri-liike ja valon häikäisevyys
- 3** Alue- ja väylävalaistus on toteutettu pylväistä mallillisesti kallistetuilla tasolasi-valaisimilla → minimoidaan valon häikäisevyys
- 4** Ei tuoteta häiriövaloa ympäristöön eikä valosaastetta taivaalle → valaisimet oikein suunnattuja eivätkä tuota valoa yli valaisimen oman horisontaalitasan
- 5** Noudatetaan asetettuja valaistusluokkia ja valonmäärän suosituksia → julkinen ja yksityinen alue muodostaa harmonisen kokonaisuuden ja vältetään valon yli- tai alimitoitusta
- 6** Valaistussuunnitelman ja valaistuskannan toteuttaa ammattilainen → suunnitelman korkea laatu
- 7** Hernesaaren toteutetaan Valofasadi länteen → muodostaa Hernesaaren ison mittakaavan julkisivuvalaistuksen, joka luo alueelle tunnistettavan imagon
- 8** Kaikki katutasan liiketilojen julkisivut tulee valaista → valaistukset sitovat aluetta yhteen ja luovat turvallisuutta pystytynöiden valaistuksen kautta
- 9** Kaikki mainoslaitteet ovat joko taustavalaistuja irtokirjaimia tai päältä valaistuja kylttejä, ei valoleatikoita → yhtenäinen kokonaisuus
- 10** Valaisinlaitteet on maalattu sävyyn RAL1035 (Pearl beige) Hernesaaren rantapuistoon ja ranta-aukioihin (eli kaava-alueeseen VP-1) rajautuvilla piha- ja terassialueilla (ep-2, ep-3 ja osittain ep-1) ja yleisillä alueilla Helsingin karttapalvelun alueelle määrittämän värin mukaan. Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väriltään asennettavaan pintaan sopivia → vahvistaa alueellista tunnistettavuutta ja identiteettiä

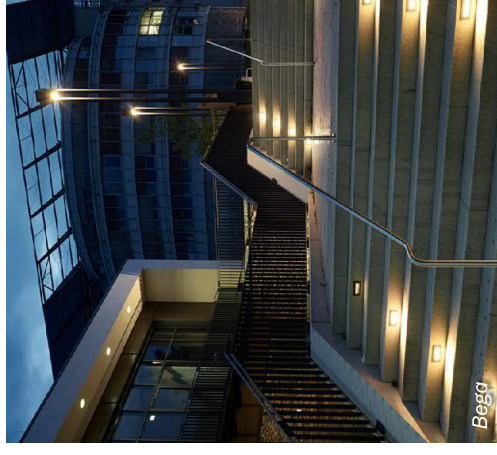
RAL 1035 Pearl Beige

Bega

Bega

Bega

Focus Lighting

SUOSITELTAVAT PERIAATTEET:

- 1** Suositeltavaa integroida valoa rakenteisiin ja sijoittaa alueelle mieluummin monta pientä valonlähdettä kuin yksi iso.
- 2** Ei päästetä valoa ikkunoista sisään häiritsevästi. Tehdään valaistuslaskentaa noudattaen häiriövalon alueluokkataulukon raja-arvoja. Herneisaari on E3-alueita.
- 3** Korostetaan kasvillisuutta ja arkkitehtonisia rakenteita maltillisesti.
- 4** Valaisinten pintakirjaus on maltillinen (esim. heijastinpinnat mustia, ei opaalipintaisia valaisimia).
- 5** Esteettömät reitit ja esteettömäksi määritetyt kohteet, kuten pysäkit, portaat ja luiskat valaistaan voimassa olevien esteettömyysohjeistusten mukaisesti.
- 6** Valaistus himmennetään yöksi samaan tahtiin yleisten alueiden valaistuksen kanssa (katso ohjeistus Helsingin ulkovalaistuksen suunnitteluohjeesta).
- 7** Yleisten rakennusten julkisivuvalaistusten toteutuksissa noudatetaan laatutasoja I, II tai III pimeän ajan hierarkian muodostamiseksi.
- 8** Yleisiin alueisiin rajautuvilla piha-alueilla valaisimet on maalattu sävyyn RAL 1035 (Pearl beige). Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väriltään asennettavaan pintaan sopivia.

RAL 1035 Pearl Beige

4 Sisäänkäyntipihat

(ep-1)

Yksityisasuntojen sisäänkäyntipihoilla (ep-1) valoa ei tuoteta terassitasanteelle, mutta kulku kadulta ovelle valaistaan matalalta. Valo myös estää ilkivaltaa ja korostaa viheraiheita.

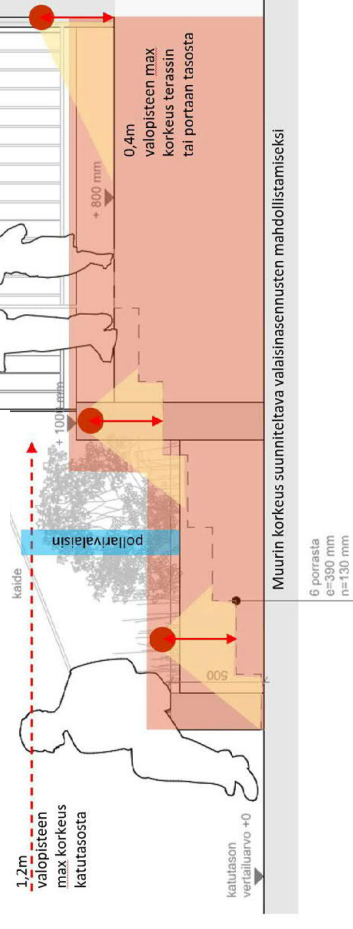
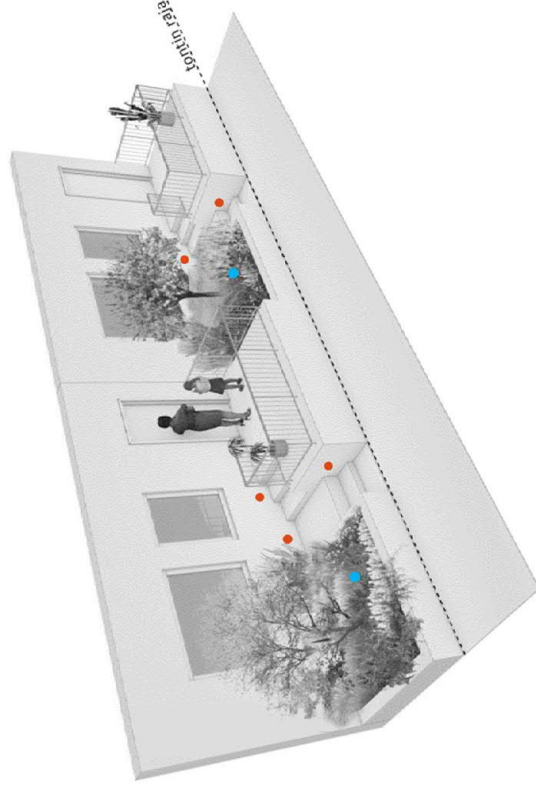
Portaat valaistaan pieniirteisellä seinään tai tukimuuriin asennetulla ja alaspäin valoa suuntaavalla valaisimella, joka on alle 0,4 m korkeudella kulkutasosta.

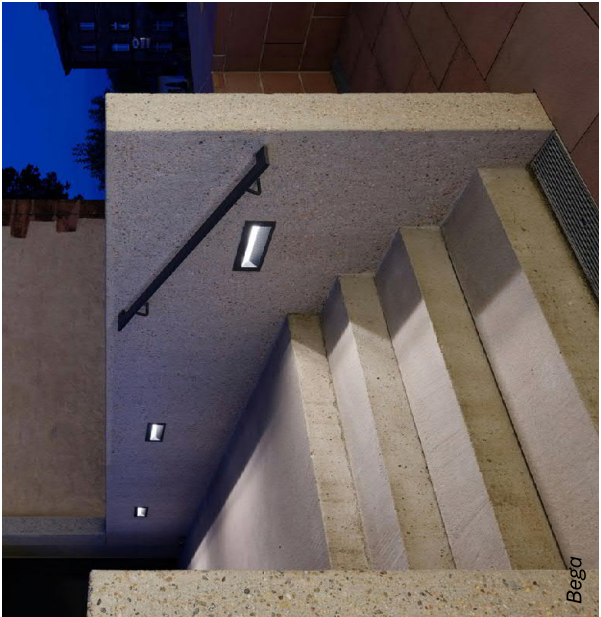
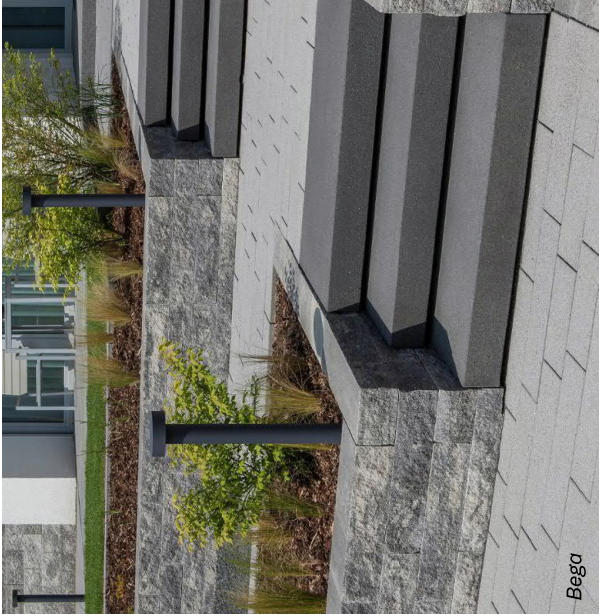
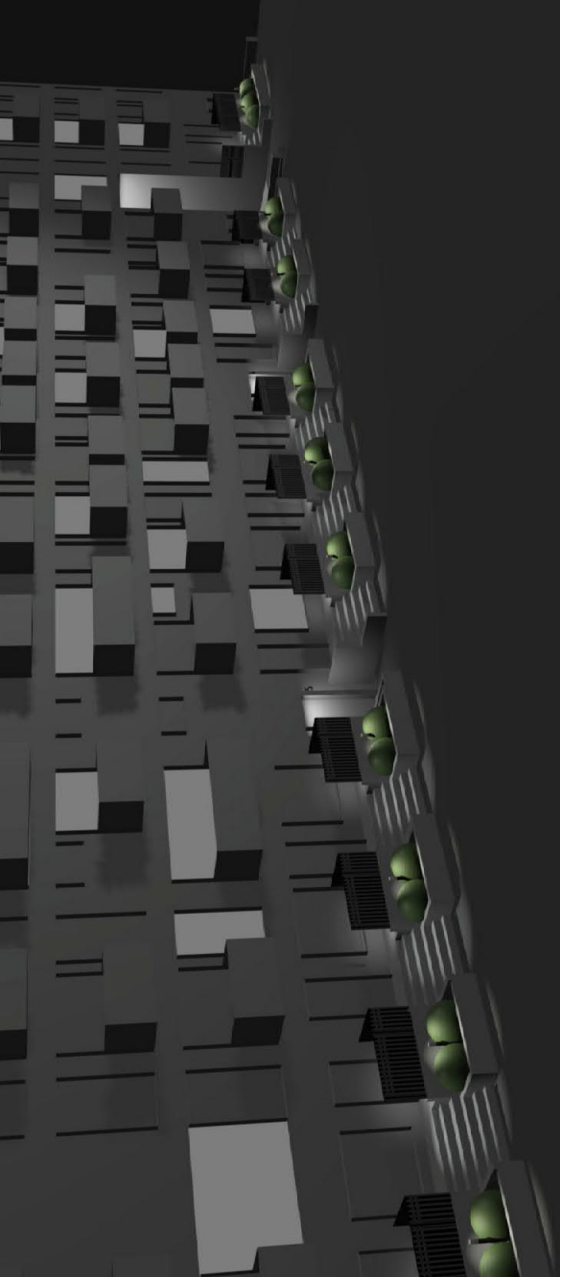
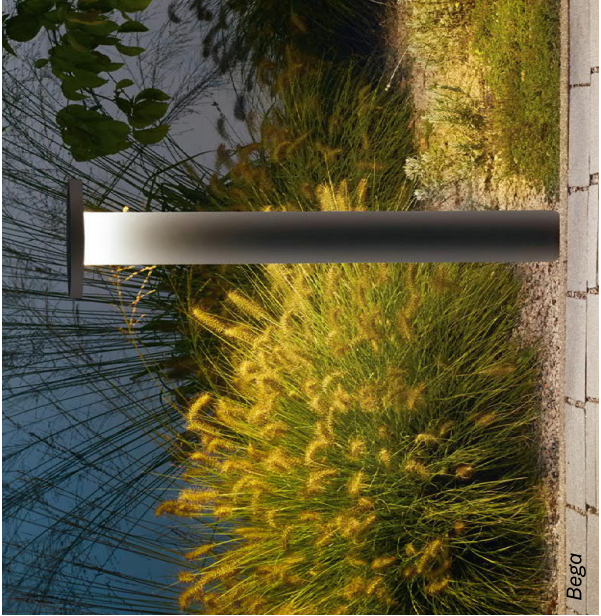
Asemakaavan mukaisesti sisäänkäyntipihan pinta-alasta on oltava vähintään 20% istutus- aluetta. Istutusalue on pääosin valaistava. Istutuksia korostetaan valolla, esim. pollarilla, seinävalaisimella tai muuriin upotetulla valaisimella, jonka valopiste on enintään 1,2 m korkeudella kulkutasosta.

Valotaso on himmeä, portaisa noin 5 luksia keskimäärin. Valaistusta ohjataan kiinteistön hämäräkytkimellä.

Sisäänkäyntipihat (ep-1)

- Pollarivalaisin
- Seinään upotettu tai pintaan asennettu valaisin

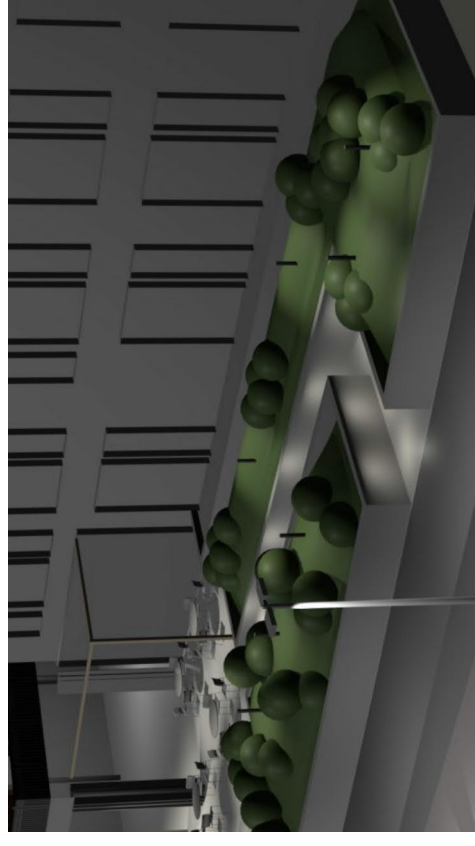
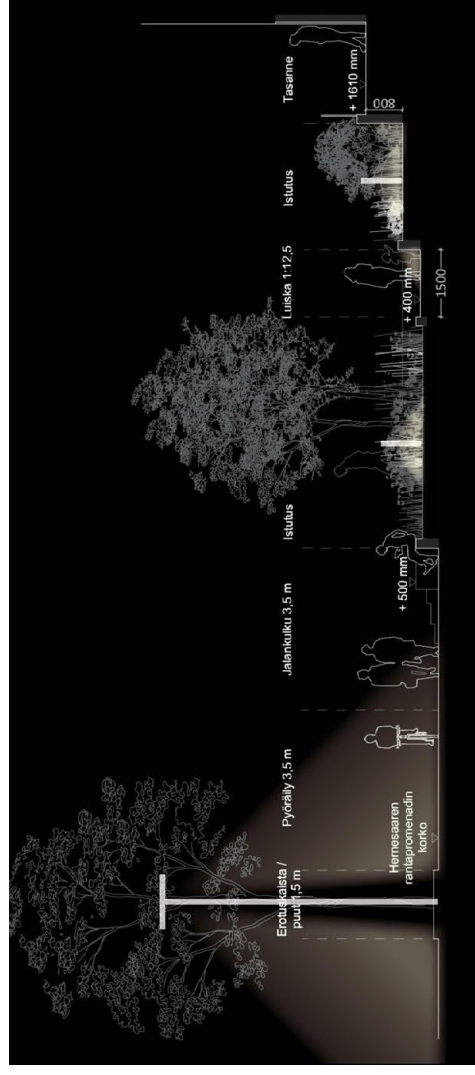
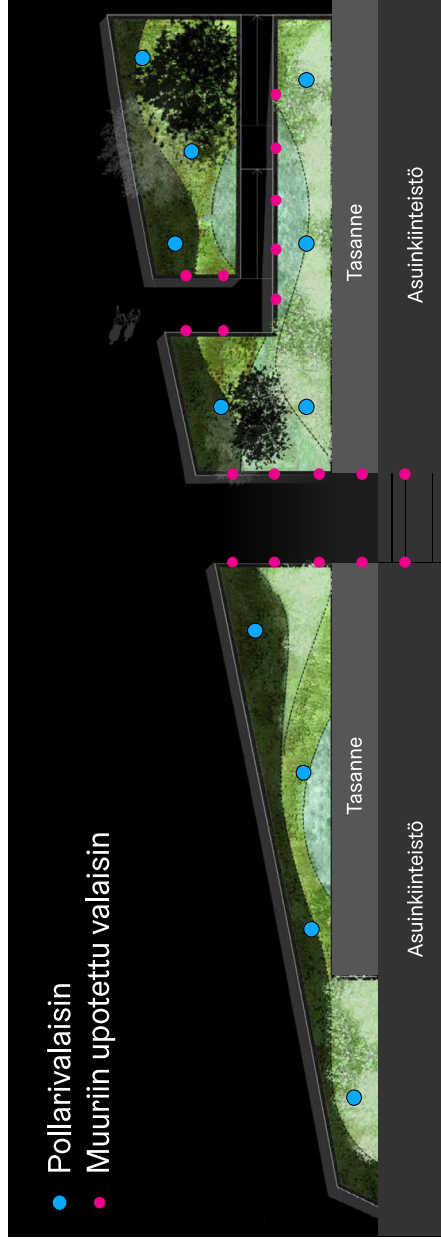
5 Etupihat

(ep-2)

Etupihan läpi ravintolan tai kahvilan terassille johtava esteetön kulkuluiska valaistaan luonnonkivimuuriin upotetuilla muurivaloilla.

Etupihan istutusalue on pääosin valaistava. Aluetta korostetaan valopollareilla, joiden valopisteen enimmäiskorkeus läheiseltä kulkutasolta tarkasteltuna on 1,2 metriä.

Valot suuntautuvat alaspäin eivätkä häikäise.

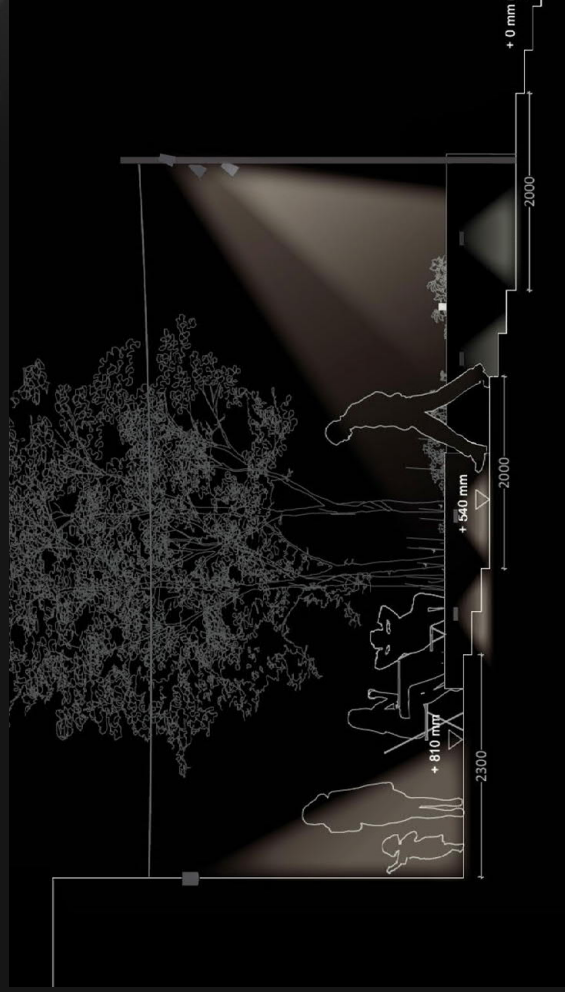
6 Terassit

(ep-3)

Ravintolan tai kahvilan terassilla (ep-3) on tunnelmallinen ja pieniipiirteinen valaistus. Tavoitteena on luoda häikäisemätön valaistus, joka ei leviä katualueelle. Monta pientä valoa on parempi kuin muutama iso valonheitin.

Ravintolan valomainokset toteutetaan taustavalaistuinä irtokirjaimina tai valaistuinä kylltteinä. Ravintolan julkisivu valaistään suunnaten valoa ylhäältä alaspäin.

Kaavan mukaan terassialuetta saa rajata lasilla sivuseinillä ja katoksilla enintään 3,5 metrin etäisyydelle asuinhuoneistojen julkisivusta. Valot voidaan asentaa katosrakenteeseen, pylväisiin ja terassin muihin rakenteisiin.

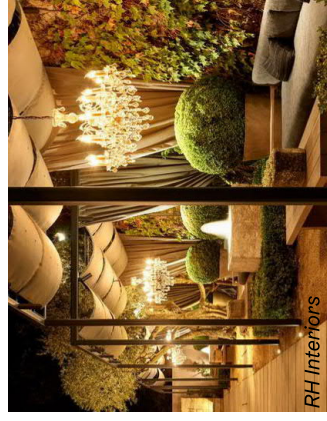
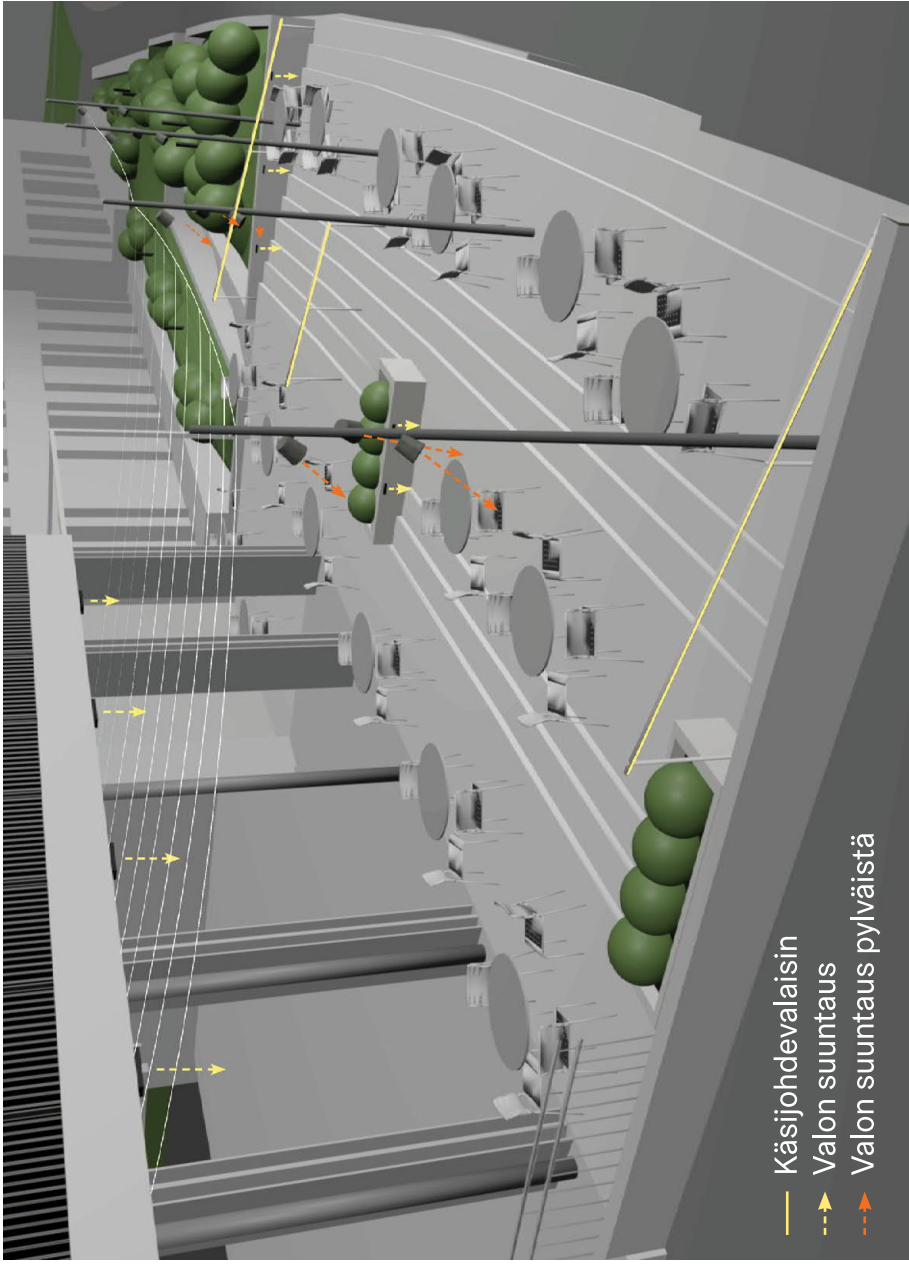
Terassin valaistustapa

Terassialueen ulkoreunalle suositellaan sijoittamaan noin 4 metriä korkeat pylväät. Terrassin valaistusta asennetaan katokseen ja pylväisiin. Valaistus voidaan toteuttaa suunnattavin kohdevaloin ja valoketjuin. Lisäksi terassialuetta valaistetaan pollareilla sekä porras-, muuri- ja kaidevaloilla.

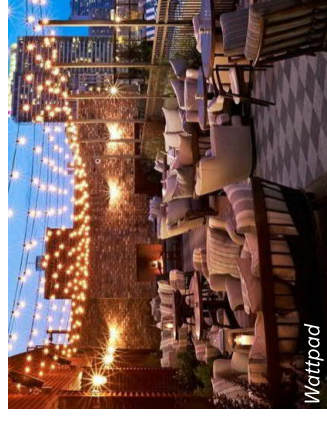
Seinävalaisimista alaspäin suuntautuva valo valaisee julkisivua ja rakennuksen edustaa.

Terassilla voidaan käyttää lisäksi elävää tulta, aurinkovarjoihin suunnattua kohdevaloa, istutusten korostusvaloja ja kausivaloja.

Katoskehikkoon ja pylväisiin kannattaa valon lisäksi integroida sähköä, lämmittimet, lintusiimat, aurinkovarjot ja sadekatokset.

RH Interiors

Wattpad

C.F. Möller

7 Liiketilat

Liiketilat

Liiketilän katutason julkisivu ja edusta valaistaan. Valo suunnataan ylhäältä alaspäin ja sillä valaistaan pystypinnat rajaten valo pois toisen kerroksen asuntojen ikkunoista.

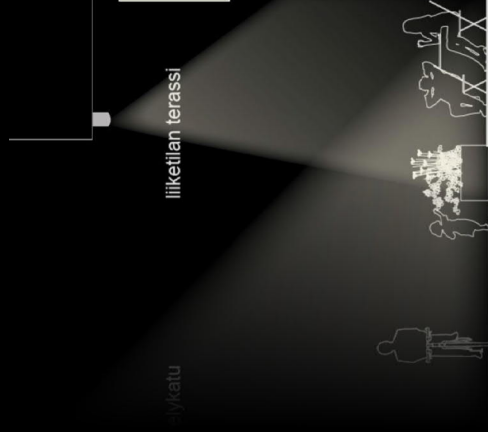
Liiketilän edustalla tai istutuslaitaikoissa on valopollareita tai muita istutuksia valaisevia valaisimia.

Katso lisätietoa julkisivuvalaistuksista erillisestä Liikerakennukset-valaistuskortista.

Mainosvalot ovat taustavalaistuja irtokirjaimia tai valaistuja kylttejä.

Esimerkkikuvat: Neonelektra, WSP ja Bega

Kaikki sisäänvedetyt alueet (kaavamerkintä y-z), joissa on liiketilää katutasossa, valaistetaan katosta alaspäin rajaten valon pois asuntojen ikkunoista.

8 Muut kiinteistön alueet

Sisäänkäyntien valotasot

Porraskäytävän ovella ja porttikäytävässä valaistus on himmeämpi kuin liiketilan sisäänkäynnissä, mutta selkeästi kirkkaampi kuin sisäänkäyntipihalla (ep-1).

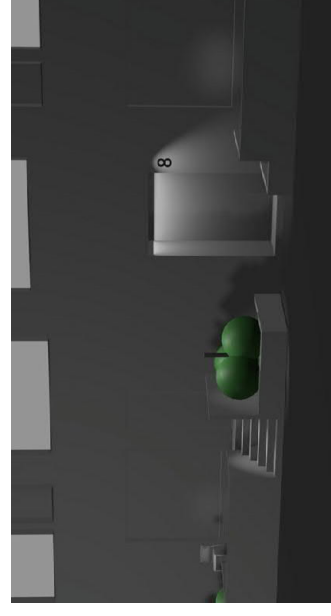
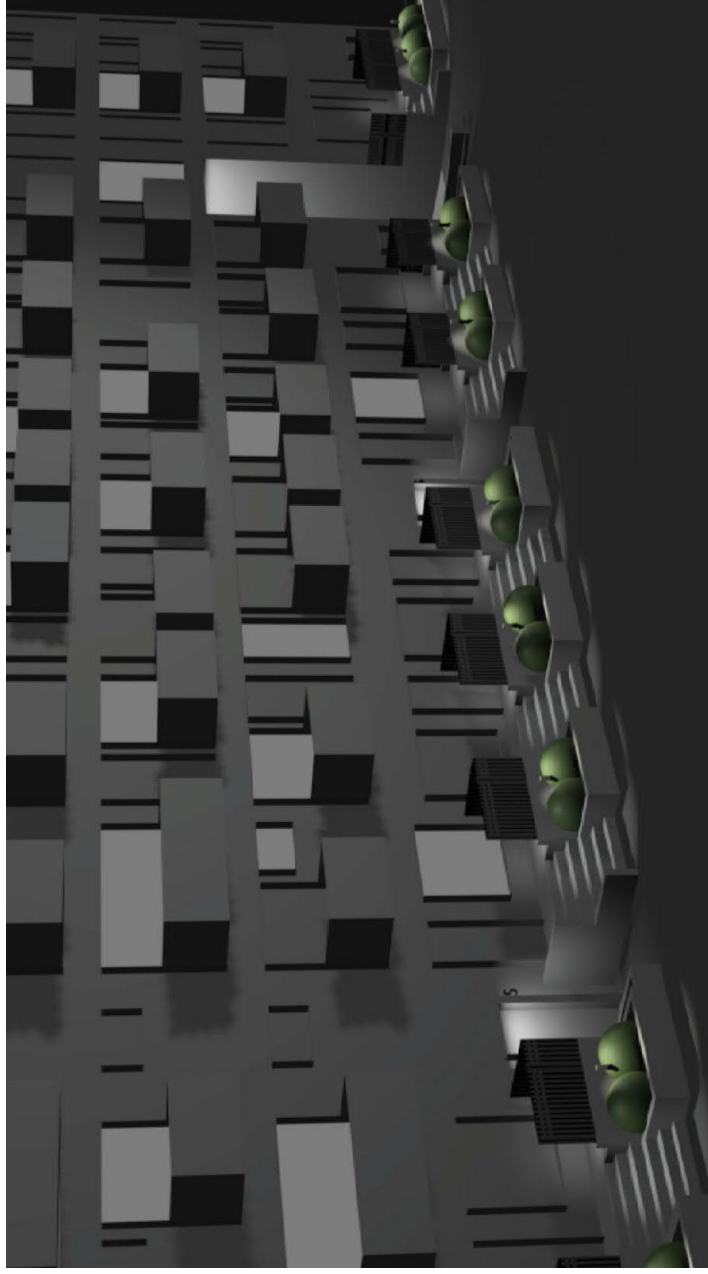
Porttikäytävät

Porttikäytäviin tehdään tasainen, häikäisemätön valo, joka tuo seinäpinnat esiin kauniisti.

Porraskäytävät

Porraskäytävän ovisyvennyksen yleisvalaistus toteutetaan rakenteisiin upotetulla valaisimella ja rapun kirjain tai muu tunnus sijoitetaan valon alle eikä se tarvitse omaa valaisintaan.

Jos portaikko näkyy ulos, sisätilat näkyvät valaistuna, mutta itse valaisimet eivät näy. Sisävalaistus syytty ja sammuu pehmeästi.

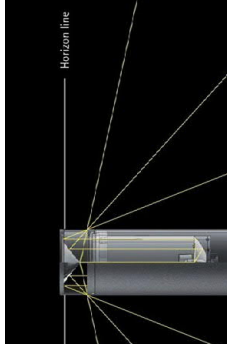
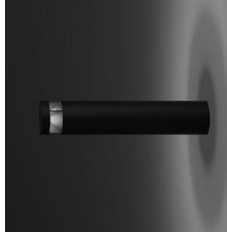

Parvekkeet

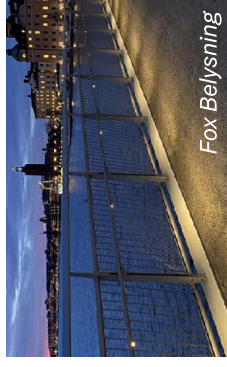
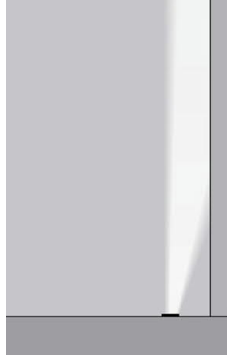
Parvekkeita ei suositella valaistaviksi. Jos ne halutaan valaista, valitaan valaisinmalli, joka valaisee vain alaspäin, rajaten valon tarkasti vain parvekkeen alueelle.

Kiinteistön valaisinten periaatteet

Pylväs- ja pollarivalaisimissa valo suuntautuu alas, ei yli valaisimen oman horisontaalitasen. Pollarivalaisimissa valonlähde ei näy kulkijan silmiin ja jos valaisimessa on heijastinosa, se on musta. Yleisiin alueisiin rajautuvilla pihaluilla pylväs- ja pollarivalaisimet on maalattu sävyyn RAL 1035 (Pearl beige).

Pintaan tai rakenteeseen upotettavat valaisimet eivät saa häikäistä. Ulos näkyvän heijastininnan tulee olla musta.

Katutasossa, porttikäytävissä, parvekkeilla ja kattoterasseilla käytettävissä seinävalaisimissa valo suuntautuu alas, ei yli valaisimen horisontaalitasen. Opaalipintaista valaisinta ei suositella käytettävän.

Talon numerovalon periaatteena on valaistu numero. Ei käytetä opaalipintaisia valaisinmalleja. Pelastusohjeistusten mukaan numeron korkeus on oltava vähintään 12 cm sekä erottua selkeästi taustastaan myös pimeällä.

10 Valaistuksen määrän suositukset ja häiriövalon hillintä

Taulukko 1. Keskimääräinen valon määrä kyseisellä alueella

Kiinteistöt (asuinrakennukset)	
Sisäpihan kulkuväylät	P3 (7,5 lx)
Sisäpihan oleskelualueet ja pyöräparkki	10 lx
Sisäänkäyntipihojen (ep-1) portaat (yksityisasunnot)	5 lx
Sisäänkäynnit rappukäytävä	30-50 lx
Porttikäytävät kadulta sisäpihalle	30-40 lx
Sisäänajo parkkihalliin, päivä- ja yö-arvot	300 - 75 lx *
Etupihan (ep-2) kulkuluiska	5 lx
Liiketilojen edusta	<200 lx

Kaikista ulkovalaistuksista tulee tehdä valaistuslaskenta, jolla varmistetaan sopiva valon määrä alueella ja estetään häiriövalon leviäminen taivaalle ja asuntojen ikkunoihin.

Laskelmassa on hyvä tarkastella myös häikäisyarvoa. Taulukossa 1 tärkeitä merkittäviä kohteeseen raja-arvot saadaan standardis-

ta (SFS-EN 12464-2). Muissa kohteissa asiaa on sovellettava ja käytettävä kiusahäikäisyyn Rg-luokitusta aluevalaistuksessa (arvon tulee olla <50).

Valaisimen häikäisemättömyyteen ja valon taivaalle leviämisen estämiseen (G- ja D-arvot) tulee panostaa.

Taulukko 2. Häiriövalon raja-arvot ulkovalaistusasennuksille alueluokittain, Hernessaari on E3-alueita.

Luokka	Valaisimesta vaakatason yläpuolelle suuntautuvan valon enimmäisosuus		Valaistusvoimakkuus ikkunoissa	
	R _{ul} %	E _v lx	Ilta	Yö
E0	0	-	-	-
E1	0	2	1	1
E2	2,5	5	1	1
E3	5	10	2	2
E4	15	25	5	5

YHTEYS- JA LISÄTIEDOT

Jari Huhtaniemi, johtava arkkitehti
(asemakaavoitus)

puh. (09) 310 37197, jari.huhtaniemi@hel.fi

Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö
(kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu)

puh. (09) 310 31547, marjut.kauppinen@hel.fi

Lisätietoa:

<https://www.uuttahelsinki.fi/fi/hernesaari-ja-telakkaranta>

Tekijä: WSP Finland Oy, Design Studio

Valmistunut: 4/2023

TARKISTUSLISTA

Onko valaistus suunniteltu näiden periaatteiden mukaan?

- Valon väri on lämmin valkoinen (3000K)
- Valaisimet eivät tuota valoa taivaalle
- Valo ei häikäise eikä suuntaudu ikkunoista sisään
- Valoa on suositusten mukainen määrä
- Liiketilojen julkisivut on valaistu
- Valaistus himmenee yöksi yleisten alueiden valojen tahdissa

Helsinki

Korttelikortit: Hernesaaren valaistusperiaatteet, päivätty 04/2023, tarkistetaan jatkossa vastaamaan tarvittavilta osin 4.6.2024 Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12864) kaavaratkaisua (mm. nimistö, merkinnät ja määräykset)."

Hernesaaren valaistusperiaatteet

Liikerakennukset

Tässä valaistuskortissa kuvataan Hernesaaren alueen liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovaalaistuksen tavoitteet. Kortti toimii ohjeistuksena kohteiden suunnittelijoille.

Helsinki

Sisältö

1	Hernesaaren valaistus-
periaatteet
s. 3	5	Valofasadi länteen
s. 15
2	Liikerakennusten valaistuk-
set elävöittävät aluetta
s. 5	6	Valomainokset
s. 17
3	Velvoittavat ja suositeltavat
valaistusperiaatteet
s. 7	7	Valaistuksen määrän
suositukset ja häiriövalon
hillintä s. 18
4	Julkisivujen valaistus-
periaatteet
s. 9	8	Valaisinten periaatteet
s. 19

LIIKE,-TEOLLISUUS- JA
PALVELURAKENNUS-
TEN ULKOVALAISTUS
-Asemakaava-
merkinnät: KL, PKL,
YU, TY, KTY, LPA-1

1 Hernesaaren valaistusperiaatteet

Tavoitteena on turvallinen hämärä, joka edellyttää taidokkaan ja visuaalisesti kestäväen valon käyttöä.

Hernesaaren ulkoalueille tavoitellaan tasapainoista pimeän ajan maisemaa. Alueen korkealaatuinen kaupunkiarkkitehtuuri tulee esiin oikeanlaisessa valossa ja valo palvelee tilojen käyttötarkoitusta. Alueelle luodut ulkovalaistuksen periaatteet koskevat niin yleisiä kuin yksityisiä alueita ja niiden noudattaminen on yleisesti suositeltavaa ja joiltain osin myös velvoittavaa.

Tavoitteet

Ulkovalaistus on suunniteltu, toteutettu ja ylläpidetty hyvin. Valo on maltillista, tarkkaan rajattua ja lämminsävyistä. Valo ei häikäise eikä sitä päästetä tarpeettomasti asuntojen ikkunoihin, taivaalle tai meren suuntaan. Tavoitteena on *turvallinen hämärä*, joka edellyttää taidokkaan ja visuaalisesti kestäväen valon käyttöä. Valolla tuodaan esiin alueen liiketoimintaa ja yleisiä alueita elävöitetään erikoisvalaistuksella, mutta muuten valaistus alueella on rauhallinen ja asuinalueelle sopiva.

Suunnittelua ohjaavat kortit

Pimeän ajan kokonaisuus kaupunkiympäristössä koostuu aina yleisten ja yksityisten alueiden valaistuksista. Näiden yhteensovit- tamiseksi on luotu Hernesaaren valaistusperiaatteet, joita kuvaamaan on toteutettu kolme erillistä valaistuskorttia:

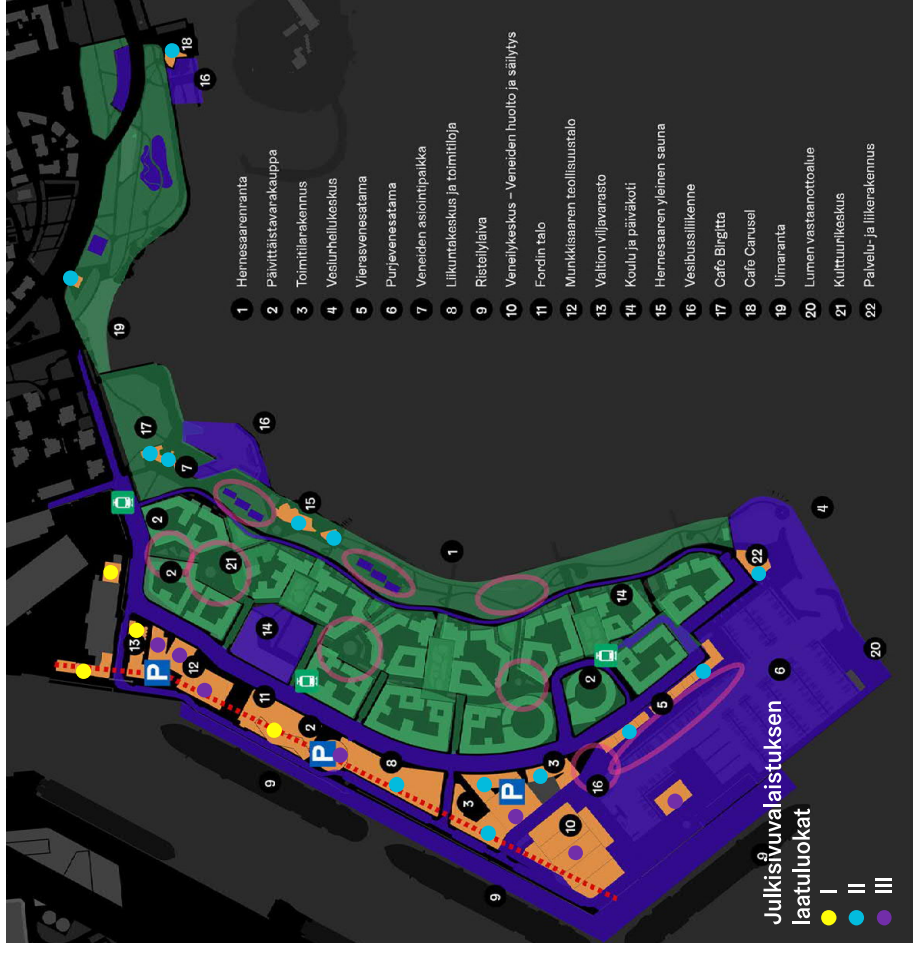
- **Asuinrakennusten ulkovalaistus**
- **Liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovalaistus**
- **Yleisten alueiden ja julkisten kohteiden ulkovalaistus**

Korteissa on kuvattu koko alueen yhteiset suositeltavat sekä velvoittavat valaistusperiaatteet. Velvoittavat periaatteet edellyttävät tiettyjä valaistusteknisiä asioita, joiden avulla valaistuksesta tulee miellyttävä kokonaisuus. Tämä vaatii panostusta suunnitteluun ja ohjaa valaisinvalintoja Jonkin verran, jolloin sillä on mahdollisesti myös kustannusvaiku-

tuksia. Velvoittavina asioina esitellään myös valon määrään ja häiriövalon hallintaan liittyviä asioita, jotka säästävät energiaa kun valaisimista tuleva valo hyödynnetään järkevästi. Suunnittelija tekee valaistusratkaisuisia myös energiankulutus- ja elinkaari-kustannustarkastelut. Korteissa kuvattujen suositeltujen valaistusperiaatteiden myötä kokonaisuus hioutuu erityislaatuiseksi ja valosta tulee alueelle tunnistettava piirre.

Suunnittelussa tulee näiden ohjekorttien lisäksi huomioida myös muut kaupungin valaistuksen suunnittelua ohjaavat asiakirjat, kuten Helsingin ulkovalaistuksen suunnitteluhuje ja ranta-alueiden valaistuksen periaatteet, katso lisätietoa Kaupunkitilaohjeesta.

Valaistustavat alueella

Tunnelmallinen valaistus

- Korallikuja, rantapuisto, korttelipuistikot, rantapuiston puoleiset ranta-aukiot, Birgitan- ja Ursinpuisto, asuinrakennusten sisäänkäyntipihaat, terassit, etupihat ja korttelien sisäpihaat

→ PIENIPIIRTEISTÄ VALAISTUSTA, TURVALLINEN HÄMÄRÄ

Toiminnallinen valaistus

- Katualueet, rantapromenadi, toiminnalliset piha-alueet (koulu/päiväkoti), satama- ja venesäilytysalueet, parkki-alueet

→ TURVALLISESTI JAKSOTETUT VALAISTUT ALUEET, JOILLA NOUTATETAAN VALAISTUSLUOKKIA JA VALAISTUS EI HÄIKÄISE

Erikoisvalaistus tilassa

- Korallikujan aukiot, lähiliikuntapaikat ja leikkipuisto rantapuistossa, vierasvenesataman alueet ja sataman ranta-aukio

→ KOHTEEN ELÄVÖITTÄMINEN PROJISOIDULLA ERIKOISVALOLLA

- (esimerkiksi alueen nimistön luoman merellisen teeman mukainen gobovalaistus)

Julkisivuvalaistus

- ”Valofasadi länteen” edellyttää kaikkien Jätkäsaaren suuntaan olevien julkisivujen valaisemista (velvoittava periaate).
- Kaikki katutason liiketilojen julkisivut tulee valaista tai valottaa kevyesti (velvoittava periaate).

- Laivakadun länsipuolella ja rantapuistossa olevien kiinteistöjen julkisivut suositellaan valaistaviksi.

- Julkisivuvalaistusten laatusuositukset vaihtelee arkkitehtuurin mukaan. Katso laatualueet ja niiden valaistusperiaatteet sivuilta 9-14.

→ RAKENNUKSEN ARKKITEHTUURIN JA TOIMINNAN ESIIN TUOMINEN

LISÄHUOMIONA:

- Parkkitalojen sisävalot eivät saa näkyä ulos häiritsevästi, tavoitteena on hallittu pimeän ajan näkyminen.
- Telakan siilorakennus on osa Valofasadia länteen ja sen julkisivuvalaistusta suositellaan toteutettavaksi samaan tapaan kuin toisessa sillossa (kohde 13).

2 Liikerakennusten valaistukset elävöittävät aluetta

Aluevalaistus

Tämä ohjekortti koskee Hernesaaren alueen liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulko- ja julkisivuvalaistusta.

Yleisten ja yksityisten ulkoalueiden valaistus muodostaa Hernesaarella tyylikkään kokonaisuuden. Tavoitteena on skandinaavinen, *turvallinen hämärä*, jossa viereisten alueiden valaistustasot ja -tavat sopivat yhteen. Aluevalaistuksessa käytetty valkoisen valon lämmen väri (3000 K) yhtenäistää alueen pimeään ajan ilmettä. Liikerakennukset elävöittävät aluetta pimeän aikaan mainos- ja julkisivuvaloiheen.

Julkisivuvalaistukset

Tässä ohjekortissa on esitetty julkisivun valaistustapa kaikille Hernesaaren ei-asumiseen tarkoitetuille rakennuksille. Tärkeimmät

rakennukset, joilla on historiallista tai arkkitehtonista arvoa, suositellaan valaisemaan kokonaisuudessaan. Tällaisia ovat Valtion viijavarasto ja Fordin talo. Toiseksi merkittävimmiksi lasketaan palvelu- ja liikerakennukset, joista valaistaan tärkeimmät julkisivut kokonaan tai osittain sekä korostetaan sisäänkäyntiä valolla. Kolmannessa ryhmässä ovat alueen muut liike-, teollisuus- ja palvelurakennukset, joiden sijainti tai arkkitehtuuritue julkisivuvalaistuksen toteuttamista. Näistä valaistaan vain sisäänkäynnit, rakennuksen nimi sekä mahdollisesti jokin arkkitehtoninen yksityiskohta.

Näiden liikerakennusten lisäksi alueella valaistaan asuinkeinteistöissä sijaitsevat kaatutason liikeilojen julkisivut. Tällä luodaan yhtenäistä katukuvaa ja lisätään valoisuuden tunnetta alueelle.

Julkisivuvalaistus on myös se, joka näkyy alueesta pimeän aikaan ulospäin ja jolla luodaan

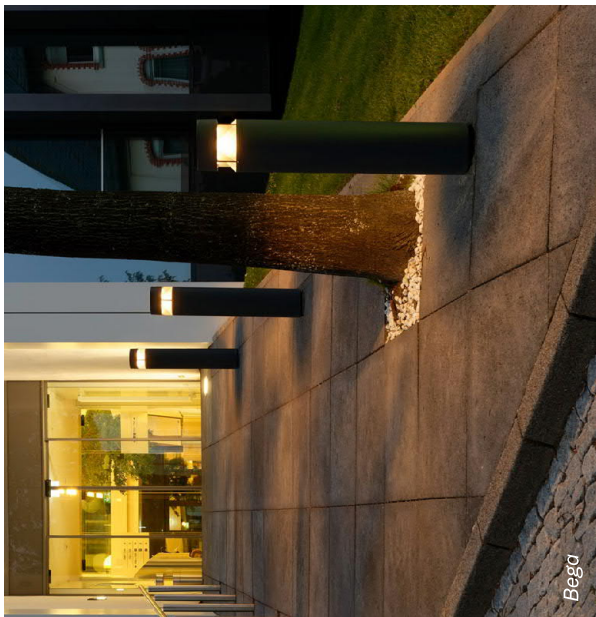
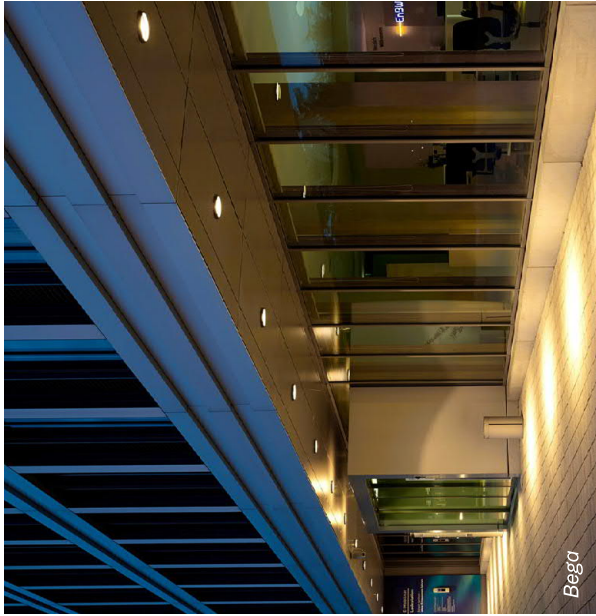
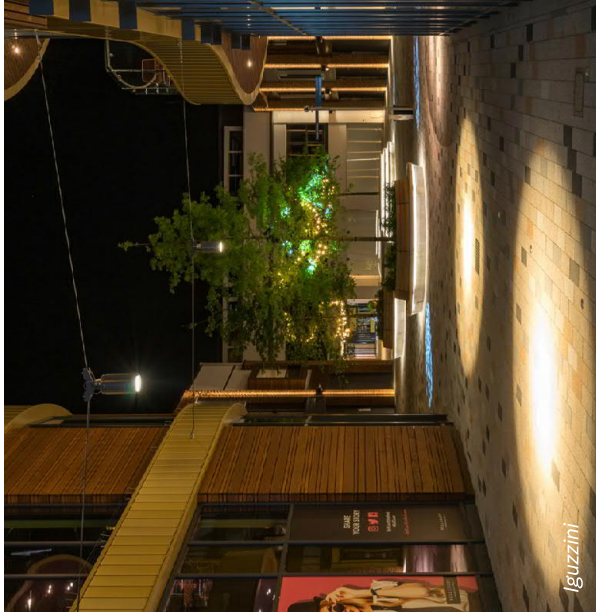
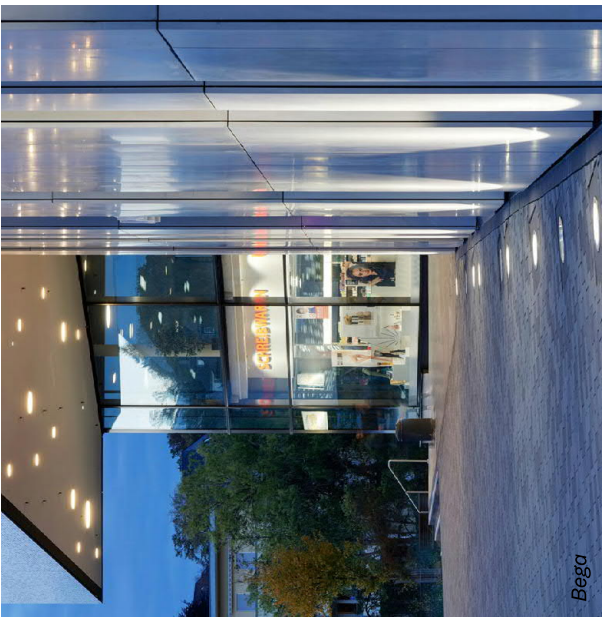
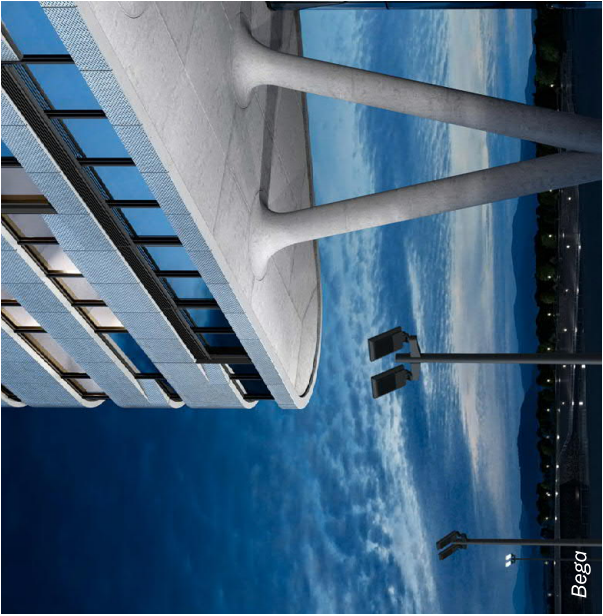
daan alueesta mielikuva. Tästä syystä kokonaisuuden rannan julkisivurivi valaistaan (Valofasadi länteen) ja sillä sidotaan kokonaisuutta yhteen.

Mainosvalot

Tarkkaan suunniteltu ja hyvin toteutettu valaistus antaa mahdollisuuden heikkonäköisenkin nähdä hyvin kaupunkiympäristössä. Liian kirkkaita valokonstrasteja tulee välttää ja sen takia Hernesaareen on luotu periaate

myös mainosvaloilille, katso lisää sivulta 17.

3 Velvoittavat ja suositeltavat valaistusperiaatteet

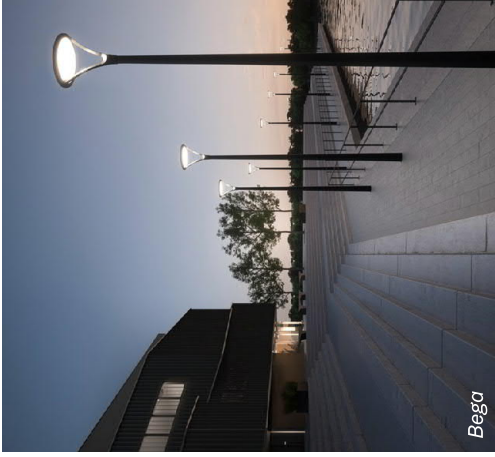
Kaupungin ulkovalaisuksen suunnitteluohjetta noudatetaan yleisten alueiden osalta ja sitä voidaan soveltaa muiden alueiden valaistukseen. Alla on kuvattuna Hernesaaren velvoittavat ja seuraavalla sivulla suositeltavat valaistusperiaatteet. Periaatteet koskevat niin yleisiä alueita kuin tontteja. Periaatteita noudattamalla alueesta syntyy toimiva kokonaisuus myös pimeään aikaan.

VELVOITTAVAT PERIAATTEET (→ ja niistä saatavat hyödyt):

- 1** Valo väri on lämmin valkoinen (3000 Kelvin) ja sen värintoisto on hyvä (CRI ≥ 70) → *tunnelmaltaan yhtenäinen ja laadukas ulkovalaistus*
- 2** Vajerivalaistus kaduilla on toteutettu tuplavajerilla ja valaisimessa on com-fort-optiikka → *minimoidaan valaisimen heiluriilike ja valon häikäisevyys*
- 3** Alue- ja väylävalaistus on toteutettu pylväistä maltillisesti kallistetuilla tasolaisvalaisimilla → *minimoidaan valon häikäisevyys*
- 4** Ei tuoteta häiriövaloa ympäristöön eikä valosaastetta taivaalle → *valaisimet oikein suunnattuja eivätkä tuota valoa ylivalaisimen oman horisontaalitason*
- 5** Noudatetaan asetettuja valaistusluokkia ja valonmäärän suosituksia → *julkinen ja yksityinen alue muodostaa harmonisen kokonaisuuden ja vältetään valon yli- tai alimitoitusta*
- 6** Valaistussuunnitelman ja valaistuslaskennan toteuttaa ammattilainen → *suunnitelman korkea laatu*
- 7** Hernesaareen toteutetaan Valofasadi länteen → *muodostaa Hernesaareen ison mittakaavan julkisivuvalaistuksen, joka luo alueelle tunnistettavan imagon*
- 8** Kaikki katutason liiketilojen julkisivut tulee valaista → *valaistukset sitovat aluetta yhteen ja luovat turvallisuutta pystyintojen valaistuksen kautta*
- 9** Kaikki mainoslaitteet ovat joko taustavalaistuja irtokirjaimia tai päältä valaistuja kylttejä, ei valolaatikoita → *yhtenäinen kokonaisuus*
- 10** Valaisinlaitteet on maalattu sävyyn RAL1035 (Pearl beige) Hernesaarennantapuistoon ja ranta-aukioihin (eli kaava-alueeseen VP-1) rajautuvilla piha- ja terassialueilla (ep-2, ep-3 ja osittain ep-1) ja yleisillä alueilla Helsingin karttapalvelun alueelle määrittämän värin mukaan. Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väriltään asennettavaan pintaan sopivia → *vahvistaa alueellista tunnistettavuutta ja identiteettiä.*

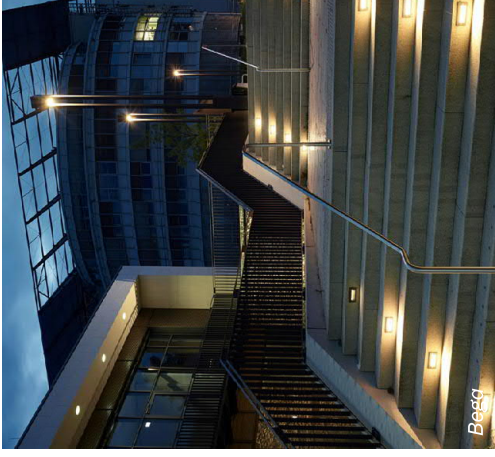
RAL 1035 Pearl Beige

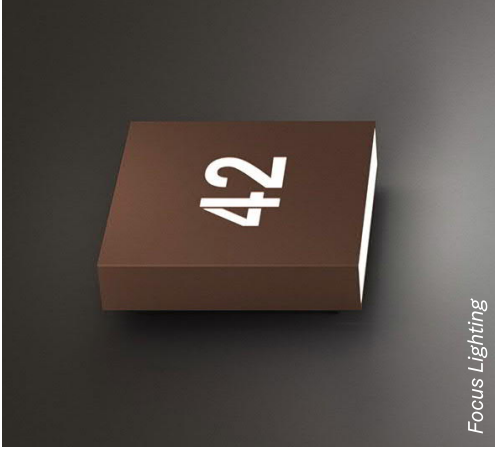
Bega

Bega

Bega

Focus Lighting

SUOSITELTAVAT PERIAATTEET:

- 1** Suositeltavaa integroida valoa rakenteisiin ja sijoittaa alueelle mieluummin monta pientä valonlähdettä kuin yksi iso.
- 2** Ei päästetä valoa ikkunoista sisään häiritsevästi. Tehdään valaistuslaskentaa noudattaen häiriövalon alue-
luokkataulukon raja-arvoja. Herne-
saari on E3-aluetta.
- 3** Korostetaan kasvillisuutta ja arkkitehtonisia rakenteita maltillisesti.
- 4** Valaisinten pintakirkkaus on maltillinen (esim. heijastinpinnat mustia, ei opaalipintaisia valaisimia).
- 5** Esteettömät reitit ja esteettömäksi määritetyt kohteet, kuten pysäkit, portaat ja luiskat valaistaan voimassa olevien esteettömyysohjeistusten mukaisesti.
- 6** Valaistus himmennetään yöksi samaan tahtiin yleisten alueiden valaistuksen kanssa (katso ohjeistus Helsingin ulkovaistuksen suunnitteluhjeesta).
- 7** Yleisten rakennusten julkisivuvalaistusten toteutuksissa noudatetaan laatutasoja I, II tai III pimeän ajan hierarkian muodostamiseksi.
- 8** Yleisiin alueisiin rajautuvilla piha-alueilla valaisimet on maalattu sävyyn RAL 1035 (Pearl beige). Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väreiltään asennettavaan pintaan sopivia.

RAL 1035 Pearl Beige

4 Julkisivujen valaistusperiaatteet

Suunnitteluohje

Suunnittelijan tulee tarkastella valon osalta useita lopulliseen toteutukseen vaikuttavia asioita:

- valon suunnat
- varjonmuodostukset
- valon määrät
- kontrastit
- valon väri
- valkoisen valon värilämpötila
- värintoistokyky

Valaisinten asennuksen ja valaistustekniikan osalta on tarkasteltava:

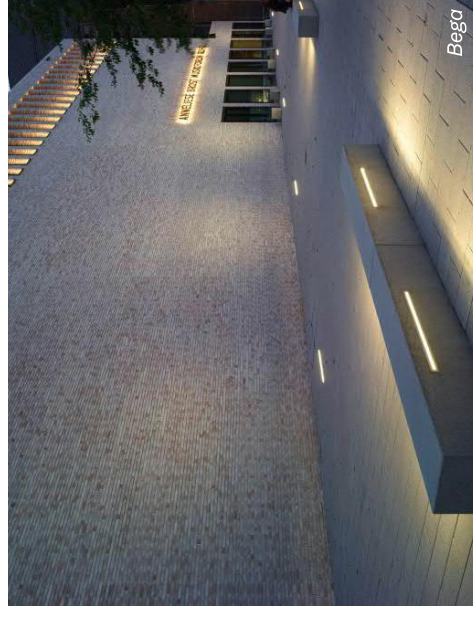
- häikäisemättömyyttä
- asennuspaikkaa ja -tapaa
- huollettavuutta
- ohjelmoitavuutta
- elinkaarta
- energiankulutusta

Suunnittelusta vastaa ammattitaitoinen ja kokenut valaistussuunnittelija. Olemassa oleviin kohteisiin tulee tehdä kovalaistus ja uusiin, suunnittelun alla oleviin kohteisiin valaistus tulee mallintaa realistisesti. **Rakennuksen pihavalaistus tulee suunnitella kokonaisuutena julkisivuvalaistuksen kanssa ja yhteensovittaa yleisten alueiden ulkovalaistuksen kanssa.**

Kaikessa valaistuksessa tulee huomioida häiriövalon syntyminen estäminen kohdistamalla sopiva määrä valoa valaistavaan pintaan, ei taivaalle tai ikkunoista sisään. Suunnittelussa tulee huomioida pinnan heijastavuusprosentti, ettei julkisivusta tule valaistuna liian kirkas (katso taulukko 1). Pinnan kirkkauden eli luminanssin raja-arvoina noudatetaan taulukon 2 arvoja. Hernesaari on luokassa E3. Julkisivuvalaistuksen käyttönoton yhteydessä valaistukselle haetaan oikea kirkkaustaso ja ohjataan valaistus himmentymään tai samumaan yöksi (esimerkiksi klo 24-06).

Mainoslaitteissa käytetään irtokirjaimia tai päältä valaistua kylttiä. Mainosvalot ja -näytöt kiinteistöissä eivät saa ylittää Rakennusvalvonnan ohjeistuksen mukaisia enimmäisluminanssin arvoja.

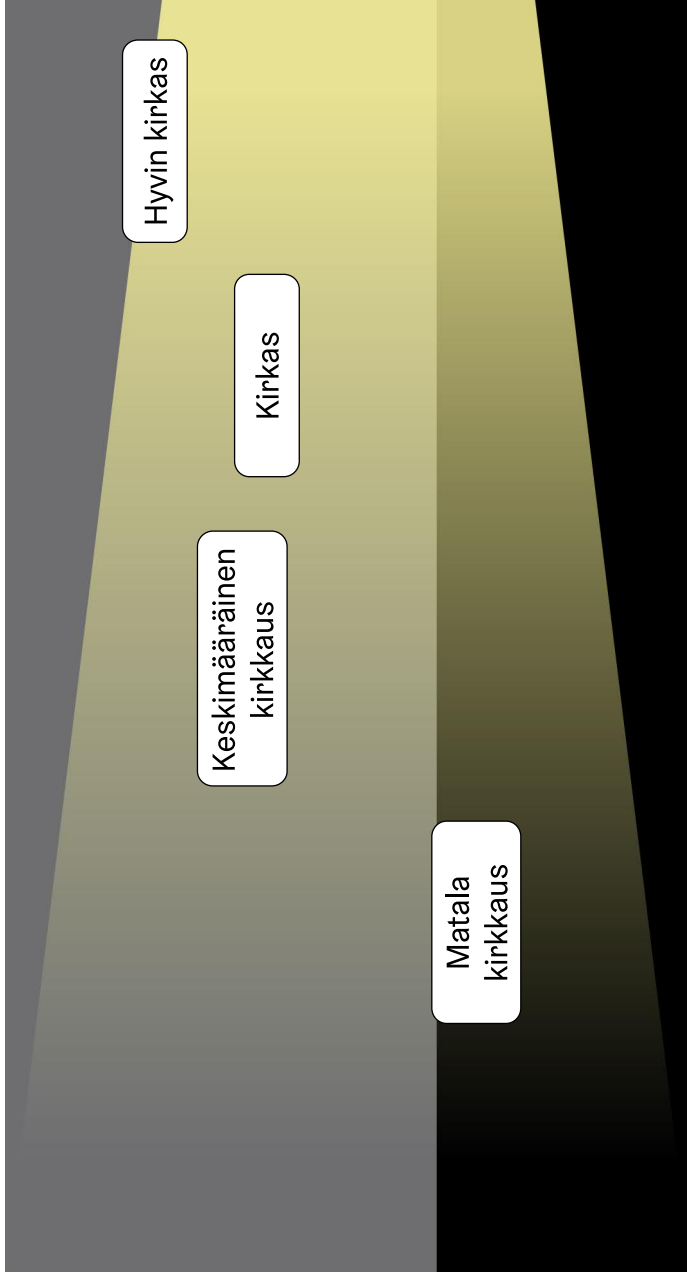
Kaikesta valaistuksesta tehdään tarkka kuvaus kiinteistön huolto-ohjelmaan ja valaistus tarkistetaan vuosittain ja huolletaan säännöllisesti.

Suunnittelussa tulee huomioida julkisivun pintamateriaalin heijastavuusprosentti ja CIE:n ohjeistuksen mukainen pintakirkkauden eli luminanssin enimmäismäärä.

Taulukko 1. Joidenkin materiaalien heijastuvuuksia (pintojen oletetaan olevan mattaisia ja puhtaita, lähde: CIE 150:2017)

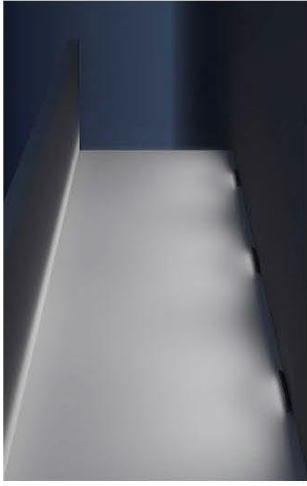
Material	Reflectance
Concrete medium shade	0,3-0,4
Light yellow brick	0,35
Brown brick	0,30
Red brick	0,15
Pink granite	0,30
Gray granite	0,10-0,15
Light marble	0,5-0,6
Light-coloured marble	0,3
Dark marble	0,15
Clear stone	0,5
Stone medium shade	0,3
Dark stone	0,15

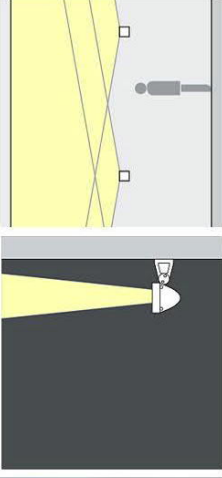
Taulukko 2. Enimmäismäärät pinnan keskimääräiselle luminanssille (lähde: CIE 150:2017)

Light Technical Parameter	Application Conditions	Environmental Zones				
		E0	E1	E2	E3	E4
Building Facade Luminance (L_f)	Taken as the product of the design average illuminance and reflectance divided by π	< 0,1 cd/m ²	< 0,1 cd/m ²	5 cd/m ²	10 cd/m ²	25 cd/m ²

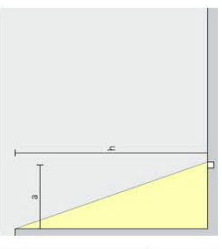
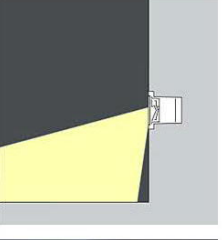
Valaistustavat

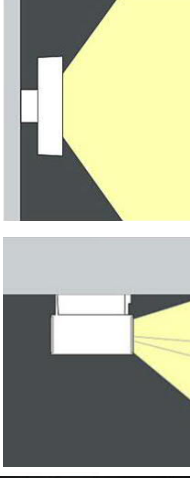
Valo alhaalta ylöspäin, mutta rajautuu tarkasti julkisivuun.

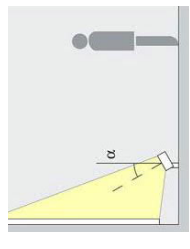
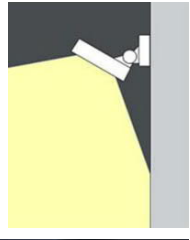
Valo alhaalta ylöspäin, mutta rajautuu tarkasti julkisivuun.

Valo ylhäältä alaspäin leviää julkisivuun hyvin tasaisesti ja valaisee myös rakennuksen edustaa.

Valo kohdistuu heittäimestä julkisivuun tarkasti. Valoköila muokattavissa linsein.

Kuvat Erco ja Bega

Tavoitteena on luoda valaistus, joka:

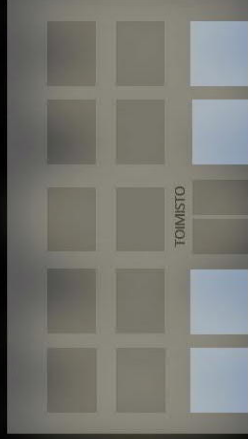
- tuo kiinteistön esille sille ja sen ympäristölle sopivalla tavalla,
- tuottaa mahdollisimman vähän häiriövaloa ja
- nostaa kiinteistön arvoa.

Laatuluokitus eri julkisivuvalaistuksille

Hernesaarassa valaistaan kaikkien liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten julkisivut alla olevia laatuluokkia noudattaen. Laatuluokkien tavoitteena on luoda alueelle rakennusten pimeään ajan hierarkia. Katso alueen valaistavat julkisivut ja käytettävät laatuluokat sivun 4 kartasta tai seuraavalta sivulta.

● Luokka I

Rakennuksen kaikkien julkisivujen kattava kohdevalaistus, joka tuo kohteen arkkitehtuurin esiin kokonaisuudessaan. Voi olla myös dynaaminen valaistustapa.

Studio Fractal

Workshop: Design + Construction

● Luokka II

Rakennuksen tärkeimpien julkisivujen tai niiden osien sekä sisäänkäyntien kohdevalaistaminen. Valinta näkymien ja arkkitehtuurin mukaan.

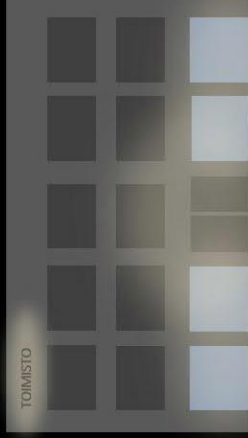
Originator lighting design consultants

Archello

● Luokka III

Rakennuksen tärkeimmän tai tärkeimpien sisäänkäyntien ympäristön kevyt, mutta näkyvä valottaminen. Lisäksi arkkitehtonisen yksityiskohdan ja/tai esimerkiksi rakennuksen nimen kohdevalaistaminen.

SHVO

Nacasa & Partners

Luokka I

Rakennuksen kaikkien julkisivujen kattava kohdevalaistus, joka tuo kohteen arkkitehtuurin esiin kokonaisuudessaan. Voi olla myös dynaaminen valaistustapa.

- Fordin talo (ja mahdollinen lisärakennus), sr-2 eli suunnittelu yhteistyössä museoviranomaisen kanssa (tontti 20237/6)
- Valtion viljavarastona toiminut silorakennus (tontti 20237/7)
- Telakan siilot (asemakaavan ulkopuolella)

Luokka II

Rakennuksen tärkeimpien julkisivujen tai niiden osien sekä sisäänkäyntien kohdevalaistus. Valinta näkymien ja arkkitehtuurin mukaan.

- Liikuntakeskus ja toimitiloja (tontti 20870/2)*
- Toimitilarakennukset (kortteli 20865)*
- Vierasvenesataman rakennukset (kortteli 20864)
- Eteläisimmän satamankärjen palvelu- ja liikerakennus (kortteli 20866)
- Kahvilarakennukset (kortteli 20867 Birgitta, Carusel)
- Saunarakennukset (kortteli 20868 Löyly)

Luokka III

Rakennuksen tärkeimmän tai tärkeimpien sisäänkäyntien ympäristön kevyt, mutta näkyvä valottaminen. Lisäksi arkkitehtonisen yksityiskohdan ja/tai esimerkiksi rakennuksen nimen kohdevalaistaminen.

- Munkkisaaren teollisuustalo (tontti 20237/2)*
- Parkkihallit (tontit 20237/8, 20865/3 ja 20870/1)*
- Veneilykeskus (kortteli 20243)*
- Venesatamaan toteutettavat rakennukset**
- Koulurakennus** (kortteli 20181)

* Poikkeuksen sääntöön luo ”Valofasadi länteen”, joka edellyttää rakennuksen länsijulkisivun eli Jätkäsaaren suuntautuvan julkisivun kokonaisvaltaista valottamista osana valaistujen rakennusten rivistöä.

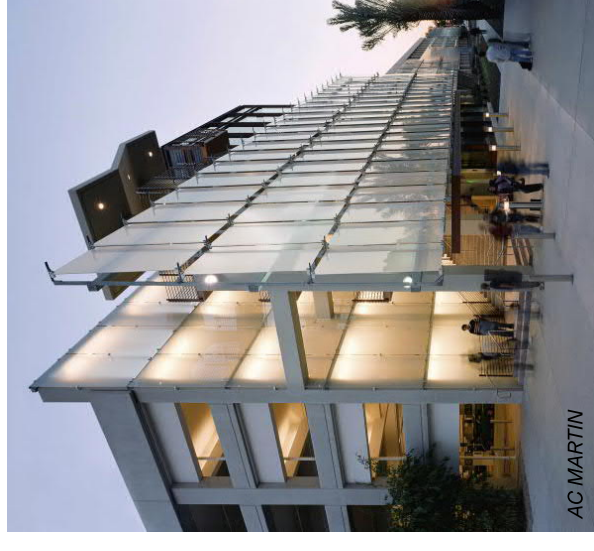
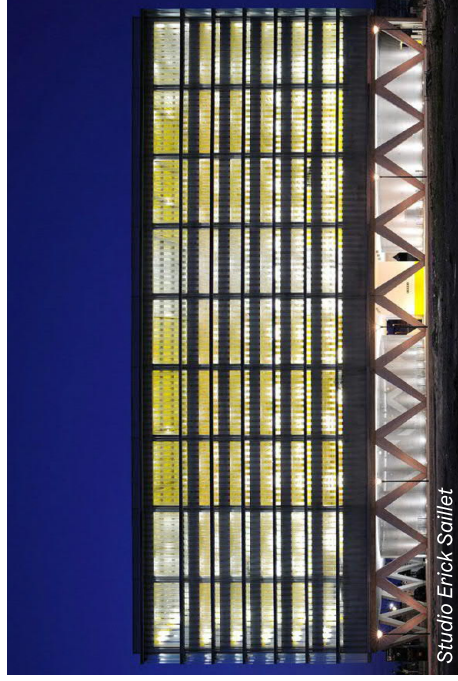
** Yleisellä alueella olevat rakennukset

Liiketilat asuinrakennuksissa

Asuinrakennusten julkisivuja ei valaista Her-
nesaaren alueella. Poikkeuksena on asuin-
rakennuksessa oleva katutason liiketila,
jonka julkisivun valaiseminen on yksi veloit-
tavista periaatteista. Valaistu pystypinta tuo
katutilaan valoisuuden tunnetta. Samalla
liiketilän edusta valaistaan ja siinä nouda-
tetaan Hennesaaren alueelle määritettyjä
valon määrän suosituksia. Katso lisätietoa
liiketilöiden valaistustavasta Asuinrakennuk-
set-valaistuskortista.

Parkkitalot

Parkkitalojen sisävalaistus ei saa näkyä
ulos häiritsevästi. Sisävalaistusta ohjataan
liiketunnistuksen kautta. Kun tunnistimet
havaitsevat liikettä, valo kirkastuu peh-
meästi sopivalle tasolle. Jos parkkitalo on
osa Valofasadia länteen, tulee sen julkisivu
valaista valottamalla se näkyviin. Ohessa
esimerkkikuvia hyvistä toteutuksista.

5 Valofasadi länteen

Telakan viljasillot
(ei suunnittelu-
alueella)

Valtion viljavaras-
to ja mahdollinen
lisärakentaminen

Munkkisaaren
yritystalo

Fordin talo ja
mahdollinen lisä-
rakennus

Liikuntakeskus

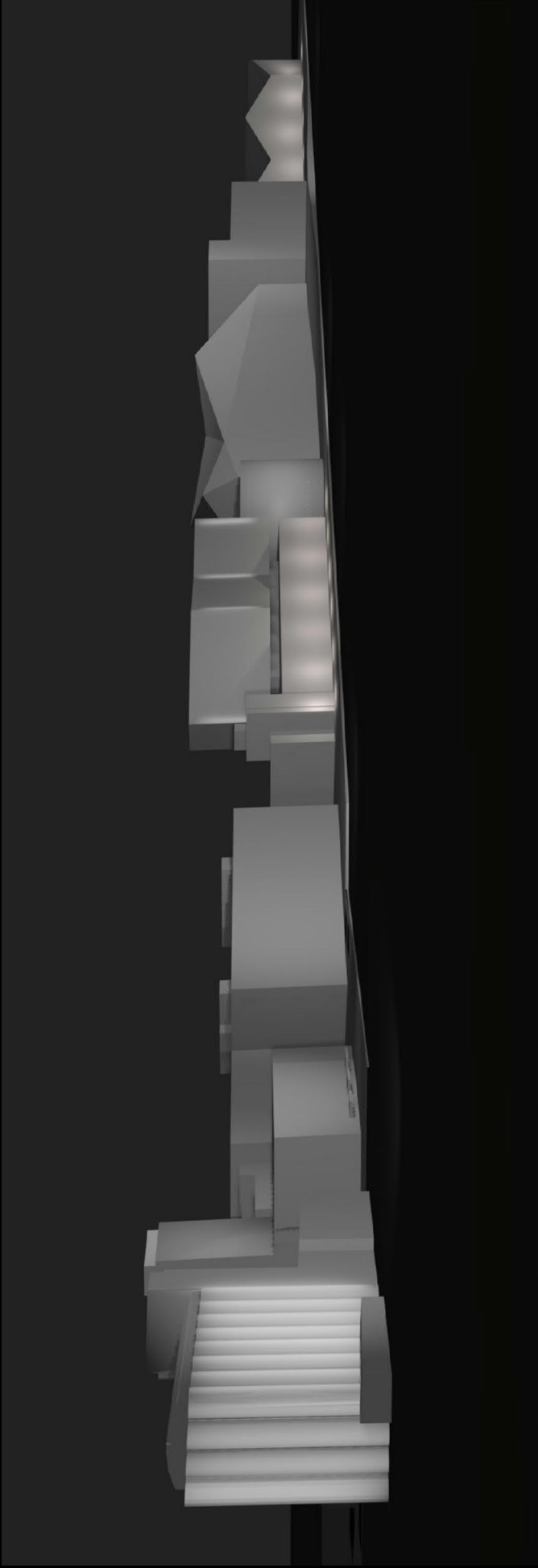
Toimitila-
rakennus

Veneilykeskus

*Suurin osa liike-, teollisuus- ja palvelurakennuksista sijaitsee Laiva-
kadun ja matkustajalaiturin välissä. Ra-
kennusten julkisivut tulee valaista elävöittämään
alueen pimeän ajan maisemaa. Katso sivun 4 kartasta
julkisivuvalaistusten laatuluokat.*

*Jätkäsaaren suuntaan näkyvän yhtenäisen julkisivuvin valaistus
eli Valofasadi luo Hernesaaresta mielikuvaa kiinnostavana ja houkutte-
levana paikkana asukkaille sekä tuhansille risteilymatkailijoille.*

Valofasadin julkisivuihin suositellaan pääosin staattista, arkkitehtuuria ja sen materiaaleja sekä värejä esiintuovaa valaistustapaa. Fordin talo sekä vanhat viljasillot voivat olla paikkoja myös valo-taiteelle tai dynaamiselle valaistukselle.

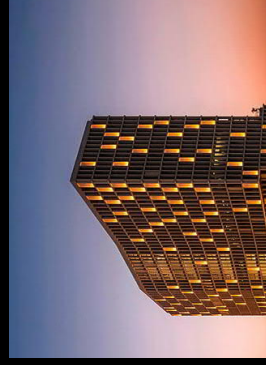
Nicolas Ruel

Office of Bangkok Architect

PES Arkkitehdit

Led Linear

Hannu Iso-Oja Sun Effects

6 Valomainokset

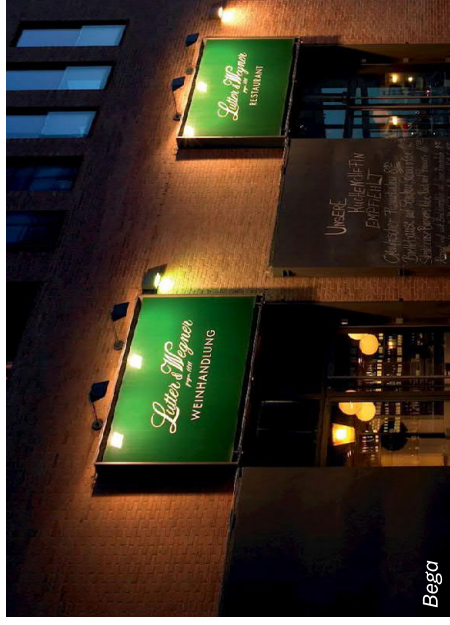
Tavoitteena tyylikääs, alueen arkkitehtuuriin sopiva mainoslaitteiden toteutustapa.

Alueen toimijat on velvoitettu käyttämään taustavalaistuja irtokirjaimia tai muulla tavoin siluettina näkyvää tekstiä/kuviota.

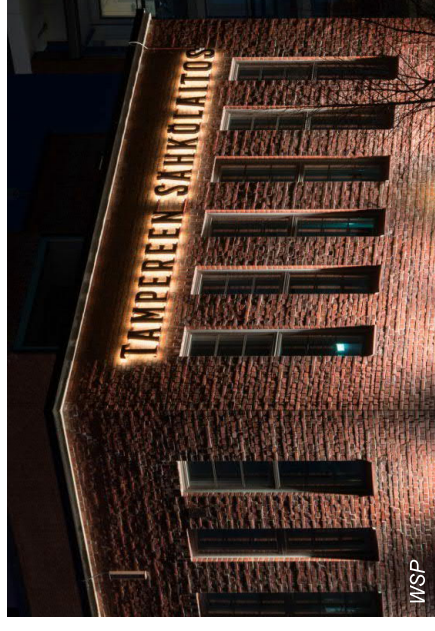
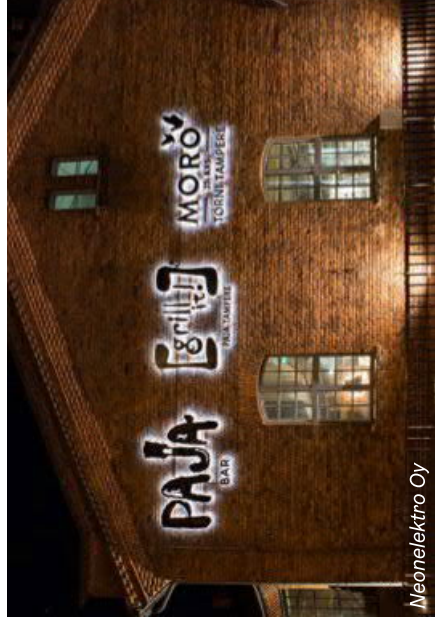
Mainos voi olla myös päältä valaistu seinäkyltti.

Perinteisiä valolaatikoita tai valokirjaimia ei tule käyttää. Valomainos tulee himmentää asennusvaiheessa sopivalle tasolle.

Mainosvalojen ja -näyttöjen osalta on noudatettava kaupungin ohjeistuksia sijoituksen ja pintakirkkauden osalta.

Vain seinällä olevat kyltit voi valaista. Valo suuntautuu tarkasti seinään.

7 Valaistuksen määrän suositukset ja häiriövalon hillintä

Kaikista ulkovalaistuksista tulee tehdä valaistuslaskenta, jolla varmistetaan sopiva valon määrä alueella ja estetään häiriövalon leviäminen taivaalle ja asuntojen ikkunoihin. Oheisen taulukon arvot ovat keskimääräisiä valon määriä lukseina kyseisellä alueella.

Laskelmassa on hyvä tarkastella myös häikäisyarvoa. Oheisessa taulukossa tärkeitä merkittyihin kohteisiin raja-arvot saadaan standardista (SFS-EN 12464-2). Muissa koh-teissa asiaa on sovellettava ja käytettävä kiu-sahäikäisyyn RG-luokitusta aluevalaistukses-sa (arvon tulee olla <50).

Valaisimen häikäisemättömyyteen ja valon taivaalle leviämisen estämiseen (G- ja D-ar-vot) tulee panostaa.

Häiriövalon kannalta tulee noudattaa ohei-sen taulukon raja-arvoja. Hernesaari on pää-osin E3-alueita ja yöaika lasketaan olevan klo 23-05.

Liike- ja toimitilat, hotelli ja liikuntakeskus:	
pääsisäänkäynnit	<500lx
piha-alue	10-20lx
parkkialue (lx valitaan alueen käyttöasteen mukaan)	5-10-20lx *
sisäänajo parkkihalliin, päivä- ja yö-arvot	300 - 75lx *
lastausalueet ulkotilassa	50lx *

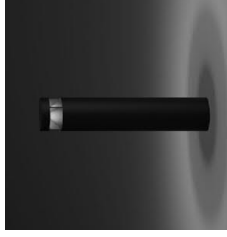
Taulukko 3. Keskimääräinen valon määrä kyseisellä alueella

Taulukko 4. Häiriövalon raja-arvot ulkovalaistusasennuksille alueluokittain, Hernesaari on E3-alueita.

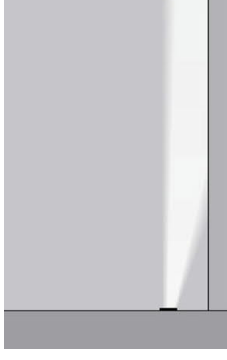
Luokka	Valaisimesta vaakatason yläpuolelle suuntautuvan valon enimmäisosa	Valaistusvoimakkuus ikkunoissa	
		R _{UL} %	E _{VL}
E0	0	Ilta	Yö
E1	0	-	-
E2	2,5	2	1
E3	5	5	1
E4	15	10	2
		25	5

8 Valaisinten periaatteet

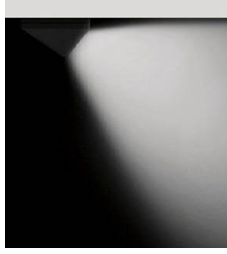
Pylväs- ja pollarivalaisimissa valo suuntautuu alas, ei yli valaisimen oman horisontaalitasoon. Pollarivalaisimissa valonlähde ei näy kulkijan silmiin ja jos valaisimessa on heijastinosa, se on musta. Yleisiin alueisiin rajautuvilla piha-alueilla pylväs- ja pollarivalaisimet on maalattu sävyyn RAL 1035 (Pearl beige).

Pintaan upotettavat valaisimet eivät saa häikäistä. Ulos näkyvän heijastinpinnan tulee olla musta.

Katutasossa, porttikäytävissä, parvekkeilla ja kattoterasseilla käytettävissä seinävalaisimissa valo suuntautuu alas, ei yli valaisimen horisontaalitasoon. Opaalipintaista valaisinta tai valaisinta, jossa valonlähde näkyy, ei suositella käytettävän.

Talon numerovalon periaatteena on valaistu numero. Ei käytetä opaalipintaisia valaisinmalleja. Pelastusohjeistusten mukaan numeron korkeus on oltava vähintään 12 cm sekä erottua selkeästi taustastaan myös pimeällä.

YHTEYS- JA LISÄTIEDOT

Jari Huhtaniemi, johtava arkkitehti
(asemakaavoitus)

puh. (09) 310 37197, jari.huhtaniemi@hel.fi

Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö
(kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu)

puh. (09) 310 31547, marjut.kauppinen@hel.fi

Lisätietoa:

<https://www.uuttahelsinki.fi/fi/hernesaari-ja-telakkaranta>

Tekijä: WSP Finland Oy, Design Studio

Valmistunut: 4/2023

TARKISTUSLISTA

Onko valaistus suunniteltu näiden periaatteiden mukaan?

- Aluevalaistuksen valon väri on lämmin valkoinen (3000K)
- Valaisimet eivät tuota valoa taivaalle tai sisään ikkunoista
- Valaistuslaskennassa on tarkasteltu valon sekä mahdollisen häikäisyn ja häiriövalon määrää kaikilla alueilla
- Julkisivuvalaistukset on toteutettu laatuoluituksen mukaisena
- Mainosvalot ja -kyltit on valaistu ohjeistuksen mukaan

Helsinki

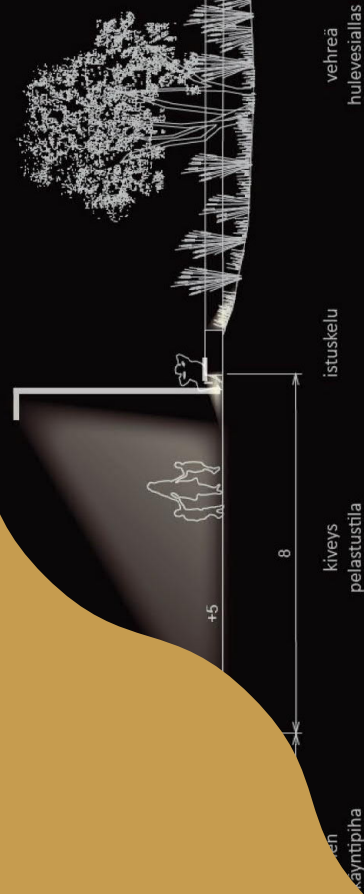
Hernesaaren valaistusperiaatteet

Yleiset alueet

Tässä valaistuskortissa kuvataan Hernesaaren yleisten alueiden ja julkisten kohteiden ulkovalaistuksen tavoitteet. Kortti toimii ohjeistuksena alueiden suunnittelijoille.

Helsinki

Korttelikortit: Hernesaaren valaistusperiaatteet, päivätty 04/2023, tarkistetaan jatkossa vastaamaan tarvittavilta osin 4.6.2024 Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen (nro 12864) kaavaratkaisua (mm. nimistö, merkinnät ja määräykset)."

Sisältö

1	Hernesaaren valaistus- periaatteet s. 3	5	Ranta- ja satama-alueet s. 11	9	Valaisinten periaatteet s. 18
2	Yleiset ja yksityiset alueet muodostavat kokonaisuuden s. 5	6	Korttelipuistikot s. 14	10	Erikoisvalaistus s. 21
3	Velvoittavat ja suositeltavat valaistusperiaatteet s. 7	7	Katutilat s. 15		
4	Aukiot s. 9	8	Valaistuksen määrän suosii- tukset ja häiriövalon hillintä s. 16		

YLEISTEN ALUEIDEN JA
JULKISTEN KOHTEIDEN
ULKOVALAISTUS
-Asemakaavamerkinnot:
LP, LV, LS, VP, VP-1, VV,
VU, YO, ET sekä kaikki
yleiset alueet

1 Hernesaaren valaistuseriaatteet

Tavoitteena on turvallinen hämärä, joka edellyttää taidokkaan ja visuaalisesti kestävän valon käyttöä.

Hernesaaren ulkoalueille tavoitellaan tasapainoista pimeän ajan maisemaa. Alueen korkealaatuinen kaupunkiarkkitehtuuri tulee esiin oikeanlaisessa valossa ja valo palvelee tilojen käyttötarkoitusta. Alueelle luodut ulkovalaistuksen periaatteet koskevat niin yleisiä kuin yksityisiä alueita ja niiden noudattaminen on yleisesti suositeltavaa ja joiltain osin myös velvoittavaa.

Tavoitteet

Ulkovalaistus on suunniteltu, toteutettu ja ylläpidetty hyvin. Valo on maltillista, tarkkaan rajattua ja lämminsävyistä. Valo ei häikäise eikä sitä päästetä tarpeettomasti asuntojen ikkunoihin, taivaalle tai meren suuntaan. Tavoitteena on *turvallinen hämärä*, joka edellyttää taidokkaan ja visuaalisesti kestävän valon käyttöä. Valolla tuodaan esiin alueen liiketoimintaa ja yleisiä alueita elävöitetään erikoisvalaistuksella, mutta muuten valaistus alueella on rauhallinen ja asuinalueelle sopiva.

Suunnittelua ohjaavat kortit

Pimeän ajan kokonaisuus kaupunkiympäristössä koostuu aina yleisten ja yksityisten alueiden valaistuksista. Näiden yhteensovittamiseksi on luotu Hernesaaren valaistuseriaatteet, joita kuvaamaan on toteutettu kolme erillistä valaistuskorttia:

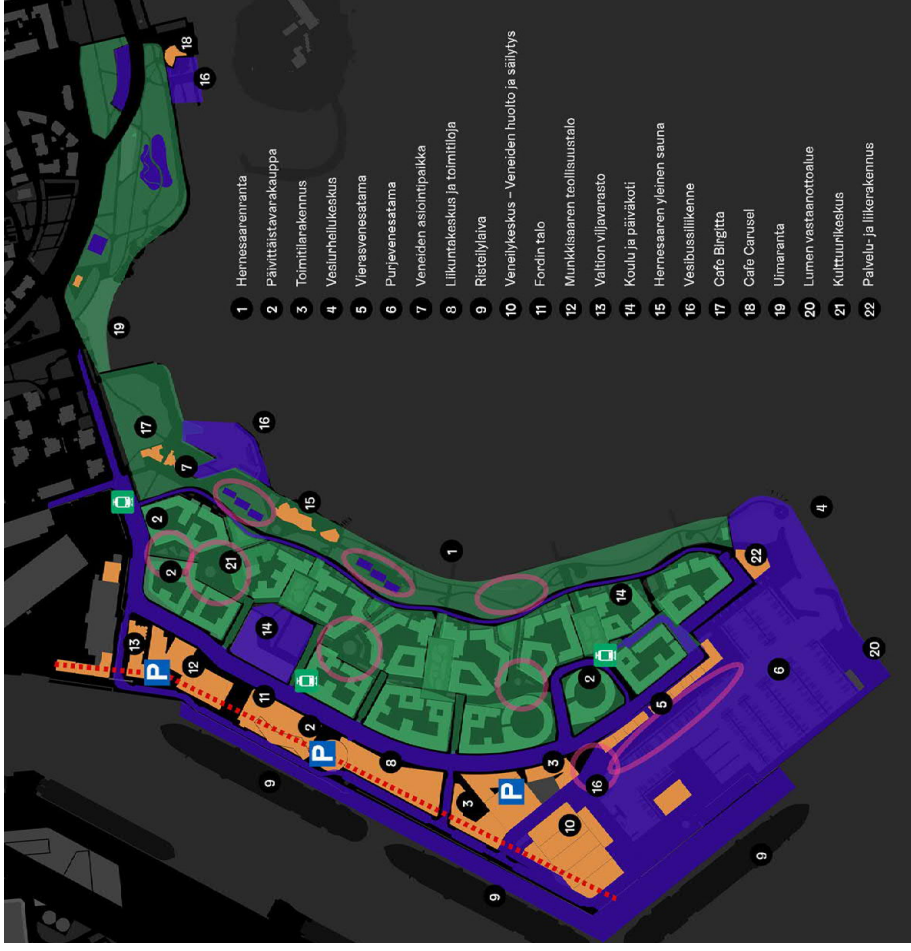
- **Asuinrakennusten ulkovalaistus**
- **Liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovalaistus**
- **Yleisten alueiden ja julkisten kohteiden ulkovalaistus**

Korteissa on kuvattu koko alueen yhteiset suositeltavat sekä velvoittavat valaistusperiaatteet. Velvoittavat periaatteet edellyttävät tiettyjä valaistusteknisiä asioita, joiden avulla valaistuksesta tulee miellyttävä kokonaisuus. Tämä vaatii panostusta suunnitteluun ja ohjaa valaisinvalintoja jonkin verran, jolloin sillä on mahdollisesti myös kustannusvaiku-

tuksia. Velvoittavina asioina esitellään myös valon määrään ja häiriövalon hallintaan liittyviä asioita, jotka säästävät energiaa kun valaisimista tuleva valo hyödynnetään järkevästi. Suunnittelija tekee valaistusratkaisuista myös energiankulutus- ja elinkaari-kustannustarkastelut. Korteissa kuvattujen suositeltujen valaistuseriaatteiden myötä kokonaisuus hioutuu erityislaatuiseksi ja valosta tulee alueelle tunnistettava piirre.

Suunnittelussa tulee näiden ohjekorttien lisäksi huomioida myös muut kaupungin valaistuksen suunnittelua ohjaavat asiakirjat, kuten Helsingin ulkovalaistuksen suunnitteluohje ja ranta-alueiden valaistuksen periaatteet, katso lisätietoa Kaupunkitilaohjeesta.

Valaistustavat alueella

Tunnelmallinen valaistus

- Korallikuja, rantapuisto, korttelipuistikot, rantapuiston puoleiset ranta-aukiot, Birgitan- ja Ursininpuisto, asuinrakennusten sisäänkäyntiportit, terassit, etupihat ja korttelien sisäportit

→ PIENIPIIRTEISTÄ VALAISTUSTA, TURVALLINEN HÄMÄRÄ

Toiminnallinen valaistus

- Katualueet, rantapromenadi, toiminnalliset piha-alueet (koulu/päiväkoti), satama- ja venesäilytysalueet, parkki-alueet

→ TURVALLISESTI JAKSOTETUT VALAISTUT ALUEET, JOILLA NOUTATAAN VALAISTUSLUOKKIA JA VALAISTUS EI HÄIKÄISE

Erikoisvalaistus tilassa

- Korallikujan aukiot, lähiikuntapaikat ja leikkiympäristöt rantapuistossa, vierasesataman alueet ja sataman ranta-aukio

→ KOHTEEN ELÄVÖITTÄMINEN PROJISOIDULLA ERIKOISVALOLLA (esimerkiksi alueen nimistön luoman merellisen teeman mukainen gobovalaistus)

Julkisivuvalaistus

- "Valofasadi länteen" edellyttää kaikkien Jätkäsaaren suuntaan olevien julkisivujen valaisemista (velvoittava periaate).
- Kaikki katutason liiketilojen julkisivut tulee valaista tai valottaa kevyesti (velvoittava periaate).
- Laivakadun länsipuolella ja rantapuistossa olevien kiinteistöjen julkisivut suositellaan valaistaviksi.
- Julkisivuvalaistusten laatu- ja vaihtelu arkkitehtuurin mukaan. Katso laatu- ja niiden valaistusperiaatteet Liike-, teollisuus- ja palvelurakennusten ulkovalaistusta kuvaavasta ohjekortista.

→ RAKENNUKSEN ARKKITEHTUURIIN JA TOIMINNAN ESIIN TUOMINEN

LISÄHUOMIONA:

- Parkkitalojen sisävalot eivät saa näkyä ulos häiritsevästi, tavoitteena on hallittu pimeän ajan näkyminen.
- Telakan siilorakennus on osa Valofasadia länteen ja sen julkisivuvalaistusta suositellaan toteutettavaksi samaan tapaan kuin toisessa sillassa (kohde 13).

2 Yleiset ja yksityiset alueet muodostavat kokonaisuuden

Aluevalaistus

Tämä ohjekortti koskee kaikkia kaupungin omistamia alueita ja kohteita (mm. liikuntaj- ja satama-alueet, koulun ja päiväkotien pihat, kadut, aukiot ja puistot sekä sataman matkustajalaiturit) hallintatahosta välittämättä.

Kaupungin yleisillä alueilla tavoitteena on toiminnallinen valaistustapa, joka noudattaa kaupungin suunnitteluohjeistuksia ja standardien mukaisia valaistusluokkia ja jonka myötä valaistus on turvallisesti jaksotettu ja häikäisemätön. Suunnittelussa pyritään noudattamaan Helsingin ranta-alueiden valaistusperiaatteita ja vähentämään meren ja taivaan suuntaan tarpeettomasti suuntautuvaa häiriövaloa.

Yleisten ja yksityisten ulkoalueiden valaistus muodostaa Hernesaaren tyylikkään kokonaisuuden. Tavoitteena on skandinaavinen, *turvallinen hämärä*, jossa viereisten alueiden

valaistustasot ja -tavat sopivat yhteen. Myös valon lämmin väri (3000 K) on yhteneväinen koko alueella.

Turvallisuuden tunne syntyy valaistuksen häikäisemättömyyden ja rauhallisten kontrastien kautta. Ihminen hahmottaa ympäristöään hyvinkin vähäisessä valossa, kun valo on oikeanlaista.

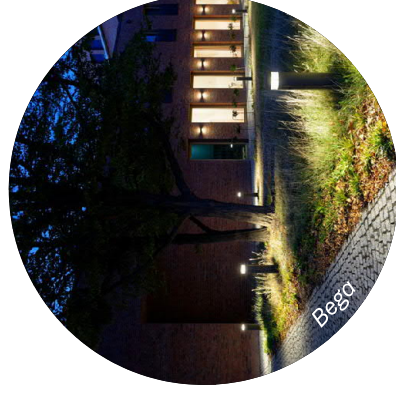
Erikois- ja julkisivuvalaistus

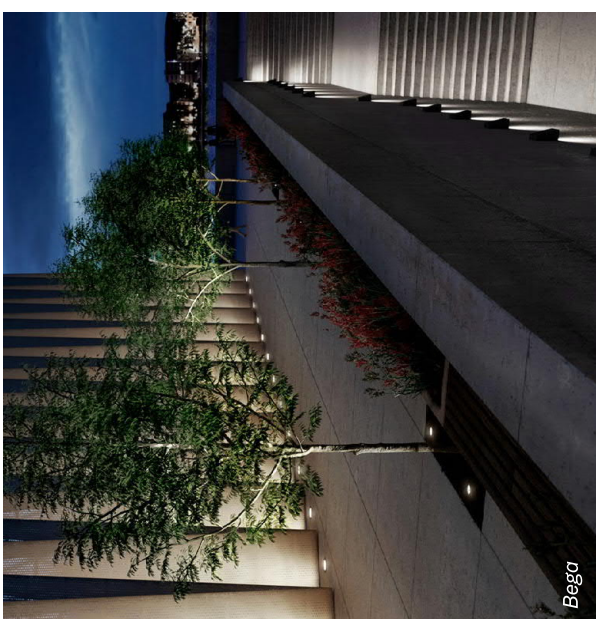
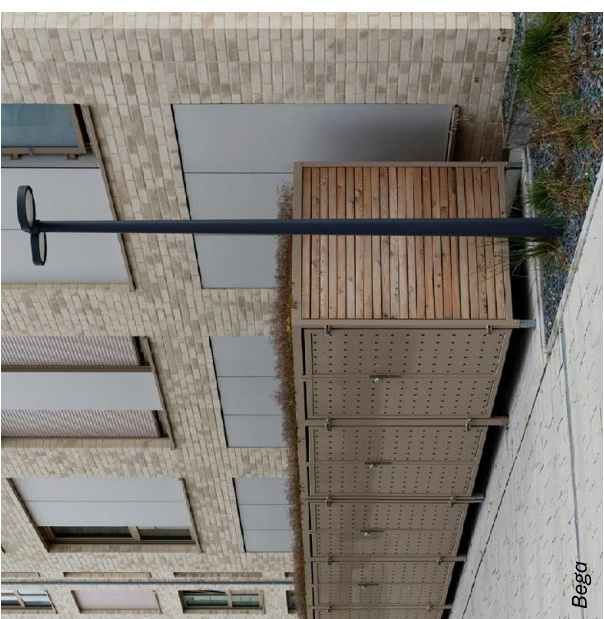
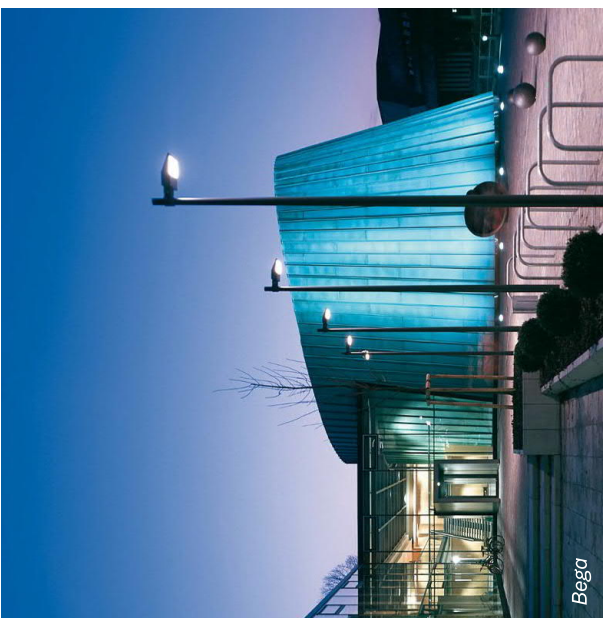
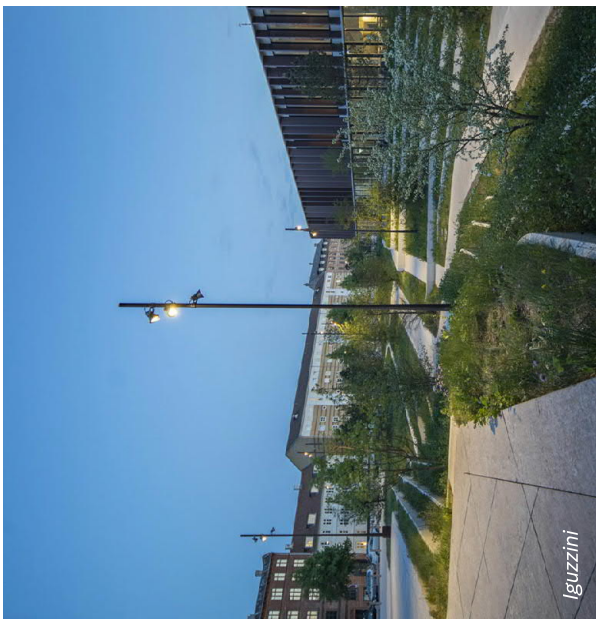
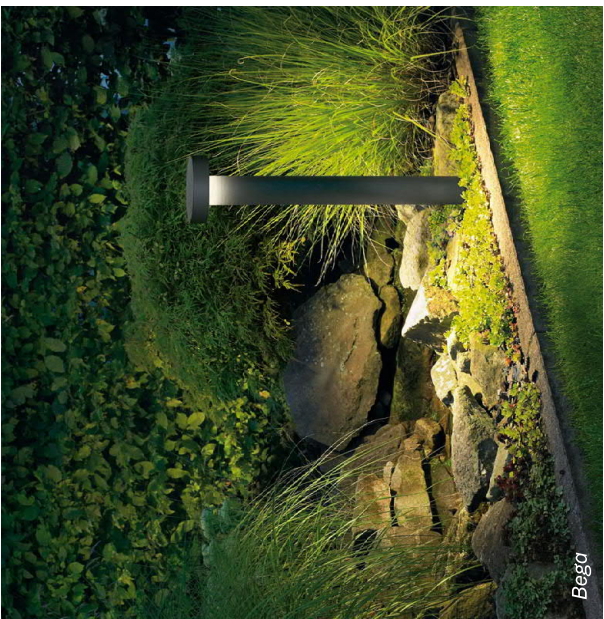
Korallikujan aukiolle, rantapuiston leikki- ja liikuntapaikoille sekä sataman aukiolle ja vierasvenesatamaan tutkitaan jatkosuunnittelussa tuotavaksi lisäksi erikoisvalaistusta projisoitujen valokuvioiden muodossa. Kuvioissa nähdään alueen merellisen nimistön mukaista kuvastoa.

Yleisiin alueisiin tuo oman lisänsä myös liiketilojen julkisivujen valaistus, joka tarkoittaa

kaikkien, myös asuinrakennuksissa olevien katutaso liiketilojen julkisivujen valaisemista. Tällä luodaan yhtenäistä katukuvaa alueella ja lisätään valoisuuden tunnetta katutasos- sa.

Valaistustapoja esitellään seuraavilla sivuilla tarkemmin. Yleisillä alueilla sijaitsevien kiinteistöjen julkisivuvalaistuksen osalta katso lisätiedot Hernesaaren Liikerakennukset-valaistuskortista.

3 Velvoittavat ja suositeltavat valaistusperiaatteet

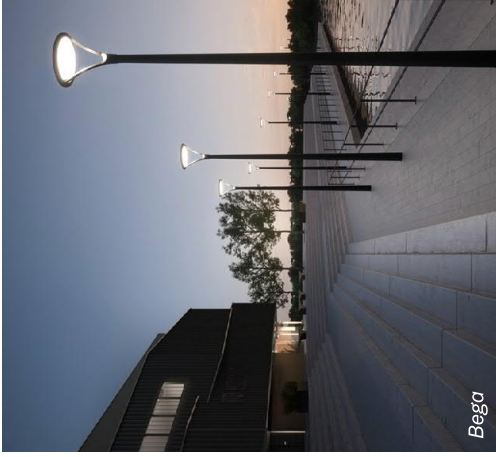
Kaupungin ulkovalaisituksen suunnitteluohjetta noudatetaan yleisten alueiden osalta ja sitä voidaan soveltaa myös muiden alueiden valaistukseen. Alla on kuvattuna Hernesaaren velvoittavat ja seuraavalla sivulla suositeltavat valaistusperiaatteet. Periaatteet koskevat niin yleisiä alueita kuin tontteja. Periaatteita noudattamalla alueesta syntyy toimiva kokonaisuus myös pimeän aikaan.

VELVOITTAVAT PERIAATTEET (→ ja niistä saatavat hyödyt):

- 1** Valo väri on lämmin valkoinen (3000 Kelvin) ja sen värintoisto on hyvä (CRI ≥70) → *tunnelmaltaan yhtenäinen ja laadukas ulkovalistus*
- 2** Vajjerivalaistus kaduilla on toteutettu tuplavajjerilla ja valaisimessa on compact-optiikka → *minimoidaan valaisimen heiluriike ja valon häikäisevyys*
- 3** Alue- ja väylävalaistus on toteutettu pylväistä maltillisesti kallistetuilla tasolaisvalaisimilla → *minimoidaan valon häikäisevyys*
- 4** Ei tuoteta häiriövaloa ympäristöön eikä valosaastetta taivaalle → *valaisimet oikoin suunnattuja eivätkä tuota valoa yli valaisimen oman horisontaalitason*
- 5** Noudatetaan asetettuja valaistusluokkia ja valonmäärän suosituksia → *julkinen ja yksityinen alue muodostaa harmonisen kokonaisuuden ja välittää valon yli- tai alimitoitusta*
- 6** Valaistussuunnitelman ja valaistuslaskennan toteuttaa ammattilainen → *suunnitelman korkea laatu*
- 7** Hernesaareen toteutetaan Valofasadi länteen → *muodostaa Hernesaareen ison mittakaavan julkisivuvalaistuksen, joka luo alueelle tunnistettavan imagon*
- 8** Kaikki katutaso liiketilojen julkisivut tulee valaista → *valaistukset sitovat aluetta yhteen ja luovat turvallisuutta pystyipintojen valaistuksen kautta*
- 9** Kaikki mainoslaitteet ovat joko taustavalaistuja irtokirjaimia tai päältä valaistuja kylttejä, ei valolaatikoita → *yhtenäinen kokonaisuus*
- 10** Valaisinlaitteet on maalattu sävyyn RAL1035 (Pearl beige) Hernesaaren rantapuistoon ja ranta-aukioihin (eli kaava-alueeseen VP-1) rajautuvilla piha- ja terassialueilla (ep-2, ep-3 ja osittain ep-1) ja yleisillä alueilla Helsingin karttapalvelun alueelle määrittämän värin mukaan. Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väritään asennettavaan pintaan sopivia → *vahvistaa alueellista tunnistettavuutta ja identiteettiä.*

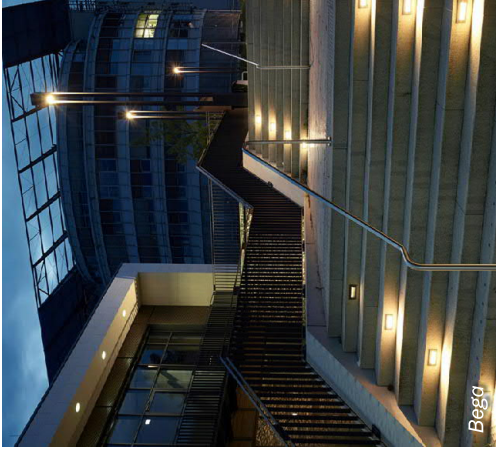
RAL 1035 Pearl Beige

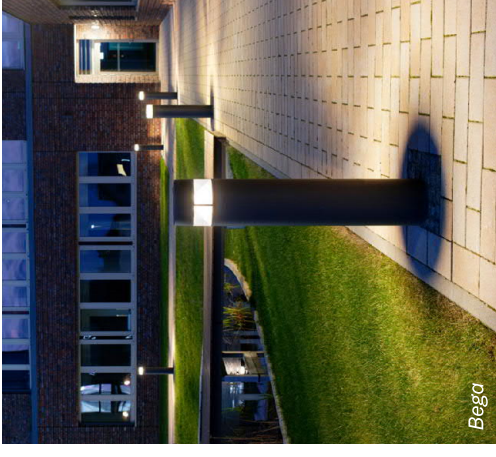
Bega

Bega

Bega

Bega

SUOSITELTAVAT PERIAATTEET:

- 1 Suositeltavaa integroida valoa rakenteisiin ja sijoittaa alueelle mieluummin monta pientä valonlähdettä kuin yksi iso.
- 2 Ei päästetä valoa ikkunoista sisään häiritsevästi. Tehdään valaistuslakentaa noudattaen häiriövalon alueluokkataulukon raja-arvoja. Herneosaari on E3-alueita.
- 3 Korostetaan kasvillisuutta ja arkkitehtonisia rakenteita maltillisesti.

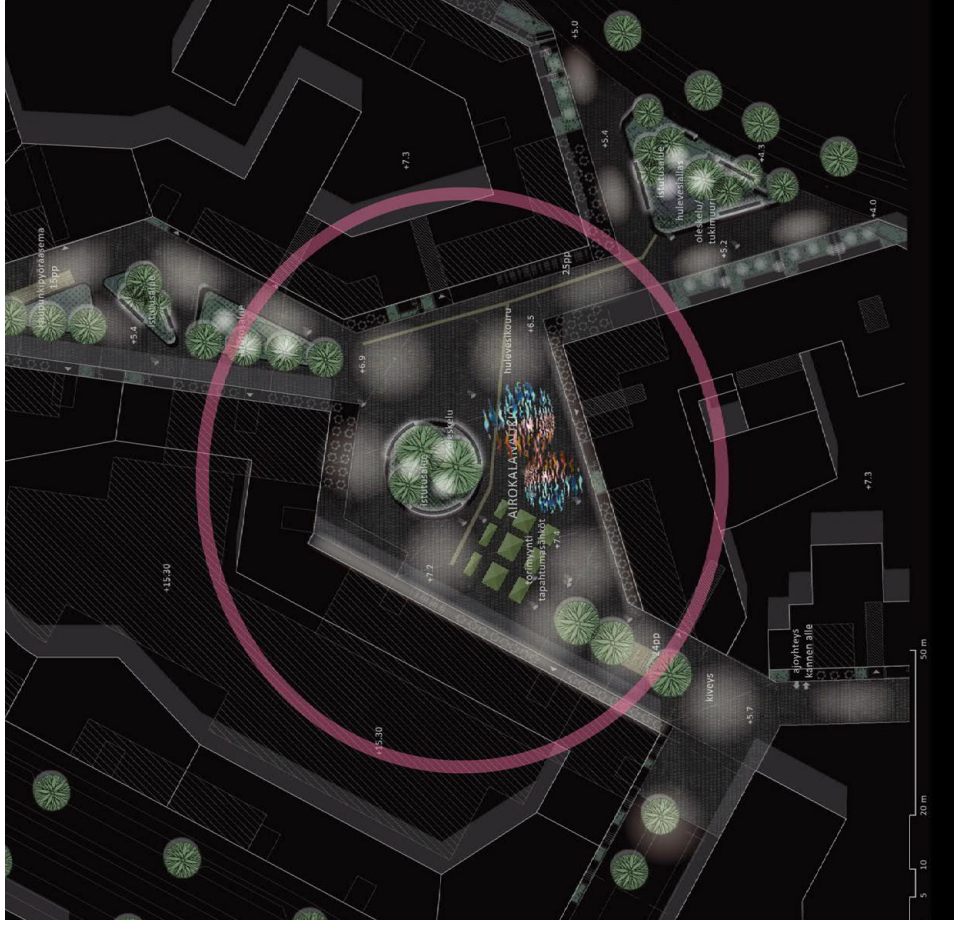
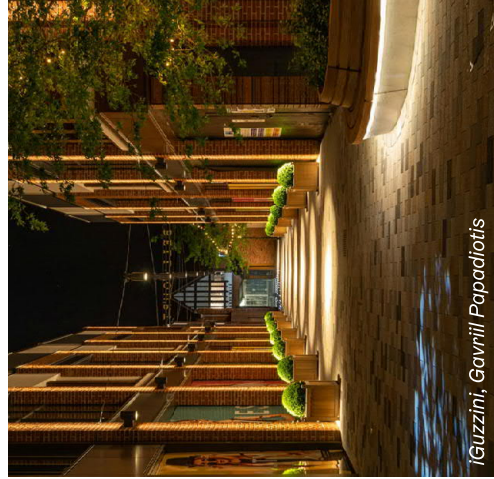
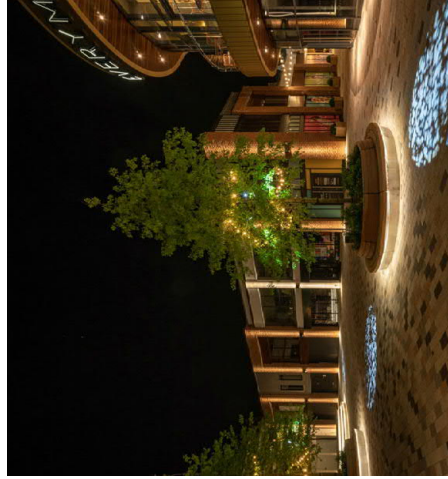
- 4 Valaisinten pintakirkkaus on maltillinen (esim. heijastinpinnat mustia, ei opaali-pintaisia valaisimia).
- 5 Esteettömät reitit ja esteettömmäksi määritetyt kohteet, kuten pysäkit, portaat ja luiskat valaistaan voimassa olevien esteettömyysohjeistusten mukaisesti.
- 6 Valaistus himmennetään yöksi samaan tahtiin yleisten alueiden valaistuksen kanssa (katso ohjeistus Helsingin ulkovalaistuksen suunnitteluohjeesta).

- 7 Yleisten rakennusten julkisivuvalaistusten toteutuksissa noudatetaan laatutasoja I, II tai III pimeän ajan hierarkian muodostamiseksi.
- 8 Yleisiin alueisiin rajautuvilla piha-alueilla valaisimet on maalattu sävyyn RAL 1035 (Pearl beige). Rakennuksiin asennetut valaisimet voivat olla väriltään asennettavaan pintaan sopivia.

RAL 1035 Pearl Beige

4 Aukiot

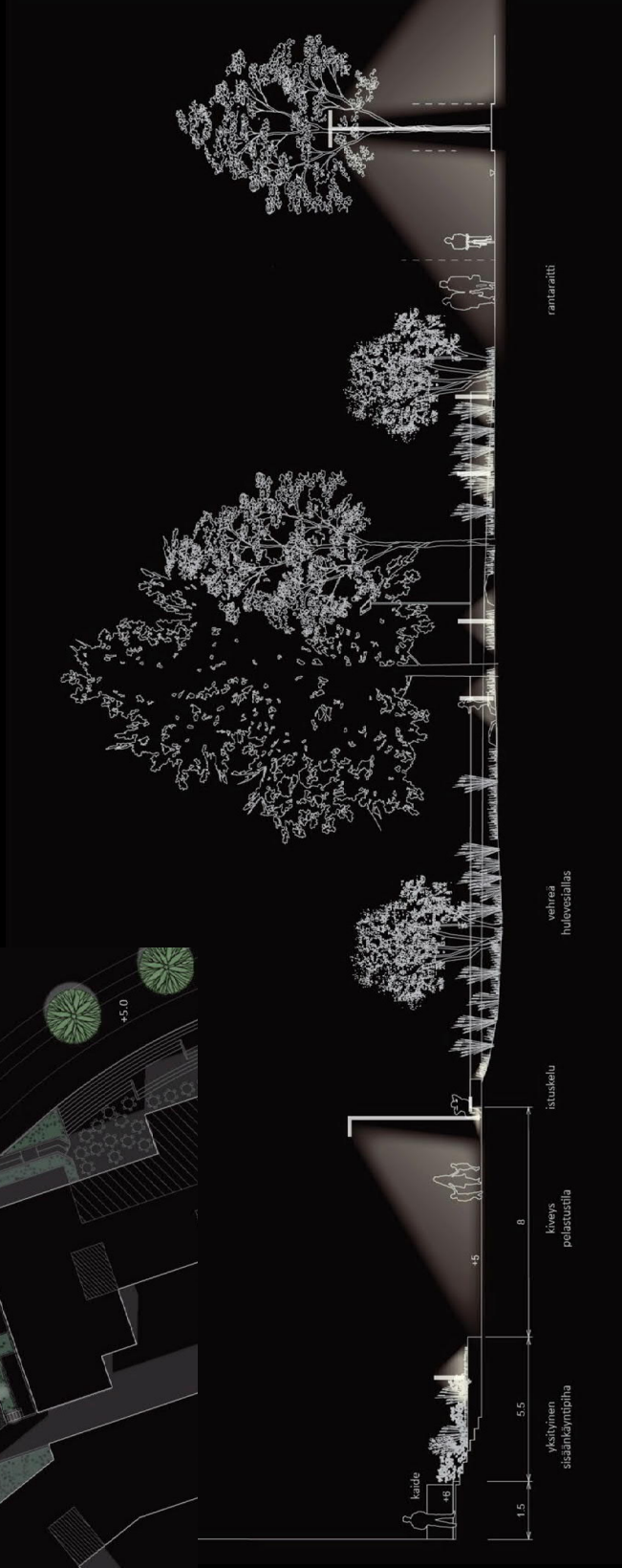
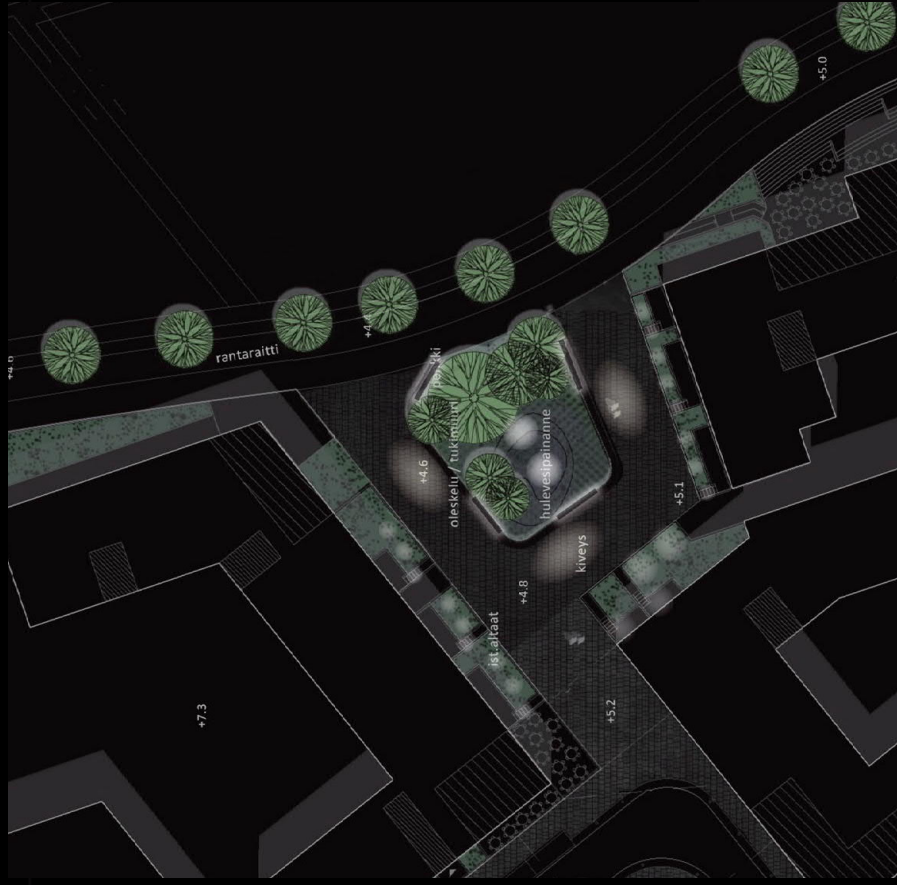

Korallikujan aukiot

- Tavoitteena on yleisvalaistuksen toteuttaminen vaijerivalaistuksella.
- Mahdollisissa istutusaltaissa on muuripenkkivalot ja valopollareita.
- Aukiolla on säädettävä valaistustaso ja mahdollisesti erikoisvalaistusta (gobo).
- Tapahtumasähkölle tehdään varaus.
- Aukion liiketilojen julkisivuissa on kiinteistön valaistus.

Ranta-aukio

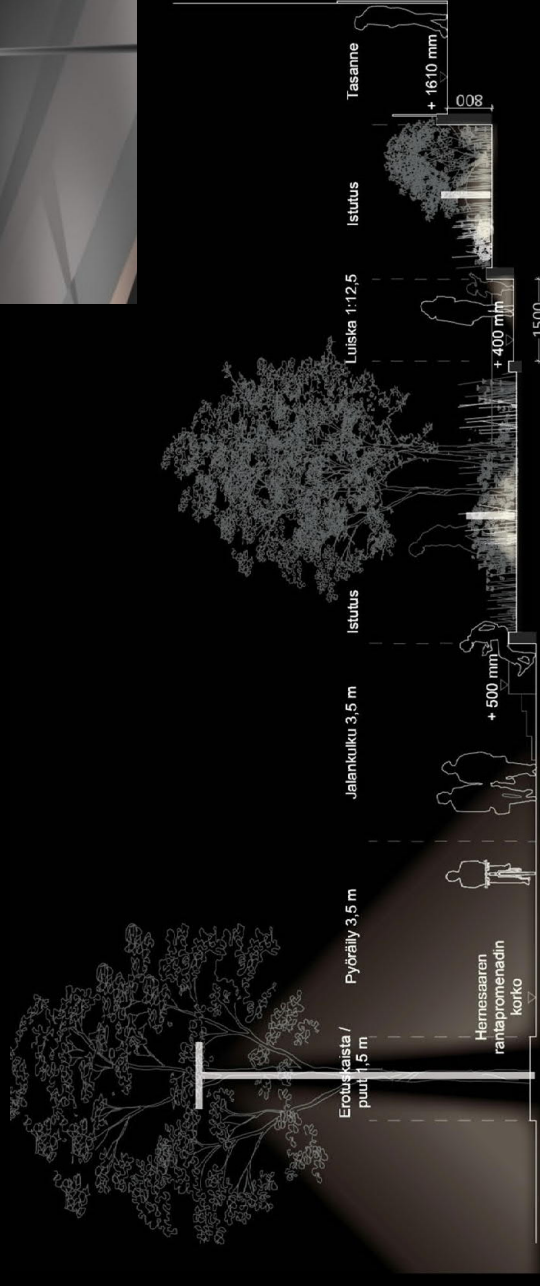
- Aukion väylillä on pehmeä, tunnelmallinen yleisvalaistus toteutettuna pylsävalaisimin.
- Mahdollisissa istutusaltaissa on muuripenkivalot ja valopollareita.
- Osana tilan valaistusta on sisäänkäyntipihojen (ep-1) istutusten valaistukset.

5 Ranta- ja satama-alueet

Rantapromenadi

- Rantapromenadilla ja baanalla on pylväsvalaistus (6m) keskisijoituksena.
- Tonteille kuuluvat viereiset piha- ja terassialueet (ep-2 ja ep-3) on valaistu matalin pylväs-, muuri- ja pollarivalaisimin.

Rantapuisto

Rantapolku

= tunnelmallinen valaistus, polut vain osittain valaistu

Puistokäytävä

= tarvittavin osin toiminnallinen valaistus, pienipiiriteinen

Laiturirakenteet

= tunnelmallinen valaistus ja valoa turvallisuuden näkökulmasta

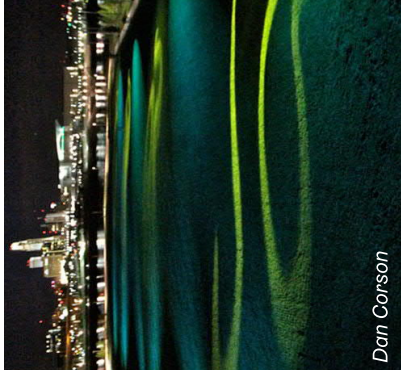
Lähiliikuntapaikat

= käyttötilanteissa toiminnallinen valaistus (painonappiohjaus) ja muina aikoina projisoitu erikoisvalaistus

Leikkipuistoalueet

= yleisvalaistus, kuten Korallikujan puistikot, lisäksi erikoisvalaistusta teemaan sopien (kosketeltavaa / projisoitua valoa)

Näkymät meren suuntaan pyritään pitämään mahdollisimman avoimina myös pimeällä. Rantapolun ja laitureiden valaistus on hämärrä ja mahdollistaa pimeydestä nauttimisen.

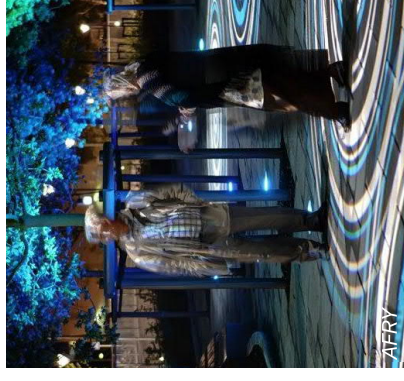
Dan Corson

Kito Fujio

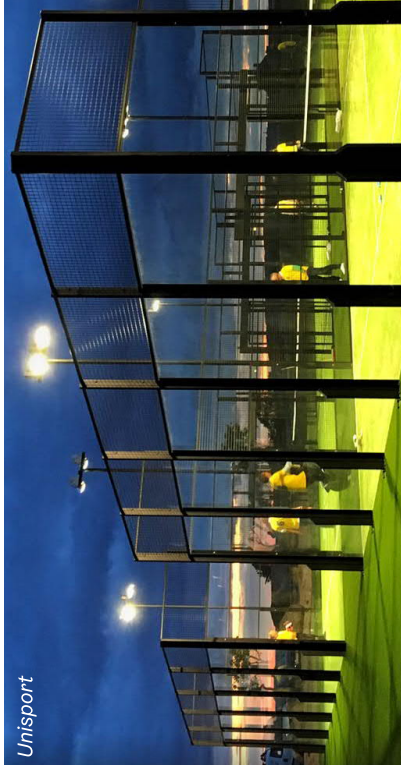

YMYU

ZAFRY

Unisport

Satama-alueet

Satama-alueella on monia eri toimintoja ja toimijoita ja alueita hallinnoi eri tahot. Piimeän ajan kokonaisuudesta halutaan tehdä laadukkaan valaistuksen avulla kaupunki-

mainen ja viihtyisä ja samalla välttää häiriövalon syntymistä, erityisesti meren suuntaan. Kaikille sataman alueille on määritelty noudatettava valaistusluokka, katso sivu 16.

Risteilysatama = toiminnallinen valaistus, häikäisemätön, jättää tilaa valaistulle julkisivumassalle

Vesibussisatama = toiminnallinen, mutta näyttävä

Ajoväylät ja kiinteät laiturialueet = toiminnallinen

Parkkialueet = toiminnallinen, pienipiirteinen

Ranta-aukio, vierasvenesatama ja palvelurakennusten ympäristö = toimintaa tukeva ja samalla elämyksellinen

Pienvenelaiturien valaistustapa = toiminnallinen, mutta pienipiirteinen

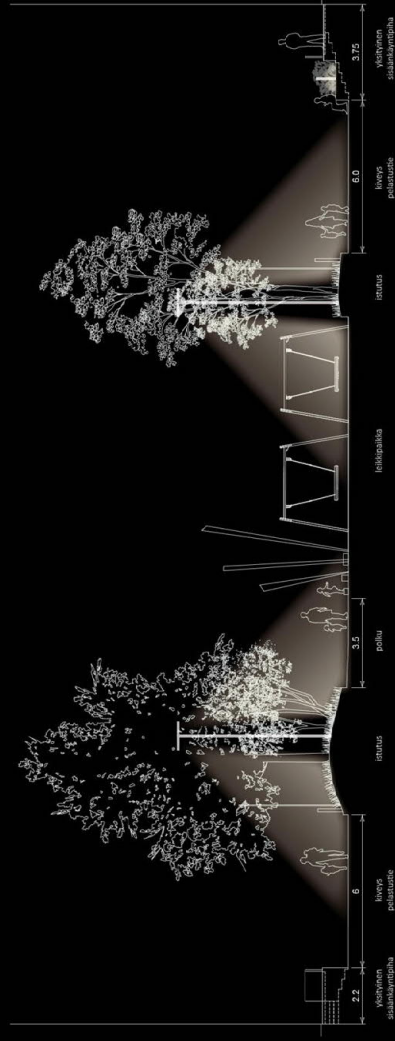

6 Korttelipuistikot

Korttelipuistikot

- Puistoissa on pehmeä ja tunnelmallinen pylväin toteutettu yleisvalaistus (alueen eri toiminnot huomioitava).
- Alueelle voidaan tuoda kohdennettua valoa rakenteisiin ja viherteemoihin.
- Osana tilan valaistusta on sisäänkäyntipihojen (ep-1) istutusten valaistukset.

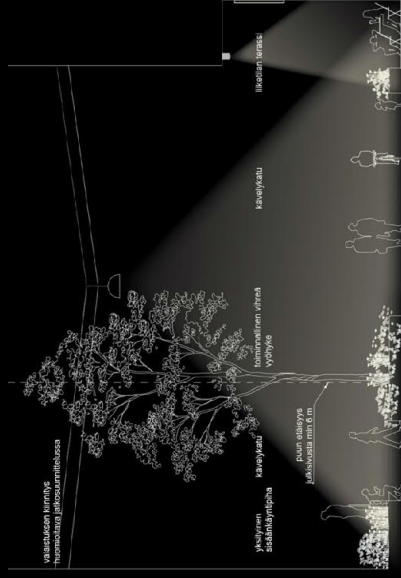

7 Katutilat

Korallikujan katutilat

Korallikujalla yleisvalaistus tehdään vaijerivaloin. Valaistus on mitoitettu juuri oikein eikä valo suuntaudu ikkunoista sisään. Sisäänvedetyissä osissa sijaitsevien liiketilojen pystyvinnan valaistukset ovat osa katutilan valaistuskokonaisuutta.

Sisäänkäyntipihojen (ep-1) kulkuvalaistus on pienipiirteinen ja matala.

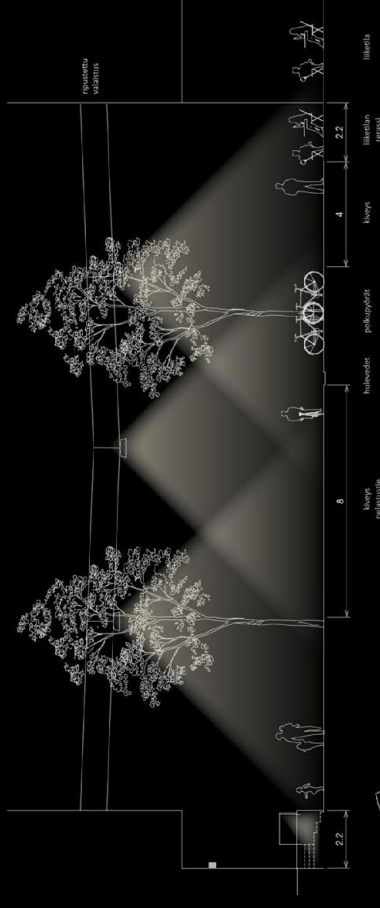
Korallikuja

Laivakadun katutila

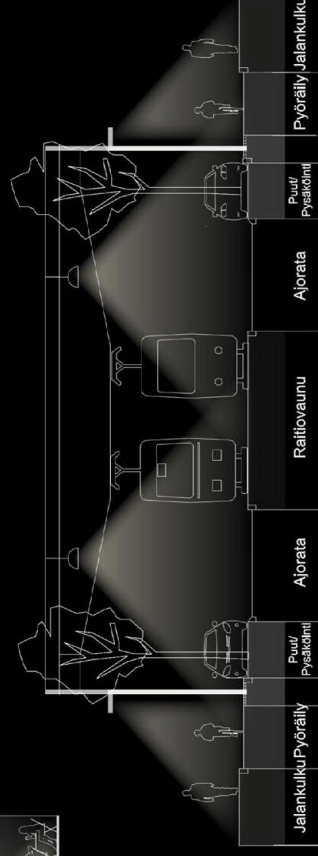
Katuvalaistus on mitoitettu juuri oikein eikä valo suuntaudu ikkunoista sisään.

Laivakadulla katutila valaistaan yhteiskäyttöpylväistä. Katutila pyritään valaisemaan niin, että valaistuksen huolto onnistuu ilman rattikajohtimien poiskytkentää.

Kiinteistöjen ja liiketilojen valot tuovat oman osansa tilan valaistukseen.

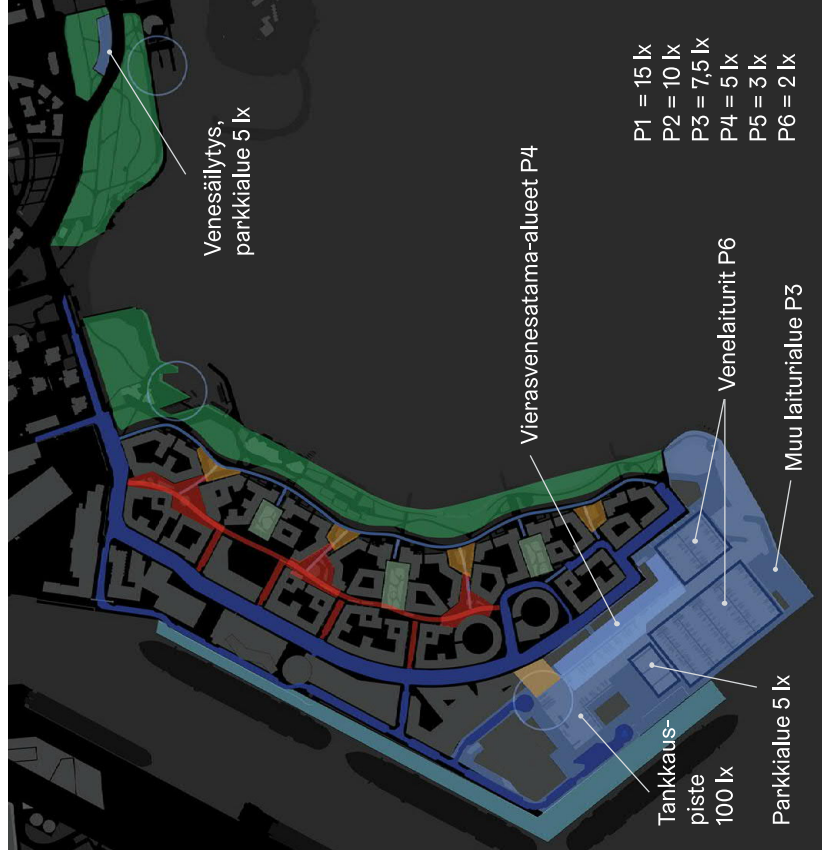

Korallikujan aukiot

Laivakatu

8 Valaistuksen määrän suositukset ja häiriövalon hillintä

KATUALUEET

Eiranranta (Telakkakatu-Laivakatu)
Kokoojakatu Laivakatu
Mureenankatu (raitiotien päätepysäkki)
Tonttikadut alueella
Laivakadun loppupää ja Korallikatun Promenadi ja baana

RISTEILYSATAMA,
Helsingin Sataman alue
Risteilykaudella 30 lx
Talvikaudella
(venesäilytys) 5 lx

VESIBUSSILIIKENNE
Laituri-alueet P2

RANTAPUISTO JA PUISTOALUEET

Rantapolut ja laiturit pidetään hämäreinä
Liikunta-alueet:
koripallo, rantalentis, monipeliareena
jalkapallo, vapaa käyttö / seuratoiminta
tennis, padel
lähiskeittipaikka
muut puistokentät

75 lx
75 / 200 lx
200 lx
C2 (20 lx)
C4 (10 lx)

KORALLIKUJAN PUUSTIKOT

Puistokäytävät P4
Leikkipaikka P3

RANTA-AUKIOT

Sataman ja rantapuiston ranta-aukiot P3

MUU KORALLIKUJAN ALUE

Aukiot, kävelykujat ja tonttikadut P3

Kaikkiin kohteisiin tulee tehdä valaistuslaskelman yhteydessä häikäisy-tarkastelu.

Valaistusluokat on koostettu Helsingin ulkovaistuksen suunnitteluohjeen ja yleises-ti käytössä olevien valaistus-standardien ja suositusten mukaan.

Taulukko 1. Keskimääräinen valon määrä kyseisellä alueella

Koulut	
piha-alue	10 lx
sisäänkäynti	100 lx
pallokenttä	50 lx
Päiväkodit	
piha-alue yleisarvo	10 lx
pihan toiminnalliset alueet, risteys- ja muutokset	15 lx
pääsisäänkäynti	100 lx
pääsisäänkäynnin laajempi edusta	20 lx
ulkoportaat	15 lx
muut sisäänkäynnit (hlökunta, huolto)	20 lx
lastausalueet ulkotilassa	50 lx *
parkkialue (lx valitaan alueen käyttöasteen mukaan)	5-10-20 lx *
Liike- ja toimitilat, hotelli ja liikuntakeskus:	
pääsisäänkäynnit	<500 lx
piha-alue	10-20 lx
parkkialue (lx valitaan alueen käyttöasteen mukaan)	5-10-20 lx *
sisäänajo parkkihalliin, päivä- ja yö-arvot	300 – 75 lx *
lastausalueet ulkotilassa	50 lx *

Kaikista ulkovalaistuksista tulee tehdä valaistuslaskenta, jolla varmistetaan sopiva valon määrä alueella ja estetään häiriövalon leviäminen taivaalle ja asuntojen ikkunoihin. Taulukon 1 arvot ovat keskimääräisiä valon määriä lukseina kyseisellä alueella. Katuvalaistuksen osalta viimeisin tieto löytyy kaupungin ulkovalaistuksen suunnitteluohjeesta.

Laskelmassa on hyvä tarkastella myös häikäisyarvoa. Taulukon 1 tällä merkittyihin kohteisiin saadaan häikäisyn raja-arvot standardista SFS-EN 12464-2. Muissa kohteissa asiaa on sovellettava ja käytettävä kiusahäikäisyn RG-luokitusta aluevalaistuksessa (arvon tulee olla <50).

Valaisimen häikäisemättömyyteen ja valon taivaalle leviämisen estämiseen (G- ja D-arvot) tulee panostaa.

Häiriövalon kannalta tulee noudattaa taulukon 2 raja-arvoja. Herneasaari on pääosin E3-alueita ja yöaika lasketaan olevan klo 23-05.

Taulukko 2. Häiriövalon raja-arvot ulkovalaistusasennuksille alueluokittain, Herneasaari on E3-alueita.

Luokka	Valaisimesta vaakatason yläpuolelle suuntautuvan valon enimmäisosuus		Valaistusvoimakkuus ikkunoissa	
	R _{ul} %	E _v lx	Ilta	Yö
E0	0	-	-	-
E1	0		2	1
E2	2,5		5	1
E3	5		10	2
E4	15		25	5

9 Valaisinten periaatteet

Kartta: MASU / Julkisten alueiden yleissuunnitelma
26.11.2019

Yleisten alueiden pääasiallinen valaistustapa:

Vaijerivalaistus (punainen merkintä):

- Kokoojakatu Eiranranta-Laivakatu (raitiotielinjan yhteiskäyttöpylväät)
- Korallikujan aukiot
- Korallikujan katuosuudet
- Mureenankatu (raitiotien kääntöpaikka)

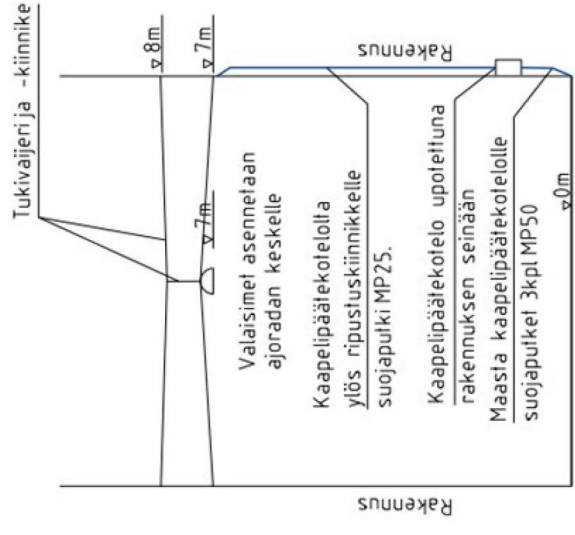
Pylväs- ja pollarivalaistus (sininen/harmaa merkintä):

- Hernesaarenranta, rantapuiston alue
- Ranta-aukiot itään
- Korttelipuistikot ja niitä ympäröivät kujat
- Alueen länsipuolen kadut: Matalasalmenkatu, Munkkisaarenlaituri, Purjekalankatu, Vuokkokalankatu (harmaalla)

Vaijerivalaisin on vähintään 7 metrin korkeuteen ripustettu katuvalaistusoptiikalla varustettu valaisin. Valaisimessa on häikäisyä mahdollisimman vähän tuottava optiikka/linssi/suodatin ja tuplavaijeri valaisimen tuulussa heilumisen vähentämiseksi. Kaapeli kulkee vaijeriin keskuksesta seinän sisällä

(tämä huomioitava julkisivun suunnittelussa ja toteutuksessa).

Katuvalaisimia voidaan asentaa eri pituisiin pylväisiin (6-10m) tilan käyttötarkoituksen ja valaistustarpeen mukaan. Vaakavarren tarve määrittyy valaistuslaskennan kautta. Pylväissä voi olla myös useita kohdevalaisimia. Pollareita käytetään osittain hämäranä säilytettävällä rantapuiston alueella, jossa ei ole talvikunnossapitoa.

Valaisinten muotokieli

Hernesaaren valaisimet ovat muotokieleltään hillittyjä ja yksityiskohdiltaan viimeistellyjä, muun muassa kiinnitysruuvien kannat ovat upotettuja. Valaisimet ovat kaupungin ulkovalaisituksen suunnitteluohjeen teknisten vaatimusten mukaisia.

Kaduille ja puistoihin valitaan valaisimet, joissa on pyöreä muoto, myös pollarivalaisimet ovat pyöreää profiilia ja vajjerivalaisimen alapinta on pyöreä. Kaikki alueella käytetyt valaisimet ovat samaa mallia keskenään. Kaduilla on pääosin oma mallinsa ja puistoreiteillä omansa.

Yleisillä alueilla käytettävien valaisinten tyyppi määritellään katu- ja puistosuunnitelmissa sekä näiden valaistus suunnitelmissa.

Tarkempia ohjeita Helsingin valaisinten muotokieleen ja värikyseen voi tarkastella Kaupunkitilaohjeen Kaupunkivalaistus-osiosta.

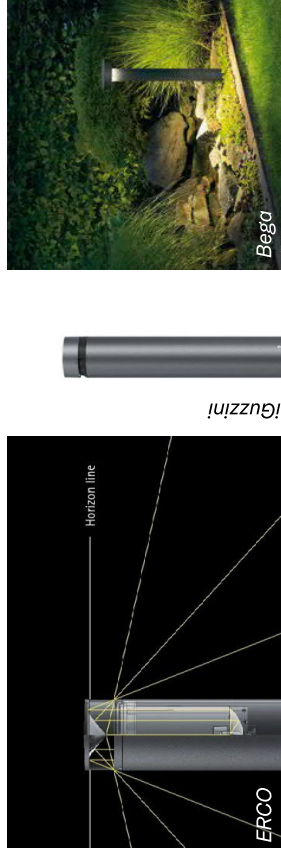
Muuripenkivalot

Alueelle mahdollisesti tulevien istutusalueiden tai muiden muurien päälle voidaan asentaa penkki tai istuskelutaso, josta leviää valo pehmeästi kulkuväylälle sekä istutusalueelle. Valo asennetaan penkkiin tai istuskelu-

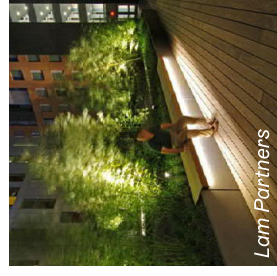
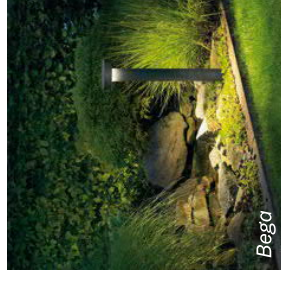
tasoon ja on modulaarisesti vaihdettavissa sekä helposti huollettavissa. Tämä valaistustapa on käytössä yleisillä alueilla, kuten aukioilla ja rantapuistossa.

pylväs- ja vajjerivalaisin

Pollarit

Muuripenkkivalo

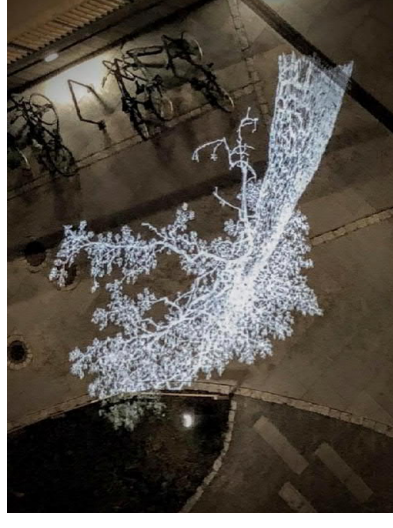
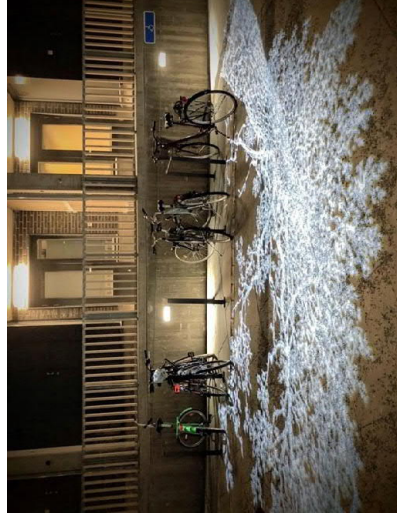
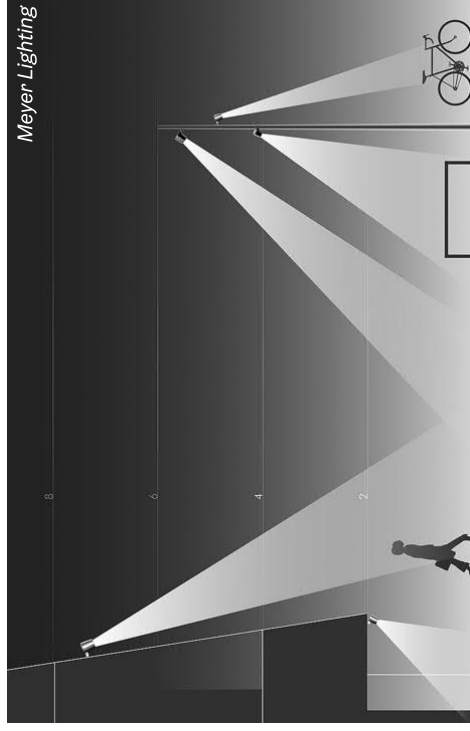
10 Erikoisvalaistus

Gobovalaistusperiaate

Gobovalaisinten luonteva sijoituspaikka on usein kiinteistön julkisivussa. Tästä tulee tehdä sopimus kaupungin ja kiinteistön välille vastuista ja velvollisuuksista (investointi, kiinnitys, kaapelointi, sähköverkko, huolto, ylläpito).

Jos asentaminen kiinteistöön ei onnistu, valaisimet asennetaan pylvääseen. Pylvästä voidaan valaista samalla sen ympäristöä ja siinä voi olla tapahtumasähkökeskus integroituna.

Gobovalaisimen sisään sijoitetaan goboja eli kuviokiekkoja, jotka muodostavat projisoitavan kuvion maahan. Valokuvioiden teemanä on trooppiset merikalat ja -kasvit alueen katu- ja aukionimistön mukaan.

Gobovalaisusesimerkki Kruunuvoorenrannasta. Kuvat ja teos taiteilija Jaakko Niemelä

YHTEYS- JA LISÄTIEDOT

Jari Huhtaniemi, johtava arkkitehti
(asemakaavoitus)

puh. (09) 310 37197, jari.huhtaniemi@hel.fi

Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö
(kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu)

puh. (09) 310 31547, marjut.kauppinen@hel.fi

Lisätietoja:

<https://www.uuttahelsinki.fi/fi/hernesaari-ja-telakkaranta>

Tekijä: WSP Finland Oy, Design Studio

Valmistunut: 4/2023

TARKISTUSLISTA

Onko valaistus suunniteltu näiden periaatteiden mukaan?

- Valon väri on lämmin valkoinen (3000K)
- Valaisimet eivät tuota valoa taivaalle
- Valo ei häikäise eikä suuntaudu ikkunoista sisään
- Valoa on suositusten mukainen määrä
- Valaistuslaskennassa on tarkasteltu häikäisyn ja häiriövalon määrää kaikilla alueilla
- Vajerivalaisimissa on tuplavaijeri ja pehmeä optiikka
- Erikoisvalaistus aukioille on toteutettu

Helsinki

Asemakaavoitus ja Tietoa Oy